omnem gradum sensitivum, si tamen sumatur sensitivum de sua ratione
vitae animae sensitivae, in eo ad animam equinam secundum huius
modi determinationem non pertinet praeter esse sensitivum,
quia non habuerit aliquid quo praeter esse de genere a bono: sed mutatur
in quandam qualitatem supervenientem sensitivum et determinatum
ipsum ad certam speciem quae dicitur licet quae tamen sive et praeter non
constituat rationem sensitivum et ipsum eamque includat dicitur tamen quod sen
sitivum in ultimo qualitas determinativa inventus quae sensitivum

Nam quemadmodum praeter hanc universa constitutiva
unum aut aliquid componit dicitur quae materialiter non quia in recto et praeter
includit formaliter, id tamen modo unum determinat et quam permodum
dicitur: ita dicto modo constitutiva equi et distinctiva ipsum accidens quae
non animalem irrationalem non dicitur quod sensitivum in recto et pra
ter non includit tamen modo determinativum et in ultimo nominum unum est quodam
modum determinant nec. Cum inventum quae sensitivum: ac quamdo ipsum
esset appellari modum determinativum sensitivum aut sensitivum, quam
sensitivum, si contra sequendum est principium modo.

Argument 2: illud in multiplicatur in conceptu praeter aliquid
per quod exprimitur si dicitur sua ratione, et si dicitur distinctum si
militatem statim inventum est nomen animal: et in conceptu rationem
dicitur innoluntur ex. Intimatur: ideo non includit animal quod si di
cimur non statim ponitur animal, nam dicitur est manifestativum nec
ipsum confusum commixtum.

Ideo concedendo minorem et negando minorem. Ratio
est, quia si dicitur. Rationale ita est dicendum: principium operativum
adeundi et determinativum statim ad talem operationem, et habere hoc modo
principium operationis movendi et idem dicendum est de ratione
distinctiva dicitur, quia ex dicitur nullo modo praeter includit
dicitur animal.

Argument 3: dicitur non potest modum fare priorem quam
si dicitur similitudo propria praeter et necessario fare poterit
quod non potest differentia similitudo necessario. Intimatur: si sua
ratione differentiae ab aliis et in suo conceptu praeter esset indifferens

ad animal, et in animal, quia neutrum in mentis et maior rate potest
quia animal, quia animal est et illi animal, et nec in differens ad animal
animal, id est se similiter includunt fratres.

10 Ita concedendum est de secunda sequelam maior
et probatur concedo ait, et ideo sic, quia nec est indifferens ad aliquid
contrahendum praeter ait, quibus tertio irrisum et hic autem homo est
indifferens ad contrahendum ait, in contrahendo illud, cum ait
indifferens est contrahatur, quia rationalis, Brutus, Mucius, et alius
illis differens, quod potest differam in alius potest quia.

Ex dictis colligit differentiae secundum principium con-
ceptum differentiae contrahunt et dicunt quia ex principiis maior distinguitur
differentiae et id circo differentiae constituunt diversarum specierum cum in
rationalitate et irrationalitate in humanitate principia secundum id quod adhuc
maior quia in nullo praedicabilia univoca convenientia, non essent differentiae
species compositae ex genere et differentia sumpta, et ratum superius univocum sit quia
quia respectu eorum quae genus quia univoca convenient.

Ac proinde nulla differentia includit aliquod praedicabile
primo intentionale unius univoce convenient cum altera differentia et realiter
opposita, licet quaeque differentia includat quaedam praedicata transcendentalia
contrahe analogica. Nemo enim differentia constitutiva Hoc quod distinctive includit
maior communis in qua analogice et proportionaliter convenit cum differentia
constitutiva Brutus Dum Quid sit proprium Porphyrius

Dubium 3

Quid sit proprium, quartum praedicabile

Nunc de differentia propriorum tradum differunt obiter concentur
de differentia propria restat examen habere quae in tribus dubiis quid sit
proprium disquirit. Primo sit sectio unica Natura proprii et eius divisiones
et alia.

Sectio Unica

Naturam proprii et eius divisiones assigno

Quatuor accidentia propriis adauit Porphyrius. Est proprietas, quæ sui
ut sibi speciei non dubium omni indiuiduo esse mutuum. Est esse ex
maxime quod soli Homini euenit. Non. Conuenit soli speciei. Non soli
esse bipedem quod conuenit Homini. Non. Nulli equidem tantum aliis speciei
inmanis bipedum. Est quæ conuenit omni soli et semper. Et tacitu accidere
quod non semper conuenit Homini. Est quæ appellatur maxime propria. Est
quæ conuenit omni soli et semper: et hoc in scholis dicit proprium. Et modo ueri
quia ostendit Porphyrii. Ergo est definitio propriis intorsilla,
quæ idem Auctor. Inde de hoc prædicabile tractatu. Q.

Supponendum est primo: plura discrimina inuenire inter
accidens proprium, et Coe. Discrimen, quod accidens proprium differt ab
accidenti. Ea est quod accidens proprium diuina natura habet. Cui proprie
conuenit et id circo nequit intellectus subiecti accidentis propriis, quo adesse
esse metaphysicum quin ex ipsa ipsa exigentia ad suam proprietatis intelligat.

At uero accidens Coe non humana est necessario, aliquia
dicta accidentalis oriatur: aliundem conuenit primum ex natura
illi ratione dispositionis, inaniu aliquo, nonnos inertes accidentia propria
communia primo per se species, in mutuum, uero tamen non competere
eundem et mediate ita ex mediante parte, quæ hoc species, et econtrario
accidentia communia prima non debent esse conuenire mutuum, et mu
tuam prædicari de, pelle

Longe inest aliud discrimen maxime notandum
inter accidens proprium et Coe consistere inter proprium et dicto
nomen enunciatiua proprium prædicatur non dicit ma ut subiecti existentia:
Hominem aeternum dicit facultas Hominum esse mutuum quæ ab aeterno dicitur
existentia necessitatis non uero aeternum uero facultas Hominem
esse mutuum quamuis aeternum non dicit existentia sed necessitatis mutuum
autem aut infinitum autem habere alia accidentia coia quæ uero facultas prædi
catiua accidentis Coe dicuntur respectu non fundata in aliqua connexione naturali
quæ intercedat inter utrumque, sed in actuali connexentia accidentis respectu subiecti
quæ desinet aeternum et id circo existit actualem existentiam subiecti. Est
accidens reale physice aut intrinsice inherens uel subiecti existentiam ex eorum
si fuerit accidens sumptum contingenter denominans subiectum inherens

Ergo ergo propter inquit Cajetanus accidentia propria dicuntur idem
esse secundum esse, de omnibus ut propriorum necessario, et ratione respectus et con-
tra propriorum enuntiantur accidentia communia dicuntur esse secundum esse quia
accidentalia non consequuntur non sunt certae certitudinis sed aliquando temporalia
significantur id est cum dependentia a decursu temporis sed supponitur

Propterea sic distinguendum venit Unum aliquando mensu-
ratur inquale ut habens connexionem naturalem cum mensura. Sed hujusmodi
esse inquale conveniunt cum aliis predicatis hoc dicitur. Secundo inquale di-
fert a specie quae predicatur in quid et adstricta quae predicatur inquale quia
per reliqua differt de accidenti quod licet predicetur inquale nullam tamen
habet connexionem cum mensura ubique in respectu cuius est accidens sed quasi casu id
accidit quia de causa accidens communis vocatur Requiritur enim et con-
nexio hoc sit naturaliter de secundo cuius gratia habitus superadditur naturaliter non
sit per quietatis sed tamen quantumvis ipsi a Deo infundantur.

Dicitur respectu cuius propterea constituatur formale:
A respectu speciei sunt certo respectu indivisibilia. Deo idem sonendum esse
de proprio ac de dicta: Inde ut ita constituatur formaliter respectu individuorum
etiam propterea per eundem respectum est constituendum. Inde ergo dicimus Divus
4 lec 8 Divinum 6 Quid sit accidens Coe perquod differat ab accidenti pro-
prio

Divisio 6

Quid sit accidens Commune et perquod differat ab accidenti proprio

Omne accidens Coe convenit cum accidenti proprio in ratione predicatis accidentalis
Cum autem sit commune non predicatur equaliter suis inferioribus nec
tamen est ut inter illa intercedat aliqua distinctio in modo predicandi ac
accidentalitatis id circo in modo invenitur distinctio inter suis subjectis. Attamen non
distinguuntur accidens Coe ab accidenti proprio in ratione predicatis propter
Q. Inquirendum inquirunt an distinctio accidentis Coe sumenda a proprio
sit exacta necne? Proque ut sect Quid tenendum sit tres sub una
resolvo

Sectio

Quid tenendum sit tres sub una resolvo

accidens, id est ne a Porphyrio dicit, quod possidere, habere sine subjecti corruptione. Circa hanc dicit, Porphyrius ita pluriumque sententias dicit dividunt. Ipsos thomistarum Dm sequentes, unica conclusione discutiemus habebimus.

Sit ista tenenda conclusio: Differt Porphyrius, qua assertum accidens Coe esse quod potest adesse vel abesse in subjecti corruptione recte tradetur exacte et explicat rationem accidentis Coy. Potest tria concludere ut aliqua definitio exacte explicet quid dicat dispariter quod dicit proprietatem, distinctiva ipsius aeternis: 1 pro fa definitio explicat praeter alios, qua differt accidens Coe ab accidentibus propriis quia exacte definit idem accidentis Coy, prout distincta ab accidente proprio.

Dmm accidens Coe absolutus praeter ab accidente proprio, cum specialis habitudine ad suum subjectum: 2 pro fata definitio explicat habitudinem contingentem accidentis Coy respectu sui subjecti, qua dicitur rationem differt ab accidente proprio: et explicat praeter rationem distinctiva accidentis Coy ab accidente proprio. Dm patet, quia denominatio formalis accidentis, tam propriis quam Coy, non est absoluta, sed respectiva: nimirum desumpta ab respectu aut habitudine ad subjectum. Nota tamen, quia tali distinctio asserit: accidens Coe posse adesse vel abesse a subjecto sine ipsius subjecti corruptione: et idcirco monetur aliquid ei necessario convenit et existitur ab ratione accidentis proprii. Unde Coe in fert.

Ex ratione intelligentia pro fata definitionis advertendum est quod cum asseritur accidens communione posse abesse et adesse a subjecto, sine eius corruptione, hi adesse, abesse non significant in hoc re physice et realiter, cum dicit de facto quia accidentia Coe physice et realiter inseparabilia a suo subjecto: sed denotat adesse, et abesse, per affirmationem et negationem idem accidens Commune ita convenire subjecto quod ab eo aliquando tollatur, sed subjecti ac proinde potest adesse, vel abesse. Di potest necessario a nostro subjecto quin eorum habere aut destruatur ipsius, in quo differt ab accidente proprio.

Accidens Coe prout Mole est sic diffinitur: Unum magis esse in plurib, inquale sine peculiari connexione Cy essentia. Dalij sine peculiari connexione Cy essentia dicitur accidens Coe a proprio qui proprium habet peculiarem connexionem Cy essentia. Accidens Coe non.

Ampliando, e persuadendo dispo propriu esse demonstrat: dispo que in comprehendit ei dari scilicet dispositi est diminutio datur accidens, quin conueniat dispo propriu. Pont. nm. Ng accidens inseparabile corporis est albedo respectu Syoni aut nigredo respectu Corui est vere e propriè accidens spectans ad Sorgadile distinctum ab accidente proprio: at que nequit nigredo respectu Corui aut albedo respectu signi ad esse e adesse sine dictum subjectorum corruptione, e datur accidens hoc, cui non conueniat dicta Dispo.

Sed concedendo nm. e negando nm. ad cuius probationem dico quod quis nigredo nequit realiter aut physice ab esse ab ly physica, sine corruptione e sine decessu accidentis, physice e realiter inseparabilis, per tamen considerationem intellectus in concretio subjecti, sub abstractione Corui, accidentis, cui quamuis inseparabile, ab ly methaphysica corruptione eius quidditatis, fieret methaphysicè Corui nigredo aut Syoni albedo, in hoc requeret aliqua destruo e parte predicatorum essentiam. Sic etiam quant physice e realiter separari accidens, inseparabile sine destruo existentiae.

Sed contra hunc replicabis quem admodum respectu accidentis, qui est inseparabilis, per concepti ad mente intellectus accidentis, sta subjecti accidentis proprio quidem, per intellectum sine separatione, e sic sine destruo, per intellectum adesse e abesse per intellectum. Ergo non sufficit solutio nec ergo illi conueniat nomen accidentis cui sit propriè e dicatur conuenire alteri accidenti.

Respondeo hoc ly a quis cognitio esse precisiua, intentionalis, ex subjecti quin concepta, ly propriè specifica nequit tamen cognoscere quin abstractiuè indicialiter negari de corpore subjecti accidens proprium, quin non requat destruo eius esse, aliter ly proprietas, ante dimittit ab accidenti. Communis necessario connectat ly proprietas eius subjecti, e sic ly en ioaff ex ipsi entia, fundamentum qualitatem, de accidente negari de subjecto quin existat, negationem abstentionem requat negatio aut destruo esse, e destruo accidens proprium nequit adesse sine destruo, per judicium negationis entis quin exist requat destruo entis subjecti: quod in contingit in accidenti communi: imo pro eo nuncupo ut accidens est.

Ampliando: mors corporalis, ut accidens communis, cui hec proprietas est mortuus, ut proprietas accidentalis, specialis

se S predicato. ad quem modum nemo dicere aliquem asinum esse rem illius corruptionem
significantem omnes accidentia. Quia dicitur de homine ab accidente propriae predicatione sho

Ideo secundo supponitur omnis a modus complexionis
nomen quod consistit in complexione predicato vel substantialem est predicatum
essentiale aut accidentaliter affirmative de quo asinus, id est animal asinus secun
dum propriam significationem quem dicunt ab asino equivoce et nomen dictionis
accepto et indeterminato, ut sepe dicere asinum esse asinum, et quia asinus est predicatum negativum. Quia ubi
id negatur esse esse aut concipi verum animal, non invenitur negatio
id est dicit esse hoc aut hoc. Illud dicit esse predicatum motum subiecti
denotat ab sua propria significatione ratione predicati ita non supponit pro aliquo
quod sit vere et proprie asinus, sed pro cadavere quod tamen non substantia
ne et equivoce dicit asinus, id est aliquid homo aliquid apparentiam asinus

Ex ke predicationes. Ho est mortuum hoc est mortuum
sumantur ex eo substantia aliqua improprietate aut alienatione aliquam
significationis, ut proprius falsi et indicatio negatio spectantes ad aliquid
predicamentum exquirit: sicuti nomen substantia non secundum propriam sig
nificationem sed improprie et metaphorice nomen pro cadavere talis predica
tione ut essentialis quia advenientia malum quod improprie dicit asinus, non
id est esse mortuum. Hoc similiter et contingit sicut in multorum Hoc essentialiter
convenit esse predicatum

Tertio 3: Ideo iuxta nostrum Pm accens proprium negatur
negari absolute de suo subiecto aliqua corruptione quidem talis quia essentia subiecti
existit necessario suam proprietatem et ipsa connectitur. Quia sic autem natu
ra in materialibus existit necessario et species existentiam: et existentia talis
quae ad existentiam, et connexione non potest negari de illo. Hoc aliqua
corruptione subiecti

Ideo disjunctorum: Ideo ut dicitur ex eis nemo est
dicere modo aliter enim corruptione, quia ab eis, et existit sua proprietas et ipsa connexio
connexione propria necessarium: connexio ne mutetur connectorum et eorum modo distinguit
unum et ideo consentiens. Quia fuit hoc unum et quasi alienatio incorruptibilis
omnino ex suppositione ejus productione existat positive et quasi necessitate absolutae
conservatione sua existit et existit simplex et immutatio ordinis ad non existendum;
secundo secundum existentiam metaphysicam autem quia ipsa essentialiter

[illegible] quantitatis existit de ratione esse existere, et per creationem secundum rem substantiae est ordo indifferens ad existentiam et non esse.

Et de modo et diversitate aliquam aliquam in materiali potentia non existentiam et eius exigentiam, sine ulla corruptione metaphysica aut ipsa praedicamentalis, quia, quia threcis intellectus perfectiorem magis existere quam non existere, ratione suppositi physica et realis praedicationem sed ipsi conveniatur, perpetuitatem existendi potestate physica in vero potestate sola aut metaphysica. Cuiusmodi perfectio propriaetatis invenitur in rectu nisi rationis.

Cellnoe existit et quae fatis di finius accidentis. Communis quia assertum accidens esse quod per ad esse in di finiti accentis intentionalis sumptis, idumodo illud explicari primo intentionalis aut mente accepitur: quia accidens logice est intentionalis et ipsi conveniat fratres relatae Platonicis ad genera. Et ita per universalis, aut per accidens logice ut statuere superius dictis. Et certe de ipso, nec ipsa per ipsi universalitatem accidentis habitudo ipsius ad suum subjectum. Et varios modos explandi praedicationem proponere et regulas praedandi requisitae ad veram et falsam praedicationem designantur.

Sec 2

Varios modos explicandi praedicationem proponere et regulas praedicandi requisitas ad veram et formalem praedicationem designantur.

Antecedit ergo de praedicabilitate et praedicatione seu de modo praedandi. Cuiusmodi Platonicis aut praedicatio logicis. Inde oportet pretium duxi in calce huius tractatus per formulas superflua aliquale notitia praestare praedicationis actus, quae per eam intellectus operatur. Primum actus enuntiativus affirmantis et negantis ordinis. Et actus secundus correspondens per ad praedandum ipsi actualiter praedicatum et hoc ordinem ordo expressus ut habitus notitia. Cuiusmodi per praedicationis actus secundi qui in dicuntur permodo exercitii.

Praedicatio secundum communem modum loquendi logicorum accipitur pro complexione enuntiativa qua intellectus affirmative attribuit unum alteri. Et ne distinguitur huius de alio assertio seu enuntiatio facta per intellectum.

q dicimus Homo est animal &c.

Diuiditur ℓ predicatio in affirmatiuam & negatiuam. Predicatio negatiua est illa in qua enuntiatiue negat predicatum de subiecto ℓ Homo est lapis. Predicatio affirmatiua est qua affirmatiue attribuit predicatum subiecto id est per copulam uerbum nulla negatione affecta, ut in hac propositione Homo est risibilis.

Relicta q predicatione negatiua in presenti tantum agit de predicatione affirmatiua quæ ℓ diuid in predicationem directam & indirectam. Predicatio directa est illa in qua superius predicat de uno inferiori aut ipsum de singularibus. Ut Homo est animal. Petrus est Homo & sic discurrendo de cæteris prædicatis.

Predicatio indirecta est illa qua inferius predicat de uno superiori. Ut Risibile est Homo. Homo est Petrus. Ruen est animal. Hæc tamen predicationes indirecte prædicant quæ inuertunt deinde predicandum, ad quæ requiritur ℓ superius attribuat inferiori uice uersa. & ideo in predicatione indirecta non est propriè aut specie predicatio ℓ tantum uno abusiue & improprie ac proinde predicatio directa dicitur Cat. predicatio ordinata & indirecta inordinata.

Predicatio realis subdiuiditur in predicationem essentialem aut quidditatiuam & in accidentalem aut denominatiuam. Predicatio qua enuntiat de subiecto aliquid ℓ realis essentiam aut quidditatiuam dicit. Ut Deus essentialis. Ut Deus enuntiat de hoc animali, aut rationali, q predicant indicta predicatione predicata constitutiua humanæ naturæ.

Predicatio uero accidentalis, aut denominatiua est illa qua attribuit subiecto aliquid accidentaliter conuenens, id est aliquid non exspectans ad constitutionem eius essentiæ aut quidditatis. Inde predicatio qua asserit hominem esse album aut Petrum esse calidum dicit predicatio accidentalis aut denominatiua q non predicat de subiecto aliquid spectans ad eius essentialem conceptum ℓ aliquid commune accidentaliter illud denominans, & id circo ea predicatio attinentis ad ℓ aut q predicatum continent subiectum accidentaliter & id quod licet predicatum spectans ad aliquid extrinsecum prius & posterius est predicatio essentialis.

Predicatio accidentalis diuidi potest per habitudinem ad predicata in predicationem intrinsecam & extrinsecam. Predicatio intrinseca est illa qua subiecto attribuit aliquid accidens ei intrinsece inherens. Ut Homo est albus & Christus est niger. & ideo accidens realiter ingressum perpredicatum restrinxerit

illud extrinsece tantum denominat, predicatio quia illud est tale subjectum di-
cit extrinsecus et habitudinem ad predicatum extrinsece denominans subjectum.
Unde inter sensum hujus predicationis et accidentalem extrinsecum. Color videtur lignum album
videtur. Primum cognoscitur secundum per earum predicatarum denotant aliquam
accidentalem intrinsecus unitam subjecto, sed extrinsecus denominantur.

Rursum dividitur predicatio a priori in formalem materialem
identicam et disparatam. Predicatio formalis est in qua predicatum est de ratione essentiali
intentio conceptus subjecti sicut quod ad essentiam ad illo distinguitur. Sortes
est rationalis, quia est homo, et. Predicatio materialis est in qua predicatum
aliquid realiter identificatur subjecto in uno individuo, sicut deus est aut
quidditativum ipsius, ut actio est passio, et sic Deum. Hujusmodi identitas est partium
et totalium predicatorum, licet enuntiantur predicata realiter identificata
subjecto, ita tamen extraneus formalis aut quidditativum conceptum et idem
nequeunt dicipi, nam sicam intentio formalis nada extraneus ad varia predicata
formalis prout distinctis a predicatione materialis.

Predicatio identica est illa in qua idem sibi datur ut idem
quin intercedat aliqua distinctio realis vel rationis inter predicatum et subjectum. Sortes
est Sortes. Petrus est Petrus. Electus est electus, et in quibus predicationibus idem sibi ponitur
tam ex parte rei significatae quam ex parte modi significandi, propterea dicitur esse
idem et dicitur ut proprius identicus proprius quoque identitas extraneus.
Predicatio disparata est illa in qua predicatum nullo modo connectitur cum identitate
formali subjecti. Ut album est nigrum. Hic est logicus et.

Ex quibus colligitur predicatum materialis distinguitur a predicatione
mere identica et a formali extrinseca materialis identificantur realiter inter se
tamen important omnimoda identitatem excludentes quamvis distinctio
extrinsecus predicatum identice non dicunt nec distinctione entitativa nec partium
omnimoda identificant. Ac quamvis predicatio materialis non convenit partibus
predicatione identica et zeugma predicatum exigendo.

Primam rationem predicationis ex genere

Et aliqua predicatio a priori est ab inde et quia est notum ut illud
unum pendet ex parte alterius equivocantia et adeptitas extrinsecus, id est
quod inter predicatum et subjectum relinquitur dicitur et entitas, autem quod equivocantia

[illegible] est, q. est, ergo predicatio, seu enuntiatio vera dicitur, vt sit oratio vera
est necesse vt conformet suo objecto. Cum veritas ergo consistat in conformi-
tate adequata actus cum objecto. Et predicatio affirmativa requirit conformitatem
cum suo objecto quam inter predicatum et subjectum ostendit interceedat aliquality iden-
titas. Et ad veritatem cuiusque predicationis affirmativae necessario requirit objectiua iden-
titas extremorum.

Ergo ad veritatem predicationis negativae nullatenus
requiritur objectiua identitas extremorum enuntiationis. Et ratio opposita, nimirum de
veritate aut disconuenientia q. sicut per copulam verbalem affirmativam significat
identitatem predicati cum subjecto: ita per illam particulam negativam affectam denotat
negationem identitatis predicati cum subjecto: et consequenter sicut ad veritatem predicationis
affirmativae requirit identitas aut conuenientia objectiua ex parte extremorum:
ita ad veritatem ex parte predicationis negativae exigit extremorum diuersitas: q. sicut
per affirmationem affectiue enuntiatur vnum esse aliud: ita per negationem enuntiatur vnum
non esse aliud. Vide hic propositio est affirmatiue vera. Homo est animal, et illa est
etiam vera: Homo non est lapis; q. sicut in priori propositione predicatum de subjecto
ad illum hic conuenientia cum illo: ita in secunda predicatum de subjecto per negationem
illud quod illi non conuenit. Et predicationis Regula prima.

Secunda predicationis regulam prebeo

Veritatis predicationis affirmatiue non requirit identitas realis, aut realis inter formalem
significatum predicati et formalem significatum subjecti. Et sufficit identitas suppositalis
seu subjectiua: id est quod predicatum supponit aut subjecto supponat. Thomas. Nam
hic predicatum accidentalis. Homo est albus, et albedo et homo sunt vera supposita
accidentalis unione albedinis cum homine. Et formae realis, quae significantur predicati (nimirum
albedo) non identificantur realiter aut formaliter cum hoc quod significatur per subjectum
Homo modo identificantur eiusdem identitate suppositali, nimirum in hoc senu
quod habent humanitatem sub ratione suppositi, quod in re habent albedinem et albedinem
verificatur predicatum affirmatiue accidentalis non requirit identitatem realem,
aut formalem inter significatum formale predicati et significatum formale subjecti. Et predicationis
Regula prima.

Tertia predicationis Regulam pono =

Dicendum a praeinuasorem de concreto est absolute et simpliciter vera quod in
solvendo et tamen concretum accidentaliter et substantialiter et tertia
pertinet et concipiat prepare non ipsum vertit adquirendo duplex genus Concretum
est naturale alia dicuntur concreta substantialia nominum quae supponunt
pro suppositis et substantiis pro substantiis seu quae non sunt substantialia pro inmanentibus
alia sunt concreta accidentalia ut pote ista quae supponunt pro rebus accidentibus
nunquam aliqua pro accidentibus seu quae ignant pro accidentibus inmanentibus
sicut homo animal liquum et est concretum substantialia quia concretum non
sunt aliquam pro accidentibus sed primum totaliter substantialiter nominum
humanitatis aut totaliter liquoris, quibus erant substantialiter constituunt
homo animal et liquum

Concretum vero accidentalia est cum album candidum
Iudicium et supponunt pro rebus accidentalibus denominatis hoc accidentalia et
et hoc nunquam signa pro accidentibus adiacentes tantum, sed subjectum
modo pertinentes ad eorum substantiam aut essentiae constitutiva.

Ex distinctione concreti substantialis ad accidentalis
et eundem circumnominum indicetur in abstracto substantiale et accidentale
Nam abstractum substantiale est pro substantiis abstractis concretis
aut non pertinentes, et idcirco humanitas dicitur abstractum substantiale quia
signat pro totaliter substantiis naturae humanae sine exercitio aut abstractio differentia.

Abstractum accidentale nihil aliud est quam pro accidentibus
concretis extra non signandi subsistentiae aut abstractio abstractio. Cum enim accidentalis inhaerent. Ergo albedo est abstractum accidentale cum non sit albedo
non ut adjacens corpori, sed abstractum quantum subsistit. Vigore in fortiori
respectu rationum quae ratione formae secundum positionem rationis praedicamentum
illum ipsum, ac quando abstracta nullo modo supponunt pro rebus
sed adventitiis dari duplex abstractum videlicet pro
totaliter. Abstractum totaliter est illa quae intellectus pro abstractis a subjecto cum
nomen est abstractum albedinis accedere aut humanitas a supposito humanitatis
Abstractum totaliter est quae conveniunt abstractis hoc totale assignatum quam
est abstractum hominis in communi assignatum individuum vel abstractum totaliter a
suis speciebus et hic supponitur

dicit necessitate non totaliter extendit adventitiis sic

dicationis affirmativa subiecti quod respicit extrema realiter idem sicut conve
ly generica et specifica dicit non solum realiter vere etiam fatis identitas quae
in predicatione concreti de concreto est vera. Homo est animal. Petrus est Homo
ergo Predicatio affirmativa qua enuntiatur concretum substantiale superius de con
creto inferiori est vera.

Et probatur concretum accidentale posse vere predica
ri tam de concreto accidentali quam substantiali. Nam hic predicatur sit formaliter
vere Homo est albus hoc album est dulce et si in parte subjecti deficiat hoc con
veniat dulcedo. Ergo vere predicare enuntiatur concretum accidentale de
concreto substantiali et in forteriori predicat unum concretum accidentale de altero
et concretum accidentale potest vere predicari de altero concreto tam substan
tiali quam accidentali. Ergo predicatio Secundi tertio

Quartam predicationis regulam tribuo

Nequeunt vere predicari abstracta de concretis nec contrario concreta de abstractis
Inde illae predicationes sit simpliciter falsae. Homo est humanitas, album est albedo et tri
angulum decedens predicatur similiter. Et hec regula ad veritatem predicationis spe
ctat quod predicatum ponat pro eo pro quo supponit subjectum cum enuntiative
affirmat atque abstractum ex modo significandi nullatenus supponit pro eo pro quo
supponit suum concretum. Ergo abstractum nequit vere predicari de concreto si enim album esset
albedo de albedine absolute verificaret in illis esse prima ratione allatum vera
etiam subjectum hoc albedine quod est falsum.

Secundum predicatum potest vere predicari de aliquo subjecto
non tamen sicut ut integrum et sed ut continens illud saltem implicite. Abstractum
quod significat abstractum et quae per formam abstractum non significat sicut
integrum subjecto et non nec implicite nec explicite includit illo subjecto
non potest vere predicari de concreto. Ergo hoc supponat pro illo subjecto a quo trahitur
quidem et ex modo significandi abstracti quod id unum significat precisam
rem sine quin aliquomodo includat subjecti.

Pro hanc regulam arguo: ad veritatem propositionis affirmativae
sufficit identitas predicati et subjecti, sed abstractum substantiale realiter idem
significat subjecto a quo abstrahitur abstractum scilicet humanitas realiter idem significat
cum hoc et animalitas et ergo abstractum substantiale est vera predicatio

enuntiatij abstracti de uno omnibus

Ito dicendo nm ad uentatem predicatij a parte rei quam identitas predicati (q subjecto n tamen sola identitas materialis ingenerat sola identitas materialis sed etiam identitas ex modo significandi concedo nm; etiam de uno nm. Sed abstracti substantiua e realiter identificata sicut subjecto identitate materiali ex parte rei significata, concedo nm identitate ex parte modi significandi nego nm et consequentiam

Ita licet ad uentatem predicatij a parte rei quam identitas predicati (q subjecto n tamen sola identitas materialis ex parte rei significata sed insuper requiritur identitas ex parte modi significandi Cum iusta 4m Anoelici lib. 1 q. 13 art. 9 ad 2. modus predicandi non formet modum materialem essendi rei q a parte rei i requiritur ut sit essendi ens in intellectu. Cum ro abstractum q nu significat pro abstracto concretiuo substantiali permittitur a concretio. et significat subsistentia ratione partis bene dicitur abstractum quod correspondens significata terminis abstractis significat nullo pacto posse uere predicari de concreto Disput 3 de ente predicamentorum sui

Disputatio 3
de ante predicamentis Aristotelis stagirite.

nuiny disputany sta fuit stagy. stagy dicit Sicinius, ac quod stagira haec de
nie Theodorinay. Inuenitur libri ite Categoriny, graece et latine predicamenta
Verbum aut graecum Categoria duo praeter alia significat, nitt de monstrare et
predicare. Hinc ergo fitt frequenter uidentur deducere ad nos significat dicty predica
tori enumeratio. Initia o disputatione de ante predicamentis semoriny indicuemuy.
Inquiritt Dubium 1 Quid et quotuplex sit analogia.

Dubium 1
Quid et quotuplex sit Analogia

Ostendere sumus in tota hac disputatione de ante predicamentis, et ad illis agendy,
et necessaria aliqua praebia, siue dispositiua in tibi, et homesty percipiant. Ideo
ab hac et ceteris in pauciorem mentis DD. prius de ante predicamentis semone inti
mant, et sit ordo dispositio ad predicamentis charioris cognoscendy. Et stagy ante predi
camenta in tribus capitibus comprehendit in 1 posuit ny de ny ante predicamentis,
in 2 explicat duas diuisiny et in 3 posuit duas regulas. Hoy o illis omnibus nos
uiaelitt in hac disp. tractabimuy. Et sit alia sec. 1 aliqua citu digna premito
ad clarioren q. notiam.

Sectio 1
Aliqua citu digna premito ad clariorem questionis notiam.

Licet in numerulu expiucorum quid sit Univocum, equiuocum et analogum, nive nesciant
stagy aliquid dicitur dicere, ut ab hac q. tenebrae procul pellant. Ita q. Univocum,
dicitur pagno.

Equiuocorum diffinitionem pono

Sic appellantur et equiuoca dicuntur quaty nomen illy est ipso uere eisdem nomen

accommodata est ad diuersa. Id est res diuersas habere aliquas eadem nomine significata. Id ho unus et Petrus diuersas equiuocas quas significant hoc nomine ho, quamuis huiusmodi nomen sit unum, et commune tamen habent diuersas rationes, quas rationes est ratio diuersa.

Vnde aduertendum est denominatum equiuocum esse tendere posse tum ad significata, tum ad nomina significantia. Cum tamen dicitur quod res significate nomine equiuoco dicuntur equiuoca equiuocata nomen uero quo significant appellatur equiuocum equiuocum. Hanc inferit Philosophus definitionem res equiuoce significatas uocabulo nomine et nisi quia nomen in quo equiuocantur. Cum dicitur in plurali equiuoca perhabitudine ad unum nomen. Nam equiuocata quae conueniunt rebus, non tamen illis competit secundum se, sunt diuersum significata unum nomini.

Pro clarioris intelligentia rei fiat discursus aduertendum est quod ut aliqua dicantur equiuoca non sufficit quod absolute intelligantur res aliquas, sed insuper requiritur quod diuersitas sit respectu significati nominis. Nam plura illa equiuoca quae conparantur uni nomini quae proprie subsunt alteri nomini ut univoca. Et patet in hoc exemplo Petrus qui secundum habitudinem ad hominem dicitur univocus quia significant hominem. Cum quod dicitur secundum Participia tamen non nomina accommodata debetur esse ad diuersa. Id est quod res significate habeant conuenientiam secundum quod significant hominem equiuoco, tamen quod representant alios nominatos univocos seu conueniant simpliciter in ratione. Ca. de diffinitione univocorum.

De definitione univocorum

Univoca sic apud Philosophum diffinit: quorum nomen est. Ca. tamen ratio uero substantiae nominis accommodata est omnino eadem. Id est quae quae dicuntur significationem huius nominis animal dicuntur univocari seu univoca univocata. Quae diffinitio propositionalis sequendo eam fiat debet sicut superior de diffinitione equiuocorum. Nam sicut nomen equiuocum plurium significatorum significat plura ut diuersa ita nomen univocum representat plura ut unum secundum eandem rem.

hoc modo deducit signi scilicet scilicet immediatis, cuiusque
sui unitatem esse ratione objectum simplicitatem unam et idem ratione prestam
adhibitis eorum quae univocantur alioquin non verificarent de omnibus singularibus,
ratione substantiae nomini accommodatae esse idem eandem.

Circa illam particulam dispar: ratione vero substantiae nomi-
ni accommodata ad veritatem quod substantia bifariam potest accipi primo accipitur
pro subsistentia prout significat rem aut naturam esse existentem nimirum enti-
tatem distinctam a accidentibus. Secundo accipitur quinque significat quidditatem, aut
ea cuiusque rei essentia in eiusque definitione rei ut subest abstractae a omnibus suis acci-
dentibus appellatur (at eius substantia ut apparet testatur Philosophus 3 metaphysicae
texto 25 et alibi).

Inquibus deducit quod licet sit communis tam univocis
quam equivocis significari unica voce, tamen diversimode significant
univocata ac equivocata, quia nomen univocum significat sua significata
secundum unum et eandem rationem seu secundum pressam rationem fundantem eorum convenientiam;
Nomen vero equivocum significat equivocata prout diversa. Quia nomen
univocum tribuitur unum unitate materiali ipsius vocis, sed etiam non
unitate specifica: Nomen autem equivocum tantummodo dicitur unum
unitate materiali vocis et non quia unitate significatorum cum ordinetur ad significandum
plura et diversa plurimum et diversimodo significabitur de hoc nomine
nativitatis.

De definitione denominativorum.

De definitione ante omnia explicat denominativum quae ipsum ab aliis differunt denominativum
denominativum et dicunt quia ab aliquo nomine appellatur licet sole disparum. Secundo ostendit
est denominativum denominatum ab albedine seu ab illa appellatur accipiendo quia intentum aliquid
subjectum denominatur alteri inquantum subjicitur albedini. Tertio ostendit
Circa illam particulam disparum albedinis seu, adventitiae est
denominativum et sic denominatum seu concretum accidentale et hic abstractum sicut
albedinis nomina seu terminatae finali ipsius nam licet albedo et albus
litteris initialibus inter se sint tamen est diversa albedinis autem finalis ultimae
ut terminatae potest id esse ut Philosophus denominativum et sic denominatum idem dicit
sunt eorum et est albedinis aut terminatione finali et non penes initiale principium

nominis quibus significant. Analogia diversorum.

Analogorum de quibus agitur.

Analogia dicit quandam rem unam esse idem significat apud Sapientes quod hic unum dicitur
Porphyrius ut docet Boethius quando dicuntur esse idem et aliqua ratio congruens
predicari analogice de quibus agitur secundum diversis secundum proportionem aut proportionalitatem. Inde analogia in communi sic diffinit quorum nomen est commune ratio vero per nomen significata partim est eadem et partim diversa.

Ergo ita diffinit Collectiones analogia esse medium inter synonyma et pure equivoca et id est partim eadem et partim diversa. Ratio vero per nomen analogia non est simplex eadem omnibus diversa sicut ratio correspondens significatur per equivoca non est simplex una et eadem sicut ratio significata per nomina univoca sed partim est eadem et partim diversa quia omnia analogia significant sub aliquali unitate habet quando similitudinem cum univocis et secundum quod significant cum diversitate accedunt ad equivoca licet non pure equivoca propter eorum proportionalem convenientiam aut unitatem.

Analogia est sumita a diversis in illa quae dicunt analogia analogia physica et analogia logica ea dicunt analogia analogia physica quorum nomen est commune ratio vero per illud significata est eadem secundum se sed secundum magis minus sunt correspondentes tamen partim participata a suis inferioribus et inequalitate differentiam quasi contraltis sicut corpus corruptibile et incorruptibile equus et homo dicunt physice analogari in ratione corporis et animalis quia licet huiusmodi ratio quae habitat a suis inferioribus habeant eadem unitate diversimode tamen et inequaliter participant a suis differunt quarum contrarius ad diversas et inequales species.

Analogia vero analogia logica est quorum nomen est commune ratio vero per illud significata non est simplex eadem sed tamen aliquali et dicuntur quod et inducuntur ut [illegible] analogia logica non sufficit eorum diversitas [illegible] aut inequalitas secundum constitutiva. Insuper requiritur [illegible] ratio communis secundum magis aut logicam non est simplex [illegible] una et eadem et partim eadem et partim diversa [illegible] in analogia implicitum et logicum

[illegible] tradit ab aliis D. q. d. deprea ar. 2 ad 3 ed. mathy Lex
Dei Lice. D. D. Eugenio Iniuocam respectu suarum specierum Omni
uocaoe loca et analogia analogia physica et diuersitate et inequali
tate differay quibus diuersimode per hoc ens ray est q. loca est de
rebus anay aliis concipiunt ut abstracte ab ay differy sicut mathema
inferiora quae subsiciunt predicaoi alicuay rayCor quae est ed secundum
quod ipsi praesiin illy Iniuocant uniuocae loca aut mathe

Considerao autem physice hat ad rey sensibile, prout con
tracta differy entitatis qe inequalitas aut diuersitas differay contrahen
tium ray Cor dicitur uniuocae physice et constituit Analogiam apud phy
sicos ac praeindica quae uniuocant uniuocae loca; analogant analogia
physica.

Analogia a Logica diuidit in aloga attributiony seu pro
portiony et analoga proportionalitatis. Analogia attributiony est illa quoay
nomen est Coeciao uero sini ficata per nomen est ed secundy terminy,
diuersa autem secundy habitudiney ad illy. Vo animal medicina et urina
quay significant hoc nomine sany analogant analogia attributiony q. tale
nomen illa sini ficat cum diuersa habitudine ad eundem ty. q. animal,
medicina et urina istuna secundy terminum q. ia eandem sanitatem et eum ac
ficunt et ist diuersa secundy habitudiney ad ty. q. animal respicit sanitatem
per modum subiecti intrinseci, Vrina per modum signi et denique medicina Bei
per modum causae sanitatis: hoc quomodo habitudiney ist diuersae. Sicet tay impedimey
ist materialiter et in esse rei unay.

Et hoc animal est analogata (maoy principale
principalit significata per hoc sany et reliqua ist analogata minuy
principalia q. id summo denominant sana extrinsece et per quando altu
riay aut defendentiam a sanitate aiaty quod tamtum mo denominat
sany proprie et simplit.

Analoga proportionalitatis dicunt ea: quoay no
men est Coeciao uero per illud significata est ed proportionalit seu simily
secundy proportiony. Vo hoc nomen videre conuenit alique uisui intellectui et cor
poreo q. licet ista poe corporeae competat proprie et simplit videre Cognitio
tamen clara poe intellectiuy denominat Vision secundy quanda proportionaly

similitudine ad unoquemque per unum quae proportio in ipsis consistit quod
sicut oculus se habet ad objecta visibilia ita intellectus ad objecta intelligibilia.

Analogia proportionalitatis est dicitur in omnibus
proportionalibus propriis et propriis aut metaphorice. Illa analogia ante
a proportionalitatis quae nomen habet ratione per illud ratione respicit unum
et eodem reperitur in omnibus analogatis licet diversimode secundum praedicatum
substantiae et accidentis analogantur analogia proportionalitatis propriae quae nomen
ex hoc nomen habet a ratione unum reperitur propriae et dicitur tamen substantiae et
accidentis secundum proprietatem et passionem et per se et absolute.

Sed denominantur analoga analogia proportionalitatis
metaphorice quorum nomen est hoc ratione per illud significatum
propriae reperitur in uno tantum in analogato magis principale et tamen
improprie aut pure metaphorice dicitur de aliis sicut sic unus est sicut
denominantur analogia proportionalitatis improprie quae non habent hoc nomen
ut hoc quae ratione indicata per illud nomen tantum reperitur propriae in
uno sic unus sicut tamen modo denominantur metaphorice aut non
denominantur idem aliquo horum similitudine hoc etiam potest significare
quodque aliud significat propriis et potest significare sicut improprie significat

Ex predictis ergo colligitur hoc nomen interdum
inter analogia alterius et proportionalitatis quod patet intuenti conditiones
proponendi. Quamvis quae existunt ad analogiam attributionis ut quod ratione
significata per nomen analogum sit intrinsecum cum tamen analogata non
nisi analogato magis principali et alia analogata idem nomen attribuant per
denominationem extrinsecam et ideo talia analogata vocant analogata non
nisi principalia quia non sumpsiunt denominationem sicut fit significata
per nomen analogum nisi quia extrinsecus habent aliquam dependentiam aut habitudinem
ad analogatum principalem aut magis principale.

Ex qua conditione sequuntur alia duo quarum est
quod ratio analogiae significata sit una et eadem in omnibus analogatis. Secundum
quod analogatum magis principale ponatur inde sic et ceteris analogatis
hoc quia Cum analogata minus principalia non assumpsiant denominationem analogatum nisi
per ordinem aut habitudinem ad analogatum magis principale ideo sequuntur illa omnia definitio quae explicat

447
11989
39365
4
132

p ordine ad illud. Unde si desint medietas, in quantum analogia sumit
nomen aliis in hac sani nesciri est ut non nominetur. Medietas est
causa sanitatis, sanitas, et sic dicuntur, et dicetur analogia attributionis.

Sicut in analogia attributionis tres sunt conditiones
unius analogati, sic in analogia proportionalitatis requiruntur aliae tres
conditiones, scilicet oppositas conditionis super assumptis pro analogia attributionis.
Et ad analogiam proportionalitatis requiritur 1: quod saltem significata per nomen analogum sint intra ordinem analogati. 2: quod ens
non realiter multiplicetur iuxta multiplicatam analogatorum. 3: quod unum analogatum non desinat per aliud sed omnia explicentur distinctis determinationibus habitudine unius ad aliud.

Quod ultimum patet in hac ratione entis, in quo analogantur
analogia proportionalitatis subsistere et accidens et reliqua entia inferiora.
Certum est in ratione essendi significata hoc nomine entis intrinsece repetiri, tam in substantia quam in accidente, et sic dicendo de reliquis inferioribus entis, ens praedicatur subjecti et idcirco eam realiter multiplicant iuxta multiplicitatem inferiorum.

Sequitur

Ex quo colligitur, quod sint quadruplices analogatorum
nominatim saltem ratione essendi, et intrinsecus, in etiam per distinctas entitates
dependentia aut habitudine ad aliud analogatum. Sic ens in analogia attributionis
analogatum primum principalius distinguitur per habitudinem ad analogatum. Hac
principaliter non insuper intrinsecus et absolute denominatur per ens analogatum
illud adquirunt extra intrinsecus repetita in analogato magis principali. Cum
ea quae analogantur analogia proportionalitatis, magis proprius non intrinsecus
absolute existunt denominata significata nomine analogi, merito est
dicendum distinctas entitates dependentia unius ad aliud. Ita sola transcendentia
ratione ratione respectu suorum inferiorum est sufficiens causa et fundamentum ad causandam analogiam.

Sectio 2

Sola transcendentia rationis communis respectu suorum inferiorum est sufficiens causa et fundamentum ad causandam analogiam.

[illegible] ut ficelle abe tmq supponimus et dabitur inconveniens [illegible]
est supponimus [illegible] ad analogiam [illegible] quia precedit [illegible]
sery controversia Dominici [illegible] conveniens et diversitate in ipsa ratione
analoga. Sed dicendum quod analogata aliquando diversificantur et [illegible]
tum distinguantur. Sunt enim ratio analogia eatenus non predicat univoce [illegible]
[illegible] quia importat diversitatem. Sed idem non contingit [illegible]
dicit aliquando conveniendum: accipiendo analogia secundum se mediat in
[illegible] univoca et equivoca. et dicitur est. hoc supposito

Ad incontroversiam respondetur Utrum [illegible]
dentia alicuius rationis Entis respectu suorum inferiorum sit inferior causa ut
[illegible] ratio ab illis participetur. Cum convenientia et diversitate. Quod non est
causa alicuius convenientiae et diversitatis simul absolute et proprie quam
et causa analogiae. Cum analogia [illegible] participia aut predicata
rationis analogiae non sint simpliciter diversa sicut equivoca, nec simpliciter
sicut univoca, sed partim eadem et partim diversa.

Supponendum etiamsi quod ista ratio [illegible] transcendit
sua inferiora quia intrinseme includit inferiora, disjuncta constitutiva aut
[illegible] aut quia [illegible] predicat de utrumque disjunctis quibus inferiora
differunt accipiendo ad [illegible] transcendentiam rationis Entis respectu sua
rum inferiorum non sufficit eius realis identificatio cum disjunctis sed insuper
requiritur identitas [illegible] et mutua.

Nomen tunc ratio Entis realiter identificatur
realis quae est disjunctiva constitutiva non tamen transcendit [illegible]
disjunctum sed cum illa mutua comprehendit. Inde ratio transcendens non comprehendit
[illegible] cum disjunctum quia [illegible] transcendit sed ens utrique sit unum et simplicissimum
conceptum objectivum. de hac transcendentia [illegible] precedit [illegible] questio
circa eius resolutionem

Sententia defendit [illegible] transcendentia rationis
Entis respectu suorum inferiorum non esse sufficiens causa ad tollendam univocationem
accipiendo ratione [illegible] transcendentis. Ultimo disjunctum suorum inferiorum [illegible]
tempus Univocationis respectu illorum. Unde in forma illa brevis sententiae [illegible]
transcendentia non esse sufficiens causa aut fundatum analogiae [illegible]
et illi sequaces quae adhaerent huiusmodi et aliis sententiis

Sententia asserit idq; transcendentiam esse sufficientem causam analogiae sta thomistae et praecipue ferraria c. 2 Denis cap. 23 lect. 5 Joannes Alb. thoma q. 13 a. 5 Ill. Cajet. hic et in 1 sententia lib. 1 q. 13 Parra hic 3 dubio 1 dub. 6. Ill. s. Dominicus hinc hic quibus subscribunt recentiores divi thomae discipuli et not. Camilly.

Haec ma sententia et Divi thomae et metha sect. quidem verbis aut saltem expresse tradit Arnolus Pelingus 2 cap. 2 Poi. transcendentia enim in ens haec ut entis comparatio sui inferioris, tamquam praedicatis analogicis in tamq. Ens. e iuxta mentem Divi thomae illa transcendentia per impedire unitatem et diversitatem causare analogiam.

Potest haec quid causat saltem diversitatem et convenientiam inter inferiora in aliqua ratione Cor. nesq. est ut causet eorum analogiam; atqui ex transcendentia provenit saltem convenientia et diversitas in ratione Cor. transcendentis. e. Ergo transcendentia est sufficiens causa analogiae. Ill. Constat et mm. pro quo ad utramq. partem et quo ad 1um ex transcendentia oriri convenientiam patet. Nec ipso quod ex transcendens haec ne transcendentis ut essentialiter inclusa in quocumq. praedicato constituito inferior debet esse commune ipsi. Inequit dari Cotta ternis praedicatis superioribus et ternis quin talia plura conveniant. e. ex transcendentia oriri saltem aliquam convenientiam.

Quoad 2um quia certum duo. licet ex transcendentia causa sit diversitas inter inferiora. q. inferiora subsecuta praedicata haec Cor. transcendentia differunt saltem per propria differentia. et nesq. est ut etiam differant per haec ens saltem transcendentalis differentia. Sed consequentia inferiora nullatenus possit differre ens differentia quae saltem differant per praedicata constituentia talia differentia saltem et metha constituunt per praedicata quae saltem transcendunt. Cum hinc ut praedicata faciat unicum et complexum conceptum principale et inferiora nequent differre ens differentia quae saltem differant secundum haec transcendentalis sunt ut ita intrinsecus differentia.

Secundo ideo sic non different saltem ab aliquo per aseitatem et quia aseitas et anomalitas et metha sectae sic concepta rationalitas sum haec aseitas esset saltem distinctio aseitas nequeat sic differre ab aliquo haec aseitas q. differet etiam et anomalitate quae in praesu haec aseitas constituent. et inferiora nullatenus possit differre ens propriis differentia

duorum codex

quam fundat et tradato constitutivo dictis disparis. Cum ergo non est ipsa
dicta ens, sed illud transcendens, et illa transcendentia est sufficiens causa
convenientiae et differentiae.

Confirmatur et declaratur hec ratio: sicut unitas
fundat imperfecta unitatem rationis Cos, ita analogia in unitate et aliquid
imperfecta quae nimirum praeincluit aliquam entitatem. Sed ratio Cos in transcendentibus
disparis suorum inferiorum rationem transcendentis causat et fundat
unitatem rationis. Ergo haud dissimilis est ratio Cos transcendens rationem transcendentis causat analogiam.

Ulterius constat ex dictis et dimissis: ratione rationis seu unitatis
simplex una unitate unitatis perfecta omnis quidem non est in diversis quibus
ratione differunt, et ratione rationis disparis et motivi et rationis operantis ratione in transcendentis,
ita non ratione secundum ipsis quidem facit cum ipsis unum simpliciter
unum concepti, sed ratione diversis et distinctis. Ergo ratio unitatis attributae una unitate
perfecta quae ratione transcendentis. Ergo neque in transcendentia aut disparitate rationis
adeptis suorum inferiorum causat unitatem rationis, ita transcendentia rationis Cos
genere differentiae causat analogiam. Sed opponantur dictis diversis et quae omnia

Sectio 3

Opposita nostris et stricto divi Thomae principiis

Sit opposita dictum, dicunt quidem illud solummodo de causa analogia quod
ex diversis quae inveniuntur et diversitatem intra analogata et ex eo quod aliquid ratione
transcendat ultimas disparis suorum inferiorum nullatenus requirit talia in essentia
nisi et differre secundum suas proprietates rationis transcendentis. Ergo ita transcendentia
non sequitur analogia. Sit minor: Nam ratio entis transcendit ultimas disparis
constitutiva hujus et quae et reliquorum inferiorum. Sed hoc aliquid nullatenus differunt
secundum Cos supplementum. Ergo ex transcendentia rationis Cos non provenit
convenientia et diversitas, sed paranimitas aut oppositio.

Ad haec concedendo minorem et modo adversitatis pharisaica
quod superiora sunt transcendentia entis respectu suorum inferiorum, negando
tamen inferiora differre propriis disparis quantum differant sunt secundum rationem
entis. Longe ergo aliquid transcendit sunt ratione entis necessitat ut

que dicit unicy, et simplicissimy concepty, et dicitur in Ho ratio alicuius entis, di
fert ab eo, quod illam differre per rationes entis, cum ratione totius, et
partium. Ideo in Ho ratio differt ab eo, quod ratio substantia
aut distinctiva rerum humanarum est partium aliarum, et alia, quasi objectiva
in concludens quasi distinctiva rationes realitatis, et ultimo excludens omnes et omnia
melius genera.

Secundo et simul sed dicant omnes scholastici illam conve
nientiam inferioris subjecta ratione cum transcendentali secundum rationem
bonitatis, quae inferior ratio cum transcendentali secundum rationem quasi inferior
quae continentur sub ratione cum transcendentali, cuiusmodi est ho inferior alicuius
Ho differunt secundum hanc rationem, et horum omnimoda similitudo et potissimum iure in
ferior dequibus praedicatur ratio cum transcendentali differunt praedicatio quasi transcendentali

Sed tertio illam convenientiam causat ratio transcendentalis quod transcendentalis et inferior subjecta ratione cum transcendentali magis convenient
quam inferior quae continentur sub ratione cum transcendentali. Ho vitat. ng ratione transcendentalis causat convenientiam inter ea inferior secundum ultimam earum differentiam
quam in Ho non convenit. Cum quo ratione realitatis et ideo differat. Et hoc tamen
causat omnium rationum realitatis et distinctionis convenientiam in ratione entis quia
transcendentalis respectu partium differentiae et ratione cum transcendentali multiplicatur
ad convenientiam inter differentias distinctivas suorum inferiorum omnium convenientia
causat ratio cum transcendentali quam in transcendentali

Respondeo omnium id cuius phase cum eius ratione ma
gis convenientia causat ratio transcendentalis quod transcendentalis et magis convenientia
extensiva concedatur magis convenientia intentiva. Quia in convenientia
proportionali et ratione quae pertinent ad ratione cum transcendentali adpuza
et contendat quam convenientia unitiva quae praecedit ad ratione in transcendentali et ideo
dicitur extensive maior convenientia quam eius extentio ad rationem differentiae
in tamen hinc colligitur haec convenientia esse magis intensive quam
convenientia unitiva causat ex diversitate et ideo intensive est maior.
Nonnam ad intentiva convenientia requiritur omnimoda unitas et ideo diversitas
fecundissima aquacumque diversitate.

Ut vero cum ratione transcendentali differ

n sit possibile deconcepta disparitas esse ut causet convenientiam univocam n admittat aliquam diversitatem dicit ens intensive excedente illam convenientiam proportionalem quae causat a ratione ea transcendenti. Cum ergo n sit convenientia univoca, sequitur quod convenientia proportionalis admittit diversitatem.

Probatur 3 ea quae simplicissima ratio requirit esse ratio simul convenienti et differenti, quam ratio transcendens est ea quae simplicissima ratio ex transcendentia ratione. Cum nullatenus requirat ea causare convenientiam et diversitatem inter sua inferiora.

Pro dicto mm. dico quod mn. quam ratio transcendens est ea quae simplicissima ratio unitate excludente compositionem ex re et differentia concedo mn. unitate excludente quaeque diversitatem nego mn. et sequitur quod ratio communis transcendens possit dici suum inferiorum in sit quod ipsum ex re et differentia sicut ratio cum tamen diversitatem impertinentem secundum habitudinem ad sua inferiora quam ratio cum n transcendens, quia hoc ratio transcendens est in precindibilis a suis inferioribus, ratio vero generica est precindibilis ab illis.

Probatur 4 transcendentia n tollit rationem univocationis quia illa transcendentia n est sufficiens causa rationis. Patet ant. Nam ratio cum vere et proprie transcendentalis est ratio cum habet transcendens quaeque entis dicit. Nam quod dicit possibilem est possibile cum et hoc veritatem in unitate transcendentali, ratio cum vere transcendentalis est ratio simpliciter una unitate univoca, quia transcendentia n tollit rationem univocationis. Patet mn. omnia entia convenientia univoce in ratione sui qua specificantur per intellectum inquantum convenientia in ratione veri aut intelligibilis quia univoce convenientia in tali ratione.

Secundo ant. Ad cuius probationem consequentiam mn. et ad huius probationem nego mm. quia ut aliquam ratio sit ratione specificativa veri et indivisibilis per se requiritur quod sit una unitate simplicitatis per se aut univoca, sufficit unitas proportionalis aut analoga sicut in pluribus confusedimodte concepta quae ratione aut specificare rationem cum actu per intellectum (ut illud indivisibile aequivocum quod est pluribus simul apprehendit unica visione). ita sicut orientia quae per

praeindicat et hanc ratione ejus sunt in ratione rationis aut intellectibilis abstrahi
posse specificare unica et indivisibiliter propter specificationem entis. Cum ergo
est objecta respectu potentiae ut causat entis unitatis tamen causa unitatis
ad omnem causam equivoca et ideo non requirit quod inserviat habitui
habitus quantum hoc posse.

Tertium S. Rationes ingenitae inferiores conveniunt simpliciter negatae esse analogae univocae inferiores rationes transcendentes sunt simpliciter in ratione transcendentis univocae superiorum transcendentia. Sed omnes inferiores subjecta praedicata realiter inter conveniunt simpliciter et univoce in ratione generica animal etc. Ergo simpliciter et univoce sunt in praedicato essentiae incluso in conceptu animal. Ad omnia transcendentia entis respectu suorum inferiorum, animal secundum esse et quod dictum conceptum includit ratione entis. Inferiora realiter simpliciter et univoce sunt secundum omnem conceptum rationis, ergo realiter etiam sunt simpliciter secundum conceptum entis. Ergo transcendentia causant univocae.

Contra: Ratio ens disjunctum individualiter transcendit quamlibet disjunctum individualem dictum quia differunt unum ab alio in genere. Et quia disjunctum individualiter constituitur dictum individuum sive omnium univoce in ratione disjunctum individualem. Transcendentia rationis non nulla tamen impedit rationem univocam.

Ad argum. ratio sua maxime ad omnem probat concedo ant. et nego dupliciter: et etiam simpliciter et univoce sunt in praedicato essentiae incluso in conceptu realiter et alias praesito adjunctis. Concedo ergo in praedicato essentiae incluso in ratione generica realiter et alias in praescindendo adjunctis ratione ergo et in sensu dicto concedo min. et negamus ergo subsumptum.

Quia licet ex univoca convenientia inferiorum realiter in conceptu generico invicem sequatur eorum univocam in praedicatis essentiae quibus sibi invicem realiter prout praesito a suis disjunctis non tamen hinc sequitur species realiter univoce sumuntur in ratione transcendentalis entis licet hoc includat essentiae conceptum animal qui non includit in realiter conceptum praescindendo ad disjunctum. Quare ut ens non sit praedicatum detractum sed partium accepti realiter inter se indifferentes inclusum tam in conceptu quam in conceptu realiter et ~~[illegible]~~ in praescindendo adunatum tale

Ergo sicut ratio entis intime inclusa in disjunctum non

equivoca q̃ simul includit rationem generica et indivisa fundat singula
convenientia. sta ergo ratio liter includat omnes cor generica vel
simpliciter univoca q̃ ad h. fiat necessario eq. ni solum esset realiter inclusa omnia
se generica vera, et abstracta, et prima ad fin. Ideo cum animal et ra
tio sensibile, et alia in concepta realiter est simpliciter univoca q̃ utraq; ratio perfecte
pertinet ad fin. quod nullo modo continetur in ratione cor entis, suppositi, et
transcendentia: ing eo pro quod ens ratio transcendat, patet ni solum rationes ingu
convenient vera et ita concepta, et realiter quo differunt debet esse principia
ni solum convenientia et ita diversitatis indivisio est partis et partis diversa
ra, sicut exigit ad ung rationis analogie.

Ad 2 quae ratio iuxta Dm Tradita D6 de specie 16.
n concedendo rationes cor dispe individualiter esse realiter transcendentaliter inclusas
inguaim dispa individualia detracta. et idcirco est ibi ideo dicere n dat conci
ty univocum individui metaphysicum in entia et ut sunt negecta quam
individuum detractum. et talia individua tamen non sunt analoga ad
pro generalia et in ratione cor individuum. Inde colligit pro fabricatione
mentis d̃ rig doctrina convincere et illuminando convertere illos qui pri
mum rationes cor individui admittunt et analogiam negant. hoc est dependentia
esse analogiae sufficientem causam defendo

Sectio 4

Dependentiam esse analogiae sufficientem causam defendo

Ut clarius procedamus circa residuum propositi disputatio, Advertendum
est, duplicem esse duplex dependere ab altero nimirum dependentia
logica et dependentia physica. illud dicitur dependere ab alio dependentia physica
aut materialis quod praeponit ut fieri et realiter existat quae ore depen
dentis dependere fecit causa. Ut ens physicum qui revocat rem ut causa
univoca necessario praeponit accidens generatione. Sicut ut realiter existere eos
Ut quam dependere ab altero logica dependentia nimirum
secunda participatione ut participatione rationis cor quando enim aliqua ratio
in respectu sua inferiora et prima et exigit participabilis secundum
dicta prioris opposuimus. unde ergo me inferiora dat dependentia logica

aut realis, nimirum quod dependentia causæ realis inæqualis habet in ratione communi et eius comparatione ad suam inferiora quæ est nuda dependentia logica quia ex parte in formali defectu intellectus exercet.

Dicitur accidens non idcumpleniste et hoc sufficit dependet a substantia quoad existentiam physicam seu ut existat dependet a substantia non etiam quoad esse metaphysicum cum neque definitio accidens quam implicite autem notitia ab esse substantia tamen aqua essentialiter dependeat. Nec dicendum est de creatura secundum secundum rationem, Nam creatura secundum se nec est quæ Deus Cum Deo Deus impertiam dependentiam, Cum sit Deus ab alio.

Supponendum est dependentia physica aut materialis quatenus respectu in effectu causæ unitive nullatenus causare analogiam nec obstare unitivam inter causam et effectum: Item Deus dependet a Patre et Filio aut ab Filio generatus ab Filio generante quia eorum unitivam impediat ratione Cæsis aut Filii aut Spiritus et eternitatis.

Cum in presenti inquirit Physica dependentia causæ analogiam inter extrema, inter quæ dari intellectus debet de dependentia realis aut logica exercita in ratione causæ secundum eius comparatione ad eius inferiora Nec de dependentia materialis physica quia quinque effectus etiam unitive dependet a sua causa. Circa Cuius difficultatis resolutionem:

1 Sententia affirmat solam dependentiam non esse sufficientem causam analogiæ. Ita sentiunt Coll. Rosephiorum Neoterici et Gallici. Illi quia proprium unitivum entis respectu substantiæ et accidentis Deiatione adunat. Et Illi P. Franc. Suarez Spec. Mac. et Logicæ disp. 8 D. 3 resolut. 8 Lingen. Jesuita Lib. 3 metaphys. Mac. 2 C. 3 et alii plures eiusdem societatis.

2 Sententia Doctorum inferiora quæ existunt participare ratione Cæsis Cum realis aut logica dependentia unius ab alio non possunt nec convenire in tali ratione Planta analogice dicitur dependentia realis aut logica ratione Cæsis esse sufficiens fundam analogiæ. Huic sententiæ unanimi consensu subscribuntur Divi Thomas Dionysius et Durandus et Scotistarum quos longum foret referre.

Hæc vera sententia defendit Sol. et multis locis Sententiarum 1 p. 40 q. 2 art. 3 et 42 q. 62 art. 4 et q. 6 de pot. ubi aut

eius idcirco analogia dici de Deo et creatura, quia Deus est ens a se independenter, creatura autem ab alio dependens, ex mente Doctoris hac ratione dicitur analogia quia per prius dicitur de uno et posterius de alio.

Ad 2 rationem ratione sententiae, ex eo quod ad multitudinem dependentia inter aliquia inferiora impartiendum aliquam rationem cum necessario ad minorem esset ex convenientia, quae dicendi de inferiori ratione, dicitur in convenientia, quae vel similitudo inferiorum in aliqua ratione cum dependentia inferiorum secundum participatione rationis cum causat fieri analogia.

Non obstat et illum probo quod ad 1 partem, siquidem inferius quod participat rationem dependentis ab altero comparatur ex aequo dependentiam ab altero, quia ipsum effectum, id quod effectum importat aliquam convenientiam aut proportionem respectu suae causae: et ipsa inferiora quae participant rationem cum fiat dependentia unius ab altero necessario habent aliquam convenientiam aut similitudinem inter illa rationem.

Ad 2 quod ad 2 partem, ratione dependentiae secundum participationem rationis cum efficit ut ratio descendat ad unum inferius imperfecte deficiens et 2 quod et ad aliud simpliciter et perfectissime. Et ratio ut ratio cum non sit simpliciter in suis inferioribus. Et ex dependentia non solum in convenientia dicitur. Ad 3 Nam et omnis creatura quia separatur a Deo et est ens imperfecte et deficiens quia est ens participatum et dependens a Deo in esse, et dicitur dicendi est de accidente respectu suae. Et ex dependentia inferiorum secundum participationem rationis communem secundum rationem ad unum deficiens et dicitur ex parte et ad aliud simpliciter et perfectissime et ad aliud simpliciter et perfectissime.

Confirmatur. Causae autem fundamentum analogiae attribuentes ut dependentia unius ab altero mirum quod primum habium ab analogiae ratione quia convenientia dependentia secundum rationem communem impedit univocationem inter extrema sed quia dicit rationem tertium medium convenit analogice de unitate cum animali ex ratione communi significato et hominem unum:

dicitur usque ad hasta la obscura

ab analogato magis principali & dependentia secundi modi quia
inuenitur in utroque in extremis in quibus dat. Ut constat illa extrema mediata
dicunt analogiae et minuitur cum annexale in hoc (in nomine) quia
non mensaria quia medium non denominat sana alia dependentia ab ini
tale aliis cum propriissime secundum esse sanum. Ex patet quia ideo ea quae analo
gent analogia attributiva non conuenient uniuoce quia ea ratio non participat ab ipsis
quae dicuntur analogata absolute et independenter et religiosi dependen
ter participatione quibus ergo ergo inuenitur pars dependentia inter aliqua in forma
nisi est ut det analogia. Secto 5 aduersus nostra sententia argumenta resolu

Sec 5

Aduersus nostram sententiam argumenta Resolu

Arguunt 1 dependentia unius ab alio secundi modi in hoc sunt quod talis
ratio participat aliquo inferiori per prius et aliquo per posterius seu aliquo
dependent et aliquo sine dependentia 1 ho non est sufficiens ad causandum ens
analogum dependentia quae dat in inferiora non causat analogia. Antecedens
Ex quantitate si sparet quae et aliud nimium per intellectum et intellectionem
aliquid descendit dependenter ad actum et independenter ad potentiam. Cum actus et talis de
pendeat esse a potentia et non 1 illi ratio quantitatis dependentia et potentia
actus ad actum nisi secundum ad potentiam sequitur in ratione quae causa uniuoce
esse actus et est in inferiora dari dependentia actus et potentia sed ea
quae non habent esse analogia.

Ex concedendo maiorem distinguo
quod ad causandum analogia logicam et quia in genere dependentiae ut ratione
fundat analogiam dependentia ab aliquo quinque et tertia quantitatem
uniuoce nequaquam uniuoce sumitur. Et ratio causa aequiuoca sit dependen
quod patet esse aperte falsum. Cum aliquis genitus uniuoce. Cum aliquo genere ab
in hac aliquo tertia quae est utrique ad dependentia uniuoca. Et dependen
tia et talis uniuoca logica est dependentia logica quae exercet
ratio quantitatem ratio Et quia est ordine ad inferiora, non quod
1 cum dependentia ut ab alio

Inde cum int actus elementorum reperiatur dependentia logica secundum
rationem qualitatis, tamen non dependentia physica nisi ratione substantiae,
inde requiritur dependentia, nullatenus impedire unionem
substantiae.

Intellectus ideo accidens dependet a subiecto dependentia logica
quoad esse et esse subordinatum ipsi actui intellectus quoad esse et esse
dependet a potentia intellectiva. Atque ex dependentia essentiae actus intellectus a potentia intellectiva
non datur necessaria connexio unionis inter actum et potentiam in ratione qualitatis et
dependentia sola unionis inferior ab altiori in causa et analogia.

Ad quod licet actus intellectus quoad distinctam rationem
requiratur dicitur quia non excludit eius dependentia a potentia intellectiva. Tamen
tendit praeter rationem qualitatis in id ad actum cum talis dependentia a potentia
ipsi importet dare actui immanentem aut intellectui immediate praesentem
dimensionem quantitatis substantialis, sine aliqua dependentia inferiore qualitatis
a priori qualitate nisi ratione potentiae proximae accidentalis talis actus sumeretur
absolute tamen esset quidem dicere qualitatem et dicere actum dependentem
quoad rationem partialem et non quoad rationem totalem qualitatis, inquam inter utrumque aut
unionem. Et est illa adventum in accidentibus et subiecta quodam modo esse
intellectum sine dependentia subiecti et ideo dat analogiam, et tamen
sibi periculum manet. Ad

Ad hoc dicitur indicium huius quaestionis esse
plures effectus dependere a causis quae dependent ab ipsis. Et ratione
corporum sublunarium dependet a corpore caelesti quin dependeat ab ipso secundum
rationem corporis. Ratio in corporibus quae sunt intrinsecus dimensionis corporis
et praedicat tamen de corpore sublunari et caelesti licet corpora sublunaria
quoad rationem partialem sub ordinem caelestis.

Et dependentia physica corporis sublunaris a caelesti non impedit utrique unionem loquendo in ratione corporis subiecti aut corporis.
Quia ut verificetur corpus sublunare esse corpus aut substantiam non requiritur
ut sumpsit ut dependens a corpore caelesti et deducitur inde huius quaestionis
non dat dependentia secundum praedicamentum rationis, quae aut habet appellatione
dependentia sola et quae causat analogiam.

Quarto est advertendum aliud esse unum dependen

dere ab alio secundum rationem entis aliud uero est causalitas causae. Illum
produci aut causari ratione entis. Et est uerum, Nam Deus est causando
increatum aut quamlibet aliam creaturam eam causat sub ratione entis.
Omnis res creabilis creabilis sit realiter sua causalitas est diuina. Id
uero est falsum quod ratione entis neque de facto causari quia simul causet
distincta aliqua structura diuina.

Inde quando causa est realissima cum omni
est Deus huic quod eius causalitas correspondens est res simplicissima et hu
realiter quo seu ratione quam subiicit realitas res producta causalitas Diuina
est ratione entis. Ergo ens creatum potest dependere et causari a Deo secun
dum rationem entis quam talis ratio actualiter causat sub sua entitate. sicut pos
tissima actualitas uidet quadam uiuile in quantitate colorata tamen et in expor
tisio nequeat uidere color in eo quia terminat adeo ut structura aliqua
distincta particularis. Inde absolute positiuum est dependentia unius
inferioris ab altero ratione entis licet res dependens sit simpliciter. hanc
principaliter habere ad respondendum ad aliquam structuram aliquam
quae sine illa faciliter non uniretur. Duae res quae entis
transendat realitate et methe quaecumque rerum distinctarum.

Dubium

Utrum ratio communis entis transendat formalitate et methe quaecumque rerum distinctarum

Ratione inquiendum aperte ostendit quod transendentia ratio entis in
distinctis suis inferiorem obstare uocari et causare analogiam. Et
oportet in presentia nominare transendentia entis respectu suorum in
ferior. Et maxime claritate in sequentibus ut et possum ad analogia
et ut sec. Sententiis refero et thomistarum veritatis elucido

Sectio

Sententias refero et thomistarum elucido veritatem

Ad clarum quorum dubitandum est quomodo
[illegible] rei alicuius realis [illegible] aliquid aliquo realiter existendo. Indeq;
quidem aut existentia realis dicitur: nam sicut hoc pro adventu
dicitur realis sensibilis, ita illud [illegible] rei esse realiter existere aut realiter esse dicitur
constituit realis, et pro adventu, ita ens [illegible] nomen est, ut illud pro
facultate aut rei ratione adscribendo.

2 supponendum est, et hoc nomen ens posse significare vel actualem existentiam, quidditatis autem rei sensibilis tamen
existendi: hic nomen realis per hoc particulam existere, et realem
realem ens participat idem est ens significatur per participium ipsum illud
id est qui: hic vero nomen accipitur ut est nominalis ante significat
et hoc nomen ens, quo realis et tanquam summum genus essentia aut quidditas
aut existens aut ipsum existere et in ipsa esse existente producta. Et
ut aliquando quidditatem et realis includat in suo sensu realis ratio entis
non requirit quod sit actualiter existens, sufficit quod sit etiam in esse
nam existere.

3 supponendum est quamvis realitas aut quidditas
quantumvis infima non illum includere identice et materialiter
ratio entis, vero etiam quidditative realis ratio entis
ad sensum differentiale ipsum rei et ratio animalis: Ita ad
sensum essentiae constitutivum illius et distinctivum ipsius accidens animalis
certe esse et stan a quo omnes philosophi ratio alia ipsi identice et realiter
identificari cum conceptu disparatis nimirum cum ratione entis
dicendum est decepti essentiis.

4 in proximis opportet supponere ratio
communissima entis realiter et identice idem significare cum modis
modis et differentiis positivis quantumvis infimis et indivisis ipsorum
dumtaxat tamen non significat: Illis ratio entis non solum realiter identificatur
cum omnibus et singulis propriis positivis et realitatibus constitutivis rerum et etiam
quidditative et realiter includat in illis. Circa ipsum resultans:

Sententia negat modos aut differentias constitutivas esse accidentia esse quidditative etiam et modos inhaerentes
rebus communis entis adventitiam et accidens. Et id circo negatur

includi per Entia transcendentia in ente, et immediate modo aut definitivo
positivo sono. Hec sententia tuet a Illustrissimo Soto in 1 dist 393
que sequunt Scotistae Medinense Hugo Cabellus, Rada et religiosi reformatorum
Scotistae quibus adhaerent plures ex societate seu in quos annumerantur Gregorius
Ariminensis dist p 11 Soojs sec 3

2 sententia asserit ens habet aliquid distinctum
ac includi in quarum dicta quamvis infima aut ultima cuiusvis rei distinguendum
predicato aut habitude positiva. Hanc sequuntur Ockham et Gregorius
de Caietano op decem de ente Cap 1 q 2 Sanginus 4 metaph q 6 Fonseca
1 Phonteg quibus subscribunt recentiores ~~Ioannes Phonteg~~ et Societatis Jesu
Suarez dist p q 1005 sec 4 et dist 2 metaph sec 4 Pallecius pars 3 summ
philosophiae disp 15 sec 1 et Vasquez 1 p disp 22 Suarez 2 metaph sec 6 hanc
sententiam ad multo sequitur veritatis amplectitur

Sha

Sed contra sententiam Legis D'autoritatibus et quis
Sic 105 q 94 ait nominibus illis quod tradit in appellationem ut ens cum aliquo includi
in omnis aliquid intuitus apprehendit. Sed dicit 11 D q 1 adventitiae ait 1 inquiens
quod in mi et addit quod extraneus quamvis quia dicto addit et q respicit naturam
entis ait quod ens. Nervus enim ratio prae oriente adhuc manifestatur
quia illi ratione ex mente Divi Thomae ens cum aliquo includit inquam
dispo aut modo positivo.

di fq

Sed 2 sec sententia: id quod habet in includit
in ultimo concretum cum aliquo aut modo positivo habet transcendit ens et immediate
dispo et ratione entis habet includit in ultimo respectu cum aliquo dispo aut modo
positivo et habet transcendentia entis extendit ad omnes dispo quantumvis infimas
Sed alias quam transcendentia habet distinctionem
ratione rationis transcendentis in omnia habitudines infinitas et secundum
entis ultimum et quod habet adhuc inutile et ultimum concretum habet cum aliquo
cum dispo excludit affirmatio eius transcendentia. Secundo: Ultima ha
bitudo habet cum aliquo res etiam qua habet dispositat alias et habitudo ultima
et dequo rem natura abstracta est quod dicitur et habet opposita quia
et hoc entis est dequo dicitur respectu cum aliquo dispo quantumvis infimo

Sed 3 sec sententia: ens et nihil oppositum
et dictione nihil aliquid et nihil et quidquid nec est ens est et nihil

at qui dicit ri ist omnino nul ut possit esse et includunt multitudinem.
Confirmat: omne ut ecc entis in ly est extensum et dicit ist objectum intellectus
Cum point May genere o intentionem.

Hinc secundo occurrunt sortilege ut ultimam differentiam ultimate distinctiva a licitum naturae ri esse quod
entis qd est quale, id est esse qualitatis habentis commune ratio entis a
primo reali ratio habitus, ri est qualitas aliqualis et quedam qualitas de nova
ri quia ita ultima differentia inquam ultimo resultat aliqua natura non
qualis et singhirma qualitas determinata entis que est nova et quale et
alias istiusmodi appellat mater entis seu entis inchoatiqua, ri vero in recto quia
nulla respondet in recto domo quia modificat aut determinat q ri vero
ficat qualitatem May esse nomine aut unione materie esse materiam
eodem cogita de ultima differentia que ri est entis in recto et inchoatio

Dicit: ut aliquid sit qualitas in recto entis realis
sufficit ut determinet ipsum entis realis et differentia entis realis pertinet in
recto de quantum differentia quantitatis ultima: et tamen ipsa ri illum
est entis quale seu modus et etiam aliquid qualitas et quod determinat includens
entis. Non patet. Namque est unitas hi modo dicit quod ri requiritur ut
esse et adequatum differentia vero ficat quality ri requiritur ut habeat
tendum et dicit entis in ordine pertinet ad predicatum qualitas et directa de quantum
differentia quantitatis ultima.

Contra 1: sicut ratio est animalitas dicit et hoc quod
est vivens sensitive seu vivens potens sentire et dicit entis tra est ad
venientem hac ratione est aliquid apte ad realitatem tendum ad quod determi
nata natura aut ens per qualitatem pertinet ratio viventis sensitive quod est
formalitas et in recto animal et si non est determinata qualitate aut differentia
positiva per qualitatem predicamentalem aptitudo aut capacitas ad existendum realiter
quod est qualitas et in recto entis reale proxime distinctum ab ente quod non est
aut fictum.

Hinc sic et negatur assignatio aliquis modus aut differentia
positiva alicuius naturae realis quae ri est aliquid aptum ad realiter
existendum alioquin esset quod impossibile et dicit quod mensuratum
et quantum differentia quantitatis ultima est qualitas et quod determinatio entis

rationem in nullo sicut quemquam nata constituta est animal quasi de in recto
fol. 2 Regula 2ª propono et soluta religuo

Sec 2ª

Argumenta contraria propono et soluta relin quio

Argument. 1º Si nos resolvere ratione Conceptus quasi transcendentes ultima differentia
[illegible] rei sequeretur duas ultimas differentias substantiales diversorum naturarum
convenire quasi in ratione entis: 2º differentiae ultimae substantiales diversarum naturarum
repugnant quasi convenire in aliquo praedicato communi in ratione entis in transcendentali
quasi ultimae differentiae. Et nam quia si ultimae differentiae substantiales convenirent cum de
qua specifice substantiae eorum necessum foret ut alteri
differret a tertia differentia quae cameret quasi eorum esset aliam differentiam: 2º hoc est
intendere, quod daret processum in infinitum, et ultimae differentiae in nullo possent convenire
et ideo non quidem tertia et quasi non includunt ratione entis.

Hoc argumentum Cui quinque solvendum resolvere
Respondeo in illos: primo licet differentiae ultimae non sint quasi eorum, et tamen non
oportet, seu quod contingit distinguere ambo: et necesse est quod ultimae differentiae habent
aliquam convenientiam in ratione entis quasi. 2º quia convenientiam in ratione entis quasi
dicimus esse necessariam dictam alteri quia dicit quasi adhibendum processum
in infinitum: et etiam quia convenientiam in ratione entis quasi est necessaria alteri
quia dicit quasi in ratione entis quasi et sic daret processum in infinitum.

Dum illi ad 1ºum dicunt quod ad 1ºum
Sic concedendo min. et distinguendo min. 2º differentiae substantiales diversarum naturarum
repugnant quasi convenire in aliquo praedicato communi transcendentali in ratione entis
transcendentali concedo min. Ad probationem omnis diversorum nisi ultimae differentiae
convenirent in aliquo praedicato necessum esset ut alteri differentiae differentes sicut
convenirent unicuique et simpliciter concedo min. si autem convenirent convenientia
proportionalis autem analogia nego min. et ideo modo dicitur min. et sic
negando.

Nonum secundum differentiae ultimae substantiales quantum
Quinto ut differentiae ultimae habent aliquam convenientiam proportionem in
transcendentali ratione entis: Nam et tertio modo sequitur ideo differentiae

entis quia aliquid dicit ens, aliquid dicit quale, et dicunt Thomistae
quod ratio entis in illum fundatur veritatem, etiam dicunt tale esse
ratio analogia sic quod dicunt ratione unitas non est simplex una, sed
una et habet diversa, et Comm. ultimo dicit unificantia aequalitatem
entis, et unique diversis fiant.

Arguunt 2 ratio Entis contrahit ut ens ipsum
per ultima differentia. Sed ens et quia contra exigit necessario ut
contrahatur, non includat illam in ratione habendo, ergo ratio entis non fundat
illam ultimam differentiam, sed illa praeindit. Interim dicto ultima
differentia rationis humanae distinctiva, quae est ratio specifica, habet istam
propria et mediata ratio communis animalis et Humanitas mediata quoad
etiam habet ratio entis ratione propria et Homo entitas.

Ad 2 modo nam ad Entis quoties respondente Con
quantum ad 1. ratio entis habet ratio entis in ratione quale et dicunt ratio
ratio entis absolute sumptum non est, sicut ratio habendo quam ratio
animalis simul habet ratio entis et ratio non entitatis animalis
Tamen habitus entis absolute sumptus, ratio entis secundum se quam habet
transcendentium non rationem sicut ratio animalis et etiam includit
in ratione habitus, et quia ratio habitus nequit ipsa propria habere aliquid
habere ratione ipsa

Aliud est habere ens secundum se aliud ens
habere se animal, autem ens habet ratione habitus ut non sicut absolute aliquid
habitus ut se et mediate habere ratio entis secundum se, necessario non
sit quod ens habitus secundum se non est ens sicut ad habere animalitatem
requirit quod differentia habitus non sit habitus animalis, ut vero aliquid habere
habet ratio animalis solum requirit, quod secundum habitus accepto non
sit animal non autem requirit quod absolute non sit ens, aliquid non habere
ens animal, aliquid ens absolute.

Arguunt 3. ens habet non in ordine differentiae
dictos differe. et non includit quidditatem habitus habet in ens habitus non
fit ens. Nam ratio habitus et ratio differe contingit per negationem
rationis quidditatis, et in hac ratione non habet ratio entis. Omnis secundum
se non dicat habitudinem ad rationem. et ratio entis non includit

nullo dicitur ultimo dicitur

Ad 1. dicendum: ratione entis non ingreditur ens

dicere tamen explicatione specialem eius explicationem concedamus tamen

aliquid implicite et transcendentaliter includere in ratione entis de quo

negamus esse. Cum non definitio cuiusque rei ordinet fratres ad

cognoscendum essentiam entis, aut sit oratio exprimens eam definiti quod

distinctis ac certis illustrando et implicite organum praedicata quidditatis

detracta minimum entis et dicitur esse definitio. At vero cum entis

nominum quod explicite importat non fratres explicite praedicatur, et

rationem entis specificam, et quidam praedicata transcendentalia non aequi

valent quod explicite ingreditur definitionem. Sufficit quod implicite importet.

Argument 1: Ratione entis cuiusque rei est bonitas aut

unitas transcendentalis, est quod positivum oppositum nullo et tamen non est aliud

aliquid substantiae. Cum nulla pars substantiae quidditativae alia cum composita

Ut pars: ergo non includit in concepto quidditativo et tali ei participatio

alia modo positivum.

Ad 1. dicendum quod pars et tamen non fratres quid

substantiae explicite concedamus non tamen fratres et implicite negamus esse. Ratione

Bonitas Cuiusque illustrans ut entis et bonitas illustrando quam abonte cone

gnitionem et implicitam, ac propriis argumentis ratione entis pot non esse fratres

tamen et intuitum ad possidet, aliquid explicite significare, et tamen non

omnia autem quod non significat esse et nomen entis.

Et hec ultima bonitas implicitam et explicitam sequitur

unitas et bonitas convertuntur tamquam pari mente. Quia licet inter

illa ut entis pari ratione requirat restrictio ratione ad quaba aut quod ea

quidditative et tali non includat imparte neque ut essentia tamen non sit

aliquid mista aut scilicet non sit quod deficiat alia ratione quo admittendum

non quod gratia aliquid exprimit quod tali non significat nomine quo significatur

Et ad tertium dicitur Ad ultimo ad

illam conum rationem transcendentiam entis respectu omnium divinorum

disparitatem ita Ex aut Deus ac causalitas Dei respectu cuiusque effectus

ac creando quemadmodum Deus increando est illa ultima causa effectus causalis

haec dicendum ad omnes divinorum ratione dicitur entis positum, ita ultimum ratione Ex entis

et quedam qualitissima sed [illegible] nomendery quamvis dicam
medium positivum q. g. g. ergo actual Deus necessario includit rationem entis communis
qualis videlicet entis actualis Divina ut ratio entis. Et realis Deus est limitatus
et restrictus ita ens incausando constituitur et realis et divinum
quia autem nihil aliquid quod realis et quidditative non includat rationem entis. Et
idem est Dari tres Ly q. 40 art 3 in C. Dicit Utrum ratio Ly entis realis
predicetur univoce de Deo et Creatura aut ratione entis creati demum ratione

Dubium 3

Utrum ratio communis entis realis predicetur univoce de Deo et creatura aut ratio entis creati desubstantiae accidentis

Dubium ex eo nascitur Utrum ratio communis entis realis aliquid ratione Ly entis
et non ratione substantiae et accidentis quae omnino univoce predicari de Deo et Creatura
substantia et accidente et Dominus ex quibus actu teneamus solam Sanctam
Dei Ecclesiam esse infallibilem cum ratione entis et ratione substantiae
et accidentis ut antea dictum manet probatum. Consequenter videtur non posse aliquam
Ly univoca ratio Dei et Creaturae substantiae et accidentis ad quod discutiendum
illt sed firmissimum Dei Thomae videtur teneo quod per Ly exposita.

Sec 1

firmissimum dicit Thomae videtur teneo quod per conclussiones explo

Ante huius Dubii resolutionem adverto ad mentem (Dominicanorum) ratione
divisionis indicans partes quasi redigi. Dividit ens Cit numerum in ens
reale et non reale. Dividit ens reale in creatum et increatum aut infinitum
et finitum. 3 subdividit ens finitum aut creatum in substantiam
et accidens et in materiam et spiritum et simplex.

Tertio consideremus illud quod dicitur esse fundamentum
conprehendamus huiusmodi est substantia completa per se existens et quod
non accidens completum sive quantitative aut qualitative. Ly creatum non potest
illud quod dicitur esse fundamentum collocat in praedamento. Ly tamen reducitur
unde patet constitutive substantia completum sive materia et forma dicuntur
in plura in linea substantiae quae reducunt ad praedamenta substantiae

[illegible] naturae quam substantiae.

In praedictis quaestionibus seu priusquam dicendi capiti [illegible] fundamenta [illegible] substantiam quantitatem qualitatem relationem [illegible] et passionem ubi quando situm et habere de quibus omnibus postea [illegible] Deo favente [illegible]

Sententia defendit [illegible] univocationem [illegible] Deum et creaturam [illegible] in [illegible] Cardinalis [illegible] sequentes [illegible] [illegible] nominantur [illegible] [illegible] Ferrara [illegible] Nominalis [illegible] [illegible] Cap. 4.

Sententia docet ens praedicari univoce de Deo et creatura [illegible] et accidente solummodo analogice. Ita Doctor D. Thoma et [illegible] [illegible] Alexandri quos unanimiter sequuntur [illegible] Caietanus [illegible] de analogia entis [illegible] Suarez in metaphysica disp. 28 [illegible] Vasquez [illegible] Cap. 5 [illegible] disp. 9 [illegible] in metaphysica disp. 31 [illegible] [illegible] [illegible] resolutio sit

[illegible] creatura [illegible] convenit univoce cum Deo [illegible] communi entis [illegible] ratio non praedicatur univoce [illegible] creatura [illegible] Ita [illegible] lib. 1 [illegible] cap. 32 [illegible] ac quod de pluribus univoce praedicatur est genus species [illegible] accidens [illegible] de Deo [illegible] praedicari ut [illegible] ut supra [illegible] neque ut [illegible] ut species [illegible] accidens ut supra demonstra[illegible] de Deo nihil praedicatur [illegible] necessario [illegible] relinquitur [illegible] de Deo [illegible] univoce praedicari [illegible] metaphysica [illegible] disp. 9 q. 3 art. [illegible] Deus [illegible] transcendentia entis [illegible] ut aliqua ratio sit univoca [illegible] aliquorum [illegible] est [illegible] quidditative [illegible] non includat [illegible] [illegible] quidditative [illegible] quae creatura [illegible] [illegible] a Deo [illegible] Deo et creaturae sit praedicatum univocum.

[illegible] ratio Deus et creatura [illegible] [illegible] ratione [illegible] talis ratio non praedicatur univoce de illis [illegible] [illegible] ut aliqua [illegible] [illegible] aliqua [illegible] necessarium est ut per illas nullatenus [illegible] Deus et creatura

differunt inter se intuitive realiter. Cum concipiamus quod Deus existit creatura, sit aliquid positive ratione Dei et creatura non veniunt simul intuitive realiter, tamen intuitive ratione loquendo, quia partim veniunt et partim differunt.

Sed dicunt inter Deum et creaturas dari infinitam distantiam et diversitatem, intuitive realiter non veniunt simul, intuitive solum secundum rationem secundum quid. Sed potest esse quod inter totum infinitum distantiam aequalem dari convenientiam aut similitudinem cum certis aliquibus partibus totum constituant simul convenientiam et aequalem distantiam infinitam. Cum per certam convenientiam alius certa convenientia daretur inter eaque infinite distant ac inter ea quae distant finite. Deum non veniunt simul in intuitive realiter, cum creatura, distantia non est infinita. Secundum id est dicendum et tamen analogice veniunt.

Huic vero fundamento respondent aliqui quod licet inter Deum et creaturas indecedat distantia infinita, aequalitas tamen et ratione proportionis quae proportionem habitudinis et similitudinis habet. Deum et creaturas et indecedat convenientia in aut similitudine fundamentum unitatis sunt. Cum unitas creaturae dicitur habitudo Dei et imagines quae similitudines habet. Et dicunt unitas esse inter Deum et creaturas.

Sed contra multa tamen talis sunt. Et ex eo quod creatura se assimilari Deo intuitive realiter et aliquali proportionari ad eum, tamen proprio respicit ad unitatem et licet ex distantia infinita et aequalitatem habitudinis ex ea tamen inquit non ex habitudine aut convenientia unitatem. Et quia aliquali assimilat creatura Deo intuitive realiter, ita et ei assimilatur homo. Cum igitur quia similitudo intuitive participant humanam et quia Deus non assimilat forsitan Homo in intuitiva natura non ad unitatem intuitive futuram similitudo fundamentum unitatis. Tamen analogice et assimilat ex similitudine qua creatura assimilat Deo intuitive realiter et Deum et creaturas unitatem simul intuitive et tamen analogice agnoscit.

Sit ma. Accidens et substantia veniunt unitate intuitive realiter et dicendo tamen ratione diversas et per diversas rationes. Haec de se et quia non transcendentes. Inde ipsa ratio quae partium et totum inter Deum et creaturas intuitive realiter mutantur et differunt.

Sed 2m. ex quo unitas per se dicitur in genere entis,
quia respicit illa cum esse entis et ratio quia comparat illis, sequitur unitas per se
esse communis omni creato in respectu equalitatis et accidens secundum principia
essentia cum accidentibus absolute et simpliciter sumptis, sed non de omnibus subsistentia
et illustrata ergo ratio communis omnis requisitum unitas per se dari deus non habet analogie.

Sed 3m. Communitas accidentis cum substantia in aptitudine adexistendi nisi sumptis proportionalis aut analogica
cum unitas et respectu subjecti accidentis. Secundo requiritur dari sumptis unitas
in aptitudine adexistendi quia dicit unitas sumptis in ratione entis; atqui
substantia accidentis in sumptis unitas cum essentia et substantia; ergo sumptis
accidentis cum substantia in aptitudine adexistendi nisi sumptis analogica
proportionalis. Secundo ratio entis accidentis si per se existere substantia nisi sumptis
entia. Tertio secundo; atqui ex ista secundo ergo in communi unitas cum essentia
simpliciter accidentis in sumptis unitas cum substantia in aptitudine adexistendi; aliqua ergo
ratio esse ens ratio quia potest se ipso esse. Ergo ratio adversarii non deviat.

Sectio II

Argumenta adversantia deinello

Sed 1m. quia non est quia est ens omnis sumptis in genere entis, quia est unitas de ipsis
sumptis non habet rationem propriam et omnem entis et ens ratio quia potest esse Deo et creatura.
quia est ipsis ut proprietas unitas. Contra: Deus in quantum est ens omnis sumptis cum
omnis creati; secundum rationem adeuntis ratio cum omnis creato.

Respond: fundatur unitas ratio est perfectio sumptis
in genere entis; et Deus et creatura sumptis simpliciter perfectae in ratione entis;
et ipsum non propriatur unitas et Deo et creatura. Contra: illa dicunt per se et simpliciter
sumptis in aliqua ratione quae ita habent in illis sumptis quia aliquomodo differant;
et Deus et creatura ita sumptis in ratione entis quia aliquomodo differant; et dat sumptis
entia per se et in ratione entis. Contra: Deus illum differt a creatura in ratione entis
et creati; et in ratione entis. Et quia sumptis differunt. Deum differre a
creato in ratione entis secundum se in sumptis et in ratione entis in creato; et
Deum creatum dat sumptis per se in ratione entis, ergo illa differunt

Ideo concedo minor dominum Ill. Caro placet
any, Deus in quantum est mensura omnis creatae est mensura quae adaequatur
rationi Homogenie et adaequatae rationi mensurae per contingit aut est ratio genus cum
any et nego ergo quod licet in mensura progressione semitam et mensura de dicta
progressio aut adaequatio quod data in negotio cuiusque generis ut dicunt inquantum
pertinet cum ratione alterius cuius genitonis, mensura la nomen excedens ab
recognitia cuius mensura est Deus respectu cuiusque creaturae nexistit omnimode
fortior aut adaequata respectu mensurati. Unde Deus non dicitur mensura adaequata
respectu creaturae sed summo dicit mensura excedens.

Ill. Vlaz. Ideo recedo minor nedum minor dicendo
negamus. Nomen ipso quod Deus se creatura differant quasi in ratione entis
et mensurati nisi ratio sequitur eum de sua ratione entis seu in ratione ens
ficata hominem ens reale. Namque supponit dixi tractando de hanc mensuratio
respectu suorum in esse entis creati aut increati non importat aliquid objectivum
quod non sit realitas quia si Deus differat a creatura inquantum ens increatum
non est ut ab ipso differat inquantum ens, sicut ipso differunt de ipso
ipsa secundum suam differentiam ab ipso non est realitas nisi sum differens ab ipso
per realitatem sicam ipsa ratione realitatis. Cum in casu ratio ipsa esset realitas
Unde cum ratione entis creati et increati non important aliquam realitatem entitiva quae
sit realitas non est intellectus quod Deus differat a creatura in ratione entis creati
quia realitate differat in ratione entis reali.

Arguo 2 deinde de ratione quam Deum nominamus
cum creatura in ratione entis et quia ratio inequalitatis participatae ab ente, ut dicitur
a Deus infinitus et creatura finita et dependens. Non est ratio unius causae et
Unde non ratione entis aliquid inequalitatis participatae ab hoc et aliquo et non habet
aliquid sibi subjacet. Cum enim hoc negatur cum maior perfectio et negatio inequalitatis
ipsa quae repetit in hoc et illum in ratione animalis non illatae et minuitur ergo
inequalis participatio entis respectu Dei et creaturae non dat aliquam rationem
et minuitur.

Ideo dominus nedum Ill. dicitur plaz. dicendo omnis
aliquid inequalitatis participatae ab hoc et aliquo et aliquo, perfectio et inequalitas
fuit proveniente ab ipsi ipsa secundum concedo minor inequalitate ratione ipsa
ab ipsa ratione et negamus et ratione nego

Deo in inequalitas quia inequalis participat ratio
ut hoc aequale et illud inaequale, et sic est ratio inaequalitatis
inter illa. Et inaequalis est esse diversum, et ideo ratio est secundum se
et non ratio animalis in genere numeri, secundum imperfectum et esse rei, sed
tum aequalis habitudine respectu rei secundum genere et specie habet aut participat
illa quia de altera.

Et vero ratio entis genuina sparat Deo et creaturae in respectu
et unum et aequalis. Quia ratione de cum creatura in ordine ad id dependentia
ab entitate increata. Sed non ideo impossibile in dare et Deus autem et unum, nulla
tamen potest ratio entis pedam ad creatura cum impropria ad Deo entis
nisi explicet habitudinem dependentia ab ente increato. ac pro inde inaequalitas
quia inaequalis participat ratio entis a Deo et creatura est quia dam inaequalitas
ing. fundata in ordine entis ratio entis secundum eius habitudine ad suam ingenitam
et ita est illa fratis innuitur.

Ad secundum, ratione in accidentis multa dicuntur
entia, et quia omnia non sunt unum ad illud ut ad unum. Et tamen
accidens ad ente et fratis ambiguum ratio entis accidentis ad illud ente
et est quidam aliquam nulla dependentia ad ente et ita est quia accidens dependentia ab substantia
ratio partialis distantia substantiae et ita non dependentia quia ratio entis
Confirmat. Ita non accidens est vere ens et simpliciter ratio
entis univoce convenit substantiae et accidenti. Et tamen non est accidens
quia illud magis ad ente substantiae inferior ratio. Sed ex eadem ratione ratio entis
subsistentia univoce predicat de substantia spiritali et corporea quia utrique vere et proprie
participant ratio entis. Sicut per ratio especialis in una et in altera et ita non
vere et proprie participat ratio substantia et accidentis est analoga
ratio pertinet utrique.

Confirmat. Nam ab equo et hoc dicitur aliquid
ratio entis univoca animalis quia tamen et equus est simpliciter animalis in illum subsistit
et tamen accidens est simpliciter ens et ab ente est abstractum ratio entis quia univoce
dicitur predicat. Et ita contra ad min. Nam illius accidentis aliquid ad ente et
hominis est simpliciter ens accidens convenit aliquid ad ente et est simpliciter ens et Conf.
univoce convenunt in ratione entis.

Ad argum. ratio modo arg. Ad Conf. probat

dyque non si accen dependere ab substantia entia ab illa dependentia non
non dependente, et ana dadi ibi, sed ab non sit tamen sit una unitas
proportionalis ad minuta diversitate rerum. Nam quod quod quemlibet
aer sub ratione alicuius predicati Cor. si illa ratio convenienti non sit ante
petendo, solum non convenientia proportionalis, pe diversitate partic
atum inferiorum, et Cont. reperiri in uno cum dependentia et in ista
sine dependentia. Exemplum patet in ratione Cor. aliis que cum sit per
se presens unum inferioribus, ideo quidquid convenit illi Vallonis species
gali reduplicare animalitatis, rationem et ratione aliis et rationis
civis in forinsecis.

Ad 1. Pharaonem dico ad nodo Cor. ad sub
pharaonem causalis non id presente ratione Cor. subiti Contrahere, et ani
mata respectu subiti Corporis, et spiritalis quinto et tertie reperit in
d arrianis perfecto quasi subita spiritualis et quasi corporeo respectu
sicut sicut subiti, et presente ratione di sic supera addite minimum spiritualis
rem et quasi anima mundi subiti corporeo. Si enim sufficit ad unitatem
propria aut intrinseca partium ratione Cor. respectus suorum inferiorum, in illa ratione
analogia proportionalitatis propria.

Nam ut superius dixi ratione Cor. que denominatio
ipsa analogia proportionalitatis propria intrinseca et propriae denominatio
agit, licet plenius patet et denominet unum et aliud et neque sicut
Eriquo dixit quidquid convenit aliquid propriae intrinseca participet in solum
subsita et denominabaccente quod suo modo dicit sicut subsita in linea in
tale non habitu participat in unitate quod accen quia opaned subsit et
deficient que deficientia, petitur in ratione alicuius de sic que pertinent
ad proprie in quantum mensura sit a subsita et contenit requisit
ipsa unitate suamore

Ad 1. Cum pharaonem concedendum me
rum, si in solum subsita et non accen. et simpliciter si accen opaned cum subsita
non mum. si tamen esset non et quod opaned illo, dominem non Cor. Ad pharaonem
Eriquo dicendum mum. et ad Cui vicinit aptitudo ad existendum et simpliciter, si
aptitudo sit ad existendum et deficient non mum. si tamen aptitudo sit ad ex
tendum in et quidquid vive efficient. Concedo mum et dicendum mum. si accen

convenit apud Deum ostendendo efficient sive indeficient modo mn
deficient Deo mn et Deum dico sicut mme modo Deum subsistentia

Nam ex istis entia dicuntur entia nisi et eius
esse. Cum ex illa subsistentia (quod esse est) sequitur ad hoc ut ens et entia uniuntur
veniant in esse entis. Cum propterea sequendo ratione esse, et ipsum esse
dicitur esse appellatur ens et ut entis idem est esse quod esse existere sicut
et ipsum existere. Ergo sicut ens et esse idem sunt sic hoc esse realitatis aut entitatis
in hominem ita et ens et esse uniuntur et unum sunt cum entitate subsistentia

Nam aliud est ens esse propter esse et esse
aliud quod esse simpliciter propter ens prout separatim subsistit. Nam quemadmodum
quidem creatura quantumcumque perfecta quidem comparata Deo dicitur esse quasi
nihil sicut et ipsum esse simpliciter et ita ens sic parat subsistit esse entis
quod in perfectione eius realitate simpliciter existere vita imperfectae dependentis
quod unum et esse subsistit et ab ipsa realitate dependet. Ergo et utrum ratio communis
entis analoce et dicet de indivisibili specie quodammodo parentes in creatis predicamenta.

DUB. IV

Utrum ratio communis entis analogice predicet de individuis eiusdem speciei et quomodo comparet ens in

Communi de decem predicamentis

Ex habitis dictis in dubiis superioribus duobus istud ratio communis entis analoce predicari de Deo et creatura non dubitatur. Nunc in genere amplius ostendat quomodo comparet aliquid in specie ipsi predicabilis subjectis. Ergo sit lec. 1 aliquod supposita mihi videri stabilio

SEC.

Aliquibus suppositis nostrum videri stabilio

Ad hanc difficultatem resolvendam notandum est, ens primum dupliciter accipitur: uno modo in tota sua latitudine quia nihil est quod non sit ens et ita ipsum ens dicitur primo accepto, et sic non sunt aliqua ens esse ita opposita nihil. Alio modo ens secundum quod est in rebus, et sic

aut pro ente Bonitatis, et elementis, quo pro ente dicuntur habente integro
et partiali

Et supponendum est ratione Continuum entis realis
in istum praedicamentis dividi praedamentis abstractis sumptis aliis decem generibus
supremis, nimirum de substantia quantitate qualitate et relatione
minimis, sive ultimis speciebus et individuis, ut sunt subiecta praedamentorum ut
iam ostendi ratione entis realis transeunt in istum dicitur specificata
quibus distinguit et specifice dicuntur plures species, et etiam
dicitur individuales individuales quibus numeria multiplicantur
aut dicuntur plura individua eiusdem speciei

Et inquirit in presenti Primum supposito
analogia entis respectu substantiae et accidentis analogice etiam dicitur de entibus
quibus praedamentis de substantia sumptis nimirum de substantia quantitate qualitate
Et resolvit eius ignaro ad plura individua, et hinc sub eadem specie infima
Primum et Secundum plaudit sequentibus et resolutis manebit

Sitma Et. Ens Continuum, omnia abstrahit
ab ente physico et singulato non fiat univoce de decem generibus supremis
Praedicamentis, nimirum de substantia quantitate qualitate et de iisdem decem
supremis praedamentis tamquam non sunt analoge in ratione Continuum
entis realis

Et Prima de Auctoritate Divina et Hominum
Diarum dy 25 art 5 ubi expresse docet quod quecumque non conveniunt
in uno genere generalissimo non possunt dici aliquid univoce dicit Propterea
prima prae alia non conveniunt in aliquo ente generalissimo aliquo non sunt
decem praedamenta dari aliud quod sunt quod Continet ad assistit
o decem praedamenta non conveniunt univoce in aliquo ente univoco
praedicto et fiant neq in ratione entis realis Completi et Integri

Et de entibus dependentibus entis
nam 10 praedamenta conveniunt et differunt in ratione entis. quoad
entis ut sunt ut dicitur univoce praedicari analoce tamen quoad
partes et adventarii ad minus quoad partes potest
10 praedamenta differunt Et per proprios modos dicuntur

quia sit qualitas, ordo, servant proprium modum differentias absolute
debent etiam dici esse in ratione entis, quod omnibus disparatis
qualitas includitur.

Sit 7. Ratio entis, ut est in predicamentis
proprius. Hic dicitur ratio communis ad terminandum ab uno in eam rem,
quia unitur ad substantiam, neque est aliquid unum per se, ratio entis
per neque est ratio ad alia predicamenta tamquam ratio unitiva. Sed non est ratio
ratio tantum tale dicit aliquid a minus in predicamento, sed neque intelligi aliquid
prius in proprio ab eo quod est alium impertit intelligi aliquid unum
dicit, et substantia neque est ratio ad alia a uno modo predicamentali sed
neque est ratio oriendi amoris predicam.

Sed non: Nam predicamenta sunt ratione
cum inter se sint aliquid ponit in predicamento, sed generale et effectus in
genere. In predicamentis aliquid dicuntur ut ente sed dicto, aliquid
nihil nominetur ipsum tamquam substantia transcendentia. Sed ex dictis
hoc videtur, quia eo nomine quod est in predicamento debet necessario esse aliquid
unum predicatum et non ens realiter dividit in ratione predicamenta et neque intelli
gitur quod est ente in predicamento aliquid ab entitate alicuius unum per
se.

Ad 2. Ratio entis realiter non dat unitatem de
individuis eius speciei. Probatur: Nam individua eiusdem speciei licet
simpliciter conveniant in ratione speciei, ea in tamen conveniunt simpliciter in ratione
transcendentali entis, et partim conveniunt et partim disconvenient, et ideo aliqua
ratio communis eis separatim sumptis, necessarium est, ut talia conveniant
ut multa modo disparantur. Homines quoad partes quae sunt ad essentiam
Nam Petrus et Paulus aliaque individua eiusdem speciei absolute disparantur
proprium de aliis individuis aliis, et similiter dicendum in ratione entis.

Sed contra: dicta individualia non unum indu
dicunt nomine ab altero quod distinguitur et quod non dicunt nomine
de genere ab altero et dicta individualia non etiam distinguuntur in ratione entis
ea patet quia si realitas de qua dicitur est ab aliquo esset quod distinguitur

animalitas requiret. Ho fallit di genere ab equo. Ab altera specie et rationali, qui rational differunt genere, quia animalitas et rationalitas differunt solo rationale differt, et rationalitas non est genus animalitatis, ut differunt individua alterius differentiae. Verum a Paulo est quidem differentiae genus requirit. Petrus differit a Paulo, et sic individua quae differunt genere rationali. Sed adversarius accusat dicuo

Sec.ti

Adversariorum argumenta diluo

Ad 1.m argum. dicimus rationem specificam quinque praedicamentis quantitati et religioni praedamenti vel aliquam causa analogae. Ita igitur praedamenta reperiuntur in ratione specifica entis analogi causae analogi illius habendentia respondentia diversae quality, sic hic per ratio specifica suorum inferiorum, sed non specifica, nec est habendentia genere nostri praedamentum nec praedamenti accentis dependet fallit altera in ratione entis specifici praedamentalis, nec deriuq; inequalis participat ratio specifica entis specifici a praedamenti accentium, quae perfecte participat quantitas ratione entis praedamentalis, ac quantitas, et sic de caeteris de religioni accentio, quae directe in praedamento et localis nulla accepit causa aut fundamenti obstantiuntur ratione entis specifici respectu rationem generis accentis.

Ad 2.m argum. dicimus quod non sed entis specifici vel est habendon respectu rationem praedamentorum habendentia quasi parva id est quae sale inclusa contentia in ordine habendentia actiua id est habendo quasi actiue in se ipso diuersis modis praedicium negamus.

Ad 3.m argum. dicimus non includit formaliter ignorantia in ratione cum non praedicti. Cum hic signet ad mus differe quae fallit non signat ut ad specifici id est non ut ad particulari substantiae entis specifici ratione tamen entis specifici nec aliter ioint ad rationem entis et ratione aut specimentum detrahere alterum non praedicti quae secundum non substantiae praedicatorum negat intellectus aliquid obstantiae quo disiungat aliquid specifici

habente Coll'sumto, seu habente abstractione a complexo et non complexo
ut ratione quasi ave mere &c.

Et sicut Ho. g. et alii distinguit et volet anima
litate nequit active praesindere a rationalitate, licet hoc non claudat
in suo recto, tali ratione Hoy, ita proportionalitas sequendo licet ratio entis
complexi non includat quasi partive inquantum praedicti includit tamen
totum suo modo adequato modo diversificante praedicamenta saltem
implicite et contentet in generalitate et diversitate et diversitate in ratione
universali.

Ad ita argument. Petrus et Dominicus dicit
illuxerunt discretum individua, nam ita sunt universalia in ratione entis
ratione sunt entia, quia sunt in praedicatis specificis, et sunt entia duorum
individuorum in ratione specifica est non est universalis, ergo quia praedicat plurium
individuorum eiusdem speciei est universalis. Probatur min. Nam ratio cogendi descen
dit ad plura individua eiusdem speciei mediantibus suis praedicatis specificis, et duo
individua sunt simpliciter universalia in praedicatis specificis, et etiam in ratione entis.

Respondeo min. Ad cuius probationem dicendum
ratione entis descendit ad individua mediantibus praedicatis specificis et ratione entis descendit
transcendentalia, ratione ad diversa individua, et quia descendunt eiusdem
individua. Concedo min. descendit illinde de ratione in quantum praedicatis specificis
sunt min. et distinguo min.

Et min. ratione argumenti idem min. probat duo individua
eiusdem speciei universalia in ratione mere in gradu specifico in quo ponit eorum sunt entia
et diversitate in ratione illatenus persuadet eorum universalia sunt entia in
ratione entis, tali in ratione quia transcendentalia in utilitate ratione in praedicatis
specificis et omnino includit in quantum praedicata quantum individualia
illa ratione sunt individua et etiam dicunt quod est qualitas realis
Probatur Consequentia quod quia magnum pertinet
non mentaliter in ratione praedicamentali, nisi aut intentio sumpta cum
sit intellectualis aliquid solum mentis, realis aut mentis, et sic precidendo abstractio pre
dicamentis aut dicunt ens et sic in abstractione a tempore et praedicatis ergo
ratione generis praedicata sunt universalia in ratione entis et dicitur quia minus in ratione
quam praedicata seu in ratione subjecti denominantur entia ergo quia cum Coll. Petrus et

Concepta ley unitione attributionis, adeo commendatur, in tribus, de pot
ncia ab Ente realiter, et metaphysice, et quidquid de quidditate et indentionaliter autem
Quia in duabus partibus quantitate et qualitate et inuenire unitione in ratione
Entis Logice seu predicamentorum generis specie, nisi subjecta. Dum quidem
ens sit analogum analogia attributionis et proportionalitatis respectu Dei et creatur
substantie et accidentis.

DUB V

Vtrum ens sit analogum analogia attributionis et proportionalitatis respectu Dei et creaturæ substantiæ et accidentis

Ex precedentibus constat ens esse analogum respectu Dei et creaturæ substantiæ et accidentis. In presenti vero inquirimus quale analogium habet ratione entis si respectu Dei et creaturæ aut substantiæ et accidentis an sit ut prius ratione analogia analogia proportionalitatis proprie an vero ut utraque analogia simul sed quid tenendum sit sub duplici thesi resolvo

Quid tenendum sit subdupplici thesi resolvo

Ante resolvo huius difficultatis nota ad analogia attributionis quinque distinctum ab analogia proportionalitatis esse necessario quod ratio Entis analogatum extra denominet analogata minus principalia: ap ut Creatura dicitur analogari cum Deo in ratione entis analogia attributionis necessario, ut ab aliqua intrinseca subiecti denominatione entis et mutuo ab entitate Divina sive divina aut mediata denominat hanc extra ff. principia nota ad analogia ad analogia animalis quoque posito:

I sententia de eroditorum in Cursu quinque sparsim subtilis et recentiori nullatenus esse analogia analogia proportionalitatis solummodo analogia attributionis. Sta. Thomas qui parte tho. 2 dy 27. Capo 2 et Suarez tho. 1 metha dy. 28 sec 3. 2 sententia tenet ens tantum esse analogum analogia proportionalitatis proprie respectu rationis entis et solummodo dicit analogum analogia attributionis ut titulum et denominationis analogati ab altero. Sta. Sti Joannes a Sthoma q. 13 logica art. 2

ed q 13 art 30.

5 sententia absolute affirmat esse aliqua analogia nimirum attributionis et proportionalitatis. Hanc sententiam tenent Thomistae et precipue Capreolus, Cajetanus, Fradia, Ferrara quos referunt et sequuntur Pt. Fonseca diss. 2 q. 3 Mr. Serra lib. 6 q. 1 Mr. Pardo lib. 2 q. 2 et maximus Mr. Parra trac. 3 de Deo et Creaturis dua 4. Huic sententiae subscribo sequentibus &c.

Primo 1 &c. Ens est analogum analogia proportionalitatis propriae respectu Dei et Creaturae subsistentes et accidentis, haec &c. Ita dicit expresse et diuo Tho. q. 2 de veritate art. 2. Pbo. &c. Tao Cons analogia quae denominatur proprie et intrinseca analogia fundat analogiam proportionalitatis; sed tao Cons entis intrinsecus pertinet, non solum a Deo et Creatura sed etiam ab ulla et accidente: ergo tao Cons entis est analoga analogia proportionalitatis propriae respectu Dei et Creaturae subsistentis et accidentis. Pbo. nam 1 auctoritate Divi Thomae q. 6. art. 3. ubi ait, nil ergo prohibet unumquodque dicitur bonum secundum similitudinem Divinae bonitatis, ubi inhaerente quae est ipsa bonitas denominatur ipsum &c.

Pbo. 2 ac. nam tao Cons ei pertinet transcendentaliter et proprie reperitur in qualibet re, modo et ratione intrinseca pertinet a Deo et Creatura subsistente et accidente ergo reperitur intrinseca non pendens, mutuata, nec analogiam alterius, et fundat analogiam proportionalitatis propriae.

Dbo. Creatura dicit perfectionem transcendentalem ad ens, et dicit perfectionem ad dubium et huiusmodi respectu transcendentalem fundat in ratione entitatis intrinsecae creaturae et accidentis et huiusmodi respectu neque intellectus, sine intrinsecae entitatis et Creaturae et accidentis intrinsecus pertinentium et non solum entitatem nominantur ab entitate Dei et subsistentia

Dc. ens respectu Dei et Creaturae subsistentis et accidentis est analogum non solum analogia proportionalitatis propriae sed etiam attributionis. Haec &c. est Tomistae Dr. et filiorum in divisio inter ipsos et Scotistae 3. quae analogiam entis respectu subsistentis et accidentis negant exceptam quod dicit Tomistae primae mediae et tertium Scotistae et analogum attributionis, quia pertinet ad substantiam et illi ens est analogum attributionis, quia pertinet ad Deum et Creaturas subsistentes et accidentes.

+ dicit Tomistae

Sed ratione licet creatura ratione dicere denominent entia aliqua entitatis entis, tamen ab illude creatura denominatur entia entis ab entitate existentia in Deo et dicens ab entitate subsistentia quia denominat entia entis ab entitate Dei et subsistentia analogia nec tamen analogia alterius, quia non ens nec idem habet analogia proportionalitatis Dei et alterius, quia separant ad Deum et creaturam subsistentia et dicens.

Pro min. quia creatura in ratione entis dicitur habitudinem qualitatis et quasi in actu signato ad Deum et dicens ad subsistentia, et creatura denominatur ens ab entitate Dei et dicens ab entitate subsistentia. Patet cons. quia ideo urina ad medicina denominant sana a sanitate animalis, quia dicit habitudinem qualitatis et innate adjunctam. Sed non etiam sana, quia nisi creatura diceret qualitatem habitudinem ad Deum et dicens ad subsistentia, non poneret Deum in definitione exacta creaturae nec subsistentia in definitione accidentis, et sequitur quod esset creatura qui non ponerent Deum in definitione entis nec accidentis sine subsistentia, quia creatura dicitur esse quod est ens ab alio id est a Deo et dicens quod est ens ab alio, id est in subsistentia, quia creatura et dicens in ordinem qualitatis habitudinem ad Deum et subsistentia in ratione entis.

Licet

Confirmat 1. quia creatura et dicens non habent aliqua ratione denominantem entia intrinseca et tamen si essent proprie entia, ergo creatura cum deo quasi similes innate reputantur, et dicendum est de accidente respectu subsistentia, et ita aliqua ratione creatura denominatur ens ab entitate id est a alterius ad entitatem divinam, quia ens et dependet, et post analogiam cum deo analogia alterius.

Ad 1. sicut creatura denominatur intrinseca ens a propria entitate, ita medicina denominatur bona a bonitate intrinseca sibi inherente ut potest ingerere dulcis. Non obstante intrinseca bonitate medicinae ipsa de facto denominatur bona extrinseca bonitate finis ad quem quae ordinatur, sicut licet creatura participet intrinseca ratione entis, et ita magis denominatur ens extrinseca entitate divina ad quam per se ordinatur, quia non intrinseca denominatur ens et alterius ad Deum non analogiam analogia proportionalitatis, et idem mino analogia alterius. Ita Ad Secundum ratione

SEC

Contrias euanesco Rationes. elinania reputant.

Proquant 2 nrg 2 dc. Ad analogiam proportionalitatis, prout dicitur
ad analogia attribuij requiritur quod unum analogatum in habet diffinitiones, et
rationes omnij ad reliquentij: i creatura nequit definire ab ipso quod in eius
diffinitione intrediatur Deus nec accens per se ipsum sine habitudine ad substantiam:
et eadem ratione respectu Dei et creaturae substantiae et accentis nullum analogatum
analogia proportionalitatis precise analogia attribuij. Patet ergo quia
creatura est ens dependens a Deo et accens ens substantia

Ad 2 dominum a 2 quod omnis creatura nequit
definiri quin intret Deus in eius diffinitione si definiatur exacte et quasi adequate
ad 2 dominum si definiatur inadequate nec omnis et hoc quia creatura dicitur
per se definiri adequate et exacte id est integre et explicite et ut omnino nihil
esset imperfectum, quod convenit creaturae secundum se, et etiam habitudinem
dependentiae qua ipsamet subordinatur Deo a quo habet esse creata et dependet
tamquam a primo principio essendi et ut hanc videretur Deus intuitive
explicite et distincte diffinitione Cuiuslibet creaturae et quod
ipsum ens creatum tamquam videretur omnia habeat Deo analogia
attribuij

Ad 2 dicitur ens creatum quasi inadequate idiam
non explicando definitionem eius imperfectam, et nullam explicitam mentionem
faciendo de principio a quo habet esse et dependet et ut hanc videretur Deus
intuitive et distincte eius definitionem, tamtum non mutatur et impedit quin creatura
ratione videatur per analogiam cum dicitur analogia proportionalitatis propterea
quia proportionalitas in illis consistit quod sicut Deus se habet ad suum esse infinitum,
et finitum ita creatura ad suum esse finitum et finitum

Proquant 2 2 dc. ad analogiam attributionis
quia est necessario quod non dicitur ab ea separari intre in analogatum maius principalius
et nominatur ut dicunt respectu Dei et Creaturae substantiae et accentis non enim
est analogia analogia attributionis quia respectu Dei et creaturae substantiae et accentis

Nomen quod non ponit creatura dicuntur denominari omnia ante entitatem proprii finitum, quia non ordinantur per se ad ipsa tamen quae ex illo denominantur.

Ad secundum dicendum quod non sicut de entitate ipsa Dei et creaturae sub ratione sui in quantum entitatis, ita non sub ratione habitudinis quae est inter creatam ad entitatem divinam necessarium. Sed praeterea ordinem ad creaturam dicuntur denominari a sua entitatis habitudine, ita quod non sunt proprie analogata propositionalitatis, ita ordinem sed fortuna analogata attributi necessarii et hoc in sensu facto.

Licet in creatura denominari in recentiori propria entitate bene tamen potest sub alia ratione denominationem habere habitudinem ad entitatem divinam, quia ipso quod esse dependet a Deo ad totum esse ordinem est tamen aliquid, id denominatur et extra entitatem divinam, sicut urina quae est ordinata ad tandem ad aliquid suscipit denominationem extra tamen ab ipsa entitate existente in animali. et hoc modo analogata dicuntur analogata cum Deo et sublata analogia propositionalitatis, ita sit analogatum analogia attributi quia extra denominantur ab entitatem in Deo et sublata existentia.

Respondeo nullo modo per creaturam denominari entia extra, et nullo modo per analogatum cum Deo analogia attributi, ut ante una de ratione quae requiritur denominare id sub ratione intra de ratione habuit creatura denominari intra entia, et creatura nullo modo per denominationem.

Ad secundum dicendum nullo modo per creaturam denominari entia extra ratione entitatis concedo quod ab entitate divina nego quod. Ad primum dicendum et dico quod non ratione entia habuit creatura denominari intra entia entitate propria sua independente concedo quod ab entitate divina sed denominandi nego quod, et dico modo dicendum est.

Ad tertium ulterius instabis quia creatura adhaerent ab entitate divina: et dicendum ab entitate propria. Dicitur quod creatura solum denominationem finitis et participata. Entitas divina quae denominantur non se habere denominationem finis et participationis et creatura nullo modo per denominationem extra ab entitate divina. Ad quod quaerit quia denominationem habent denominationem resultantem entitatis divina esse et participationem finis et participati.

Ad quarto dicendum: implicat quod creatura adhaerent intra ab entitate divina. Ad quod dicendum nego quod et dico modo dicendum est.

ut est haec anti dicens non identitas divina quantumque denominanti ipse tribuere denominationem entis finiti et participati denominatio necque non denominatia concedo min. et nego cons. Ad istius minoris probationem dico quod qualis fuerit forma denominans talis erit denominatio resultans, si subjectum denominatum sit capax ipsius totalis denominationis suscipiat ipsam, si sit incapax talis denominationis, nego ant. Licet non forma tribuat aliquam denominationem subjecto quod denominat, non tamen est necessarium quod eandem denominationem tribuat omni subjecto, quia una et eadem forma potest diversas denominationes tribuere iuxta diversas capacitates subjectorum quae denominat.

Huius sunt plura exempla. primo denominat subjectum in quo intrinsece reperitur scilicet videntis et extrinsece parietis qui denominatur visus, anima est intrinsece inhaerente in corpore et anima rationalis tribuit partibus organicis, oculis et auditui denominationem sensitivam et aliis partibus imperfectis quales sunt ungues et crines denominationem solum vegetativam, quia huiusmodi partes non sunt capaces alterius denominationis, sic ut identitas Dei denominat ipsum Deum in quo intrinsece reperitur ens per esse, et creaturam quam extrinsece respicit denominat ens per participationem quia creatura non est capax alterius denominationis.

Arguitur 2° eandem 3m Ad analogiam attributionis requiritur quod analogatum magis principale ponatur in definitione reliquorum analogatorum non ut dictum terminus inter ambos istius disputationis, sed Deus nequit poni in definitione creaturae, ergo ens quod comparatur Deo et creaturae non est analogum analogia attributionis. Probatur min. illud quod fuerit intrat in definitione alicuius rei debet esse notius re definita, sed Deus non est quoad nos notius creatura, ergo creatura nequit definiri per Deum, et consequenter Deus non intrat definitionem creaturae.

Respondeo distinguo maiorem et nego minorem. Ad minoris probationem dico maiorem illud quod ponitur in definitione alicuius rei debet esse notius re definita, si ponatur tamquam pars intra definitionem, concedo maiorem, si intrat tamquam terminus aut connotatum extrinsecum, nego maiorem et eodem modo distinguo antecedentem maiorem et consequentem nego. Cum autem Deus non ingrediatur definitionem creaturae tamquam pars intra, sed tamquam terminus extrinsece connotatus, non est necessarium quod sit absolute et simpliciter notius creatura, sed sufficit quod praesupponatur tamquam id ad quod ponitur quo ad an est, sicut unum relativum ponitur in definitione sui correlativi tamquam terminus extrinsece connotatus quin unum relativum sit notius altero, cum iuxta [illegible] correlativa sint simul natura et definitione. Dubium 6 Utrum detur unius conceptus entis per se praecisus et abstractus ab omnibus differentiis

DVB

Vtrum detur unus conceptus entis perfecte præstis et abstractus ab omnibus diffrij

In presenti ri est directe examinandy de unitate analogie entis respectu suorum inferiorum: stat me enim in priori parte unitatis analogie dictum esse recente relinquy quod in fine eius prædicti subjectum quod sollicitamus inquirendum utrum supposita analogia et correspondentia entis respectu suorum inferiorum possit abstrahi perfecte et adequate aliqua ratio cum obrectatione entis nullatenus includente expresse aut implicite aliquam entis aut mutationem in esse quod sic sec. sententiam refero et quorundam videri impugno

Sect. 1

Sententiam refero et quorundam videri impugno

Pro claritate rei dicendi sic sequenti proponendo nota. Aliquid ratione esse perfecte et adequate prestare ad diffinitionem suorum inferiorum idem esse ac eam esse simpliciter et proprium et ergo obtinuit quia quia abstrahere ergo obtinuit perfecte aut adequate prestare ad diffinitionem necesse est quod in ente (meo iudicio) dicitur ratione entitatis aliqua et quemque alia ratione generica betundatur per ecy in esse abstractum quatenus perfecte et adequate prescindit a diversitate diffrarum nullamque includens implicite aut explicite.

Nota conceptum entis et cuiuslibet alterius obtinere esse in duplici diffrentia alt. chiet. secundum rationem obtinuit alt. secundum rationem est actus intellectus aut intellectus illius qui est species expressa in qua tamen in imagine representat aut intellectus et cuiusdam intellectus secundum rationem obtinuit

nihil aliud est q̃ ipsum obiectum repræsentatum quod quidem non respondet
soli repræsentationi species qualis.

Nota dicit quod in illum habitum habere aut
prædicare aliquam rem (cum adiecto) secundum inferiorem videlicet habitum
positivum Incertum. Tunc abstrahit aliquam rem (sine abstractione) quia prædicatio
est in idem rem (cum) abstracta vel sumpta non habitudo ad dictas aquilibetta
tis. Unde abstractio quia notativa attinet inferiorem aquilibet tamen
non aque nec abstractio. Abstractio vero negativa solummodo respicit rem (sine)
secundum sua prædicata ita ut nullatenus attendendo dictas inferiores aquilibet
abstrahit et ideo abstractio negativa appellatur quamvis negativa sit
tantum in genere

Primo nota quod ut aliquam rem perfecte adequate
abstrahat aut prescindat ab alterum necesse est ut nequaquam illud includat. Nil
enim perfecte adequate prescindere ab eo quod in eo saltem implicitum includit
et ut aliquam rem (cum) habet species perfecte aut adequate prescindit dictum suorum
inferiorum requirit necessario quod species obiectiva repræsentativa horum
ne eam excludat ab eo cum quo essentialiter ordinatur habitudines huiusmodi dictas et Verum
quidem, non solum quod ex modo prædicendi ex genere natura dictas vel ex ratione
quod nisi simpliciter aut in specie includat solummodo in genere eodem modo
quia res (cum) generica includit dictas specificas et natura specifica dictas
individuales. Hic supponitur:

Circa presentem difficultatem — sententia affirmat
quod non omnes rem species obiectivas quas prescindit ab eis et dicendum et re
ferunt ad dictas inferiores. Hanc sententiam tenet Scotus (cum tamen rem species
quas prescindit quia admittunt species obiectivas suas, abstrahunt quia non sunt
dicta ante prædamentum, Cap. 2 q. 1 n. 8 ubi hac de 2 species repugnantia quas
dicunt admittunt enim esse analogum respectu dictarum et creaturae nullae et Deum.

Secundo tertio quia prescindere perfecte enim ab aliquo inferiori
debent sumere cum analogia quamvis. Sicut quia sunt unientur. Ad analogia
requiritur aliquid istud actualiter diversum quia actualiter unicum in eo cum analogia
abstracte accepta. Ergo in genere diversitas intrinseca aut radicalis id est quod non cum
potest aliquid descendere ad una inferiora diversimode sed communicant
inequaliter. Cum ergo non sit licet aliquid perfecte prescindere ab aliquo inferiori

includat diversitatem actualem, potest tamen eiusdem statim aut omnium eius mi proferiori. Cum diversitate aut inequalitate in se sumptae de ipsis praeter analogiae in univocae, a ad analogia ut opposita univocae non requirit ut analogia ad stricte septa includat eiusdem statim actualem aut actu sibi inclusam, quod impossibile quod impedit diversitatem virtualem, id dicet exigentia ut diversitas modi et inquantum participet esse, in proferiori, sive quod in statu strictiori, ut ratio non solum eminendi sed inferendi respectu eorum in proferiori.

Ad 2am non sonant ergo plane nec argutor loquuntur alii aut radicalem diversitatem prout distincta ad diversitatem actualem non impedit univocatum: haec sententia nullo fundamento oppositi. Ad 3am ratio Cajetani de septa non postulat diversitatem radicalem aut virtualem. Cum ipsa strictiori sensu quilibet inequalitas in se denotat aut strictiori statim diversitatem radicalem non impedit univocatum. Ergo ratio Cajetani generalis, sicut in ratione genericae animalis, aliquis aliquis non impedit diversitatem virtualem aut radicalem ad univocatum, ita ratio generica entis strictiori diversitatem virtualem aut radicalem non obstabit ad eius univocatum; sed non ratio praedicti stricti, etc.

Ad 4: sicut ad univocatum requirit unitas respectu obiectivi quia univocum praedicat de duobus eiusdem rationis, ita ad analogia requiritur aliquam rationem diversitatis, quia pro nomen univocum significat rationem simpliciter unam et aequivocum rationem simpliciter diversam, ita pro nomen analogum significat quoddam rationem partim unam et partim diversam; ad univocatum non requirit unitas virtualem sed unitas formalis, nec ad aequivocum diversitas virtualis sed actualis, et ad analogum requiritur diversitas formalis exempli secundum quid analogum praedicat.

Ad 3: non sumpsit secundum se, quia perfecte praescindit a modis et differentiis summo stricto et cum in actu et differentiis stricto in sensu entis stricto non habet esse actualem, et non est perfecte praescindit ad stricto. Ad 4m: id quod stricto in aliquo stricto habet radicalem aut potest dici omnis formalem et quidditatem ab illo. sicut in nullo est in ipsa realis ad aliquid sed realiter identificatur ita nulla qualitas est in ipsa obtusa ad aliquid identificatur identitate formali. Intentio dicta non illum intercedit identitas realis et etiam formalis, et differentiae stricto in sensu stricto habet quae formalis et actualis implicite includunt. Sed id tenendum est et theoremata pando

Sectio

Quid tenendum sit per theoremata patrum

Vbi de facto dat' in scripturis perfectus aut sufficientes tituli in quibus explicite aut expresse non repraesentantur modi aut deficiunt inferiorum entium. Sed quia cum autem dicimus hanc vocem, praetexitur ultimatus, quia vocis qui procul dubio omnium correspondet non correspondent alii puras scripturas ultimate repraesentantes, ultimis illius inferiora: cum ipsis scripturis repraesentans solum explicite id quod necesse est implicite dicit quod diversos modos eorum inferiorum. Ergo: Quia: quia aliquo a longe statim respiciunt de illo quod est ens, nil aliud de illo recipiendo: quando sicut unus scripturis entis in quibus ultimae explicite non repraesentant inferiora sicut dicta in praesentiarum, sed tantum simplicia, sententiae et mi applicate.

Quia quia certus de aliquo superiori et incertus quia nave sit stractus aut desertus, sicut scripturis naves superiori, in quibus naves inferiores non repraesentantur certus per esse quis de aliquo quod sit ens et incertus an sit substantia accens: quando sicut sicut scripturis entis, in quibus satis explicite et simplice non repraesentant substantia et accens.

Nam patet enim ex hoc esse quis in ens a longe ad quod animal movere et certus id illud esse animal et incertus quod an animal sit sicut perinde scripturis animalis, in quibus nullatenus repraesentantur aliqua differentia animalis habens. Probatur: Nam sentitur id certus est id quod apparet in hostia sacrata ut ens: et Huma aliquo chaldeo quia aet deuentate sacramenti eucharistiae incipit dubitare an illud quod videt sit accens substantiae tunc tali sentitur est certus de illo quod sit ens et incertus an sit accens substantia: per esse aliquis certus de aliquo quod sit ens et incertus an sit substantia accens: id est dicendum est de ente respectu differentiarum.

Vt ratione entis in suo scriptu implicito cla ultimatis magis differat, ac proinde ipsum non repraesentat scripturis ultimis perfecte genus differentiis suis inferiorum. Probatur ma: ab auctoritate principis qui et methe Theodor 6 docet: ens immediate significare differentiam

nomen, sub ea qualitate et ratione quod non omnem ens repraesentaret aliquam
entis perfecte praesentia adsint, ens non nominaret immediate doceat praedicamentum
mediate idem mediante illo accepto obiectivo, o iuxta philosophos quod est dum
ratio entis perfecte praesentia.

Ad 2m rationes aliquorum thomistarum qui profitentur
praesentiam entis amissam ut sunt ponere cum eius analogia: et ratio enim
haberet accepto obiectum perfecte praesentia amissa in genere entis impossibilem rationem entis univocae
obiectum reddit habitum necessitatem rationes reddunt. o cum analogia entis nequit ap-
plicari ens per facta praesentia adsint. Probatur ut aliqua ratio dicatur univoca sufficit
quod sit ratio nomine, et quod secundum illam accepto obiectum sit simpliciter una quam
dicitur ab illis et nobis assignata quorum rationem sit et ratio cuius pro nomine sup-
ta est non eadem, supposita perfecta praesentia omnis et definitio ratio correspondentia
rationi huius nominis ens esset una et eadem ejusque nulla includendo diversi-
tatem: o si ens haberet accepto obiectum perfecte praesentia amissa et definitio esset sim-
pliciter ratio entis univoca.

Huic fundamento respondent prae fatis thomistis ita
solvere sectione antecedenti assignata §6, ad illa argumentari posita sit utilissima
illos invalidando.

Ad 3m rationem: nulla ratio obiectiva potest perfecte praescindere
ab eo cuius ultimam diffamam quod distinctione realis respondit, quemadmodum diffamam
respondet realis entis, o ens nequit perfecte aut adequate praescindere diffamam
realis: nec potest separari ab eo cum realis identificatur: o nec potest obiectum praescindere
praescindere obiectum aut adequata ab eo cum identificatur identitate realis aut modalis: ratio
entis in solum realis identificatur cum omnibus entibus etiam realis: o implicat ratio entis
esse perfecta aut adequate praesentia amissa diffamam.

Huic fundamento respondent [illegible] ratio entis per-
fecta transcendentia entis non est ratio definitiva solum sumpta, licet ratio transcendentalis sit
ens esse et accepto obiectivo cum quo de re et definitio diffamam ingredienda ab ente non
illud est ratio includit in accepto non aliquid et definitio per ratio entis sed quoque quate
aut implicite significat aliquid diffamam licet nequeat sumi adequate aliquam diffamam
Ad hec ratio nullatenus satisfacit et dicit ratione ut aliquid per-
cindat ab illo secundum suum accepto et aliquid adequate necessitet ut ab illo obiectum diffamam
Ita tamen pars abstracta non est diffamatio nequit ratione et a toto et a toto Ita tamen una pars abstracta non

convenientiis non includit in aliqua differentia tamquam pars in toto, alioquin includeret etiam hoc ipso se non simplicitatis, quod non repugnat [illegible] ex abstrahentiaentis convenientiis, non includit differentias esse imperfectionibus abeunte, sed etiam ipsi per se adaequatis. Si in animali faceret unum ex medium simplicitatis, convenientiis respectus cum quasi ad qualitate substantia, hos nulla tenus haberet respectu adaequate quam in differentia animalis humana: et postquam dicendum est de ente respectu differentiarum. Sec. 3 adversus nostra singulis sine cuiusque arma.

Sectio

Adversus nostra singulis sine cuiusque arma

Ad oppositi argumentum respondemus: fundamentum abstractionis aut praecisionis objectivae est similitudo aut convenientia multorum: sed res per se diversa convenient in rationibus entis gradibus, per abstrahi non possunt perfecta. Ideo distinguimus fundamentum abstractionis est convenientia perfecta multorum concedimus; convenientia aliqualis seu imperfecta negamus, et eodem modo respondemus ad secundam.

Argumentum: convenientia perfecta et adequata praecisione rationis entis analogie a suis analogatis, venit fiat ipsi esse partim una et partim diversa: sed ens ut sic, ut ratio analoga dissolvit ab univoca, quae analogatis in eis perfecte sunt cum eius perfecta praecise differentiis. Sed nunc ex perfecta abstractione rationis entis analogie a suis analogatis, sequitur summo magis eum esse unum in statu abstractionis, non in statu contractionis, et diversus tantum prout subest abstractioni per se etiam aliquis trahit esse diversa, eo ipso quod ei convenit unitas in statu abstractionis et diversitas in statu contractionis verificatur eum esse partim unum et partim diversum: ergo quamvis reddat perfecta praecisio, aut abstractio rationis entis analogie a suis analogatis non hinc deducitur eum non esse partim unum et partim diversum, et hoc est praecisio rationis entis non obstare analogie.

Respondemus: argumentum probat nullam rationem habentem univocam requiritatem in statu contractionis, quia in ratione tali secundum se solum univoca respectu hos aequi et reliquarum specierum; et tamen non erat differentias specificas nullatenus commune unitatis, sed actualiter multiplicat et dividit: ergo univocatio, quae de qua in praesentia agitur, requirit ne per se obstat diversitas in statu contractionis. Unde ratio de unitate objectiva rationis, aut eius perfecta praecisione a differentiis suorum inferiorum, necesse est, ut reddat eam esse univocam

universitate supra. Cum in hoc casu talis ratio supersumenda nullam involvit eludere diversitatem generis per rectam comprehensionem adequatam.

Arguunt 3.º ex transcendentia entis, siquidem ratio sequitur ratio generalis, signalis propter hoc nomen ens esse de conceptu additativo et essentiali cuiusvis differentiae. Ex eo quod ratio entis includatur in quacumque additativo conceptu differentiae non sequitur eam habere conceptum essentialem ideo ingrediendi ex adi[illegible] ; solummodo concludit nullam differentiam praecisè [illegible] incompossibilem transcendentiam entis per comparationem cum eius perfecta comprehensione differentiis. Antecedens; sicut ratio entis includit additativè et essentialiter in conceptu cuiusvis differentiae, ita ratio animalis in conceptu adequato essentiali hominis, non obstante animalitatis inclusione in conceptu essentiali hominis per rationem animalis perfectè comprehendi a homine et reliquis speciebus quibus est; homo non est comprehensibilis ab animalitate; ergo ex eo quod ratio entis includatur in conceptu essentiali cuiuscunque differentiae non sequitur quod non sit eis comprehensibile ad [illegible], tamen non sequitur differentias esse ingrediendi[illegible] abente.

Huic argumento cum principali fidunt adversarii. Respondeo non

Ad cuius solutionem respondeo negando includi rationem animalis in homine ac rationem entis in differentiis. Ens includitur in quacumque differentia inclusivè simplicitatis nimirum, tamquam aliquid faciens unum simplicissimum conceptum cum ipsa, et hoc enti nequit perfectè aut adequatè ab ea comprehendi aliquo objective comprehendere a se ipso.

Ratio animalis includitur in homine et in qualibet specie [illegible] subjecta non inclusivè simplicitatis, sed per metaphysicam [illegible] abstrahi ab homine [illegible] ac comprehendi per [illegible] homine et reliquis speciebus; licet [illegible] esse [illegible] inde a suis partibus, [illegible] per [illegible] quod ex vi [illegible] transcendentiae entis respectu differentiarum et ex [illegible] [illegible] metaphysicae inter differentias et transcendentialitas entis, sequitur concludi non esse ingrediendi differentias a ente, neque tamen ad [illegible] cum non possit adequatè comprehendi ab eo cum quo [illegible] est unius simplicissimi conceptus.

Ad 2.um Scotistae asserunt [illegible] aliquid relativè fundari ab altero [illegible] negativa [illegible] quo [illegible] a [illegible] quomodo [illegible] quiddam facit unum simplice conceptum [illegible] in quibus dicunt [illegible] ens in [illegible] explicitè aut implicitè [illegible] quam differentia; ergo ex inclusione entis in differentiis non concludit rationem entis [illegible] esse [illegible] ad [illegible].

Antecedens. Nam in tali est maior [illegible] in genere [illegible]

q̃ voluntas in appetendo, i volendo, pe posse velle aut appetere nocentia transmutat
in malum, in aliquo actu, qn aliquomo appetat defectum ipsius, licet tamen
defectus faciat voluntatem simpliciter recipere nomen mali, sicut patet in actu peccatorum
ordinatorum. Cum entitas causata e posse appetitus voluntatis divina quoniam
defectus malitia, aliquomo appetat, q̃ quia nocentia includuntur in defectu faci
ut. Cum ipsum esse simpliciter recipere potest intellectus sine peccato quantum
ad defectum recipiat.

Ad 2dum dicendum ad 2dum, quod
quia voluntas divina secundum suam voluntatem absolutam peccatum non
causat nec posse appetat malitiam moralem ipsius, n tamen hinc deducitur ratio
ordinis secundum esse, et pe secundum quod ordinem ad finem, et principium, i tantum
ratio fit entis physicis tantum posse dicere causalitatis distinctam a causalitate trahe
ad ipsum moralitatem, q̃ malitia moralis n includit quid ratione et realiter
ratio entis physici, i ei accidit tamquam differentia extranea

Ad 3tium q̃ voluntas divina pe velle nolle posse
entitatem actus humani, qn aliquomo appetat malitiam, quia ei adventitia, et de
facto secundum voluntatem existit: rationes vero distinctae substantiae et accidentis, et reli
quae differentiae rerum, deducuntur in principio ipsarum, n accidunt rationi entis physici
ut rationes, i earum includunt quidditatem et realiter pe totam veritatem et divina
magnitudinem intellectus ingerere entia secundum adequatam rationem, qn aliquomodo
recipiat eiusmodi differentias.

Arguunt 1. quorum potentia pe divine quia indirecta
quod n spectat ad ipsum quidditatem et essentiam, i ut sic ulterius substantiae et accidentis n pertinent
ad rationem essentialem entis secundum id: o entia pe adequate sine pe fecit per indirecta substantia
et accidentia. Sed mm. Nam potentia ut talis n spectat ad rationem essentialem prioris
et posteriorum rationem moderatae prioris distinctionis ulterioris substantiae et accidentis, o
hujusmodi differentiae n spectant ad essentiam ulterioris substantiae et accidentis. Mr. prima patet quia substantia est
prius altero aliquo n valet substitutionem Ca. i n valet aliquomodo abente ad ratio
differentiae substantiae et accidentis. Ho n valet hic Ca: est ens, o est substantia: tamen invalet
ratio ista. est substantia: o est ens, secundum se hoc rationem prioris modi differentiae
ad ipsum ad rationem simpliciter prioris.

Confirmat: ratio dividentis ulterius rationem differentiae
divinae, q̃ m realiter et irrationalitatem dividunt rationem Ca, quia n spectant

ad ens ut ens et ratione sapientiae, quia ens est sumptum dividit in ens substantiale et accidentale et in ens creatum et increatum. Ergo distinctio substantiae et accidentis pertinet ad rationem entis secundum se, et non per modum dividentis.

Ad secundum ergo dicendum quod prius ut patet in specialiter ad rationem entis prius quod est posterius absolute et quantum ad exercitium, non tamen ad implicitum, nec omnino quod est posterius absolute simpliciter, illud non includit nec implicite nec explicite non est de ratione prius, sed omnino et diversum. Ens igitur et substantia prius modo et distinguitur in adaequatum secundum proprium rationem explicitam aut inadaequatum secundum implicitam et explicitam, sed adaequatum non dicitur nec implicite nec explicite. Ergo omnino dicendum est ens non habere quod ei conveniat prius substantia et accidens prioritate causae, sed negationis tantum, non requirit ut ei respondeat conceptus obliquus prior tamquam adaequatum et quod ad implicitum aut quod rationem adaequatum entis sit prior ipso, sufficit quod sit conceptus explicitus aut implicitus.

De quinto, quod non habet perfectum aut adaequatum ratione cuius non habet subsistendi causa. Tamen tamen non habet unum quod alterum ut ratione cuius habet detrahere. Tamen iuxta rationem causae non habet causa quod habet a superiori quia adeo habet non habet causa ab indivisibili ad divisibile. Licet habeat causam intrinsecam quantum per indivisibilem non habet aliquid prius adiunctum indivisibilibus detrahere tamen. Quia non habet causa abunde sufficit quod ens sit prius quantum ad explicitum modum quod sive sine quantum ad prius ad detrahere, et ut patet quod permittatur sine ipso prius sufficit a divisibilis imperfectum ut notat Flandria fol. 5 modus q. 1 art. 2 ad 3.

Ad 3 ergo dicendum quod dividentes ita ut habent divisibile et indivisibile non explicite nec implicite sed intrinsecum indivisibile secundum se non intrinsecum explicite et implicite includunt non omnino omnino et non quod 2 parte divisibile non distinguitur omnino. Ergo substantia et accidens non attinent ad rationem entis explicite et implicite concedo quod implicite non quod et etiam 1 parte non.

Ad 4 dicendum quod substantia et accidens non addunt ei aliquam facultatem extraneam sed solummodo dicunt addere rationem quod est sumptum explicitum entis quod est distinctum in ipsa ratione entis et dividentia ut sic non sunt simpliciter extra adaequatum rationem entis sed solummodo

ney recepty inadequaty autem explicaty

Ad 2.do dicendum ens in substq dicuntur tantum me
tam in dividuum propriè aut metaphorice recepty et adequaty, sicut res alia
dicuntur alia recepty et adequate animata, id est mediante anima, et explicative ut
dicit inquantum diversimode explant rem quia fusè aut implicitè repræsentant
nomine entis. Ergo patet disparitas; nam dicere species, cum mistis res alias
dicuntur alia addunt animali recepty disparitas ois et ex tranneum, cum res
species, in includat quia cum proprietate ponat; at vero dicere addunt super
ens aliqd extraneum ad metaphorice opponendum cum ipso

Movent 6. ens qdat demedy nempe de substa
accentis impartialis, modum dahi superiorem, 6 nostinet illos ache in uno recepto
alia. Prt Cq. q. ii sustinerent illos ache 2 sustinerent illos opulative, distinctive, ergo
modo cum ache sustinerent, non verè ache prædicari deberent illos, impartialis
permu prædahi Ca, et superiores, 6. Prt min: si illos ice sustinerent subjecti applicarent
per signaty in qdace. 6 in hac qdace: substa est, sensus est: substa est substa accens;
esset hic sensus: substa est substa accens; atqui iste sensus est falsus; 6 &

Ideo verso anti modo Ca. 8 Ca. q. ex hac dico ens sustinere
illos opulative et distinctive, tamen illos non ache, non ache explicitè in hac qdace
substa est, sensus est: substa est substa accens, unum in recto, ergo Cq. substa in rec
to accens in obliquo ergo Cq.

Dico quodens sustinet non ut illum proportionalit
Cajetanus opus excepto ens se ne qdat dem ex: Inde cum ens qdat
substa sensus est: substa habet esse in eo proportionalit ac habet accens suum esse
quia in hac qdace qdaty detrahit zanicho ideo Ly ens, ibi in recto supponit
pro ente qse. Dicit in obliquo dicit accens Ly proportionalitaty. Similiter dum
dico accens est ens, sensus est habet esse proportionalit ad alia in obliquo
ergo si implicitè importata. Inde Ly ens in recto supponit pro ente in alio
sive pro accente. Dicit in obliquo dicit alia.

Hoc Ly potest intelligi, Ly in hac qdace
est dem, in qua qdaty attribuit subjecto 1m ens explicitè recepty, qui enim
tiet de id quod implicitè signat sub nomine dem, hunc in sta communione
sententia Thomistarum dem est implicitè includat divina essentia. &

BIBLIOTECA UNIVERSITAT DE GRANADA

sicut Deus attinet per verg predam. Patet qm de illo dicit esse, et ipsum
spectet ad rem esse implicite, sed ita pro parte nata sequendo per zao entis
vere predam de subiecto seiuy explicite rem, qm zao substantia accentis aut rem
dicitur spectantes ad rem implicite ignium descendat ad subiecta percuerg Deus
et sicut ipse dicit Deus in hac predace in hac in obliquo esse, q etiam Deus
ita sit quando dicos substantiam in illo predato non dicit accentis in recto sed in
obliquo.

Arguent 2 nemo precinderet eos a subiecto et accentibus
posset de aliquo illorum fieri predari superiorem de inferiori, et contra et in
dari predace superiorem de inferiori et de subiecto et accente. Cum predicet
fiat de illis, et superius respectu inferiorum per actum inferiorum abstrahi
zao causantur perfectior ratio — Respondetur negando maior, quia ut enim predicet de
ta predace superiorem sufficit quod non premat nec explicet quod non primitus de
plat subiecto. Unde predat de illa rationis quo ad mum respondendi detur implicite
de explicito quod sufficit ad predace superiorem de inferiori in superiori tale in
feriori ut ratione analogia.

Arguent Ratione totalitatis illi 1 p q 5 art 3 ad
assententis: subiecta quantitas et qualitas. Tractantur applicando ens ad aliquid
quod dicitur seu natu atque intra n pe intellectu abstracte et quidem
ens pe adequate sumi adi sui = Ita quod respectu entis et 1 et ultimus p Deus
imperfectus n aut perfectus. Unde et modi adunt rationem et illud tractant
quantitas ad explicite n u quantitas ad implicite: et sic modo subiecta qualitas et
quantitas tractantur, sicut in superiori ceiu quantitas ad explicite n aeq qua
litas ad aliquid quod nit extra natu entis. Et quia sunt attributa entis, et an includ
dant realiter ens?

Dubium

Que sint attributa entis, et an includan formaliter ens.

Sed dicit intendendum entis esse per analogiam per actum tenemur in
intendum et qualia illi ens sint et tanta et tanta illa transcendat
quam ea includat realitas. Licet tamen sit tractatus quod ea dicta
fuisse sint idem. sed attributa entis includunt realitas

Sectio 4
Attributa entis includunt formalitates

Ulterius adverte quod attributa pars, et quae ratione pro eorum quae pari idem, sed
quae pertinent aliquo respectu ad rem ipsam: Ut color est attributum, et pro ens, quia adest
ei quidem insidet dicit pertinere quia ratione rei illius rei, sed tamen ad alia ratione
tractatus ultra realitatem dicta. Ut color est ens ens. Sicut respectu aequi
et ly Contrariorum attributa, pertinendo vero solum ratione ut similia respec
tu aliquid, et omnipotentia respectu naturae divinae. Inde ly quae in divinum abesse
attributa dicuntur illa vero quae abesse dicuntur possunt frequentius stare tuari
Et ly licet quia hoc non possit esse attributa quae dicuntur
Unaquaeque operatio est ipsa essentia, et quae essentia operationis dicuntur et dicitur
in requisitum ut essentia sit specifica, quia licet quia sit non hoc possit. ad ly
Cum et substantia. Ratio nubis est substantia, corporis incorporeitas et tria de
ne ipsum

Advertendum etiam quod quando idem appellari
entis attributa non aliud vere bonum et unum. Ratio illa duo propriae non sunt attributa
sed incorporea cum ente sicut gladius et ensis vere enim et aliud etiamsi non significant
id est ens, significant id quod est nullo fundamentum entis. Adverte etiam
et impossibile non usurpari posse ut dicitur non est possibile nec
quia entia non res entis sunt nihil. quia ea aliquid. Inde solum sunt
illa entis attributa: Unum bonum et verum. Aequitas similitudo ordo et
Hoc supposito: 1 sententia defendit ens
et includit in attributis. Ita Scotus et Cathetoes. 2 sententia affirmat ens
includit realitatem attributis. Ita Angelus Doctor. 3 sententia

si ens non includeret in altitudine falsitatem altitudo falsitatem non essent entia. Sed non est dicendum, quia sed tamen illi altitudo non repugnat esse entia, quia non repugnat existere ut entia, quia non est dicendum altitudo non includere falsitatem ens.

Nos arguit falsitas altitudo entia, et pro ente, et pro supra additum subiecto, quia aliquid adequate dicitur ad ipsum ente negamus tamen aliquid inadequate dicitur ad ipsum altitudo includit ens. Videte quod dicitur nomen, quia de analogia circa hanc sententiam entis.

Arguunt 2° si altitudo includerent ens, ens poterit in altitudo quod est falsum non dicimus aliud ens, aliud ens, aliud bonum, sequitur potest quia ens dividit in creatum et increatum, quia creatum et increatum includunt falsitatem. Sed ens dividit in altitudo, quia non dicimus non tamen optime dicimus ens aliud verum, aliud bonum, et aliud ens, ex quo nullum sequitur inconveniens sed 2 unitatis transcendentalis ex quo et singulis vitat declaro.

Sectio 3

Unitatem transcendentalem explico, et singulis consistat declaro

dixi iam, aliquid dicitur esse sinonima. Cumente. Unde quod dicitur nomen dicente idem, dicitur dicendum est. Stat sillumino vestat detrib, attributis inquirendis est duo verum et bonum. dequibus hic breviter disquirit circa ea quae pertinent agendum. Ens quod dicitur a Deo Ego sum qui sum in 1 dis 19 q. 1. art. 3 ad 3 hominem ens quod non dividitur et art 1 dixerat, non quod aliquid tollat ab indivisione entis ita tollit a unitatis.

Stat unitas sic differendum est indivisio rei in plures quod est contentum est unitatis non addere aliquid supra ens nisi indivisio circa est difficultas. Stum vitat in negatione 1 praeco. 1 sententia dicit fundit unitatis vitare in negatione: sta aliqui theologi citati alii Moschinge de Deo 1 methe 1a q. art 2. d 3.

2 sententia a stat. unitatis vitare in positione

id est pro scepticis falsi esse aliqd ponij, et pro secundariis scepticis esse aliqd negatiuum
Sic plurimi theologi et hinc Isaac Cas. ubi inquit Numeri multitudo aperit
ostendere; si unum importaret negationem oportet privatiue id dictum esse; ergo unum existit in genere
preterea idem docet hoc Mr. Ed. Gr. ut ait ibi ait, quod unitas quae est principium numeri
dicto qualitatis importat aliqd ponij, aliqn numerum existere in negatione quod est falsum
Quia unitas transcendentaliter importat aliqd ponij. Patet hoc quia ut ens est ratio
Est mra sententia rationis quia in unitate ante quam intellectus aliqd negationis
testimonium Ar. Sin quia nihil si est unum: ergo in positivis existit. Preterea omnis negatio quae est in re
ta nascitur ex aliquo fundato positivo: ergo falsum ponij quod sequitur negationem dicimus esse falsum non
unitatis.

Ad 2 sententiae obiciunt Sonus quia a deprehendit; ubi inquit. Unum non addit
supra ens; nisi negationem divisionis, secundum aliquos. Unitas transcendentaliter non existit in genere
tum. Ergo quod unum falsum includat ens etiam in esse existere ideo non addit aliqd ponij quod non sit ens:
dicit addit negationem ergo non includit unitas esse ponij. Ad 3 pro scepticis est aliqd ponij ergo pro scepticis in
dividentibus ipsi proximis est aliqd negationis; ad 4m sequitur ad 1m Ad 5 et 6 patet.

Arguunt 1 Unum supra ens non addit aliqd 2m quia esset una secundum rem ens: ergo
addit aliqd secundum rationem tantum: quod est 2 modo tantum, est negatio 2 relationis ergo unum non ad-
dit aliquam actionem addit aliquam negationem unitas in negatione existit. Ad 1 modo ultimum Cajetanus
addit aliqd ponij non simpliciter explicatur et etiam addit negationem divisionis quia attributum entis non distinguunt
non falsum ideo praeter negationem aliqd rationis ponij addit et licet unitas per negationem explicetur non existit falsum
in negatione, sicut de ente. Ad 2 etiam quia licet per negationem explicetur in negatione tamen non existit
obiciunt 3 Unitas et multitudo opponuntur dictione seu privatione et ex hoc ergo fo-
ret contrariae ergo debet falsum in negatione existere; sed multitudo est aliqd ponij: ergo unitas est aliqd ne
gationis. Ad 3 Ratione diversimode posse sparari cum multitudine et quia si separat unitas quae
dicit solitudo sed aliqd separat unum discretum a multitudine discretorum sicut quod haec unitas
opponitur dictione seu privatione cum multitudine. Nam unum discretum per entitatem suam ponij
non negat multitudinem discretorum. Quod patet ex eo quod tota ratio unitatis ponit per non multitudinem
cum multitudine discretorum: et sic per entitatem non oppositi sed: quia opposita per negationem superadditam
plurium entitatem. Sed hoc non est unitas unitas motha
Si autem separat unitas cum multitudine cui falsum opponitur dicitur opponere dicto
ni non falsum in malum. Licet multum inpono existit in falsi tamen non falsum existit quod quia ipsum
negat et destruit aliud. Sicut Ad 4 et 5 opponunt falsum dictione non falsum existit quia licet ne
gera falsum dictionem non sint per inde tamen se habent ac essent. Unum quidem non est esse
non est, nec per esse aliud. Sec 3 Ex sit verum, quod est attributum entis declaro.

Sectio 3

Quid sit verum, quod est attributum entis, declaro

quantitatem Cajetanus Codex

sec. intellig est verum, sicut et huiusmodi omne, quod intellig ad se ipsum est insecundum se considerando respectu
[illegible] ut ad omne ens mundi ordinatur. Ratio dicendum, quod verum ut ens dicit respectum
omnis intelligibile et sua quidditas quae illi supervenit independenter ab intellig. Sic ergo
ex dictis patet q. 16 art. 3. Ad 1. Verum ut verum habet rationem intelligibilis, quod verum est omne
intelligibile secundum proprium quidditatis. Ad 2. Esse rei, intellig intellig ut habitum est intelligibile, et id quod
quod intelligitur non est sua quidditas quia alia res est esse rei et intellig, sed intellig quod
est intelligibile et id quod habet esse verum, et.

Ad 3. Verum et falsum debent huiusmodi oppositum dari, cum sint entium oppositum
falsum est id quod apparet id quod non est et fundatur falsum omne ens est intelligibile
sicut est et fundatur verum omne ens et omne est intelligibile et sua quidditas quae illi
supervenit independenter ab intellig. Esse.

Inde Philosophus unitatem et simplicitatem alium habet, et obliquum alium, unum
habet falsum est oppositum alicui. Cum autem dicit in libro praedicamentorum de ubi quod
habet obliquum sive transcendentalis est quae hic ubique pertractatur et dicitur
Philosophus verum notare verum omne ens. Philosophus
verum hoc quale nominis cum qualitate intellectus verum. Philosophus verum dicens
relatum transcendentalis ad intellectum: tollit hoc verum reputa in rebus attributum
quod verum nihil aliud est quam intelligibile sicut est notatum verum omne
Ad 1. Ubi: Ubi verum transcendentalis sit intra octo sive nona
a Praedicamentum. Ratio ut habetur Caietano Duns dicta Aristotelis et haec est, quod omne ens
est intelligibile, sicut dicit, Deinde ut omne sunt intelligibilia, sicut ens quod
habet est illum intra.

Hic de falsitate secundum est ad hoc dicitur verum potest dici
quod sit falsum falsum est omne ens secundum id quod apparet rei non habet quod apparet
id quod non est. Videtur ergo quod apparet rei non posse dari falsum: quia falsum est quod apparet
in rebus alio modo ac habet esse. Quod apparet rei non habet rei aliquo modo ac habet esse. Quod apparet rei
non ergo falsum invenitur. Sed patet quod apparet rei non esse omnino habet
Ad 2. Hypocrita dicitur apparere rei: Hypocrita est in suo falsum
aliquid falsum dicitur apparere rei. Ita modo non quia hypocrita non est in suo falsum
Sec. falsum tamen tribuitur cum justitia non habet neque apparere videtur, sed
sic ab eis in magis habet sec. Debono quod est entis attributum.

Sectio 9

Debono quod est attributum entis

dicit unumquod bonum ex dicto sua entitate. Bonum ex perfecto bonum ex nonnullo
dicuntur bonum ex amantis. Bonum propter perfecto dicitur id cui nihil deest in esse:
Bonum propter perfecto dividitur in bonum in quo per se, et bonum in quo sibi inest.
Bonum in quo per se non est absolute et simpliciter per se, et dicitur et appellatur
bonum simpliciter et hoc est Deus optimus Mtm. Vide Dixit Christus matthei 19, nemo bonus
nisi solus Deus. Sicut aliqua per se esse causa est bonum simpliciter et bonum 2 g.

Bonum propter perfecto in aliquo quod inest ei secundum existere in esse
unum cum accidente: nam unum est in ratione hominis per se esse unum et accidens quod inest ei
est per se accidens in alio. Et precedit bonitas inest unitas accidentis quia alia sic qualitas
dicuntur per se esse et in alio accidentis.

Bonum aliquam inest unum est quod aliquid prodest. Notandum tertium: ad hoc quod
quaeres autem inest unum esse ex parte exterioris corporis. Bonum inest unum dividitur in bonum
honestum, utile et delectabile. Bonum honestum est quod inest unum in ratione rationis accidentis.
Sic bonum est virtus non peccare ab adolescentia sua. Bonum utile est quod a est utilis tali est
quemadmodum ex parte &c. Sic est bonum subiectum hoc accidentis. Bonum delectabile est quod sua possessione
gaudet hoc quidem et gaudium desiderat bonum utile et secundum delectabile bonum est

Bonum praeamantis dicitur ab Aristotele sanctus et est ab alio, quod omnia accidunt quia
dicuntur participant et Aristotelis. Hic bonitas divina est quia omnia bona manent. Et ab aliquo bonum est
naturalis et ex apprehensione. Et ex divinis de sua perfectionis adventitia. Theologia de longinquo
Et ratione intelligat sequenda sententia notandum est quod per se quinque tripliciter accidentalis
talia accidentalis et dividentalis. Per accidentalis est quod inest rei per genus. Per se accidentalis
quod inest ex accidentis accidentis. Per se integralis est quod est ex partibus oppositis contrariis
Et ratione. Bonum transcendentale est per perfecto in esse quod. Et bonitas transcendentalis est per se ipsum rei in esse. Sta Cont. Et sicut in esse et planum de se sunt. Et
Bonum transcendentale inest et entitatis et semper inest et tamquam inest in bonum
quod per perfecto in esse et illi semper inest et illud est bonum transcendentale. Et est ratio
in duobus utrum per hoc omne bonum ubi inest unum et per accidens hoc est illi expediamus
diuitis honestae salutis. Nec semper entitas perfectio bonum amantis et quod potest esse et hoc bonum
per se per perfecto et Cont. illud est utilitas entis

Exque illigit quod bonum transcendentale dicit ens id est ratio transcendentalis aequum
cum nullo sed opposito sicut bonum ad omnia. Illigit 2 quamlibet entis esse bonum transcendentale
Illigit 3 quodlibet accidens et quamlibet entitatis quemadmodum de forma fides et substantia esse bonum
transcendentale. Et in esse quod nil deest id est tali res, et sic est quodlibet bonum in esse
Malum bono opponitur exposito

Malum bono oppositum explico

Malum tot partes dicitur quot bona. Et dicitur malum in malum privationis sicut malum
proveniens alicui. Et Malum privationis. Malum privationis sicut carentia perfectionis
quod duplex est. Malum simpliciter et malum secundum quid. Malum privationis simpliciter est carentia
alicuius seu aliquid quod ipsi non esset bonum aut non esset sibi dicitur malum simpliciter.
Malum privationis secundum quid est carentia debiti perfectionis in aliquo ente. Et carentia quæ
sibi debitum in modo.

Malum privationis alicui est: disconvenientia seu antipathia
duorum. Sic Calor est malum aqua et Humidum calori et dicitur malum pro
disconvenienti in malum in honestum inutile et non delectabile. Hanc divisionem quæ ipsi
ex divisione boni. Malum in honestum est: disconveniens alicui secundum rationem prudentiæ
et rationis. Sic peccatum est malum angelo. Malum in honestum dicitur in malum angelo
et malum pœnæ. Malum culpæ sit peccatum Dei omnia. Malum pœnæ sit deserit operatio
alicui in pœnam destinatio. Malum utentibus est quod non movet ad amorem sui, impotentia
et diminutio passat.

Ex hoc ergo deducitur Malum opponitur bono transcendentali esse quod est malum
pro carentia debiti perfectionis: notare carentia nullius seu aliquid esse. Malum est
privatio est. Nam bonum transcendentale opponitur malo dupliciter agendum et bonum transcendentale
est perfectio in ente. Malum est carentia debiti perfectionis in ente. D. 8 quæ sint
prædicamenta, et quid requiratur ut aliquid ponatur in prædicamento.

Dubium

Quot sint prædicamenta, et quid requiratur ut aliquid ponatur in prædicamento

Post bonum entis diversis eius analogis inquirendum nostri restat quot sint prædicamenta et quid
aliquid in prædicamento ponatur ut necessario et qui est malum dignitatis illa inquisitio breviter fieri
me expedit ut ad prædicamenta transeamus propterea sit. Seu unica titulis propositionis
carmen exposito.

Sectio unica.

Titulo proposito, interrogationem explico.

Dicuntur de Antiqui dicunt, quorum circa numeros predicamentorum: et sententia fuit tantum circa numerum predamentorum, nempe unum et duo: et hoc opinatur fuit. Et hoc ut ex Ar. Alii dicunt circa sententiam predamentorum, hanc sententiam tuerunt Stoici, quibus. Alia assignant tria predamenta. Alii 4. Alii circa 10 tum circa duo.

Sunt duae Dicta sequentes quorum Sapientiores ad hoc erant divisionem in presenti aut nam de predamenta quae sit nulla quantitas qualitas Relativa actio Ubi quando situs habitus. Indeque videndum est predamentum est tacendum duo esse sumi esse. Primo nomen predamentum quod generalissimum quod subiecta quae bonum est praeter genera species sub alterum et tertium nec nec pluraque individua et subsistunt alteri qui superior magis indo predamentum Dicta subiecta bonum videtur vel aliud signat quod genera ultimum nullus prestantiae obtinere dicuntur in ratione dicuntur, vel.

Sumitur predamentum pro copia aut arte divina ordinatae predicatum quod ita dicit. Predamentum est denuo coordinatio predicamentum est ordinatorum et ratione species et in genera ut ex hoc adinducta includitur habentium eundem ordinem.

Sunt dicere ultimi predamentum sunt numero nisi nature aliquam nativa realis aut detrahit quando arte divina serie aut ordinatione generis species et individua quae obtinent subiecta quae supremo et ultimum in eorum modo eundem et genandi et genandi et genanti fuit do ut ultimae sumitur et deinde divina coordinatione species et superior et inferior et in generalitate.

Hic superiorem: Nunc proponenda est de ea aut de ente predamentum et entium predamentum directe pertinent in aliquo predamento. Inde sed est ens reale positive et finitum terminatum et modum quae species aut individua. Ergo quae dicuntur solutae sed quae requirant ad hoc ut aliquid post predamento. Requirit quod sit ens realis entia ratione respectant fuit ad aliquid predamentum.

Requirit quod sit ens realis aut ens fuit et divinum deum non post predamentum deum et infinitum ens est in substantia et in particulo deum dicit nullatenus predamentum et supra predamentum nullus de hoc habitu ratione predamentum nullus. Requirit quod sit ens quae omnia partialia et in quibus eumque et partes quae aut melius usumat species ut partes non collocant directe in predamento et aliquo ens recipiat. Et directe genitae predamento necessitas est hinc quae species tendunt propter numeri. Cum predamentum sit certa ordinatio quae species aut individuum ens fuit coordinatione et partes et ordinatione non dicunt fuit et directe quae species aut individua et reducuntur attinent adque aut species res quae quam partes habent. Ut dicit Divus Thomas quod ut dicunt habet aut ad.

Requirit quod sit ens quae nomen quae Cum sit plurium entitatibus et nulla tenus ordinatus ad genitus unius habet aut quidditatis requirit fuit et directe sub aliquo detrahit predamento et inter quae diversae entis realis in predamenta quantis dividunt et quae prout opposita et ens nam adeo ens quae ens non est simpliciter et plura quae ens unita et pro quae cogitando non est simpliciter quae aut predamentum et potest plura et ita addiuntur predamenta spectantia ad hoc imperfecta et sententia positis dicit et quae quod quod et assertio dicitur indefinite et negative coniuncta est in sententia.

Requirit ultimo quod omnis directe fundamentalis sit universalis, id unum in [illegible]
et indivisibile. Sit numeris, peccata analogia et transcendentia non tenent proprie sub aliquo
fundamento. Quia pro fundamento transcendit, nisi pro directe attinere ad aliquod fundamentum
ex 10 predicamentis enumeratis, qui beatitudinem essendi detraxit ad aliquem ratio fundamentalis, cui
parent utique omnes species. Idem ut individuum.

Ex quo sequitur nullum omnis aqueos aut aereos signatos poni directe in aliquo fundamento: quia nil se respicit aut signari ut speciemen sub aliquo detractu fundamento, quia non fiet ut una qualitas recepta omnium omnes species aut individua dicit. Porro aqueos aut aereos signatos non sequitur ut una qualitas subsistens: quia omnis directe fundamentalis debet esse aqueos aut aereos signatos.

Unde sequitur quoque poce aliquid attinere ad fundamentum, videlicet directe, indirecte, defectu aut reductive. Directe attinent fundamento ea quae species et individua dicta aqueos unum coordinantur fundamentalis. Et ad omnes species aqueos et individua subsistentia directe defectu prehendunt sub fundamento substantiae et dicendum et de reliquis fundamentis accentibus.

Reductive aut indirecte spectat ad fundamentum principium partialis constituens fundamentalis sicut pars substantialis reducit ad fundamentum substantiae et quantitatis de tractum quantitatis ad fundamentum quantitatis et individua rendere detractus principium partialibus quae indirecte aut reductive attinent ad fundamentum primum quale quod participant. Oportet quod sit unum [illegible] quod omnis [illegible] reductive aut indirecte sub aliquo fundamento directe [illegible] non sit ut exposui. Solum accidit ita restringunt detractu ad aliquod fundamentum ut de illo [illegible] tenui exponi nequeat ad [illegible] omnes omnia reducit ad fundamentum quantitatis et reducit ad [illegible] quantitatis, ut principia aut menstrua ut ad illa fundamenta nequeant exponi varia. Disp. 2 de 1 praedicamento quod est substantia.

Disputatio 2

De 1 praedicamento, quo est substantia

Fundamenta sunt duo, nominis, id intentionalia aut metaphysica: id intentionalia [illegible] aut logica. Fundamenta id intentionalia sunt duo ut modus realis id diversus: et diversus [illegible] ut fundamentum id intentionalia sunt duo attinet ad metaphysica. Quia proprium est quiddities [illegible] nominis vere exerceatur. Fundamenta id intentionalia sunt duo ut res quae subsistunt [illegible] intentionalia fundamentalis subsistentiae. Unde ad hoc fundamentum sortitur ut esse depende [illegible] omnis subsistentiae id intentionalis. Cum modus logicus nihil quiddities nisi una realis aliquibus [illegible] id intentionis adventiens rem et [illegible] intellectus dicitur decollo [illegible] Disp. [illegible] quod substantia attinet.

Dubium 1

Sit, et per quod substantia constituatur

Inde 20 Sdata materia enumerare & locus substantiae obtinet ad id ordine de hoc ordine pro videndo materiae est prius de illa agere & deinde verius substantia. qa sit lec & aliqua notabili ad statum quaestionis pertinentia gradus.

Sectio 4

Aliqua notabili ad statum quaestionis attinentia praebeo.

Sit adverbendum est hoc nomen substantia tripliciter accipi posse & sumitur quantum ad derivationem aut impositionem nominis, quo pacto substantia dicitur assimilando alios nominis accentus, et huiusmodi nominis etimologia substantia, a sicut etimologia lapidis dicitur a laedendo pede, licet haec nominis impositio per Graecos fieri, ita substantia attenta eius etimologia dicitur a subsistendo accidentibus, quae fiat in ipsamet substantia esse posse.

Accipitur substantia pro ea aut quidditate antiquis ut imaginantur ut ut ut eius dispositione consistit et ab alia aliqua substantia accidens alia magnitudine, sicut albedo et magnitudo ut aequabilis, cuius accentibus data. Sic Ar. in Praedicamentis, hoc nomen substantia tamquam adjunctum quae Graecis dicitur ut ab aliis accentibus distinguitur.

Sumitur substantia 2m pro substantia primae quae per se existentia seu ens cui competit esse subsistere in se ipsa, et non in alio aut esse absolute et simpliciter ab illo tamquam a subiecto cui inhaereat. et dicitur substantia pro quiditate significata per se existentia, in quo differunt ab accentibus quod pertinent esse in alio.

Substantia prout distinguitur ab accentibus dicitur 1. in substantia completa et incompleta, substantia completa et integra substantia perfecta per se ordinata substantia. Indeinde in sensu Peripatetici dicitur substantia completa & illa cui competit existere per se, et in ipsa esse consistit quae completa aut perfecta, perfecte substantia.

Substantia incompleta et integra substantia partialis aut imperfecta substantia ordinatur pro parte ad componendum aut per quidem substantia substantia completa aut totalis: et partialis substantia quae pro se ordinatur ad componendum composita substantia substantia et dicuntur substantia integra et dicuntur et demum substantia. Cuiusmodi est materia prima materiae substantia et huiusmodi quae substantia tamen ratione materiae.

Substantia completa dividitur in substantia completa totalis et quae totalis substantia substantia quae totalis est substantia divina aut increata quae per se ipsam totalis aut quae ipsa simpliciter non substantia, unicuique sui substantia. Quam non sit nisi quae est id quod est ut ratio divina. Substantia totalis est substantia limitata directe spectans ad esse totalis substantia tamquam per se quae aut indum.

Substantia totalis alia dicitur totalis directe et totalis alia substantia indirecte et indirecte. Substantia directe totalis est illa quae directe et locum in ordine ad totalis substantia tamquam per se quae aut indum. Substantia totalis indirecte et indirecte est illa quae directe non locum in esse quidem substantia totalis, sed ordinat ad totalis substantia substantia totalis

[illegible] quinque sunt partes aut membra

et dicuntur disgregativae naturae substantiae, et partes componentes quorum substantia principium, cum minus materia et forma et modi substantiae adjuncti, res substantia quae est substantia et vita, et sint de linea substantiae proprie dicitur appellari accentus tamen dicuntur substantiae dativae directae et obliquae, et indirectae tantum aut reductivae ad genus sequendo magis et potius substantiae obliquae aut pars et positiva principium non est tamen substantia et ad substantiam ingressus et reductivae, inclinans ad ipsam substantiam sicut minus tamen quantitatis non est pars quantitatis, et aliquid quantitativum reductivum et inclinans ad quantitatem

Substantia dicitur aut directe collocabilis in predicato substantiae dividitur ad tale in 2m et 2m. Est illa quae nec dicitur de subiecto nec est in subiecto. Sic Petrus hic Ille. et illa quae individua substantiae dicuntur substantiae primae. Et substantia est illa quae de subiecto dicitur et in subiecto autem non est, id est quae reuenit substantiae Petrus, an habeat aliquod substantiae integrae. Unde Sto Ab et reliquae species aut gra obtenta substantia quae dicuntur et substantiae quae dicuntur inferiora de quibus quantum dicuntur substantiae, licet quae consubstantiales negantur esse in substantia integra, cum quae accent in horum substantia

Substantia descriptio est optima quae in illa quae id quod est substantia differt ab aliis, quae id in quod dicitur nec est in subiecto differt ab accentibus et quae id quod dicitur nec de subiecto dicitur differt a 1a substantia et dicitur a substantiis integris et adjunctis substantiae quae de subiecto dicuntur, ac proinde est optima substantiae descriptio

Et ita dictum est bona quae quae illa particula in subiecto autem non differt ab accentibus quae est in subiecto et dicitur existentia natura ad illam. et quae in subiecto differt a 1a substantia quae de subiecto dicuntur quae Sto dicuntur quae Petrus Ille non quae dicuntur quae ab alio quae magis superiorum, at in substantia et quae de illis in genere, quae dicuntur et idem quae dicuntur de subiecto.

Haec divisio substantiae quae in 1m et 2m equivalent alterae

ri divisioni quae Cont dividit substantia in physicam et spiritualem; illa dicitur esse substantia 2m accentibus quae dicuntur, et esse substantiae rationalis abstractae et esse substantiae integralis et aliquid in genere, ut et ultimum, nec quid in coordinatione quae dicuntur substantiae

Substantia quae dicitur methaphysica dividitur in substantiam spiritualem et corpoream: substantia spiritualis, aut incorporea et substantia 2m dividitur in partes integrales aut integrantes et extensione quantitativa. Et ita quae afficiunt quantitate

et alius accentus, sonus, color, odor, mellis, mercis.

Corpus autem mixtum corporis dividitur in corpus quod est sublunare aut corpus corruptibile et incorruptibile. Sub hoc corporis genere, aut corruptibili sequendum fore genus, quod assignant corpori Elementari. Corpus sublunare aut corruptibile dividitur in corpus simplex et mixtum, aut quod idem est in simplex et mixtum. Corpus simplex aut elementum dividitur aequale in quatuor species, nimirum in ignem aerem aquam et terram. Et advertite, quod elementum, ut dicit corpus simplex, quatenus constituunt, et mixta, quatenus constituuntur. Et dicit simplex, quatenus omnibus.

Corpus mixtum dividitur in animatum et inanimatum. Hoc est corpus inanimatum, ac nutriens, ac proinde lapides, ferrum, metalla et reliqua corpora mixta quae carent nutritione, ut alia comprehendunt subsunt in animati. Corpus animatum aut nutriens dividitur in nutriens sensibile et in nutriens, cuius nutritione et vegetativa et sensitiva habuit vegetata, ut alia comprehendunt ea plante quae carent sensitiva. Sensitiva autem ad dicta nutrienti addit animal, quod dividit in rationale et irrationale. Et Videte autem Gadary. Hic constitutivum substantiae in corporeo et eius proprietates assigno.

Sectio 2

Constitutivum substantiae in communi exhibeo, et eius proprietates assigno.

Ex dictis infertur ergo: Ergo constat substantia incorporea dividi in simplex et in simplex, et in superexcedens, in quo constat totale constitutivum substantiae incorporeae, et quod deficiat constitutivum substantiae ab accidente, quod abstrahit a substantia completa et incompleta in Caeteris resolvuntur Mazarsis. Et placita.

Et sententia defendit constitutivum totale substantiae incorporeae esse substantiam quod accidens quodque accidens a quo fit: Haec est sententia doctissimi viri. Deus est substantia perfectissima. Et Deus est substantia quod accidens per quod accidens perfecit: ergo dicta definitio est bona.

Et respondet illi qui hanc sequuntur definitionem Dei, sicut

204

ambus tamquam substantia attributum, quia accentus non eorum requirunt ambus =

Ad manifeste quia licet quod nos exigamus Deus esse substantiam non sequitur quod

in re Deus sit substantia, quia eo quod exigamus esse substantiam quod accidens, non se

quitur Deum esse vere substantiam sed solum per nostrum intellectum quod est absurdum.

Dicendum est in illo debet poni constitutivum essentiale ali

cuius rei quod est primarius eius conceptus, sed esse substantiam quod accidens non est pri

marius conceptus substantiae, ergo in vanum laborant qui hanc eius formam definiunt.

Probo minorem, prius est esse quod sit substantia, et postea quod sit susceptiva accidentis, ergo consti

tutivum substantiae non est esse substantiam quod accidens. Patet ex eo quia non est positum, immo possibile

crearet Deus aliquam entitatem substantialem quae esset omnino per se [illegible] accidentia requi

rerent, absque dubio esset substantia accidenti opposita, et tamen non erat accentibus in

ceptiva, ergo prius est quod sit in re substantia quam substantiam quod accidens. Tum quia si con

stitutivum substantiae consisteret in accentibus, necessario deberet definiri per ordinem ad accidentia,

quod ei repugnat, cum potius accidentia definiantur per ordinem ad substantiam, ergo con

stitutivum substantiae non est esse substantiam quod accidens.

Alii ita substantiae constitutivum male ponunt in eo quod consi

stit per se existens independenter a subiecto. [illegible] necessaria negatio per [illegible]

constitutivum alicuius entis positivi, independentia a subiecto tamen subiecto in [illegible]

est pura negatio, ergo esse substantiae non constituitur independentia, sed in aliquo po

sitivo. Patet: ille entitatis essentiales non constituunt per solam negationem. Alter

[illegible] abstractum [illegible] quia [illegible] quod primus constitutivum [illegible]

quia nulla negatio potest esse per se constitutivum entis, licet aliqua negatio [illegible]

effectus secundarius [illegible] aliquo [illegible]

[illegible] debet constitutivum [illegible] substantiae [illegible]

[illegible] [illegible] in [illegible] sect. 6 [illegible]

[illegible] [illegible] non [illegible]

tudine prioritatis qua respicit accidentia [illegible] in quo [illegible]

dat respectum prioritatis, substantia non constituitur [illegible] per habitudinem prioritatis

[illegible] sicut enim substantia est prius respectu accidentis [illegible]

[illegible] altera parata est ea opposita [illegible]

prout respicit [illegible] [illegible] aut alterius qua

[illegible] non constituit [illegible] opposita qua [illegible] dato [illegible]

[illegible] quandoque accidit [illegible] accidentibus [illegible] quia [illegible] accidentibus, ut bonum quod est opposito malo.

Hoc autem in tanto [illegible] duplicitate substantiae [illegible] dicimus. Et de subsistentia communiter sumpta quod [illegible] accidentis, est ipsum esse existere. Huic [illegible] [illegible] et [illegible] in locis.

Sed declaranda sic [illegible] quem ad modum [illegible] accidentis inhaerentia, aut inexistentia. Sta subsistere existere [illegible] [illegible] esse accidentis, nihil in entitatis [illegible] [illegible] accidentis esse [illegible] existere in alio aut inhaerere. Subsistere esse [illegible] [illegible] quod [illegible] non existere. Existentia per [illegible] inexistendi est esse [illegible] [illegible] subsistere, [illegible] distinctum ab accidentis. Sic explicata subsistentia quod [illegible] substantia simpliciter.

Sit [illegible] nitia. Subsistentia simpliciter est ens simpliciter per se existens. Sed [illegible] nulla incompletum est ens per se existens dicens ordinem ad totum. Id quod tamen per ordinatur subsistens simpliciter est ens simpliciter, quod non ordinatur ad aliud ens simpliciter, quod non ordinatur ad aliud est ens simpliciter per se existens. Ergo subsistens simpliciter est ens simpliciter per se existens.

Explicata ratione subsistentiae tamen simpliciter, [illegible] simpliciter superest eam probare explicare. Ut [illegible] essentiae subsistentiae est non esse in subiecto et distinctae [illegible] quae essentiae [illegible] subsistentiae tamen simpliciter. Cum [illegible] quoniam ad esse se id est non inhaerens alicui subiecto in [illegible] [illegible] [illegible] subsistentia est quaedam proprietas transcendentalis [illegible] [illegible] [illegible] transcendentalis est pro transcendentali sumptum non [illegible] pro.

Proprietas subsistentiae est subsistere accidentibus tamen subsistentiae quod ultimatum. Ut sicut unum accidens sit subsistens quo alterum [illegible] quantitas alterum mediante in superficie aut quantitate partis [illegible] sicut alteredine, aut ingredine, et [illegible] de subsistentiae sumptae esse subsistentiae quod ultimatum per existentiam cuiusque accidentis et id ipsum esse [illegible] [illegible] ab aliquibus [illegible] hac de quae descriptione subsistentiae per se subsistens [illegible]. Sed [illegible] hanc proprietatem sumpsisse nisi subsistentiae.

Ideoque quod Deus est proprissime suo esse est subsistens accidentis.

Quo quidem subsistens est non bene distinguitur quod intelligitur de substantiale proprietate dicta. Cum enim est substantia distinguitur ut substantia ab alia substantia. Cum enim substantia sit ultimum subsistens per se in genere substantiae sequitur unam substantiam excedere substantiae proprietatem respectu alterius quod una substantia vocatur distinctam alteri sicut homo aqua aut substantia animata in animata.

Proinde intelligentia dicente duplex genus substantiae alteri. Substantiale scilicet metha et hoc dicunt substantiam quocumque differe divinitus alterius quod ipsum sint differe substantiae speciem substantiae. Aliud dicit philosophus 10 metha ter 23. de quo dividit differentia. Cum una ipsa specifica oppositi alteri bene et non aut deficit. Et dicitur una substantia alteri substantiale scilicet metha genus quod positibile in ordine ad distinguendum unam speciem.

Dicunt aliqua substantiae substantiale physica quemadmodum substantiae quae subsunt quae maxime distant et ab eodem subiecto mutuo se expellunt quae minus contrariatae sibi minimo accidit qualitate in subiecto. Cum philosophus negat subiecto contrariatae esse non subiecto nisi contrarium intelligi debet de substantiale physica et immediata non de contrariatae scilicet metha quae secundum sequendi physico sunt nisi tantum substantiae.

Dicens. Quod substantiae ipsae expellere quod aqua ab eodem subiecto nimium amata. Quia una substantia opponit alteri substantiale physica propriae sicut ignis aliquid enim substantiae speciem habere substantiae. Ideo quod sicut de facto substantiae ipsae ut incompatibiles cum substantia aqua circa eandem materiam non una expellit alteram immediate seipsa. Immediate aliquo accidente ipsum non destruit aqua immediate per integritatem substantiae immediate aliquo qualitatem quae physice substantiae aliquo quantitatem quae sicut substantia aqua et id autem in qualitate exercet contrariatae physica propriae sumitur. Alia substantiae proprietatem magnum quod tenetur posset esse intelligere hic 3 aliquo absolutum quae non videntur huiusmodi.

Sectio

Illiqua argumenta, quę contra nos ut dent vigere resolvo

Ad nostrą 1m 2 obiecę conceptus entis, nulla ratio incompatibilitatis entis substantiali, et dat ens substantiale distinctum ab accidente, cum illi convenire existere, et conceptus entis, nullę nititur in ratione entis, prae existentia. Ad 1m. Sta substantia, et substantia operatur substantia, ens substantiale distinctum ab accidente, et sta substantia pure materialis nequit existere aut subsistere, et cum realitas materiae dependeat quo ad esse et durare, quod dat de facto ens substantiale substantialitate in ordine, cum non debet existere, et, nimirum independentia subsist.

Ad 2dam Ng id cui convenit esse nequit esse in alio, cum omne esse ordinem in alio, sed opponat non esse ordinem, et sic ait qui sic substantia pura materia id convenit esse in alio; cum realitas entis, et materia, quam substantia in genere substantia, sta non existit existere, et esse: et ens substantiale cum genere distinctum ab accidente non existit existere, et esse.

Ad 3tiam argum. id nm, et ng id nm, sed minor, et maior quae nm. Sta substantia non existit, et esse ut quo, id nm, non existit per ultimum nm, et ut ens, quę sta substantia, et materia, quae dependet a materia, non existit, et esse separata, ac ut materia, et substantia in genere, quae tamen sibi sunt partes materiae, et substantia exigit quod existere aut simul subsistere cum substantia, aut existere, quae existit, aut subsistit, et ita, quod partialis substantia existit.

Et quoniam multiplex, et sigillatim substantialitas, et existere, et esse, ut quae, sta quae, pars substantia, et exigit esse existere, et esse, id est distinguere, et sic subsistentia, et independentia, et ratio fundamentum, a quo sustentet. Inde illatum est, sicut et ens substantiale, et ens, et esse. Etenim nulla ratio, non participat in partem substantiae, sicut substantia integra, ac accidens, et integrum, et substantia, et substantia, et materia, ac proinde materia, pars substantiae, et substantia exigit transit.

Ad 5 quae sta diciendum id cui convenit

ee p se negat ee in alio substantiam, unum p se esse unum subsistere ee specificum
ergo magis negabitur ee in alio tamquam in subiecto inherens, seu non substantiam
p se aut non dari ee specificum subsistere sed omnino ee diversum ab quo specifice
tale invenitur ee in alio substantiam unum p se esse non dari ee specificum subsistere sed omnino
invenitur ee in alio non specificam dari subsistere, seu non generem Cum illa unum p se
negat omnino ee et omnem diversum, quod non exigit existere p se ut quod sed Cor[illegible] ergo
ergo Cor

Etenim licet formaliter subsistere quod dependet a materia
ut hoc ex in fine et ideo non dicat perfectionem materiae tamquam subiecto in quo seu
subiecto cuiusque generis existere substantiae, et ita nulla tamen perfectio
subsistere quantumvis in ipso facta exigit ee in subiecto inherens cum quo
accidens exigit ee in subiecto, non in inherens propriae accepta non omnino
subiecto in quo recipitur ee specificum nec cum illo substat unum p se, sed
principium proprie, ut sustentetque ad illum ee propriam.

Et formaliter ee in alio tamquam in subiecto inherens, aliud
ee ee in alio in formalitate aut substantiae. Esse in alio in ratione inventi
accidentis et repugnat cuicumque entitati subsistere ee in alio in formalitate
aut substantiae oportet ut ipsa subsistere ex quo nullatenus in esse tamquam
terminus p se et quo. Illata in respiciendo ipsa subsistere habet ad ee substantiae
ponit ee diversum tamquam ipsa existentem esse sibi et quo sive specificum
ex illis resultantem existit p se et quod. Illatum est ut sufficiat ergo demonstrandum
est ergo

Colligere ad magis intelligentiam dictorum quod quod assumimus
subsistere ens p se existere, aut subsistere, ex hoc non sequitur ens subsistere et
substantiam p se existere aut subsistere esse existere, certe in esse substantiae
ens positum et diversum sibi nullam additam creatam quantumvis subsistere ens
esse p se ipsum Cum illa sed sit propria essentia idem ipsum Cum illa
Et quod assumimus subsistere ens p se existere non
debet intelligi: substantiam ens exigens, sed exigentia absolute et integre
dente absolute aut subsistere. Sed dicitur quod non sit essentia entis subsistere
actualiter existere existere aut subsistere ei tamen est essentialiter et
additam exigentem ee p se seu esse radicaliter cum debet subsistere, sicut omnis

licet n̄ ut ens essentiæ actualitas inherentiæ in substantiis tamen essentiæ
ipsi exigentia aut aptitudo ad inherentiam. Et Deus ergo ut ens
collocent in predicamento.

DUBIUM

Utrum Deus & quilibet ens collocentur in predicamento

Breuitatis ab hac quæstione expediam quod parum difficultatis in certamina principia
afferunt est. Dico primo ex eo quod dictis denominis substantiis ipsis et illis quod directe
est in predicamento et in quibus aliquo reductive ad predicamenta quinque, quæ cum Deus
et substantia infinita relata non exiuerint an Deus directe et realiter vel reductive in
aliquo predicamento et hæc quæstio hæc magna erit ad theologiam pertinet breuiter eam
in eius indagare propinquius est sectio unica duplici de toto hodiernum absoluo.

Sectio unica.

Duplici conclusione totum hoc dubium absoluo.

Conclusio prima affirmatiua Deus est ens et Angelus ens dicitur et Angelus Nouatus
non negant Auctoritatem metaphysicæ Tertia disp. 31 q. 2 et Franciscus Suarez non magnopere
pauci recentiores.

Dico primo Deus non est directe in predicamento substantiæ hæc est diuisio
plurimum in tertia et præcipue 1. p. q. 3. art. 5. et 1. d. 8 hæc sententia cap. 18. lib. 1. Deus est ipse esse
Deus Deus Deus Thomas loco citato et pauci ad quæstionem directe in predicamento debet
esse quia exiuerit ab illo et Deus sed quia quod non est directe in predicamento. Sed
omnia ista species et indiuidua sub specie ut ita sunt directe in predicamento et quia aliquid
ut sunt subiecta esse generalissimum substantiæ predicamenti species et indiuidua

sub specie uniuoca habet compositionem ex gñe et dria quemadmodum quod illis habet continet etiam in predicamento.

Prob. min. 2ª: compositio ex gñe et dria habetur in entibus creatis ratione quorundam gradibus, requirunt secundum quas extra conceptum dicitur, sed in Deo ratione suae infinitatis et perfectionis non possumus duas aliquas rationes componere quarum una actualiter implicite non includat alteram: ergo in Deo non est possibilis talis compositio ex gñe et dria.

Prob. 3ª: quod est in aliquo predicamento uniuoce debet conuenire cum aliis quae in eodem predicamento collocantur, siquidem debet conuenire cum illis sub eadem gñe, et quod debet esse uniuoca ad illa quae sub illo continentur, sed Deus uniuoce conuenire non potest cum aliis quae in predicamento substantiae collocantur, cum illa sint entia creata, et enti creato et increato (ut in articulo antecedenti) nihil possit dari uniuocum: ergo Deus non potest esse in predicamento substantiae.

Dico 2º: Christus factus homo et ego et quod dicitur natura creata substantiae in predicamento potest collocari. Ita docet omnis schola Scotistarum et aliqui ex eius discipulis. Prob. 1ª pars: natura creata ponitur in predicamento ratione suae: sed humanitas signata per nomen Christus est uera compositio ex gñe et dria, immo composita realiter ex materia et forma: ergo ratione illius Christus potest in predicamento substantiae in recta linea consistere fundamentaliter.

D 2ª pars: species hominis quaeuis substantia completa composita ex gñe et dria. Linea substantialis est formaliter substantia fundamentaliter. Deus ex totius substantiale, de ratione collocari ex genere et dria ordinis substantiae, quod est formaliter substantia completa fundamentaliter: ergo Deus potest in predicamento substantiae.

Resp. ad 2ª minimè et non de minimè. Licet enim ut aliqua entitas constituatur formaliter ex gñe et dria non sufficiat qualiscumque conuenientia cum reliquis, sed necessario requiritur quod talis conuenientia cum quibus fit formaliter uniuoca fundamentaliter de pluribus differentibus specie, et cum ratio substantiae conueniat uniuoce ad substantiam creatam et increatam per analogiam, hinc deducitur Deum non subijci rationi communi substantiae, tamquam species generi in summo, tamquam analogatum magis principale ipsius; ac propterea Deus non componitur ex gñe et dria, ideoque nec in predicamento.

Obicies 1º: compositio ex gñe et dria non est compositio realis, sed compositio rationis, sed compositio per rationem nostram fabricata non repugnat Deo: ergo compositio ex gñe et dria non repugnat Deo: ergo Deus componitur ex gñe et dria, potest in predicamento consistere. Non minus Deus est unus ac est simplex: ergo sicut cum unitate non repugnat

substantia et dicuntur proprietates; sed nec ipsa simplicitas repugnat
proprietatibus metaphysicis quibus est ratio proprietatis respectu actus.

Ad rationem dicendum negando. Proprietates metaphysicas
quantumcumque sint positae rationes requisitae recipiantur in ipsa non tamen accidit
aliquid in uno extremo talis oppositionis nisi includat aliquid quod ultra Deum repugnat;
quantumcumque inadequate participemus ea quae sunt in Deo sed participamus tamen
illa participiamus per modum actus puri non per modum rationis
ad aliquid nec alteratur ut illud actuans et detractum nec unum abscindendum ab altero
quod requirit ad talem oppositionem.

Ex hoc patet ad 2 rationem. Multiplicitas rationum quae
quae Deum cognoscimus cum tota se teneat ex parte nostri intellectus et in Dei
eminentia fundetur non opponitur Dei unitati nec arguit in Deo aliquam imperfectionem,
quasi illa arguerent si in Deo poneremus aliquid impura ad alteratum et illud actu
in ducendum.

Ad 3: Deus et res ita differunt ut theologia et metaphysica: illu
mo de finis speciei generis proprietatis entis et de substantia divina quae disputat circa
de substantia res et substantia speciei et de ratione substantiae et de substantia Dei et rerum divinarum.
et de finis per quae rigorose et illumine adequate et inadequate nimirum et sub
modo descriptio quae nullatenus exprimit apprehensive et adequate quod sit Deus,
quidem quod nisi illum ut docet Divus Dionysius in libro negavit de Deo quod
sit Deus, et quia ex remotione tamen nihil apprehendere celsitudine divina
substantiae nimirum nec de ipso imperfectionem quibus affirmantur de creatura.

Ad 4 rationem. Christus est fundamentum nostrae et Christus
est Deus: et Deus est fundamentum et Christus non est Deus nec sequitur cum tamen dicatur quod
fundamentum sit intentionis signatae intentio subjacet alteri fundamento illo
est appellat supra signatum quale est ratio quidem in illa sua varia appellatio, in ma-
nus appellat supra signatum quale Christus quae est Humanitas in sua appellat supra
signatum quale Dei et est id ac in sensu Christus in quantum Ho est fundamentum. Christus
in quantum est fundamentum illa autem multa non sequitur.

Unde colligere quod licet res sint substantiae fundamentales, sed
minus est dicit de substantia substantiae directe et realiter in fundamento substantiae non substantia tran
scendentalis nomen (nimirum ratione entis substantia quod altera habita substantia

completa enim completa non possunt uniuoce dici nec analogice dici in genere.

Ergo ut supra dixi: ratio cur transcendens possit dici genus suorum in genere, non est ex parte uniuocationis dari communem causam analogiae, sed ratione entis substantialis transcendentis possit quamuis de qua substantia aut distincta omnis substantia ab alienis, non tamen substantia sumatur transcendentalis, quae abstrahit a subsistentia completa et incompleta et dicitur uniuoce dici in genere, sed analogice. Nam patet quod quis dicit substantiam aut distinctam substantia ex quid distantia et dicitur est substantia. Dicit enim in hac re omnis aliquid non est aliquid opponitur accidenti quod est absolutum.

Ergo ab aperte ostendit satius posse ratione communis substantiae quae substantia sumentalis quae non est substantia communis tamen extendit ad omne ens opposita accidenti et dicitur contra aggressus substantia transcendentalis per eius usum transcendentiam ad quaecumque entia aut realitates substantiales. Ne proximae si in materiali et substantiae communis accepto hoc nullum ens potest dari opponitur accidenti quod non sit ut esse et propriae substantia et ipsum Deus est proprie ens substantiale, et illud partes substantiae quae attentia ad substantiale transcendentalis sed de realitatibus est quantitas.

Disputatio

De secundo predicamento quod est quantitas.

Cum quantitas sit accidentalis, et proprie non causet intrinsecus accidentia, id est substantia nec ordine de quantitate ex transcendentia substantia sit. Dicendum ergo sit quantitatem esse substantiam.

Dubium 1

Quale nam sit quantitatis essentiale constitutiuum

Ita quantitas incorporalis, cuiusque quantitas, quantitas est incorporalis fundamentalis
distinguitur, nimirum tamen quantitas, in [illegible] nempe, et ideo quemadmodum ipsa
[illegible] dicitur, ita [illegible] illa quantitate quantitate [illegible]
[illegible] sententias [illegible] et simul impugno

Sectio 2

Sententias refero, et simul impugno

Sententiae in judicium vocandae notandae sunt duae, prae quibus dici quantitas, nimirum
quantitate virtutis, et quantitate molis. Quantitas virtutis sumitur in radice [illegible]
[illegible] cuiusque rei, et dicitur ex ea, sive creata, sive increata denotat intrinsecam et [illegible]
quantitas quantitate virtutis, quae est appellata quantitas transcendens, quia extenditur ad
fundamentum, aut ex [illegible] transcendentalis extenditur ad ratione entia, tam corporeas quam
[illegible] Unde quanto per [illegible] est aliquam res tanto imperfectior maior quantitas virtutis.
Ideo Deus habuisse quantitatem excellentissimam creaturae et illa denominatur Magnus
et laudabilis nimis. Sanctus vero creaturae parvae albae, ita dicit Maria, quae prae
omnibus gradu perfectissimo omnes dicit Mariae, et Ecclesiae Deus et sanctissimam.

Quantitas molis dicitur illa quae sumitur in corporea congeries
aut multitudine partium. Sed res sunt rationales, quae carent materia integrali, ubique
quam dici quantitate molis. Quantitas ergo intrinsece accepta dicit proprie
distinguere quantitas fundamentalis et distinguitur fundamentalis ut dictis accidentibus. Unde
proprie mira quantitate virtutis quae tantum dicit quantitas impropriae dicitur
propter [illegible] nam oportet accidere, inquantum illae sunt [illegible] quantitatis
fundamentalis praeter dictis accidentibus accidentibus fundamentalibus.

Notandum est mensura esse duplex, ut metitur et
ea est ratio quantitatis rei cognoscitur, sicut hora est mensura temporis. Unde mensura
duplex est, alia activa et alia passiva. Mensura activa est illa quae ultimam adhaerentiam
[illegible] aliquam rem et astronomatice dicitur mensura. Passiva vero est rem non
[illegible]. Mensura autem actualis [illegible] importat aliquid accidens et illud habitudinem

separare ut ex unitate unius unitatem alterius, ut numerus tam annus mensurante quam annus mensurato publicus mensuramus pincis et tamen mensura dicuntur esse duae.

Unde etiam adaptendum est mensura debet esse homogenea mensurato, id est eiusdem generis mensurato. Res enim eo disparata nequeunt ad invicem separari. quis enim palmus mensurabit aut horas. Res autem ad invicem mensurandae debent esse eiusdem generis, ut physice nec solum, sed mathematice, id est quod ita se habent ut augmentum et decrementum prioris pari et equale alteri ab eo inquo mensura. Ut si una pes mensuratur per palmum, quia id palmus adeat ultimus pes equare. Sed ut hora multo minus per mensuratur per palmum, quia id non accidit hora quantitas, id manus nunquam adequabit palmum.

Et non only excludit mensura tam actualis quam habitualis a divisibilis quantitatis, quia illa est primario recta, et non mensurae est id per quantitatis necessario ingenerat alia quaestio. Sed non quia habet hec ratio aequivocitatis, eligitur mensura in quantum habet esse in aliquo genere, patitur tamen esse in eodem genere, prius est quod habet esse in aliquo genere quam quod habet esse mensura. Unde inquirendum est quenam sit hic modus esse quantitatis unius dicitur mensura.

Notandum est subjecta quantitatis duplex effectus adjunxere quorum unum subordinat alteri et communicat quantitatem, unum totalem extensionem ordine ad se minimum distinguendo ab parte integrale et extrahalia, et totum alteri in se tota et solum et extremitatis. Et communicat ei extensionem ordine ad locum ubique capacitatis ut sit in loco non divisibili.

3 Nihil est ex quibus alterius corporis aliquo loco minimum impenetrabilitatis. Duo corpora nequeunt naturaliter penetrare ad esse simul in eodem loco quia afficiunt quantitatem. Et impenetrabilitas assignatur in se effectus quantitatis, quatenus effectus est limitatus, id est agitur ut res multae dividat in partes. Deo enim aqua est divisibilis in infinitas partes homogeneas, quia est ipsa sua quantitate affecta et divisibilis, ita res pure spiritales nequit dividi in partes, quia caret quantitate multum in illis intus et extra et modus. Hi sunt principia.

Sententia docet esse aliquid quantitatis, sitque in extensione sorali actuali, aliquidinali partium. Hac sententia est Patres

… 3º metaph. … consentiunt … ponere … quantitatis extendentis partes in ordine ad sese, et actualis … extensionis, s. aptitudinalis, … corpus … quanta quantitate fundamentali quae habet capacitatem aut aptitudinem proximam ad extensionem localem.

Probatur 1º est quod non sit de essentia quantitatis consistere in actuali extensione locali: quod probatur … Nam nulla res quae de propria absoluta reperiri absque suo … sed corpus quantitate affectum invenitur quin actualiter extendatur in ordine ad locum; ergo actualis extensio localis non constituit quantitatem. Probatur minor. Nam corpus Christi Domini in sacramento eucharistiae habet vere et realiter suam quantitatem ut catholice censent, et sub speciebus sacramentalibus non habet extensionem localem; ergo potest existere corpus sub quantitate actuali quin habeat extensionem in ordine ad locum. Maior est certa. Minor patet quia corpus Christi in sacramento existit modo indivisibili, id est existendo totum in toto, et totum in qualibet parte hostiae absque ulla divisibilitate in ordine ad partes loci.

Quod non consistat in aptitudinali extensione locali essentia quantitatis sic probatur. Nam prius intelligitur res quantitati subiecta quam intelligatur cum propria aut aptitudine ad extensionem localem; ergo … extensio non constituit essentiam quantitatis. Probatur … prius intelligitur quaevis quantitas in ordine ad subiectum quam intelligatur eius habitudo in ordine ad locum, cum quantitas sit accidens absolutum independens a quacumque … alicuius … ergo prius intelligitur res quanta … quam intelligatur eam habere aptitudinem aut propensionem proximam ad extensionem localem.

2a sententia defendit essentiam quantitatis consistere in impenetrabilitate aut in repugnantia ad penetrationem cum altero corpore in eodem loco. Unde sic quantitatem definit accidens prohibens ne eius subiectum sit simul cum altero corpore in eodem loco. Ita … Arriaga disp. … metaph. sect. … et … sententia … nominalium.

Probatur 1º … extensionis … corpus exigit naturaliter impenetrationem cum alio … respectu eiusdem loci, quia … quantitas dimensiva … mobile … divisibile … occupandi locum … naturalis … quantitatis … proprietas … Minor probatur quia … causalis est vera … ideo … corpus existens in loco … natura … repugnantiam … alterius corporis … quod existit in … loco modo divisibili … in loco modo indivisibili

quintus decimus codex

[illegible] mediatam immediate pendentem ab alia formali [illegible] omnis [illegible]
[illegible] ad [illegible] mediatam [illegible] pro ad [illegible] alterius
[illegible] una quantitatis in [illegible] in excessu imperfectibilis.

Confirm: Ng quemadmodum una quantitas est in composito Camillus
aut immediatis Cum ipsa quia Socy ita una qualitas est immediatis Cum alterius
respectu eiusdem subiecti, quia sicut quantitas sit ultimum expletivum alterius quantitatis adeo
quem occupat: ita qualitas ultimum expletivum alterius qualitatis ita [illegible] subiecto
cui inhaerent. Praeterea quaeditatibus [illegible] una qualitatis [illegible] in unitate
oppositione Cum altera quantitate, hanc oppositio est quidq. ex praeter eius, et ubi
una quantitatis constituit per eius imperfectionem respectu alterius, hoc est quidq. ex
praeter quantitatis. Secundo proponendum

Sectio 2

Nostrum proponendum

Refutatis aliorum opinionibus, sed ante in illatione ponenti: una [illegible] quantitas
est extensio partis in ordine ad totum seu ex quo ordo situalis in toto. Unde in quantitate [illegible]
rei subiecti corporis cui soli inhaerent ut primarium effectum est ordo partes integrantes
subiecti extensi in ordine ad totum seu attribuere unam partem extra alia aut ordo partis
ordinatae, nomen unitas et extremitates. Hoc sententiam est Conimbricensis et Alfonsus
expressis ex Ment. Sup. M. Fr. Franciscus Lito Thomas M. Ortiz M. Joannes Martinez
de Prado Lib. 2 cap. q. 1 Denique M. Sarra hac 1 disputationes duae et
innumeri alii exclusa sententia Thomae discipuli

Sententia autem sententiae adversantes est: subiecti corporis quod
subiectum quantitatis hoc duplicem partis extensionem. 1 disjunctam partes subiecti corporis
dicunt constitutiva aut transcendentali quae distinctio ex parte realis identitatis efficitur
ut una pars non sit realis altera diversorum et effectus [illegible] quantitatis, 2 negant
integrantes subiecti aut ad quantitatem actualem. Ng quemadmodum subiecta materialis quae
ad omnibus distinctionem quantitatis, 2 disjunctam accipiunt ita quae ad distinctio
et unitatis constitutiva transcendentalis. Cum distinctio et unitas transcendentalis
subiecti non possint.

2 disjunctam partes integrantes cuiusque rei corporeae distin-

ex accidentali aut quantitatibus, quæ Corporalis dicitur extensionis, seu ordinatæ
positionis, quam habet identitas earum, et summo oppositæ, sive aut penetrari par
tium inter se. Facit ut una pars sit extra aliam posita, et fieri, seu uniantur, aliqua pene
tratione aut permistione et quietis secundum mentem entitatis, quæ distinctio antea vocat
extensio realis partis in ordine ad partes sequentes, et vocatur distinctio matheme
matica partis, quæ sit ex ratione mathematica idummodo realis ab re ut sitata quantitati
et ab omni ente extensione aliena substantiæ, sive realis quantitatis his partibus.

Sed ex hac sententia duo sunt absurda, quæ et Doctores ex
Scotistis ad 1. ad 2. et in quæ 7. q. 4. art. 2. ad 2. et Scotistæ ipsum apertè docet. quod
una pars entitatis includit in ratione entitatis quantitatis tamquam disparitatem partis
in ipsum et 1. Hæc et tractans ens pars de quantitate assentit ordine ad ipsum partis
entitatis et disparitatis quantitatis, et extensio realis partis in ordine ad se, nil aliudque
nisi et earum ordinem situalem in toto, seu ponere unius partis extra alia, et mutatione
dari thomistis ratione entitatis, quantitatis est extensio realis partis in ordine ad se.

Sed hæc ratio sententiæ: Nam illud est substantiæ esse
quantitatis, quod est ipsum in se, et aque reliqua dimanant tamquam proprietates
ab ipsa, et quod est ipsum in quantitate tamquam radix et causa et extensio partis in
ordine ad se, ut earum situalem, non in toto, et totali extensione vicini ratione entitatis
quantitatis, et eius et effectus

Nam est certum et non obscurum effectus quantitatis sit extensio
realis, in penetrabilitas realis, et ratione mensuræ, et eius mi effectus præsupponit ex
tensionem realem partis, tamquam radicem aut causam a priori, et effectus quantitatis est
extensio realis in ordine ad se, aut earum situalis, et in toto. Nam est clara, et non
potest idem res quantitatis subjecta esse extensibilis in ordine ad locum, et in ordine ad
partes proprietatis, et earum negat res penetrari cum altera natura et extensione
immutabilem in eodem loco, et ipsi partes quies diminuit occupat locum, et omnes ipsas
proprietates præsupponunt extensionem realem partis in ordine ad se, et hic est effectus realis
primarius quantitatis

Confirmatur et probatur præcedens ratio, ne hæc partes extensæ, seu
situaliter ordinatæ in ordine ad se, sunt non nisi ratione alicuius accentus, et
mentalis, cum nulla res in hac parte situaliter ordinata, et nulla aliud accens, et
positione mutuum mi effectus, nisi quantitatis, et quod realiter ipse præstat quantitate

est extensio realis partis in ordine ad re

Ex dictis colligitur extensionem esse duplicem alia intrinseca
loci, qua illa una pars actu est extra locum alterius, ut in corporibus naturalibus, in illis
est extra entitate earum, dicitur extra locum eum actu correspondeat diuersis spatiis.
Alia est extensio in ordine ad re quo rectiora pars est extra illa, ita ut magis quantitatis
sint permixtae et dispersae, quae immediate uniat collo, colli pectori et reliquis

Ad primum, etiam si talis pars magis possent esse locus
ut patet in eucharistia ubi Christi Domini uere habet extensionem hanc in ordine ad re, quia
pars eius non est re, quia ita ut caput nunc est unitis collo ita ut unitis pedibus, quia se quant
int se ordine et una est extra entitate alterius actu tamen non est extensionem in ordine
ad locum, quia eadem indiuisibilis spatio correspondent. Ideo totum Christi dicimus in quo
libet parte minutissima hostiae.

Colligitur extensionem entitatis localis separatae quantitatis ut proprietatis loci et non essentialem rationem illius entitatis eodem proximum quo qua subsistendi accidentis
separatae subsistit. Nec nunc posse subsistere accidentis non est praecisus subsistere eius proprietas
sta qua extendendi localiter non est aliud realis respectus quantitatis, quia proprietas
Unde adscribendi est extensionem localem quodammodo esse
proprietatem physicam respectu quantitatis, tamquam dicit proprietatem loci aut metaphysicam.
Nec est superius dicta inter eius et eius proprietatem physicam datur distinctio realis: etiam
quantitatis non disgiungit realiter ab eius proprietate extensionem localem. Cum enim indiuisibilis entitatis
substantialis quanta et extensionis localis et dicitur extensionem localem separatae
quantitatis ut proprietatem loci aut metaphysicam eorum quae existunt in corporibus separatis uenitatem
aut bonitatem transcendentalem et subsistere adamentalem potest subsistendi accidentis, et quantitatis potest incipiendi omnem minimum

Illud 3 Quod quilibet quantum est diuisibile in infinitas
partes esse tamen quantitatem non existit in diuisibilitate realis aut proximum non omnem
intellexit quantitatem horae extensionis realis partium et eas esse realiter diuisibiles, in quantitate
extensionis partium pro superiori diuisibilitate, tamquam esse proprietatem in omnibus
totium esse ad eumdem minimum in illo quod primum ut potest tamquam ad ultimum
illum patet quia idem aliquando est diuisibilis realiter in quasi partes diuisibilitate mathematica quae
thematica quae ostendit partes extensionis autem ordinatas. Ita enim repugnat plenitudo
quam diuisibilitas quam caret extensione partium quam intellexit in quantitate

extensio partis q̃ diuisibilis, quia aut pro parte addeuerey

hic dicey quantitatis fundamentalis prius diuisibilis

prius: unus dicit quantitatem esse sui secundum esse, hoc modo quantitas est accidens

partis habens, seu materialis extensionis secundum istam partis. ha. dicere dicit

quantitatem esse in genere per aut proprietatis, cum extensio localis, inge

nitis entitatis ad mensuram, et alia facta, quae quantitatem attribuunt fundamentum

extensionis realis partis, et habea dimanent ut proprietates ut supra diximus

Ergo diffinit quantitatem fundamentalem, dicere dicens

Sua ratione explanando quantitatem non esse dicit quod aut essentiam ipsius, et aperte

non esse aliquam proprietatem ei insegnaram illi autem non esse diffinitam

dicta a Porphyrio et melius tractat, et quia sic habet: quantum est diuisibile in ea quae

possunt quoque utrumque aut simul, unum aliquid aut non aliquid, apta nata esse esse. Qua

diffinitione explicatur quantitatis in ordine ad proprietates quae ad nos notiores, nimirum

diuisibilitatis sec 3 in unum reducuntur, videlicet

Sectio 3

In nostrum resolutio contrariorum videlicet

Ad defendentes, esse quantitatem esse indiuisibilem partis argumentis Aristotelis et melius

videtur definiuit quantum quod diuisibilitatem est ens quantitatis Celestis

Compositum ex materia et forma ad 2 dis Ubi ait quod diuisio est causa multitudinis

et est prius multitudo. et multitudo est prius est diuisibilis sed multitudo partis

Ergo ratio ibi definiuisse quantitatem quod diuisibilitatis apertissime, sicut

per effectum non apteri assignando substantiam esse quantitatem, sicut primariae effectus

partis, ut dicit Ionico et ultimo effectum antiquorum respondentes, quod non huiusmodi

sententia. Ad 2 prae ratio diuisibilitatis secundum fuisse de multitudine in diuidendo

nihil falsum esse diuisio non fuit secundum Aristotelem de effectu, sed esse quantitatem

idem dicere ipsius auctoritatem non obstante. Ad.

Ad substituentes quantitatem esse non mensuram dicere quantum quan

tum diuisibilem indiuisibilem esse quantitatem, sicut in Ionico non fuit et alia

genere diuisibilem non mensuranda, ut videtur esse in tale et melius textum Ad 3. Ad ea

tempus et locus sit diuersa species quantitatis distincta et tempus non dicitur continuum
[illegible] non [illegible] nec locum continentem et tempus commutat [illegible]
[illegible] tantum autem differunt in ratione mensurae distantia autem diuersa [illegible]
[illegible] et quemadmodum in aliis rationibus exterioribus atque hoc diuersum est esse aliquid esse quantum
[illegible] mutat in ratione mensurae

Ideo philosophus ibi definiuit quantitatem distinctam per diuersam rationem mensurandi secundum ad diuersas rationes exteriores tantum et aliquid nihil addit [illegible]
[illegible] Ad primam rationem quod locus et tempus non sunt species quantitatis [illegible]
[illegible] non adducunt in esse species diuersas rationes exteriores et dicitur annumerant ad [illegible] loco et tempore species quantitatis distinctae sicut ponit ibi doctor philosophus quod tempus est species [illegible] locus autem et tempus in [illegible] dicunt species quantitatis distinctae a locus inderat quantitatem quod nihil in materiam locus perfecte mensurandi et hic quantitas [illegible] mensurandi et [illegible] doctor [illegible] metaphysicis.

Alia quantitas ponitur in impenetrabilitate arguit [illegible] impenetrabilitatem radix omnium aliarum proprietatum quantitatis et est eius distinctiuum. Sed [illegible] impenetrabilitas est prima radix diuisibilitatis et requirit aliquid diuisibilitatem aut [illegible] generatur ex minis et extremis aut ex totali unio qua una pars est extra alia totaliter et hic est unde redit impenetrabilitas et diuisibilitas proueniunt ex impenetrabilitate.

Preterea ex alia unione partium media una unae extremis extra alia proueniunt quod reddit quantitatem rationem mensurae actiuae et passiuae rationes [illegible] et inaequalitas [illegible] quia nec extensa nihil nec mensurare et magnitudines [illegible] mensuram quaerunt et magnitudines non sunt aliae aequales aut inaequales.

Ad 1o ans. Ad primam dicitur ratio opposita cum intentio [illegible] inaequalitas extensio secundum adducit distantiam sequentem ab agente naturali et [illegible] distantia praecedit impenetrabilitatem sequitur non [illegible] est distinctio partis et non est ratio adducit distantiam et non [illegible] impenetrabilitatem sequitur quod impenetrabilitas est de ultimis effectibus quantitatis et in radice omnis effectus [illegible] quod diuisibilitas proueniat ab extensione partis quae multis incidit [illegible] diuisibilitatis aut impenetrabilitatis secundum antecedit et causa extensionis [illegible] causa est impenetrabilitatis naturalis [illegible]

[illegible] ordine ad extensionem localem ad quod
[illegible] ut dicit impenetrabilitas. Ergo ergo [illegible]
[illegible] ordine ad [illegible] est de aequalitate. Dato autem quod
[illegible] ex impenetrabilitate non sequitur quod impenetrabilitas est fecunditas quantitatis, ergo haec causat ab extensione localis quae fit omnium partium et extra localitatem, et extensio localis ingenerat extensionem partis quantitatis inordine ad

Arguunt 2° impenetrabilitas dicunt quantitatem aequalibet alio ente et eius ultima ratio stabilitatis. Sed antecedens nullum aliud ens est impenetrabile nisi sola quantitas: ergo haec dicunt quantitatem aequalibet alio ente. Neo dicunt impenetrabilitas dicunt quantitatem aequalibet alio ente tamquam ipsum distinctivum, neque ut tamquam ipsum quae seu proprietatem ab ente [illegible].

Quantitas ipsum dicunt tamquam ipsum distinctivum ab aliis entibus, ipsum extensionem inordine ad [illegible] sicut [illegible] ipsum [illegible] Ho tamquam ipsum distinctivum dicunt esse ab aliis entibus aliis [illegible] ac ipsum impenetrabilitatem dicunt quantitatem ab aliis entibus tamquam ipsum proprietatem, sicut Ho dicunt ab aliis entibus [illegible] quae illis dicunt esse [illegible] et [illegible] non sequitur esse illius ens Pec. quantitatem [illegible] exemplo [illegible] divisionem.

Sectio 2

Quantitatem continuam explo, eiusque divisionem assigno

Quaerit 1° aliqua de nominatione quantitatis nomen, 1 gr. 1 accidens illius dicit quantitas, 2° quae ratio sui dicit capax extensionis partium. Sed quaeris nulla materia moluccens pluralitatem partium indeterminatum dicit quantitatem, 2° gr. quae 1° me diante quantitate extendi et fluxus partes. Illud 1° dicunt quantitatem accidens quae ratione sui est capax suscipiendo extensionem partium, 2° ratione subjecti continet eliminando qua accidentalitatem quae recipit in materia materiali huiusmodi albedo aut color solum nomen quantitatis accidens quia nulla qua potest extendi aut dividi in plures partes, qn recipiat in plurimis partibus subjecti. Sed extensionem habitat in plures partes, in quem qua accidentalitatem gr. 2° accidens ratione subjecti ingenerat in materia quantitatem accidens

Quantitas p se l diuidit in quantitate continua et discreta quantitas discreta est cuius partes nullo modo uniuntur aut copulantur. Numerus qui constat ex pluribus unitatibus ordinate sibi continuis quae una copulet alterum mediante aliquo modo cō de hac quantitate discreta sic sequentia.

Quantitas continua secundum diuisionem factam est in quam diuisit est illa cuius partes copulantur modo cō nimirum aliquo indiuisibili utraque parte huic inde adiacente. Vnde linea cuius partes uniuntur punctis quantitatis dicit quantitas continua. quantitas continua l diuidit in permanentem et successiuam. Quantitas continua permanens est cuius partes simul copulantur modo communi neque enim simul existunt. Vnde quamquam res corporea habeat extensionem partium simul permanentium dicit quantitatem quantitate permanente p simultaneam coexistentiam suarum partium.

Quantitas successiua est cuius partes non simul manent l inuicem succedunt ut pondus et posterius. Et idcirco motus et tempus et reliqua omnia successiua habent quantitatem successiuam quae non habent partes continuatas ut tamen simul existant huiusmodi partes i una succedit alteri.

Quantitas continua permanens diuidit in tres species, videlicet in lineam superficiem et corpus. Linea est quantitas extensa secundum longitudinem cuius partes coniungunt. Superficies est quantitas extensa secundum latitudinem cuius partes coniungunt longitudinem. Corpus est quantitas habens extensionem penes profunditatem cuius partes coniungunt superficiem.

Inquirit colliget linea esse magnitudinem unius dimensionis nimirum longitudinis et superficiem esse magnitudinem duarum dimensionum quae includit in se longitudinem et latitudinem et corpus esse magnitudinem trium dimensionum. Nam corpus habet extensionem secundum longitudinem latitudinem et profunditatem et idcirco superficiem habet duas dimensiones latitudinem et longitudinem. Cum linea sit longitudo expers latitudinis et corpus superat superficiem etenim habet extensionem penes profunditatem qua carent superficies quae est latitudo expers profunditatis.

Hic rogabis an quantitas continua diuidat in lineam superficiem et corpus tamquam in species et ait dictum. Huic dubitationi respondet cum aliis rationibus dicit 13 metho seu 6. Respondeo a fatiscit

defendemus parte cum philosophis Smeticis sectis, et divo Thomas, ibi q. 1
sententiarum dist. 10. qu. 1. art. 3. Et patet ratione, nam res quantitatis quantitatem
habent in ratione extensionis partium, quae species quantitatis dicuntur debent esse
distinctae, et diversae quia diversae res ipsae quales sunt dividendo
extensionem suam partes, at qui linea, superficie et corpus distinguunt ab invicem
quibus qualitates differunt, et quales extensiones suas partes, ergo sunt species pro ratione quan-
titatis sunt generice convenientes, in ratione quantitatis, et specifice distinctae.

Nec potest nam dispositiva lineae in extensione longitudinis et dispositiva super ficiei est extensio in latitudine, cum haec dimensio differat a linea, quae solum habet dimensionem longitudinis, et dispositiva continuitate extensionis quoad profunditatem, cum solo corpori conveniat profunditas, longitudo latitudo profunditas, sicque da extensione quantitatis erunt diversae, et linea, superficie et corpus constituunt diversas species quantitatis, et diversae quantitatis sunt species, et idcirco separantur quantitatis sunt tamen propriae species ipsius.

Rationes lineae super ficiei includuntur in corpore, et ipsi constituere species quantitatis erunt distinctae a corpore patet 100 q. una species non continet in ratione longitudinis potest a corpore et divisibile et trium dimensionum longitudinis latitudinis et profunditatis, et sunt Linea, et Linea et super ficie

Conjectura, Linea autem super ficie et Linea et super ficies accipere solum dicunt, et aliquid negant, ut dicunt quod Linea dicit negat divisibilitatem et latitudinis et latitudinis et linea et super ficies dicunt negant divisibilitatem et profundi-
tatem, et ipsi dari species reales, ita illi distinctae solum a tribus negatione, a tribus essent
reales distinctae a tribus negationibus, cum idem sit illi distinctae distinctae, et linea super ficies
et Corpus in illi species reales constituit.

Ad argumentum Reo dispondemus Linea et super ficies includunt
in corpore ut ad suppositum eadem, illi nunquam sed. Nam Linea et dimensionem et latitudinis
non potest habere omnino super ficie, nul ergo illius, et ut dimensionem partium, non vice
et super ficies ut dimensionem et profunditatem modo habet omnino corpori, nul ergo illius,
et dimensionem partium, Linea ergo ut dimensionem et longitudinis et super ficies
ut dimensionem et latitudinis et latitudinis sunt quidem in corpore, et tamen habent suam exigentiam
ab quae corpori quod habet solum constitutae et extensionem et dimensionem et profundi-
tatem et omnipotentia modali a linea et super ficie diversae et longitudinis et latitudinis

Hinc ergo ante sententia longe aliqua superficie in corpore ut [illegible]
dicitur fallere specie illarum accipere, sicut ne [illegible] dicitur fallere in numero
terminorum quadrantis, quod malum est ex ratione numeri terminorum in quadrante
ratio dicitur = [illegible] quinque negat quod [illegible] nulla negare linea angulo fore et linea et superficie
accipere diversarum [illegible] quinque diversitates et extensiones sicut in ad illem
malum pertinent et negare alterius exemplis.

Quomodo intelligentia habendum dictum adducendum
est, quod linea et superficies quibus [illegible] considerari et distinguitur linea quae
[illegible] importat specialiter extensionem aut diversitatem longitudinis et latitudinis extensionem
quando et considerari superficies nimirum inquantum habet extensionem aut dimensionem penes
latitudinem et longitudinem [illegible] subsunt quantitati in [illegible] tamen species quae
communiter nominat specialiter extensionem partis.

Et sicut considerari unum habent quantum in diversitate aut
in extensione [illegible] linea est quod indiversitate aut in extensione quantum latitudinis et longitudinis
[illegible] penes profunditatem et sicut nihil species diversae [illegible] subsunt quan-
titati [illegible] tamen non reductive ad illud pertinet sicut punctum [illegible] non sicut
punctum [illegible] indiversitate non est [illegible] species quantitatis [illegible] sed magis
speciem [illegible] ita linea et superficies [illegible] considerari sicut in diversitate
[illegible] aut habitua partis corporis non [illegible] species [illegible] quantitatis
[illegible] reductive attinent ad species corporis, sicut quodcumque [illegible] species ad species ad
ad cuius [illegible] aut [illegible] ordinat.

Et adducendum quod sicut superficies duplicis
dimensionis includat nimirum longitudinem et latitudinem et corpus quinque dicuntur
a linea et super superficie in [illegible] duplicis dimensionis videlicet longitudinem latitudinem et profunditatem
distinctam tamen specifica qua specifice distinguit superficies non
videlicet simul ex extensionem longitudinis et latitudinis, nec distinctam methe distinctiva
corporis extensione dimensionis [illegible] distinctam propria aut distinctiva superficies
consistit in extensione penes latitudinem et distinctam distinctiva corporis in dimensione penes profunditatem
consistit in [illegible] distinctam distinctiva corporis species propriae sumitur
consistit in [illegible] distinctam quo distinguit a linea et corpus [illegible] species [illegible] superficies [illegible] extensione penes latitudinem distinguit a linea et corpus [illegible] dimensione [illegible] profunditatem distinguit a [illegible] et [illegible] distinctiva superficies [illegible] sumitur propria [illegible]

quia accidit ei per metiri, idiomma nihil in extensione ponere finitum,
quemadmodum linea, dici quia corporis in extensione ponere quia indefinitum aliquod
dat lineae et nihil plus.

Quod vero dicit cum mathematicus numerat in ponere in
suis dimensionibus, nimirum ex longitudine latitudine et profunditate distantia
aliquid extensionis ponere pro fundamento et dicit tamen mathematicus et praeter haec
quantitates species ad subiectum corporis, id est modo quo numerantur binarius et ternarius
id dicit esse. Nec tamen unquam superficiem quantitatis alicuius mathematicae
includere aliquid extensionis instantia deducta de numero ternario qui mathematicus
et entitatem includit unum simplicem aliquam speciem dicit.

Hic colligere: Quod nihil accidit esse nisi unum et finitum
Sed mathematicae corporis et sunt numeri. Illud dicendum est sporitis subiectis et
numeratis et quia subiectum corporis et modum nancti indeterminatum respectat ad determinationem
quantitatis et praehendit in quo subiectum et diuidit in diuersas species subiectum corporis
corpus mathematicum indeterminatum simpliciter dimensionis
quantitatis quantitatis species quantitatis simplicis et dicit respectat quia ad
fundamentum quantitatis. Unde ordo entia corporis quae subiiciuntur huiusmodi dimensionibus
sicut exempli ad naos corporis mathematici sumuntur in eadem specie quantitatis simplicis
Licet specifice differant naos corporis fluidi aut solidi et eorum
linea superficie et corporis in specie in genere quantitatis simplicis et dicit quinque illa
est indiuisibilis in alias species in genere, nisi mathematicus naos quantitatis mathematicae sumitur
sed et aliquas diuisiones quantitatis discretae proponit.

Sectio 5

Aliquas diuisiones quantitatis discretae pono

Quaestio in regressedenti: Quod quia pertinet ad unum quantitatis diuisibilis et non quantitatis simplicis et discretae. Unde quaestio nostra a quantitatis simplicis est et tractare de quantitate discreta quae sic dicit id est quantitas extensa impera
tis nullo modo collectivus. Unde ordo ordinatus quantitatis quae numerantur aliquo
modo minimum simplicium simplicis quantitatis discretae, quae dicuntur quantitates

& negacio diminuacio numeri partis

Quantitas discreta dicitur. Est ipsorum & numerus.
Numerus absolute sumptus, est multitudo numerata ipsorum. Id est hoc. Primum
intelligendum ad vocabulum est numerus. Cum igitur sequendo philosophum dicitur in
numeris numerantis, & numeris numeratis. Numerus numerans, id est numerat ac
hic est ipse unitas aut ens, aliquid, quo aliquid designat arithmetice partes rei nume-
ratae, aut ea ad recta & detracta collecta reducit, qui equivoce tamen & improprie appellat
numerus & soli, & proprie numerantur numeratae actua unitas

Id magis proprie sumi numerus numerans proprie
pro numerando, quia adiuncta & philosophus 1 physicorum lect 13 & 1 p. q. 30. arti
ad 4 vocat numerum simplex aut absolute nominat absolute aut abstracte sumptum
non numerando aliquam multitudinem sed nullis quibusque sub hac videtur vocat
numerus plurium, quia proprie importat rem plurium numeri abstrahendo
aequalium multa detracta. Unde duo tria aut quatuor quia abstrahunt ab
rebus substituen diversas species numeri plurium seu numeri numerantis
plurium numeri simplicis aut absoluti, ut loquitur Cum duo tria sunt plura

Numerus numeratus est multitudo aut collectio rerum quae
subiicitur numeratio plurium. Et dicit equi. Id est hoc. Et qui id appellatur nume
rus positus aut rerum quae includit in solis id numeratis rerum multiplicium
detractis aut mente numeratis aut subiectis numeratio plurium

Oratio quae est assignata a philosophis tamen species
quantitatis discretae, sic de pri. Oratio est multitudo vocum ex plurium
syllabis diversis seu discretis quae mensurat id hoc est hoc dicitur licet in sit
oratio dialectica est tamen oratio quantitatiua aut arithmetica, quia est
ex pluribus syllabis discrete aut ordinate positis

Ratio inserit oratio arithmetice aut quantitatiuae
id est rebus praebendae tamen propriae speciei sicut ipsa carminum, quae ordinate
ponunt a Poetis, et pedes quibus mensurat quantitas huiusmodi carminum
mixtis spondeis, iambis, dactylis et Cum quodlibet eloquio importet plures
syllabas ordinate positas quarum una discrete alteri succedit quia ordinatus
numerus abstrahit aut proprie sumptus mensurat quantitatem collectorum
rerum permanentium, cuius id est collectio hoc id aut loquitur: illaorum

mortuorum illorum successiuorum aut illabantur sibi inuicem succedentium
Si ergo substantia corporea ante ad quantitatem habeat partes substantiales entitatiue
et actualiter distinctas.

Dubium

Utrum substantia corporea antecedenter ad quantitatem habeat partes substantiales entitatiue et actu distinctas

Inter duo igitur ponimus et aliud inquirimus: Ponimus quidem quod in rerum natura substantia indeficienter et realiter distincta a quantitate. Hanc suppositam quam inquirimus est an substantia corporea insegnendo ante quantitatem actualem etiam si de facto miraculose illam non haberet habeat distinctam actualem substantiam et entitatiue partes: sicut una pars substantiae non sit altera: Annu alia quantitate nulla prorsus distinctio actualis habeat? Istum radicaliter et intrinsecam quam est capax diuersarum partium quantitatiuarum et ipsa nulla actualiter disgregatur in diuersas partes. Circa eum nos duo sit sec. 1 sententias referemus placitum pono

Sectio 1

Sententias refero, et nostrum placitum pono

Et ad difficultatem huius, quam ex resolutione accipiamus nota quod in praesenti non loquimur de partibus metiis sicut dicunt esse distinctas, quae non in istum dant in substantiis materialibus et tam in spiritualibus quas (in nostra opinione) sicut indiuisibiles, nec etiam de physicis, sicut de materia et forma: nam Sto (in suum opinione) et non ab alia quantitate est in corpore et aliae positae? Istum de partibus entitatiuis: Annu dicitur materia et forma materialis sint indiuisibiles, hoc est nullas habent partes, annu diuisibiles et propriae partibus distinctas non habent ac quantitas est ex partibus distinctis actualiter posita.

Nota quod partes substantiae in aliquibus (cum partibus ~~substantiae~~ quantitatiuae) et in aliis ab illis discordant in: Nam conueniunt in hoc quod sicut de par

quantitatis sic de partibus subiectis non fiat quod unaquaque sit alia distincta
et quod quantitas ex se et absque ordine ad aliquod ens, habet partes distinctas suae essentiae
constituunt. at et substantia materialis licet ex se realiter habet partes distinctas intrinseci
absolute et respective habet ordinem ad quantitatem apartes substantialis ex
postulata his superadditis

Inter scholasticos tamen bene inventum: nam ex una
parte horae iuvant ad utilitatem mundi et ex alia civitas arrisiunt arma. Semel una
familia ad aeque iuvat assensu subiecti exiit abis quantitate et absque ordine ad illas
habere partes. Sentit in hac sententia substantiam materialem indivisibilem esse per
et non pertinere ad quantitatem. Ita P. Suarez et alii citati a P. Salmanticen
sibi. Thomas et inquirimus per hanc 2. disp. 1. dub. 1.

Sententia docet substantiam materialem esse ex se indivisibilem. Ita ut nec subquantitate aliquam habet partes entitativas, et solummodo
quantitativas. Ita Rd. Ipsulensis in presenti dy 13. q. 2. art. 3. Ad Scotum
hic in sopa et alii. = 3 Sententia asserit substantiam materialem antecedentem quantitatem nullas habere partes entitativas esse tamen post quantitatem indivisibilem. hec de fondit ab aliquibus theologis

4 Sententia docet substantiam materialem ex se habere partes entitativas ante ad adventum quantitatis. non ant ad ita ut intelligat ut radix seu ut primum principium quantitatis id est ant ut intelligat cum ordine ad illam tamen ad ipsam intrinsecam. Ita Suarez hic Sanctus q. 3 art. 1. Soncinas et Ita in presenti q. 16. art. 1. Ad Ockam in 2. sententiarum q. 3 num 6. Haine sequor.

Primo ex his sententiis subtilis materialis affectam quantitate habet partes distinctas realiter apartibus quantitatis intrinsecis receptis: ab ipsis partibus quantitatis quae in eadem subtilis reperiuntur talis partes substantiales et quantitatis partiales circumdant realiter et etiamsi semel una pars subtilis disgiungitur realiter ab altera ac proinde independent a quantitate substantiae habet partes entitativas.

Secunda est inequalitas substantiae partes substantiae affectae partibus quantitatis non sunt realiter disgiunctae ab ipsis partibus quantitatis, quae ipsi met quantitatis partes, et partes subtilis quantitatis inseparant. Sed ant

Nec enim ab alio disquirit nisi per quamentitate: et necessario est dicendum, quod substantia totalis prioris disquirit a quantitate totali, et actualiter recipit, et habet partes subiectas per respectum disquirentes ante adventum quantitatis.

Pro 2 nra sententia: substantia et ita sum quantitate habet partes actuales subiectas distantes: et nullus effectus substantiae aut nulla distinctio substantiae praestare per a quantitate cum accidens cuiusque est quantitas solum possit praestare effectus accidentales: et substantia corporea ex se, et inde pendent a quantitate actuali habet partes subiectas et entitative distantes.

Sed in ingua est difficultas Pro: nam in Hoc mro cum quantitate substantia capitis non est substantia pedis, cum sit una ab altera separabilis et ita destructa altera an destruat et mro Licet non sit actualiter separata substantia capitis a substantia pedis, est tamen ab ista realiter substantia actu distincta. Patet hoc Pro: Nam ex aliqua actualiter distincta, nihil aliud est, et quod sit actuaire et illud actuaire et non sit illud: et cum cum actu sit in Hoc quanto substantia pedis et substantia capitis: et substantia pedis, non sit substantia capitis actualiter substantia disjunctae habet partes. Et hec distinctio est entitativa et quantitativa: et partes substantiae intrinsecae pendent a quantitate actuali.

Confirmatur: Nam certum videtur quod in substantia corporea unita a certa quantitate una pars substantiae disjunctae actualiter realiter ab illa ut substantia pedis a substantia capitis et ablata miraculose a tali substantia quantitate (quod nunc suppono esse possibile) non remanet substantia quae antea cum quantitate erat substantia pedis ab actu realiter indivisa a substantia quae erat substantia capitis: et distinctio actualis quae inter illa remanet debet esse substantiae et entitativa: cum in illa accidentalis distinctio proveniens a quantitate desinit esse ablata quantitate.

Cog ingua est difficultas Pro: et ea quae realiter actualiter disjunguntur non disjungunt disjunctae actualiter realiter nisi alterum, et utrumque destruatur, tunc unitas in altera, et ita fiat quod a substantia capitis et pedis auferatur miraculose quantitas, nec destruit substantia capitis, nec substantia pedis unitas in substantia capitis, nec et sic cum quantitate substantiae actualiter realiter disjunctae a substantia capitis etiam ablata ab illis quantitate actualiter realiter disjunctae.

Et tantis genitis clare fiat mea sententia restat

declarare quæ effectus fatis ℓ tribuat quantitas substantiæ supposito in
quod totius ℓ effectus quantitatis in eis extendere substantiæ in ordine ad locum (cum
sit effectus ℓ quantitatis Divinæque miraculose per quantitatem reperiri ut
de facto reperit quantitatem Corporis Xpti sui ut in sacramento eucharistiæ
existenti fatis in tribuit ℓ effectus extensionis actualis in ordine ad locum supposito
in h si substantia exsistere et independenter a quantitate sit actualis distinctum
ita ut una ab altera substantia non sit altera ante ad quantitatis actualis, non
quatenus ℓ effectus fatis ponit substantiæ tribui a quantitate.

Ideo quod quid dicitur istius actualis entitativa et substantialis partis, quam exsistere nomine substantiæ corporeæ sit a quantitate extensionis quando quantitatibus et accidentalis earum entitatis parvæ rerum quæ
redunt proxime capaces extensionis in ordine ad locum quæ quæ essent, non nouimus
explare nisi id quod sint radices earum propriæ entitatis. Et ergo equi exponimus id quod sit radio finnitatis et ratio ratio, id quod sit radio rationalitatis.

Sicut magis ut ultimum exponare quod sit extensio in ordine ad
re quantitas ante ad extensionem in ordine ad locum quam partis substantiæ pro
dicit quod partes substantiæ ante ad quantitatem licet essent una ab altera distinctæ non
ultimum in se ordinatæ ut dicta est, ante omnia habentes in se et hanc inter se
et ordine tribuit illis ℓ quantitatem et deinde omnia earum in toto, ita utique ℓ effectus
quantitatis partes substantiæ non sit ordinatæ et extensæ in ordine ad locum, sint tamen
extensæ et ordinatæ in se et in ordine ad totum, et non locum quod una pars substantiæ non sit
alia (non habent esse independenter a quantitate), quod una pars substantiæ
prior alia et ordine illi cum ordine omnes in se spatiant ad locum. Ipsa bene una
Arnoldi Ill. opus 1 q. nacta de quantitate inquit (cap 1. quod potest ut non sit
ordo partis in loco et hic est unus defectus quod dicit esse, alterum quod
est ordo partium in toto, et hic potest esse distinctio quantitatis sec 2 adversus nostra argumenta resolvo contra via

Sectio 2

Adversus nostra argumenta resolvo contra via.

[illegible] non sequitur. Nam quando dicitur hoc, substantia abstracta quantitate remanet indivisibilis, [illegible] aliquo modo partibilium substantiarum substantia [illegible] substantia abstracta quantitate remota quantitas [illegible] indivisibilis est. Probatur et ratione Philosophi Physicorum. Et p. q. 5. art. 1. [illegible] dicit in septimo, in quo intellectus substantiae quantitate quae remota substantia indivisibilis est, ex hac et dicuo tha substantia abstracta quantitate ordo indivisibilis manet.

Deinde quantitas, q. 1 art. 1 dicit in monte est quodam [illegible] distantia, et distantia fras minimae nisi minimae partes diversitatem habent, non [illegible] intelligi immatam intellecta diuroe, nec diuro intellecta demonstrare, quia substantia abstracta quantitate remanet indivisibilis, [illegible] monstrat diuro the et thus [illegible] diuro, substantia, [illegible] aquantitate et abis Tha ordo manet substantia indivisibilis ac [illegible] sine aliqua actuali diuro.

Ceterum Tiny Ethy ex Tale, [illegible] ingredientes [illegible] intendere quod substantia abstracta quantitate, tam actualis quam radicalis in ipsa [illegible] maneat sic indivisibilis, nisi non [illegible] radicalis quantitatis [illegible] quod actualis [illegible] sit adeo indivisibilis, [illegible] aliquid [illegible] actualis [illegible] actualis [illegible] aliquam [illegible] actualis [illegible] actualis in substantia recepta.

Quod autem hoc sit mens et intentio Tha manifestatur ex [illegible] quae in quarto adducunt in [illegible] Tha et [illegible] sequitur [illegible] de distinctione individuorum materialium et ita asserit, [illegible] quantitas dimensiva [illegible] multiplicatio individuorum in eadem specie potest accidere [illegible] huius multiplicationis per dimensionem et [illegible] multiplicatio sit a dimensione materiae quae nec intelligi potest nisi secundum quod materia sub diuro sumitur: nam remota quantitate substantia indivisibilis est. Hic Tha in hunc modum [illegible] sequitur [illegible] distinctione individuali et numerica duorum individuorum materialium in ratione eiusdem speciei.

Nunc sit in via Henrici et Communiorum Thomistarum sententia, de principium individuationis substantiarum materialium, [illegible] quae [illegible] materiae non [illegible] individuationis individuationis quantitatis ac [illegible] et [illegible] quantitatis radicalis in materia et in substantia habitualis [illegible] Tha

aut quod alij quantitate mata et substa est in diuersis, non intelligit alij quantitate actuali sed alij quantitate extensa radicali prehibita. Inde neque extensa radicali prehabita diuersa quante totali dicuntur actuali substali totali duę substę totales ita et in eadem substa totali extensa radicali prehabita diuersis partibus quantis dicuntur actuales substantiae entitatiue.

Cadit intellectionis sequitur. Thus in testimonio ad recipiendum eum diuersum fuit in mata existit ibi Anolus. Et diuisus igitur mate et ad eam diuisus mate existit in mata diuersus dimensiones quantis. Et certum est in sententia. Thus in mata ad recipiendum non precedere quantitate actuale. Cum in sententia tota quantitas sicut alia accentia non recipiat in mata sed in toto composito (in Sol) quinto, ge circa hoc tenendum est dicit. Et cum aliquod partium eorum pit fiat resolutus ab mata. Et nulla in illam nonli actuali accentis. Cum Thus aueni mata ad recipiendum fuit diuersus deuin. Et diuisus et dicit diuisa debere fore diuersus dimensiones quantis non intelligit quod illas debeat fore actus. Quia aut radicaliter illas prehibeat et ita cum dicit mate et substę et in diuisis, intellexit alij quantitate etiam radicaliter prehabita et in hoc non respondendum ad oes auctoritates Thus non adducunt.

Obiciunt. Ergo ad mata in quantitate actuali a mata nulla in illa manet actualis distio omnis distio actualis partium prouenit ab entitate actuali. Sed omis distio actualis prouenit ab aliquo actu. Sed in mata non est actus nullus est actus omis actus ollus. Sed tota quę est nulla habet distio actualis.

Dicit. Ergo in mata non erit omis distio actualis partis sed contentis int se aliqui actus ratione non est ad mitenda. Quia in mata nulla est omis distio actualis partium. Patet min. Ergo Sed omnis, quę in mata reperitur est ex qua mata et Ipse. Ergo in omni omnis tnq ex totum quasi ad alterum. Et actus et alterum ut posa. Quia in mata nulla ge reperitur actus.

Ad argumentum non dat omis, et dicendum Cons. omis distio actualis partium prouenit a quantitate radicali, sive actuali. Ad Cog. a quantitate actuali non mag nec Cog. Et ita omis omis distio actualis prouenit ab aliquo actu distincto sive ut addito non mag. prouenit ab aliquo actu. Et est ana entitate actuali. Ad mag et minge non Cog.

Nam licet mata non mag necessario actualis, ita tamen

subsistere sententia potest existere sine quantitate materiali, sed non esse existere sine quantitate tamen cum anima ad quod intellectualem materiae diversae quantitatem totaliter pertinet ab agente in modum naturae spiritualis erit capax diversae determinationis quantitatis et ita intellectus una materia dicitur ab altera actualiter subsistere et primo quantitatem habere indivisibilem, et in ea materia dicuntur etiam actualiter partes materiales. Unde ad hanc distinctionem requiritur in materia aliquid actu, et quamvis materia in se entitate sicut sine aliquo actualiter dicitur esse actu actualiter aliquid esse et quod est quantitate. Ergo non est dicendum quod in materia sine aliquo actualiter existente sit in se entitate quantitatis diversarum partium quantitatis divisarum partium substantialium ipsius materiae.

Ad 3 quae ita non. Nam in utraque partes ipsius quantitatis continuae ut realiter in ut diversae et separatae non faciunt aliquid ita ut una pars ad alteram, ut actus ad alteram ut potentia non maior est ratio in parte homogenea quare una pars respectu alterius ut actus et potentia existere et fieri ad invicem unius et totius materiae ita etiam partes subiectae et ipsius materiae substantialiter non fiunt quae etiam una pars ad alteram ut actus et altera ut potentia unumquod realiter subsistit in se et ipsum potest ad utrumque minus plures non possunt ipsum entitatis partes materiae cum alia unione et ita progressus erit in infinitum.

Argument 3 materia dicitur esse in hac numerica unitate quia exercet in ea partes. Sed non est exercere quantitatem et ipsum exercere hoc partes. Et actus quae exercere in ea una sed exercere hoc partes. Ergo dicendum materia exercere habere in se potest et numerica ab ordine ad quantitatem ideo ait, cum ordine ad quantitatem ideo ait. Sed in hoc sensu. Ad hoc dicendum ait quantitas et potest esse una quae exercet partes indeterminatas et diversas quae hoc partes non ait. Sed non. Nam in eo sensu in quo materia hoc partes et potest esse una unde cum habeat partes nihil quae ordine ad quantitatem ideo non est ait talis ordine potest esse una.

Ad 1 dicendum materia quae ordine ad quantitatem in hac parte extensionem nec per ordinem ad illa hoc partes actu dicitur. Ergo ideo ait et non sed. Sed quantitatem habet quae habet partes subiectae materiae quae non habet sicut obiectum habet partes quae habet. Tu extensionem quae habet in quantitatem quae ant ad actualem accepitur quantitatem in hac extensione licet habeat partes non est ita quantitatem ut primum per ordinem habet subiectum materiae partes quantitatis ultimum materiae et hoc in parte habet

indiuiduum, sicut ratio substantiae tribuitur materiae, quia in eamque pertinet ab aliquo
cum ordine ad aliquid quantitatem, idcirco ut materia tribuitur materiae partes sui
extensionis, quae dicitur partium est in illa intra, quae ordinem ad partes quantitatis,
at vero extensio idcirco est in illa accidentalitas specificatione, non alia tac efficacy
albedinis est in parietate accidentalitas specificatione.

Argument. 4. ad substantiam. 2. m. physicae non dat gra
motus: sed est individuum, alias per motus transire de una ad aliam partem. Ita
Ad ans. et nego Cons. Nam motus quae non exigit idem distorq. et illa pars seu extensio
nis partium quae accens in substa requirit. et non motus quae non idem requirit
partes quantitatis et quae accens substa. non alit sensu quae non requirit colorem, et quae accens
sensile Coe

Argument. 5. Ne quidem est quae numero distinguitur ab alio, et partes
substa hentes quae exse. est distinctae Coe probat. nq tales ordo sed est aliquid partis, ita
sta non additum. In. si quae aliquis accens ab alijs partibus distinguitur habet substa pa
tes substantiae distinctae quae exse.

Ad ans. et distinctum. et partes substantiae
hentes cum ordine ad quantitatem sed non. ab alio ordine ad partes quantitatis non
et Cons. inventum distinctum ad probandum dico hunc ordinem non esse realem entitatem et
idem in notatione a partibus substa distinctum. Unde nihil unum nata subsistunt
non est numerice pluralis, sed tamen quinque ad unum ordinem. Sed ab alia ad quan
te distinctae ab alio ordine ad quantitatem. sic una pars substa non est ab alio ordine ad
aliam partem quantitatis quae numerice distinctae ab alia parte substa.

Argument 6. distinctio partium substantiae est effec
tus formalis quantitatis cum ipsa exse. haec partes realiter distinctae quae ab alio quante
non habet partes. Hinc patet effectus 1. aliquis sed non habet ab alia causam, sicut
ante in medio non est causa aliquis. et distinctio partium est effectus formalis quantitatis
ab qua habet haec distinctio causam.

Ad 1. distinctio ante distinctio partium substantiae est effec
tus formalis quantitatis intra causa formalis extra. Unde causa formalis. ita ante
causa formalis intra non ante. et dicuntur Coeny: formalis quantitatis non habet partes, ab alio quan
te extra non habet ordo Cons. ab alio quante intra in genere non Cons. Ita quantitas
est causa plura altitatis extensionis, plura altitatis intra formalis extensionis

unde fieri. Unde in re causa formalis in re tribuit subsistere quod habet partes
et extensionem habet

Inquirit quomodo sint partes integrantes. Ex
Solitas et continuas modo nexu substantiae et in aliquibus alis extensione, sed dum
modo quanta in re causa partes sint alterum dimanant ab altero

Ex dictis sequitur partes subsistere ant ad quantitatem
dicunt substantiae et substantiae, si tamen extensae, aut hae extensiones a
extensione partium etiam in ordine ad se addit aliquid supra illam, dubitat
nam quam habent a quanta et ita fuit in primis quibusque hypothesibus
nunc autem ex opposito respondent: extensiones solitas illum in se induunt sub
stantiae et non penetrant a quanta et extensio, nihil dubitat partibus re
ne. Sed aliquis dicat substantiam esse hanc extensionem substantiae partium,
et sic fore minus proprie sequat. Cum tamen extensio quanta sit acci
dentalis cum dicit subsistere esse hanc extensionem substantiae partium, pro
ut sumi extensionem subsistere ac dictum est, et tam se nihil asserit factum.

Colliges etiam quod licet ant a quanta dicat subsistere
partes distantes tamen proprie dicit hanc partes integrales a partes
formales separant partes in idem inter se distantes sint se et inter se ad totum
et ex ipsis habentes. Unde cum eum modum et positionem habant a quanta
et quantitas et eius effectum partes subsistere efficiunt partes integrales. 3
Nam quantitas realiter distinguatur a re quanta.

Dubium 3

Utrum quantitas realiter distinguatur a re quanta

Dubitatur an Solitudine quantitas et an substantia habet partes entitativas, nunc inquirendum restat Utrum quantitas realiter distinguatur a re quanta quatenus ne pro
prie dicitur indubium est esse quantitatem aliquam, quia ex hoc ipso subsistit
et quantitate aliquid accidentalis proquit secunda substantia partes cum certitudine
amplectitur

Sectio unica

Affirmatiuam partem cum communiori mitary amplector

Nominales opinant quod quantitas non distinguitur realiter a re quantae, qualitate aut alia accentibus. Ita dicunt totam quantitatem substantiae corporalis non indiget ut multiplicata commensurari alia cum sua substantia cum reliquis qualitatibus, ut ozanam in 1 logic cap 4 de 45 et quod libet 4 q 9 usque ad 3 et quod libet 9 et in 4 sententiarum q 2 Gabriel in 1 dist 10 et alii Nominales. Affirmant etiam sententiae S. Thomae dist 8 methaphysicorum ut videtur probabilius quod quantitas non distinguitur realiter.

Sententia opposita tenet nullam quantitatem accentis realiter a substantia et qualitate et alias humanis accentibus quantitatem. Ita D. Thomas q. 77 in 2 distin. 12 q 1 art 2 quemque Thomistae sequuntur soto hinc docet id. Scotus dist 12 q 2 d in 2 dist 29 q. et 3 ex physicorum et theologorum testatur communiter tota ordo Scotistarum sequuntur Lemmus hic in logica lib. Scotus lib 2 logic q 15 et Ledesma hanc viam sequitur ut ad mitto

Sed 2 nota sententia autem tutior et physicorum certior mihi videtur esse: Scilicet Substantia et ipsa quantitas non est substantia. Primum hunc hec limit. et 2 physicorum tertia non substantia et quantitas illa duo sit et ibidem tertius. non substantia quantitas et qualitas et mathematicae geometria physicorum et substantia et id est realiter cum quante.

Ratio de hac sententia ex sacro sancto eucharistiae quia realiter manent in illo non illum qualitates, id quantitas substantiae panis et substantia panis realiter destructa et in corpus Christi versa: et realiter intrinsice quantitas panis ad ipsa panis substantia realiter disgregabat: Ita patet quia communiter quantitas realiter manet altera entitative realiter distincta ipsum substantiae quod haec entitates realiter disjungunt. Ergo ait contra et licet non sit defide mihi tamen probabilior ergo defide urgea mitory eucharistiae, haduni et dat ex theologorum sententia

Nominales si negant dicentes quod cum sacramento

corporis. Sed definitio subiecta partes etiam definitas sua quantitate et sam
quare manent accidentia partis, non manent simpliciter, sed determinata
et partes, quod libet illorum cum sua propria quantitate secundum Scotum
Et 2. q. in scripto Fridericino sensum est causae 1. distinct.
quia accidens subiecti partis, divini incorporis et manifestis, dum accedit
illis accidentibus: et cum alia exceptione aliquam accidens asserat nec sibi manere
accidentia subiecti partis, divini et illorum sit quantitas etiam illa manere videtur
ibi de fide. Sed ratio quia non manent quantitas subiecti partis in illis ipsa abstra
ctiva quantitas cum illa identificata maneret in subiecti et quantitas corporis
Nisi accedendo deinde maneret non diceret illis transubstantiatio ut illis intuimur et Pappe
Sant. et diceret illis transaccidentalis cum etiam quantitas quae est nec accidens
quantitatis Xpti maneret. Non dicit illis: quia nec aliud est dicendum.

Ad 3. de ratione materiae et formae alia accidentia,
quae libet illorum habent sua propria quantitate cum sua entitate idem et specie
manent ea natalat in eodem sine loco et unitatem eiusdem loco recepellent
loco ea accidentia adeo et fallit cum illi dicunt eundem locum occupare: et in quod libet
illorum habet suam quantitatem et una est quantitas alterius illorum entitatis ab entitate illorum
distincta. Ideo separatim a duo corpora in eodem natalem in eodem loco sed impenetrabilia
illorum ultimum ab eodem loco expellit et habet diversam quantitatem aut ablata ab alia
corpore quantitate non est nisi miraculum quod semel esset cum aliquo corpore
et in materia et formae et illa materialia accidentia quae libet habet distinctam quantitatem et
naturalem existere simul in eodem loco et habitudinem diversitatis illorum
quantitatis alterius distinctae realiter ab illis subiectis.

Circa 1. entitatem non est multiplicanda sine necessitate
et nulla necessitas est ut detur quantitas distincta ab entitate subiecti: et nec videtur
quantitas ab entitate subiecti distincta. Et nisi quia nulla superaddita entitate subiecti
in corpore illa habet distinctam partem: et in quantitas illius subiecti et partes illius
adequat et videtur capacem contendere in eodem loco. Nec est necessaria quantitas,
cum materia habet esse.

Ad 1. nego min. Ad illud probatur dicendum nulla superaddita
entitate subiecti corporis illa accidentia habet distinctam partem entitatis primae et quan
titatis primae, quae certissimum est in eodem loco. Nam licet

substa corporea sine aliqua entitate sibi superaddita intrinseca, quia id solum quod est realiter diversum realiter tot partes entitativas, in tamen ebrij illam entitate sibi superaddita intrinseca tot partes ordinatas et extensas, ac proinde nec aliquam partem extensam actualiter inexistere ad locum. Unde ad hunc effectum requirit in substantia quantitatem realem entitative ab illa distinctam et illi intrinsecus superaddita.

Obiectio 1: in quantitate realem entitative distinguitur quantitas potest ab invicem realiter separari et realiter separata existere, sed hoc est falsum, ergo. Sed sequela probatur quia in substantia corporea realiter separatur quantitas, in quidem quantitatem illa possit manere nisi certe partes quae extensae existebant fluerent ad puncta indivisibilia, ut aliqui existimant quod tamen videtur esse absurdum cum ea fluentia a partibus subtilis ad puncta, in possit fieri nisi per motum, et talis motus est subtilis impossibilis sine quantitate.

Deo, quod licet in sit unaliter efficax argumentum endo sine hoc entitativa aliquo, quod possint adinvicem realiter separari et realiter separata existere, illud tamen est certum existere dependere ab alio realiter ab illo distincto ut ab illo separatim existere nequeat ut mata sic in invicem existere dependentia sive (ut in physicis dicit) quia ab illa realem entitative distincta. Existimo tamen in eo nec imponit quantitatem separari realiter a substantia. Ut tamen sic separatim manere cum illa licet quantitas sicut quod aliud actum magis dependeat a substantia quam illa dependeat a quantitate attinet tamen in obstante illa dependentia reperit in eucharistia quantitatem realiter separata a substantia. Ita etiam per illam natam fieri ut substantia corporea realiter existat sine quantitate.

Nec tunc partes subtiles fluerent ad puncta, sed illae essent intrinsecus distinctae in tamen ordinatae et aptae ad inexistendum in ad locum, ita quantitas partes subtiles corporis Christi in eucharistia non existunt extensae in ordine ad locum et tamen id non est necessarium illas fluere ad puncta, sed existere indivisibiliter, licet sine extensione localis. Ita ut Deus substantiam corporis Christi sit praesens alicui specialiter sacramentaliter et Eucharistiae ut illam. Amen.

Amen alia praeter subtilis quae quantitas resumptae

... quantitate ... quantitatem ... ut sicut tamen ... quanti ... in eucharistia ... subiecti ... paret etiam ... quantitate ... substantia etiam ... si quanti existant. Aliqua dubiola hic propono.

DVB.[a]

ALiquadubiola hic propono

In hoc dubio ... in physicis ... calamo ...
... esse propriam speciem quantitatis a superficie distinctam

SECT. 1.[a]

Locum non esse propriam speciem quantitatis a superficie distinctam assero

Ad tituli intelligentiam est notandum locum prout definitur a Philosophis physicorum esse ultimam superficiem corporis continentis immobilem etc. Ut cum lignum est in aqua, superficies ultima superficiei aquae tangentis, continentis circumdantisque lignum, ... immobilis ... ordine ad puncta fixa et immobilia dicitur locus ligni.

Notandum est, quod superficies corporis continentis ... habeat proprie ... extensionem latitudinis vel in quantum continet locatum, et illud ... ut sit talis in hoc loco quod naturaliter non reperiatur extra illum. In prima acceptione dicitur absolute superficies et est propria species quantitatis, ut supra dictum; in secunda acceptione dicitur locus, et quo inquirimus an sit species quantitatis a superficie distincta?

Circa quod prima sententia defendit locum esse ... speciem quantitatis a superficie distinctam. Hanc tenent ex Patribus ... simpliciter ... et ex recentioribus ... Toletus, ... et ... in hoc capite. Secunda sententia dicit locum non esse speciem quantitatis a superficie distinctam. Hanc defendunt

q. 24 a. 22, Fonseca 5 metha. cap. 3 q. 7 sec. 7. Suarez disp. 40 metha. sec. 7. Lanuy. 2 Phia. in prædicamenti Moneda hic in metha. 4. Soarmae dist. Theolog. Sententia

Ideo Philosophi dicunt quantitatem esse in eo genere quia partium quantitatis et penes diversa extensionis partis species quantitatis constituit diversi. Locus et superficies eandem quantitatem extensionis partis non locus aliquam extensionem licet praeter quam hic superficies et locus non constituit species quantitatis a superficie diversas. Dominus Soles quia extensionem partis quantitatis permanentis imaginari sit Longitudine, Latitudine et Profunditate locus ut sol. vencorpus sicut reuera habet hujusmodi praedictam extensionem, cum tamen non attineat locatis nisi haec ut sup. dicitur accidentalis est ita quia ut sol extensionem indivisibilem Longitudine et Latitudine quae est propria extensio sup. dicti et locus non habet aliquam extensionem aut divisibilitatem praeter quam hic in ratione superficiei.

Ad Argum. 1 in oppositum: Dicendum: Loco veniunt proprietates quantitatis et est vere propria equantitas. Cum ergo veniunt ita optime ratione esse veniunt. Ad 2. Nam locus ultimum continens quia debet locatis esse extrinsecus illius et equalis locato et habet inequalis diversis loco veniunt proprietates quantitatis. Ideo ut ante dictum Corpus est vere quantitas ratione superficiei indivisibilis, ideo Corpus ratione superficiei distinctae non Corpus. Nam licet locus est extensionem ratione superficiei, non tamen illius est equalis divisibilis et mensurae. Et quia patet ad probationem argum.

Ad Argum. 2 locus inquantum locus dicit habitudinem aliquam realem et propriam cum habitudine dicta a habitudine superficiei quae non pertinet ad aliquem gradum quantitatis locus et propria habitudo, pertinent ad ultimum et proprium attributum locus et locus et non ad gradum inequalem et locus et pertinet ad aliquem gradum quantitatis (et habet aliquam rationem et irregulae) et et pertinet ad gradum quantitatis. Dicitur contra locus regerit in rerum natura antecedenter unitas et unitas superficiei corporis continentis quae regerunt habitudinem realem dicta et haec unitas spectat ad locus et gradum quantitatis.

Ideo dico ad 2. locus inquantum locus dicit habitudinem

any superficie individualis dictæ specificatæ ab sed dimensionibus non autem ab illis denotat aut. Item locus, et diuersus habitus, qui tenet adhæsionem corporum quantum est super superficies spectat ad sed dimensionis, in utitur diuersis speciebus aut reliquis: et hæc ipsum sane, qui tenet ad sed dimensionis qualitatis, et hæc applicationis, qui dicit ad distinguendos locatis non pertinet saltem ad aliquod sed dimensionis; qui hæc applicatio in totalitate dictis possunt non pertinere: et est in negationem, seu aut dicit negatiua, qui ni ponunt in superficie ad distinguendos locatis.

Ad Rationes: Sin sane in quantis locus, qui tenet ad aliquod sed dimensionis debitate: — Ideo ad nullis spectare qui sed dimensionis, qui locus detinet ab sed qui est illum qui in mobilitatis et immobilitatis ad recipiendas corporis, qui in quantis dispositus super superficiem, qui tenet debitate ad aliquid sed dimensionis.

Ad Dicis: Locus in quantis talis respicit locatis, ut amentum extrinsecus: superficies in respicit proprium subiectum cui hibuit habitudinis: qui locus et suis superficies aliquali dispositus, qui locus est species quantis ex superficie dicta: Ideo ad ans et ratio 1.ma et 2.da Argo obiecta. Nunquam probat locum aliquali quomodo disposui ans superficie quod sibi ponit ad in tamen probat locus diuersorum temporis distinguitur ab eodem situs super superficiem: Sed 2.ma ratio et tempus non diuersis species quantis.

SECT.ⁿ II

Motus et tempus non sunt uere species Quantitatis

Ante resolutionem notandum: motus sumitur aliquando pro motu. Motus sumitur sicut dicitur: nam aliquis est motus proprie dictus quæ est successiua aut tendentia ad aliquid tempus. Et alle res quæ successiue tendit ad aliquid subiectum dicit motus proprie dictus, qui est ista et tendentia successiua subiecti ad terminum et dicit successiua tendentia, qui eius partes non manent simul sed transeunt successiue et non tota est uno instanti.

Motus improprie dictus, qui etiam solet appellari mutatio est instantanea tendentia ad aliquid tempus, ut generatio substantiæ et interitus

q̃ ex mutuo qui in tanti q̃ fiat. Inquirendi dolum inquirendum an motus
progrediatur ut species quantitatis arcticus distans species, in certum est ipsum
ex mutuo in hoc peculiare extensionis radice cuius potest peculiaris spe-
cies quantitatis attribuere hic supponitur

Dico 2 motus non est species quantitatis distinctam
ab aliis speciebus opponitur pacificentur inter quos unus est Fonseca Simplic
Cap. 13 q. 4. Pot. 2 motus non dicit aliquam extensionem q̃ non constituit
speciem huius sed amentis. Ergo pro motus non dicit radicem extensionis
sed inuicem includit extensionem ergo. q̃ motus non dicit extensionem q̃ pot
In motu non sumimus aliquam extensionem praeter successionem q̃ motus non habet
extensionem cum extensio quae proveniat a successione.

Dico 2 tempus non est pro specie quantitatis a quantitate
stinua permanenti distincta. Pro 2 cum ratio quantitatis in extensione non
tal non constituant diuersas quantitatis species nisi genere diuersa quae extensionem
q̃ motus et tempus non habent distinctam quantitatem ab extensione quantitatis
stinuae permanentis q̃ non constituunt diuersas species quantitatis ab illa. Non pro. q̃
tempus non habet aliquam extensionem nisi extensionem motus et motus non habet aliquam
extensionem nisi extensionem spatii sed quod sit: q̃ tempus et motus non habent
extensionem distinctam quae ab extensione quantitatis stinuae permanentis. Pro 2 ar
q̃ idea temporis est quanta dicitur q̃ quantitas et extensionis est motus, et idem
motus est extensionis, q̃ quantitas et extensionis est est spatium quod permanet q̃ tan
sit. q̃ neq̃ tempus neq̃ motus habent aliam extensionem quam extensionem
corporis, q̃ quod est motus.

Ad 1 Rationes ex Fonseca. 1 Motus motus est de ratione
stinuorum; pro 2 spectat illi radicem successionis q̃ radicem successionis est quantitatis spe-
ciei. Pot. 1 nam motus in tanto dicit stinuum in quantitatem cuius partes
nulla media sint et radicem aut quiete sibi inuicem succedunt, id est una
post aliam; pro 2 ut motui radicem successionis q̃ motus est radicem suc-
cessionis speciei quantitatis

Pro 2 dicitur motus motus est de ratione stinuorum
dallium et non permanentium, et diversa mutui neq̃ Ad 1 Nam
quantitas q̃ respectum ad praedamentum est stantis et non modalis, quae

est quę regerit in motu ratio successionis. Et ratio est: q motus idem sue
nit extensio q acceny ratio sui aut passii. Vt uidere est in alteratione quę
dicunt magna in quantitatem acquisitam q alteratio est motus ad
magnum, id est maximę intensum, et similiter in augmentatione quę tantum dicit
magna in quantum quantitas acquisita q augmentatio magna heterogenio
et denique in motu locali patet ad sensum: q motus ratio successionis in
uenit q se extensio.

Obiicies 2 ambas 2. n idem dat motum localem
qui est propriae motus et extensus et cuius tempus sit numerus prius
et posterius, sed motus, et alteratio, et augmentatio: q omnes illi
genuit heterogenio corporis, sup quod fiat motus, aut et quantitas acceny
id est q aliud q illa uidelicet et extensio corporis sup quod fiat motus
totalis, sed motus et tempus illius partes numeratas non erunt quantitas
aliud, 3 habebunt propriam extensionem et quantitatem non denuntiabilem ab alio,
ac proinde constituent speciale et distinctum genus quantitatis

Ideo et motus successiuus, mutatio non autem
qui instantaneus nulla tenus est extensus aut quantitas et etiam tempus
ut cuius libet motus successiui est numerus prius et posterius et quan=
titas q acceny id est q aliud diuersimode tamen: Nam motus localis
quo ut magis noto loquitur fuit Aries et 2 Stellas est quantitas extensus
et quantitas extensus spatium q quod ratio fit motus ac proinde est
diuersa heterogenio quale distinguitur ab illo.

Alii autem motus alterationis et augmentationis sit
quantitas extensus q quantitas extensionis et habitudines suas tantum, ac proinde
non heterogenio quale distinguitur ab extensione illorum. et si aliquis dat motus
successiuus ad acquisitionem indiuisibilis id erit q resistentia strati succes
siui in tempore uincendi et extensio totalis motus et permitte mensu
rabit extensione strati resistentis non autem indiuisibilis tm. Alias spe
cies quantitatis, ut sit numerus ratio et hic erant examinandi in facto q eius no
titia est passim in momenti. In 3 proprietates quantitatis q fundamentales proprie

Tres igitur proprietates inuenium quantitati fundamentali 1.m sc. 1 proprietas est: quantitas fundamentalis nil est extraneus sed quae proprietas intelligendae est de proprie extranea sumta. etenim quis magnus magnitudine corporalis seu moles videat opponi parvus etiam si tamen opposito non est extranea relativa. Cum unus quantus dicatur magnus 1.m habitudine aut parvus respectu ad alterum quod magnitudine quantitativa excedit. sicut quis denuo magnus respectu formicae, aut alteri rei minutissimae minoris quantitatis, id becci est proprietas 1.mo quae etiam inuenit subsistere hic extraneus.

2 proprietas quantitatis fundamentalis est in suscipere magis et minus per intensio aut remissio quis in quodvis quantum prius absolute suscipere augmentum aut decrementum per additio aut diminutio partium, etiam perientia ostat nulla tamen quantitas una eadem permanens quo ad esse aut extensione specifice per suscipere magis aut minus per intensio aut remissio sicut qualitas. et dicimus in suscipere magis et minus, est proprietas quantitatis fundamentalis quae distingua qualitate tamen in est eius proprietas in 2.mo cum sit Cos. tam quantitas quam subsistentia aliis fundamentis

3 proprietas quantitatis fundamentalis in Cos est ex accens 1.m quod aliquid natum est esse equale aut inequale alteri. Inaequalitas vel inaequalitas est proprietas quantitatis in 2.mo quod intelligendum est de equalitate aut inequalitate mathematica proprie sumta

Ex hucusque in tota ratio disputandi facillime generum coordinatio fundamentalis totius fundamenti quantitatis. Cuius primum aut generalissimum quae est quantitas 1.m in quae abstracte considerat ut genus ab eius species sibi subjectis. sub qua supremo quantitatis comprehendunt tamen 1.m species immediate et subordinatae quantitas continua et discreta. Quantitas continua subsistunt tres species

ter infinite superius enumerantur nimirum linearum, fluidorum et corporum. Verbi quante discreta sunt habendum plures species quantitatis nimirum numerum binarium, ternarium, denarium, et sic deinceps quinque numerum, qui definitae aut indefinitae pluralitatem significant. Dixi de 3° fundamento quod sit qualitas.

Disputatio 6

De tertio predicamento, quod est qualitas

Ante disputabo de quarto fundamento sensus eius nunc est introitus ad disputationem de qualitate disquirendum est. Qualitas quid sit accipitur pro accipitur qualitas pro eo quod quomodo habet aliquid actuat et sumo di sic etiam substantiae dicunt qualitates prout accipitur qualitas pro accidentibus quae respectu subiecti sunt dicuntur qualitates et in istum quoque sensum etiam quo adhuc pro dari inquale. Quinto accipitur qualitas prout disputat specialem fundamentum accentibus et quatenus dicit simpliciter quale vt disquirit aequalitas, relatio et alias denominationes aliorum fundamentorum. In hac ultima accepione exandus est quid sit qualis pro fundamentalis. Quinto sit Dum unicum quid sit qualitas et eius diversae et proprietates?

Dubium unicum

Quid sit qualitas et eius divisiones et proprietates

Cum qualitas sit accens fundamentale nedum conveniat rebus corporeis, aut sensibilibus quae sensibus percipiunt ut eius substantiae quae praedicatur rebus fideliter. Sorores sensibus ut quid finitimum assignare eius essentiae substantiae aut distinguere substantia et reliquis fundamentis. In praesenti quo proponendae est disquirendum qualitatis fundamentalis et eorundem eius distinctum a reliquis accentibus fundalibus. Sit sectio 1. eius et divisio qualitatis fundamentalis et dicuntur

Pr. Suarez sic qualitates distinguit d. 12 sec. 1 num. 4: qualitas est accidens quædam absoluta adjuncta rebus creatis ad complementum perfectionis earum, tam in esse naturali quam in agendo; sed hæc definitio ut superflua rejicienda est: quia hæc definitio determinare ejus qualitatis ut sic, sed ista qualitatis ut sic non est quæ facultatem innotescendi tamen quantum ad esse ultimum, sed amentum nominat nec in agendo; cum hic qualitatis ut sic, qualitatis in specialis sit proprium, ut videatur esse in genere habitus; hæc definitio maleesse plat ejus qualitatis ut sic.

Pr. Hurtado disp. 13 sec. 1 § 1 n. 1 sic ait: qualitas qualitas est accidens absolutum distinguens aequante. Sed hæc definitio multiplicat quia 1° Ho non venedi sit quia quidnat aliquid distinguere nec qualitas quia quidnat accidens absolutum aequante distinguens. 2° quia repugnat ad aliquid quadam non necessarium in bonum esse plat dicere ejus genus sit quidnat qualitas quia accidens absolutum distinguens aequante distinguens genus aliquid quadam non necessarium sit in bonum esse sit.

Sed dicit illi etiam quia licet 1° in hac sed ait petere di sublimationem quia genus rebus esse qualitatis sumpsit: sic qualitatis complementale bonum esse et pendens ab substantia et ita accidentalis quia qualitas dicitur. Sed hæc esse plat esse qualitatis quia numquam sit quia nominis quia est qualificans subiecta.

Nam quem admodum esse plat quantitas quadamentalis cendi ipsum accidens absolutum et nominis, aut quantitatem subiecta sta ut esse plat qualitas in abstracto quia ejus (sic ut esse) ens a subiecta tamen quia aliquid dicitur quo ad nos adeo absonant necessitatem sed esse qui moveri debent inventum quarto disputatio alia quinque posset. Et ad minus quod ego Compluti fuerem in illis abstantibus quinque quia in ipsis philosophia evaluerunt.

Nam quemadmodum esse plat quantitas quadamentalis ut signa § anti. stare esse plat quantitas et ut essentia in notescat quid dicitur

qualificantis subiectum benignum et qualitas fundamentalis in genere
accidentis quamagis in plus diffusa huic non proprie comprehendit universaliter omnes et singulas species qualitatis, quae sic se habet: qualitas fundamentalis est accidens absolutum detrahens subiecto &c. Quia de se hoc denotat aliquod fundatum, seu in quo conveniunt omnes species particulares supra positae sub hoc genere latissimo qualitatis fundamentalis. Cum nulla possit assignari species dictae qualitatis quae non sit accidens absolutum aliquo modo detrahens subiecto &c. Et hoc designat finale distinctivum qualitatis a reliquis fundamentis accentibus.

Verum illa particula detrahens subiecto sumatur simpliciter et absolute prout convenit nulli accenti fundamentali convenit nisi qualitati. Quantitas enim licet sit accidens absolutum et videatur detrahere aliquid debilitas materialis, cui inhaeret, non tamen convenit ei detrahere absolute et simpliciter sed modo speciali nimirum extendendo eius partes ac proinde licet detrahens non convenit quanti prout per se dicitur tamen inferiori, et idem dicendum est de reliquis accentibus fundamentalibus. Cum quod licet ubi et situs sumatur secundum eius actus in [illegible] in particulari modo afficiendi subiectum aut subiecti distributionem absolute detrahendo.

Relatio tamen detrahit subiecto cui inhaeret ipsum referendo ad terminum, et actio [illegible] agens in ordine ad passum, et ubi [illegible] in ordine ad locum et quando [illegible] temporalis in ordine ad tempus. Et sic [illegible] a reliquis accentibus fundamentalibus, quod idem qualitati inter cetera accentia fundamentalia competit esse formam accidentalem absolute detrahentem subiecto cui inhaeret.

Nec facile potest assignari aliquis nexus, seu in quo conveniant omnes species fundamentales qualitatis nisi recurrendo ad hanc accentium absoluti accidentalis detrahentis in [illegible] subiectum et nos [illegible].
Hoc tamen dici potest et doctrina est benedicti D. Tho. Nam Anglicus Doctor 1.2. q. 28. art. [illegible] explicans essentiam qualitatis asseruit eam esse accidens dispositivum aut detrahentis subiecti. Et 1.2. q. 49. art. 2. appellat qualitatem quandam detrahentem subiecto.

Obiicies 1° ita di[illegible] Aristotelicus: [illegible] Respondetur
[illegible] ignota ac [illegible] definiat [illegible] f. [illegible] est ad eam
[illegible] Secundo instans: [illegible] ab abstracti [illegible] &c.

sit notius creato nihilominus tamen quoad nos creatus est notius et ideo non est idem per prius definitus et abstractus nobis ignotius per creatus nobis notius definit.

Obiecies 2. in definitionibus non debet dari circulus, sed in praesenti Philosophus definit quale per qualitatem et male definit qualitatem per quale. — Respondeo videndo negare et minorem, et nego consequentiam. Nam ad rationem circuli necesse est quod ad invicem se explicent tenendo ie eodem modo quale, non accidit in praesenti. Nam Philosophus definit qualitatem per quale tamen per quod notius nobis, et quale per qualitatem tamen per quod ex se et ex natura sua notius, et tamen per quod praedefinitum prius notius, et ideo Philosophus non statim definit quale per qualitatem sed post prius definit.

Obiecies 3. haec est mala definitio quantitas est quae facit quantum, ergo et haec qualitas est quae facit quale. Respondeo videndo negare et nego consequentiam. Nam illa definitio est mala quia alio modo valet enim quantitas explanari. At vero essentia qualitatis, ut nec alio modo non est definibilis, et ideo talis definitio est exacta. Sed divisiones qualitatis propono et explico.

SECTIO

Divisiones qualitatis propono et explico.

... qualitatis fundamentalis ... Philosophus ... ut explicet eam ... in ... partes ... qualitates ... habitus et dispositio naturales ... qualitatis ... figura ... sigillatim in praesenti ... quale qualitatis ... breviter ... tractare.

... species qualitatis fundamentalis ... primo ... nomine designat ... nimirum ... nomine habitus et dispositio ...

explicet hic species adventiendum et nomen habitus tamquam
sumit pro, speciali quodq fundamento, quo ingredi tractando de fundamento
habitus. Sumit primo post fundamentali. 3 accipit pro specie delata
qualitati fundamentali, prout distinguitur a reliquis fundamentis.

Cum autem habitus et dispositiones veniant unicuique ingenito
sub altiori nimirum ratione deliberandi in vita, et species qualitatis
quae abstrahit ab habitu et dispositione sic distinguitur est qualitas fundamentalis
disponens subiectum bene vel male in ordine ad suam naturam. Unde sub specie qua-
litatis continetur sanitas, aegritudo, dispositionis ut scilicet sumuntur eximuntur e ratione
virtutis moralis, cum hic disponat sic ut scilicet procedat virtute exigentia
naturae rationalis.

Qualitas et dispositiones subiecti veniens et disponens
ex exigentia suae naturae est species ... supremum genus qualitatis fundamentalis
Dicitur et in habitus et dispositiones. Habitus est qualitas disponens subiectum bene vel
male ad suam naturam, diminuens abilitatem difficultatem motus. Hae qualitates
quae emanantes sit permanentes diminuendi, ponere subiectum ad suam
veniendum in suam naturam, ipse bendunt sub habitu. Id ad circo sub Modi
nitet scientia, virtutes habitualis, aquisitae virtutes. Nam qualitates quae
mittant aut permanent ... in aliquo merito vocat habitus. Cum proprie
loquendo nulla res dicat bene qui facilitate manent tenent aut pondent.

Dispositio vocat disponit ad habitum sic distinguitur est qualitas
ex exigentia suae naturae facilitatem motus in aliquo. Id sunt ex agilitudo, dicunt
disponens, quia hoc exigunt sic permanentia, firmitatem aut immutabilitatem
ipsi ipsum subiecti, quod disponunt. Potius petunt causas facilitatis suae transmutandae.

Inquiritur 2. habitus et dispositiones veniens in subiectum prorum
ex qualitatis fundamentalis, sicut sumuntur ex eximuntur species ipsorum subiectum
fundamento virtutis veniunt in ratione quae sub altiori ratione in ratione qualitatis
disponentis autem tantum subiectum non veniunt aut disponunt ad suam naturam. Unde si
ita habitus et dispositiones in 6 genere sunt quod hae sit qualitas emanantes tantum,
aut facilitatem motus in aliquo quod disponit ita ut ... qualitas permanens difficile
agendum in aliquo.

Dicitur Secundo accidentia habitus

habitus dispositio specifica exalt. sint diversae species intentionales ergo sed sub ultima
differentia est qualitas ergo una species facit exigentia petendi permanentiam in subiecto
quod qualificat. dispositio vice versa et qualitas ex sua natura transiens seu mutans
causat facile transmutari et qualitas permanens. Ergo entia sunt species diversae aequalitate transeunte sed secundum exigentia propria
non sunt permanentia. sint habitus dispositiones dat dictus specifica, ut omnium
affirmant theologi.

Ulterius dicitur. Dant plures habitus quibus non
sunt exalt. immobilitas aut permanentia in subiecto. quia non est admittendum
sint ant. habitus sicutque multitudinem corrumpunt et facilius movent ab intra
et dant plures habitus quibus non sunt exalt. immobilitas a subiecto. Ergo im
mobilitas aut permanentia non dependet ab habitibus adventitiis: aliquos non dant
habitus facilius movetur a subiecto nec vice versa dispositiones permanent per
varias quod omnia exigentia istarum habitum falsum. Quia de facto dant plures
Hoc bene consideratur permanent ut istarum quibus horum sint habitus
quae est dispositio sicut permanent quia et &c.

Respondeo quod dispositiones habitus sicutque multi
plicis corrumpunt et facilius movent a subiecto accidentis sive ab extra sive an
exalt. sive ab intra. non omnia. Nam licet de facto negentur plures
habitus qui faciunt amovent a subiecto tamen aliquis dispositiones individuales
se tenentes ex parte subiecti nullus tamen dat habitus qui omnia exigentia
efficiat non petat exactius permanentiam, seu immobilitatem aut firmitatem.

Unde aliud est habitus per accidens aut ab extra et facilius
movetur a subiecto, aliud vero quod sit facile movetur exigentiam ut ex
gn est verum ut persuadet argumentum facta non est falsum. Nam gn admittit
exalt. est accidens exigentia integrantia in subiecto et dicit accidens et ab extra
ponit secundum aliquod accidens gn actualiter integrat. ita est exalt. habitus
exigentia permanentia et immobilitatis quia per accidens et dispositiones
et omnia secundum ut communicando facile corrumpat.

Ubi dispositio ex sua natura petit exalt. causat facile
transmutari et sequentur ut exigentia specifica est qualitas
facile movetur ut patet in ramitate quae causat ex calido et frigido

quæ potest quæ alterari, quia transmutantur ab proinde quæ habitus fiunt
et habitus qualitates, et se permanentes aut difficile mouetur, etiam
durae et dicuntur prout dicta ad habitus qualitates transeunt, seu facile
mouetur. Sec. 3 de reliquis speciebus qualitatis fundamentalis

Sectio 3

De reliquis speciebus qualitatis predicamentalis

Quamvis ergo qualitatis fundamentalis et naturalis quæ aut impressa et impressa
sunt, sicut philosophis, sic etiam est naturalis, facit qualitas quæ vocatur habitus
quæ vocantur ad operandum, sunt potentiæ. Quæ dicitur denominatio quæ accidentalis,
quæ dicitur habitus, propriae potentiae ut efficiantur actiuæ, sub quarum
genere sub specie qualitatis fundamentalis

Sed et naturalis dividitur in actiuam et passiuam:
Ita actiua est qualitas quæ eius subiecto subiectum habet vim et proxime potens
ad agendum, actiue operandum: sicut quæ generatiua quæ aliquid habet potens ad generandum, et quæ habitus quæ habet aliquid potens ad audendum
et sic de cæteris. De reliquis qui sunt proxime endiuiati ad operandum. Quæ
passiuæ qualitas quæ subiecta habet proxime potens ad patiendum
accidentalis (vari multoque ab altero.

Vnde sub ratione qua accidentalis patiens dicuntur
qui qualitates quibus subiecta habent potentiam aut natant agitatæ ab agentibus
accidentalis transmutatis ab altero agente. Et sic tales sunt reducuntur ad
qua naturalis patiam quia ipsi habent proximes ex parte aut alterum
vitae ab ipsis molitur quia cera lapis aqua alias vimitis redit pro
ximum aut disposita ut transmutetur aut alteretur quod ab altero agente
etiam sub ratione qua accidentalis patiens, ut dicit agitatæ aut alterata
actiua

Sed natalis actus dicitur habitus incipiens dominari
ac in parte perficere, et ratione eius, quia ratione intellectus et dominatur negotio
aut carentia eorum, quibus nititur species qualitatis fundamentalis, sed
non denotat imbecillitatem aut debilitatem per natalis. Sed senectus
ratione senes dicit impotentiam actus habitus requisitorum ad perfectam rem
ipsam dominandi sedet. Ea quoque infantia dicit pro natalis simplex
incipientis, et nondum facultas adsciendi in actu perfecto. Ex quo in fest
natalis prima etiam per quam aliquis incipit in actu qualitatis fundamentalis
quae accidentalis sicut et fectum dominandi sedet in hac ante species nimirum
eos, ut quo dicitur fit habitus juventus, ac hoc senectus a fecto autem
seminis acatorum intenso.

Ex quo illicitum: Sano natalium quae annumerat
inter species qualitatis et accidens fundamentalis et distinguitur. Et dicitur
pro substantia magis et ad substantiam habitus non sunt sub species qualitatis
tum quia nimirum potest et quantitate realiter identificatum entitatis substantiae
ipsius magis, tum etiam quia proximum non ordinat ad immediatam accidentalis
stantium modo esse et magis substantia. Sed non solum nimirum sunt
sub hac species illa accidentia quae proximum dicuntur substantiae tamen
operandi et ad pace sequentia.

Colligit quod dicunt plures habitus quicumque
proximum fiat ordinari ad operandum. Cum nimirum sint habitus intellectuales, qui
sunt in intellectu plures alii quibus facilitant rationes per ad rua operandum
cum nimirum tamen habitus non sunt ratione per natalis tum quia non communicant sub
to per operari simplex tantummodo quandam facilitatem autem ad pedibus ad
operandum et illo modo speciali. Habitus enim scientiae non dat intellectui per ad
simplex absolute intelligendum, tantummodo facilitatem ut ratione scientiae non
discurrat nec habitus virtutis moralis communicat illi per simplex eligere
se aut agere sed tantummodo ex pedibus ut eligat bonum honestum modo pau
dendi sed secundum naturalem rationem.

Ex quo deducit patet in se facultatis ordinatae
et ad operandum absolute nominis nimirum ad operandum ab habente ad operandum
bona et mala ex pecunia natura aut subjecti cui deserunt. Sed in intellectiva

[illegible] summo habent ergo facultas [illegible] ad [illegible] ad recte bene et male intelligendum, sed de quo [illegible] nullum habent intellectum, et etiam formam et rationem. Habitus operativus [illegible] non ad operandum, nisi tamen ordinat ad operandum absolute, sumpto aut sed detrahat ad modum detractum, minimum ad operandum bene et male, ut patet in habitibus intellectualibus.

Nam habitus scientiae sicut sic non dicit ad intelligendum simpliciter, seu ad intellectum absolute ab intellectu, sed ordinem, et detrahit ad modum detractum intelligendi, minimum ad modum non [illegible] intellectualis sui [illegible] est intelligere ut ad [illegible] sic. Quia [illegible] habitus operativus non ordinat ad intelligendum ut cum [illegible] ad aliquem modum detrahit intelligendi ut pro ad intelligendum existere quia [illegible] generandi est absolute disponens, seu disponit habitus intellectualis.

Et quale discrimen inter habitum intellectualem et habitum operativum inter [illegible] quod ille ut [illegible] quia maximum operandi simpliciter absolute sine detractione ad operandum disponit habitus. Habitus autem est principium facilitans ad operandum modo detracto seu disponens suum [illegible] bene et male aut [illegible] et disconvenientia [illegible] exigentia, et etiam species qualitatis [illegible] seu

Tertia species qualitatis commendatur est passio et passibilis qualitas. Sed adverterendum est [illegible] nomen passio, in [illegible] intellectu, passum multum aut productum effectum correspondentem actioni agentis transeuntis, si quidem de passione [illegible] in intellectu, in sta agit tractando de [illegible] damento passionis.

Passio proprie sumitur 3m species qualitatis commendatur sic dicitur est qualitas sensibilis affectio subiecti, ut albedo aut nigredo, rubedo sensibilis aut [illegible] sensibilis causare modo aut alterare sensibile [illegible] sicut qui sensibile causat albedinem sanguinis est passio [illegible] alterans alterare et reliquae qualitates sensibiles quibus [illegible] possunt in mutationem moventes sensibile sensibile extinguere comprehendunt sub hac 3a specie qualitatis. Et calor frigus, color, sonus et [illegible] Sed est summum huiusmodi

ipsius [illegible] quam non sint qualitates pure sensibiles quae resultant ex transmutatione [illegible] causant.

Qualitas sensibilis [illegible] dividitur ab Aristotele in passionem et passibilem qualitatem. Passio est qualitas cito transiens a subito causa sensibili proveniens. Ut rubor quod repente causat erubescentia verecundiae, dicitur passio quia etsi sit qualitas non tamen renovat simpliciter sed nimis durare non exigit qualitas [illegible] motus aut passio. Et ideo nominat passio ad designandam eius imperfectam durationem. Passibilis qualitas est illa quae diu est permanens et perseverat in subiecto sensibili ut rubor faciei qui procedit a permanente et naturali temperamento ipsius subiecti.

Ex quo infert qualitatem sensibilem non dividi in passionem et passibilem qualitatem tamquam in duas species essentiales sed hanc divisionem esse pure accidentalem respectu qualitatis sensibilis in se. Nam [illegible] rubori secundum suum esse [illegible] accidit diu perseverare vel cito transire a subiecto ac proinde eius [illegible] non dividunt essentialiter rationem qualitatis sensibilis sed tantum denotant modos accidentales eius durationis erga subiectum.

Si dices habitus et dispositio [illegible] ... quod ille sit qualitas permanens et haec qualitas cito transiens [illegible] ... [illegible] idem dicendum est de passione et passibili qualitate.

[illegible] reddendo disparitatem quae est facile [illegible] a subiecto [illegible] habitus et dispositio ut supra dixi. [illegible] est qualitas permanens [illegible] causa [illegible] producere [illegible] qualitas [illegible] transmutans et ideo attendendo [illegible] est qualitas transiens aut facile mobilis ac proinde firmitas [illegible] aut permanentia [illegible] habitus a dispositione.

Ex quo patet disparitas nam attendendo ad rationem essentialem qualitatis sensibilis [illegible] accidentaliter [illegible] transire aut diu permanere in subiecto [illegible] siquidem [illegible] iuxta exigentiam essentialem qualitatis sensibilis seu per habitudinem ad causas a quibus se postulat produci talis qualitas.

habet in rigore proculdubio causa permanente. Nonnullorum est causa
morbi pene est causa rigoris, dum generantur, et ita nonnulli in pene
minima sanguinis qui si dum generet causat pauly seu paltiby qualitates
sicuti paucium durat causat pary nimium rigore, prima motus
discurrit 3m species qualitatis prezigo.

Quarta species qualitatis fundamentalis appellatur figura quae sic
dicitur est qualitas ex se resultans ex terminatione partis quantitatis seu
qualitas disponens partes quantitatis. Ita nebulae corporeae aut quae
spiritualis quae carent dimensione quantitatis negliguntur respiciunt figuram
fundamentalis.

Ex quo infertur hanc 4m speciem intelligi ita
ut precise intellecta et actu connotative alienis suis rerum qualitatibus
essentialibus absolute sumpta respectu suiipsius denominatur
quod alteda est sua respectu partes quae similiter qualitate qua
trahit quantitas aut quae resultat ex debita proportione partium quantitatis
aut formositas disformitas &c.

Qualitas quae tantum partes quantitatis constituit
quarta species qualitatis fundamentalis dividitur ab Aristotele in figuram
quae solummodo disjungunt accidentaliter ex subiecto. Nam quantitas quae re
sultat ex terminatione partium quantitatis in re, ab principiis oriatur
sicut Coelestis turrim domum aut cathedram hoc dicitur figura,
ut diversae ordinatae aut trahe partium ex quibus talia artificialia constant.
Qualitas autem quae tantum partes quantitatis in rebus naturalibus appellatur fi
gura: sunt quae ipsis affiguntur diversae figuras et tantum partes
integrales dimensionis et situs aut dispositas inventae abs.

Figura per dividi in figuram materialem et mathematicam
figura mathematica est qualitas termina quantitatis mathematicae cum
minimum quantitatis abstracte a quantitate considerata figura dicitur
dicit ulla quae circumscribitur partes quantitatis 5m se verum etiam sumit
respecte subiecti qualitatis similitudinis. Sed 4 proprietates qualitatis assignare colle
cuique fundamentalis ipsius ponit

Sectio 2

Proprietates qualitatis assigno et collocationes predicamentalem ipsius pono

Stoici qui tres attribuit proprietates qualitati primo. Prima proprietas est, quod habet magnitudinem, quae dicitur intellectualis, secunda proprietas est, quod habet figuram, tertia proprietas est, quod habet quantitatem, et nullatenus aliquem accidens alterius praedicamenti, ut ipsa dicit, cum ergo proprietates, ut ipse ita vocantur, et hae proprietates in suam ipsa qualitatis sunt duae, ut qualitas praedicatur secundum figuram, vel ut ex hac quantitas generetur magnitudinem pono.

Proprietas 1 est, cum per magis et minus, seu per intensionem et remissionem quoad suam denominationem ex albedine quae in magnitudine albedo est, aut alia qualitas suscipere augmentum intentionis quoad suam essentiam mutatur aut ab ea suam sumit, sunt hae mutat et indivisibiliter et ab albedine ut albedo dicitur magis minus albedo, sed tamen quod subiectum talis donatur albedine dicitur magis minus albedo, per minorem autem intensionem eius minus est albedo, per magis et minus insomnium magnitudo exoptabo est proprietas qualitatis, veniens ei soli et ut sumatur illa species qualitatis, sumendum quae qualitates quae praestant denominationem indivisibiliter, aut invariabiliter ut patet in sua figura et impossibilitas naturalis, cuius mutatio est entium et naturalis.

3 proprietas quae attribuit qualitati praedamentali est quod sit ita quam aliqua extrema dicunt illa dividuntur. Nam aliqua fundamenta proximae qualitatis et quantitatis et ea dicunt aequalia et aequalitas et quae aut fundamentalis quae sunt in magnitudine extensione aut dimensione quantitatis et duae corpus, illa dicunt inaequalia quae differunt dimensione quae quantificant. Ita proportionalia sequendo extrema quae afficiunt eadem qualitate, dicunt illa, cuius mutatio duo alba et duae unum quae subsunt albedine

diversis sui speciebus oppositis dicuntur dissimilia, nec pacto uno albo paries
est albus alteri albo, illud acquirit relationem similitudinis quod in pariete nigro referetur ad
album relatione dissimilitudinis. Ergo est ratio formalis denominandi et determinandi
(loquendo de similitudine, dissimilitudine proprie accepta) est proprietas quali
tatis praedicamentalis in quarto modo conveniens ei soli et omni, ergo etc.
Praedicamentum qualitatis in 4 modo nominis
-- tamen qui superiorum generum ratione continet accidentis absolute determina
tivi, ut supra dixi § 1 huius disputationis. Sub quo genere immediate continentur
quatuor species sub alterutro quatuor quas explicui secundum antiquos videlicet
habitus et dispositio, naturalis potentia aut impotentia, passio et passibilis qualitas, forma et figura:
Habitus vero dividitur in varias species. Habitus
naturalis aut acquisitus et habitus supernaturalis aut infusus. Sub habitu acqui
sito aut naturali continentur omnes habitus naturales qui acquiruntur ratione naturali
... continuantur a principiis naturalibus cuiusmodi sunt habitus primorum prin
cipiorum et virtutes tam morales quam intellectuales.
Sub habitu infuso aut supernaturali continentur omnes habitus
qui a Deo supernaturaliter infunduntur cuiusmodi sunt accidentia supernaturalia nimi
rum gratia, charitas, fides, spes etc. qui et licet per eminentiam habeant modum
potentiae quatenus communicant totam virtutem proximam operandi supra
naturaliter, ceterum formaliter et directe continentur sub ratione habitus cum sint principia
determinativa potentiae ad operandum modo determinato nimirum ad operandum ordine non naturali
intellectuali, ut supra dixi assignando disparitatem essentialem inter habitum et
potentiam etc.
Sub ratione vero dispositionis distinctae ab habitu comprehen
duntur omnes dispositiones accidentales quae petunt ex exigentia propria suarum cau
sarum facile mobiles a subiecto aut negationes permanentiae habitualis, cuius
modi sunt in linea naturali quaedam sanitas, actiones immanentes tam potentiae intell
ectivae quam potentiae sensitivae etc. quia omnia huiusmodi accidentia sunt dispositiones determina
tivae propria subiecta, ut bene vel male se habeant, iuxta exigentiam suarum natu
rarum et prout exigant produci aut remanere accursu facilius transmutari.
Et in linea dispositionis supernaturalis comprehenduntur sub ratione dispositionis auxilia
supernaturalia quae appellantur actualia, et quae potentiae ordinantur ad unum

Aliquando enim petunt commutari in immobili aut permanendi.

Sed naturalis quæ est species qualitatis prædicamenti dividit in passiva et activa, sub ratione per quam apprehendunt directa accentia quibus subiectum substantiale afficitur proxime pertinens ad receptionem mutationis passivæ. Nam quemadmodum subiectum determinant accentia activa tamquam per agendi, ita et determinant accentia passiva ut per accidentalem passionem.

Nam ut docet Anglus d. 3 p. q. 76 art. 3 ad 3 quæstionem agit de passione transmutatur mediantibus actibus passivis et activis. Inde subcoordinate per accidentalem passionem apprehendit qualitatem characteristicam Baptismalem, quam hujusmodi character non ordinatur ad agendum, sed ad recipiendum alium.

Sed activa dividitur in partem spiritualem et corpoream, sub quod spirituali continent directe et fallibiliter illæ per quas ordinantur ad actiones puræ spirituales, seu quæ natæ puræ spirituali prout sentire cuiusmodi illi sed intellectivæ et volitivæ. Sed activa corporea autem naturalis dividitur in per agendi transeunti et immanenti primarium proximum actionum transeuntium appellat per agendi transeunti sub qua continent per qualitates quæ per se ordinantur ad actiones pure transeuntes.

Sed agendi immanenti est illa ejus immediate ordinatur ad actio immanens aut actio in transiens extra subiectum quod tenet agens sed intra intrinsecum. Inde subcoordinate per immanenti per sentire continent directe et fallibiliter per cognoscitivi et appetitivi tam sensitivi quam spiritualem. Cuiusmodi illi sensus tam exteriores quam interiores et tam appetitivi sensitivi. Nimirum irascibilis et concupiscibilis.

Species qualitatis quæ apprehendit passiva et passivæ qualitatis dividit in varias species qualitatis sensibilis. Et sub hac specie continent per qualitates quæ immediate et fallibiliter immutant sensus cuiusmodi illi calor, sonus, color, frigiditas et densitas.

Ultimas species qualitatis primæ quæ designat nomine figuræ et quantitatis dividit in plures species quarum multitudo pertinet ad mathematicos et sub hac specie apprehendunt per figuræ tamquam factorum et rerum naturalium cuiusmodi sit figura cathetus diametrum circulum et figuræ omnium rerum naturalium nimirum hæc sphæra et etiam illæ figuræ quæ fiunt videntur ab mathematicis.

ng est figura trianguli et figura circularis et sic de qualitates... quas enumerant mathematici quae resultant ex diversa... partium quantitatis. Disputatio de 4° predicamento quod est relatio

Disputatio

De quarto predicamento quod est relatio

Aristoteles 5 meth... et S. Thomas ibidem ... de relatione ... ordine ... agunt de relatione cum sit accidentia pure absoluta ... qualitates ... relatio ... fundamentum et immediatius in ... ordini ... qualitate quam de relatione ... ordine ... praedicamenti relationis ... ordini doctrinali ... Angelus ... tractatum de relatione post tractatum de praedicamento qualitatis ... utrum dentur aliquae relationes reales

Dubium 1

Utrum dent aliquae relationes reales

Antequam ... nobis habenda aliqua ... disputationis ... sit sectio 1 aliqua necessaria praenoto

Sec. 1 Aliqua nessesaria prenoto

... nomen relatio ... intelligitur respectus quo unum respicit aliud ut ... relatio ... ad aliud ... designat relationem ... nimirum ... duo extrema, primum in recto et alterum in obliquo.

Relatio ... dividitur in relationem realem et rationis. Relatio realis est respectus quo unum reale ...

respicit aliud esse illa de quibus videntur esse intra. Cuius mi-
[illegible] quia [illegible] respicit [illegible]. Et sic dicendum quod [illegible]
[illegible] quae [illegible] rei reperiuntur insequentur ad videntur in
mi intra [illegible] usque ad [illegible] proximo [illegible]

mi intra

Relatio vero est illa quae videtur esse intra respicit intra extremum
realiter relata cuius mi est relatio quae antea videtur innata [illegible] inferiora et relatio quae respicit intra extremum propinquius intra [illegible]
subiecta. Et [illegible] Pretermissa relatione vero.

Relatio realis dividitur in relationem realem et transcendentalem. Relatio transcendentalis est ut res propriae [illegible] absolute motam tamen aliud. Et [illegible] respective realem et [illegible] appellatur relatio transcendentalis quia non respicit nec determinat ad praedicamentum aliquod determinatum. Dicuntur [illegible] et fundamentum. Tamen [illegible] dicitur [illegible] pertinet ad praedicamentum qualitatis. Et tamen transcendentalis relatio respicit omnia. Et quia substantia et [illegible] transcendentalis [illegible] ad [illegible] sunt substantia. Et [illegible] relatio transcendentalis [illegible] quia entis realis transcendentalis includit in omnibus generibus accidentis. Licet [illegible] Et [illegible] physicus [illegible] spiritus [illegible] transcendentalis [illegible] relationes essentialis et [illegible] relationes [illegible] accidentalis.

Relatio realis [illegible] quae [illegible] determinatur ut [illegible] alterum et [illegible] quae respectum [illegible] subiecto ad rem. Quia [illegible] determinat [illegible] relationes [illegible] transcendentalis [illegible] relatio transcendentalis et [illegible] respectum ad alterum in tamen est quidam respectus entitatis absolutae. Scientia mea [illegible] respectum ad [illegible] in tamen [illegible] scientia [illegible] quidam respectus [illegible] qualitatis [illegible] scilicet [illegible] intellectualis. Necessitas [illegible] est [illegible] res [illegible] subiecto

ut res relativa, id est ut res illud poenam adsciendy.

Ex quibus deduci potest differentia inter eandem relationem et fundamentalem. Primo differunt illae relationes in modo respicienti alterum; nam relatio fundamentalis respicit alterum praecise ut res: et relatio transcendentalis, et si notet res respicit aliud in tamen illud respicit ut res, sed ut causa, effectum, subiectum. Nam qualitas transcendentalis tendit ad subiectum substantiae in respiciendo illud, ut pure rem, sed ut rectum respicit; nec non productiva respicit effectum producit, pure respiciendo causando, nimirum primum effectum producit, et id dicendo et denominando respicit obiectum, non ut pure res, sed ut obiectum specificativum, quod ex parte ut causa quae dependet eius specificatio. Haec Dta tradit a Cajetano lag 7 dente de ente q. 1.

Et adhuc exacte intelligatur haec differentia notata, tunc aliquid respicit ab alio, ut pure rem quando extremum illius respectus non exercet aliud nisi pure esse. Quotiescumque id aliud munus exercet praeter esse, requisitum alterum extremum aequo respicit praecise ut res, ut relativum sed ut causa, effectum, obiectum aut subiectum. Et relatio fundamentalis quae dicuntur absolutae transcendentalis pure respectum importat nominum respectandi aliquam denominationem sub nomine nisi pure respicere nec eius rem aliud munus exercet nisi esse.

Differunt ex parte subiecti, quod respicit denominationem relativam; relatio transcendentalis nihil ultra superadditum rei transcendentalis relatae, id est irrationabilitate quae ei inhaerat ad aliud extremum extrinsecum signat admirandum respectum. Relatio autem fundamentalis accidit substantiae, ab eius entitate realiter distinguitur et id relationes fundamentales petuntur ex parte subiecti rationes fundandi distinctas ab eodem quod denominationem relativam.

Nam relationes fundamentales ex similitudine quae unum relativum respicit aliud exigit ut ratio fundandi aliquam qualitatem ipsa addita subiecto quod denominat similem et sic diversorum diversitatem relationes fundamentales. Inde est secundo relationes fundamentales denotant accidentalem adventum rei subiecti, quod nullatenus ueni fieri de relatione transcendentali quae eualt includit irrationabilitatem rei quae eius denominationem respicit cum ut ens, non

intellectus potestas ad intelligendum obiectum intelligibile.

3 differunt in hoc quod relatio transcendentalis est principium realis operationis alicuius operationis et innuit tantum directe et realiter tantum motum et operationem quod nullatenus innuit relationem predicamentalem. Nam ad relationem predamentalem non datur se motus sed docet illorum physicorum nec quoad respectum cuiusmodi est relatio predamentalis per se principium actionis sed solum facit ut res subsistat pure respiciat

Ex quibus colligit plures rationes exigi ad proprietatem realem rationis relationis predamentalis. 1 requirit ut sit realis coexistentia tantum et id destructo tollitur definitio relationis predamentalis. 2 requirit ut intercedat inter extrema realem distinctionem quo in fert nullam rem posse realem ferri ad rem ipsam sed ad extremum aut fundamentum a quia realem distinctionem. 3 exigit ut eius subiectum sit ens reale et tamen non fundandi aut fundatum proximum. Cum relatio predamentalis sit ens reale nec tamen exigit resultare ex aliquibus realibus et tamen fit tantum realitatem subiecti et fundati proximi

Per priorem rationem diguit relatio predamentalis a relatione transcendentali: etenim hic non exigit realem coexistentiam sed tantum per relationem predamentalem in 1 requisito. 2 per absolute existere quia realem existat eius tantum. imo per rationem incompatibilitatis realis tamen relationem transcendentalis. Cum actualiter omnis entitas illud respiciat relationem transcendentalem. 2 duas posteriores rationes seu conditiones denotant distinctionem realem a relationem rationis. hic non exigit realem distinctionem inter extrema cum tantum intuitus intercedit nec realitatem extremorum fundati proximi.

Hinc ultimo colligit ad relationem predamentalem aut ad eius existentiam tria concurrere nimirum subiectum fundamentum et terminum. Subiectum est id cui inhaeret relatio quod subsistit tamen subiectum relationis dicitur denominatio: fundamentum est ratio seu causa capitalis aut propinqua nationem subiectum ut sit nomen relationis et extremum est id respectum a relatione. Relatio similitudinis qua unum corpus albedine efficitur denominatur similis alterius ipsi ut subiectum quod denominatur subiectum corporis qui intra inest et est fundamentum proximum ad rationem fundandi albedinis qua dicitur enim corpus ut assimilat albedinem.

et ad hanc respicit a numero ternario adeoque refert ut ubi. Ergo distinctio tamen p. fundamenti proximi sejuncti distinctio relationis [illegible] distinctionis distinctionis relationis predicabilis, cujus proprietatis.

Sectio 2

De variis divisionibus relationis predamentalis, ut et de proprietatibus

Ante explicationem quia dividit relatio predamentalis in suas species subalternas annotandum est: dari relationem 2dam et relationem 1am dicit. Relatio secundum 2dam dicitur illa relatio quae partem signat nominis, quae solum imponunt ad significandum ipsam habitudinem relativam, ut S. Pater, Dominus &c. Relationes secundum dicuntur illae quae significant nominibus, quibus principaliter quae significant entitatem absolute nimirum quantitas, qualitas aut huiusmodi alia adeoque sequuntur relationes quae secundum se sunt relativa.

Ergo Relatio secundum 2dam comprehendit ea relationes, quae secundum proprium esse habent ceteris important habitudinem pure relativam. Ergo comprehendit relationes divinas et etiam relationes rationis quae nominibus relativis significant, cumque huiusmodi relationes habeant 2dam pure relativam. Hoc est Relatio secundum dicit tantummodo dicit relatio improprie et methaphorice, seu nomen significandi cum secundum sententiam absoluta. Ergo solummodo comprehendit relationes rationis entitatis quae aliquomodo assimilant relationibus formaliter essentialibus sententiae absolutae: Hoc supposito:

Relatio 1am: predamentalis dividit a Philosopho in tria genera relationum. Relationes quae sunt illae quae fundant, sequuntur habent numerum, mensuram, aut divisionem habent extremorum, quae de nominant relata. Hoc est 1o quae reducuntur ad relationes quae exigunt tamen rationes fundandi conformitatem, et dissimilitudinem extremorum. Na quantitas intelligitur formaliter aut numerus. Ergo numerum dissimilitudinem aut negationem numeri.

Hoc sub 1o genere stirent dicuntur relationes similitudinis, aequalitatis, dissimilitudinis, et inaequalitatis. Relatio similitudinis

propie sumta fundatur tale quia duo extrema formant in ea qualitate cuiusmodi est relatio quia unum alterum sequitur aliud extremum alterum afficit. Relatio qualitatis fundatur in unitate aut similitudine dimensionis quantitatis et id contingit in duo quanta eiusdem extensionis. Cuiusmodi est qualitas, qua dicitur equalitas, inequalitas, alterius dimensionis.

Relatio dissimilitudinis nisi ut ipsa fundatur in dissimilitudine qualitatis, ex qua pertinet inequalitatis in diversitate quantitatis, et id extrema quae afficiunt qualitatis diversis aut oppositis denominant fallit dissimilitudo, et insuper respiciunt relatio dissimilitudinis et quia quantitatis diversis dimensionis quantitatis dicunt inequalitas ut in binario et ternario, et

Ex quibus deducit in hoc quae relationes fundamentales illum modum relationis, illi tres, inequalitatis, dissimilitudinis, inequalitatis identitatis et diversitatis, tamet in iuxta eius sententiam quae autem nullas relationes fundamentales posse immediate fundari in praedicamentis ex relationes identitatis et diversitatis nullatenus in illis ut ipsae et propie relationes tantum a mente aut transcendentales et hoc ent reducuntur tamen speciales ad unum relationes predicamentales

Relationes fundamentales ignis illi illae quae fundantur in actione et passione aut in qua posita actionis et passionis. Inde ad hanc relationes reducuntur relationes paternitatis et filiationis. Nam relatio paternitatis exigit ut fundamentum proximum generationis actionis qua aliquis adhuc generat et relatio filiationis generationis passionis. Ideo in aliquis dicitur genuit et relationem denominat filius qui fuit passus genitus.

Cum ergo sint tres genera relationes quibus causae efficientes respiciunt suos effectus et suae causae effectus habitudines ad suas causas. Quae relationes quae mutuo intercedunt inter deum et D.nus discipulum et Magistrum reducuntur ad unam relationem fundamentalem, cum eae huiusmodi relationes fundentur super actionis et passionis seu super posita actionis et passionis ut determinatas actione et passione.

Ex quo sequitur fundatum proximum et re relationis secundum ignis non actionis aut passionis abstracte sumptae. Nam transactio

actione generativa generantis relatio Paternitatis in P qui supponit
genitum aliquem filium. Et fundatur proximum Paternitatis esse post
generativam ut detracta actione generativa. Indeo ut maneat relatio
Paternitatis sufficit ad manendum post generationem nudum esse ut de
illata actione generativa.

Ad actualem generationem ut mat, quod ad actualem
ut fit actualem illum mutatur ad finem relationis, ad cuius manentiam necessario sufficit
ut permanentia ad actionem aliquando relationis ad actionem et existentiam. Unde probabile
apparet plures philosophos asserentes relationem secundum esse dependere a fundamentis
in fundamento proximo et solummodo ratione ut ipsa actione et ipsum tamen
fundamentum proximum et ipsum requisitum ad esse relationis, et ad eius mutationem aut
manentiam.

Relationum rationes illae, quae fundantur ratione mensurae
et mensurabilis seu supra specificatae et specificabilis, cuiusmodi illae relationes existentes
ad Deum et creaturas ad creatores, et aliquae relationes quae dantur inter extrema ali
cuius rationis quorum unum specificat ab altero. Hanc genitum intelligit quod nihil
est mensura et mensurabile.

Advertendum est hic duo dici mensuram duplicem esse
metha, mathematicae, id dicit mensura mathematica quod est ratio
quantitatis mensurae et id est mensura id potestatem numero accidit quantitatem ut ratione est.
Id dicitur mensura metha altera, id est ratio aptae ad metendum quod est fundamentum
et metha et hinc obiicum dicit mensura quae est habitus et Deus mensura omnium
rerum entitatis entitatis quod est proximum quatenus quod ex dicit aliam mensurat ab alia
Nam tanto perfectior est quae habitus quanto quod est obiectum sapientiae et tanto
perfectiores sunt creaturae quanto magis assimilantur Deo.

Unde ad filios Dei accedit relationes tertiae fundatae
supra mensuram et mensurabile intelligit id est de mensura per excellentiam et non
de mensura quantitativa. Nam inter mensuram quantitativam et mensurabile
intercedit relatio quantitatis, quae pertinet ad genus relationis generalis.

Relatio praedicamentalis dicitur dividitur in mutuam et non
mutuam, illa dicit relationem mutuam, cui ex parte unius correspondet aliqua relationalis
ei relative opposita: huiusmodi est relatio quae Deus est filius. Nam inter

Hæc filij inter dicit mutua autem relatio correspondentia cum respicit
filium relatio paternitatis, et filius respicit ad ipsum relatio filiationis
hæc enim mutua inter quæ dicit relatio mutua omnia appellant correlativa quia
mutuæ sunt relationes nisi aliquid absolutum aliquid pure relativum.

Relatio in mutua dicitur illa cuius oppositum in non consistit
est altera relatio realis sunt mutuæ est relatio creaturæ ad Deum et Dei ad creaturam relatio
scientiæ ad obiectum scibile. Quia in scientia realis respectus ad Deum obiectum, et ad
creaturam realis ordinet ad Deum in tamen mutua non. Et dicit relationes realis
quæ quæ inter eadem sunt in mensura et mensurabile sunt non sub ratione relationis
mutuæ, cum extrema huiusmodi relationis non includant mutuam autem
respectum correspondentiæ relationis quia licet mensurabile realis respectus ad mensu-
ram, hic tamen non dicit realis respectus ad mensurabile. Respectus relationis
assignat.

Proprietates assignatæ relationis

Proprietates quæ attribuunt relationi quadamentalis
sit 4 Proprietates quod relatio non est capax oppositionis extraneæ. Quia in
duas relationes mutuo se respicientes inter eadem oppositio relativa non
tamen opponunt extraneæ sicut duæ qualitates quæ opponuntur inter
se debet de relatione fundamentum respectus quia dicta assignatio fundamento
Nulla non relatio mutuo indicat seu ratione sui habet extraneæ tamen
si ratione qualitatis supra quam fundat relatio similitudinis aut dissi-
militudinis dicant huiusmodi relationes aliquo modo extraneæ.

Proprietas est quod nulla relatio ratione sui suscipit magis
aut minus. Sicut genit ratione sui fundamenti aqui relatio augmentum inter suscipit
in relatio in se non est suscipit ratione aliquid modus non consequitur nullam relationem
ratione sui sed intendi aut remitti cum intensio et remissio est modus suscipi-
endi ad magis et minus quod non genit ratione fundamenti

Etenim relatio similitudinis quia respicit aliquid
aliquam ut duo aliquid ut quatuor non intendi quia ad denominationem sufficit
cum albedo quæ est magis fundat. Commutatio istud intendat in le-
xema quæ sumuntur in mutuo in qualitate cum etiam in aliquo fundamento
gradualis aut in gradibus eiusdem qualitatis quæ intendi quia relationes

manet in eadem specifica qualitate &c.

3 proprietas relationis est quod nequeat explicare aut diffinire, ut inobliquo vocabulo aliud primum eius rei. Inde Coll. dicitur res pendere de relatione inobliqua, ut Cum Patrem, Filium &c. Patrem.

Quarta proprietas relationum quod sint simultanea et ejusdem ordinis, ad simultatem natae duo exigunt, 1 requisit quod extremum in quo intercedit unum simultanea semutuo inferant. Exigit ut nullum sit causa alterius; nonnisi causa aut causa non sit simultanea respectu mutuo, 1 prior saltem prioritate natura. Ex cum correlativa simultanea sint, semutuo inferant et mutuam et necessariam habent pactio est Regalitatis filii et filiaeque alterius Patris. Hinc sequitur illa esse simultanea et ejusdem ordinis. Namque aliqua dicantur simultanea ordine sufficit ut ordine nequeat esse una ex alia, et relatio requirit ordinem aut diversitatem ordinis in quo ex quibus aut quibus secundum relationis sit secundum ad quo disjunctae relationes pertinent; et relativa sint accepta ut simultanea et ordine. Sed ex pro proprietate relationum illum hic est 3 modus. Nam tres priores sunt non solum relationi verum etiam rebus ipsis praesertim 3 tertia proprietas ipsi in suo proposito Deo.

Sectio 1

Titulo principali in Dubio proposito Respondeo.

Indubio interrogamus Utrum darent relationes reales nunc aliqui respondent negative tenentes partem contrariam, et relationes illas esse diffundebat et negabant aut relationes ac proinde erant ... relationes reales, illius sententiae inferunt quod Senensis et alios Platonicos et Peripatetici quibus subscribit Rumolo in dist. 30 tract. 2 Mens Divina relationes reales admittit Mens M. P. Fr. Francisci et Ill. quem dum ponderat Dum S. Pinella attenuat relationes rationis Deo ad ... quae ...

n̄ ē relatio realis? videmus enim, videmq̄ admittit pro relatione real
ves illę quę fundant inaccidę? ideo quibus transactis, ou perire relatio
desinit. q.e.d. Dicit relatio ad filium solo instanti generationis, quo transac
to iam ad filium non refertur, nec filius ad patrem dicit.

Quęritur ergo hoc sit mira? Ut necessario
sit sedente aliqui relatio realis, in idem indivisibiliter? etiamnum creatis.
Hęc dicit Doctor Subtilis, quibus in loco precipue p. q. 13. art. 1
et q. 1 Deo ad. 1 q. dicit ibidem dicet aliquis? colligit manifeste ex pluribus:
Cum illę res reale creatis sit subjecta absentiam diuidit in 2 predamen
ta eiusq; illorum assignet relationi, sequitur manifeste sentire dari in creatis
relationes reales.

Sed si quis dicat? quę in pluribus relationes reales
indivisibiles cum non videantur esse personales divinis dicuntur realiter
absolute? ergo necessario debent dicuntur relative? realiter relative dicuntur non sit nisi per relationes
reales: et indivisibiles sunt relationes reales.

Pro 1 Ad Ut specialis datur relationes realis in creatis: cum enim
est de aliquo nisi adventu alicuius rei realitatis? formaliter realis
? dictori predata veri ficari? ideo quod albedo cum alius albedo in existit
veri ficat nomine? quod nihil nihil nihil det. Cui illud. et nihil
et adveniente alio albo veri ficat de albedo quod sit nomine: et cum nihil
et non nomine sint predata dictoria veri ficari de eo albedo albedo adventu cum
ęq realitatis? et qualitatis realis veri ficari: et quia nulla realitas adventit albedo
albedo? et quod ponat realitatem albedo alia nisi sola relatio? ita est aliqui real

Pro 2 Ad: Relationes realis respectus sunt ea quę antecedunt
pendent ab accidentibus intrinsecis separantibus ad aliud? nisi illud fuit
exnata sua ordine et habitudine ad aliud? et quia sit quoque unus aparte rei ex nata
sua dicunt ordine et habitudine ad aliud: et aparte rei fuisse dant relationes
reales. Non sit certa et non probo: Nam in effectibus realis ad suam causam
realis mensurabile ad suam mensuram realis et ex nata sua dicunt ordi
ne et habitudine. Cum talis ordo et habitudo inipsa realis in natura effectus
realis et mensurabilis fundet: et antecedunt et non pendent ab accidentibus
intrinsecis separantibus effectus? et sua causa et mensurabile cum sua

mensura effectiva realis ad rem causa et mensurabile ad rem mensuratam
dicit ordinem et habitudinem: ergo dant aliquam relationem realem.

Ad 2 dic: aliquam dant relationem, quia non solum 2m
respectus Creatorum dicunt in, sed etiam 2m respectus speciales relationum, et
dicunt ad et ordinem ad Deum, unde aliquam realitatem
non explicant. Hec dicit Cajetanus ad mentem Sententiarum Scotistarum. Obiicitur. Ergo
quia aliquam personam divinam formaliter ut personam divinam nec essent
aliquid reale nec adinuicem realiter differerent aut opponerentur. Contra ea
veritas fidei: ergo etc. Probatur ulterius maior. Nam Personae divinae
constituunt quia relationes 2 respectus proprii relationum, et solum differunt
et opponuntur relative. Ergo si relationes 2m proprii respectus relationum non essent aliquid
reale nec ipsae personae divinae essent aliquid reale nec realiter differerent aut
opponerentur.

Confirmatur: Ita in Deitate praeter relationes secun
dum proprias relationum rationes omnia sunt indivisibilia et communia, ergo si relationes
Paternitatis aut filiationis secundum proprias rationes relationum non sunt
aliquid reale nisi reale est in Patre, quod non est in Filio: ergo quomodo
Pater et Filius non haerent, ergo realiter opponantur
et differant.

2 Pro Dominicanis partitur relationes reales per duplicem respectum inaequalitatis, alii secundum rationem relationum, tamen aliquantulum Tarantasius realiter, ut videtur relationem dicit in esse 2m proprio rationem relationis, ut dicitur
Parmenides respectus inaequalitatis non dicit aliquid realiter per se utrumque tali respectu in aequalitate unica resultare relationem realem, et aliquam in realitate alia quod non est reale unicum, et ergo reale resultare non per se. Tamen ordinem Dari aliquam relationem realem, illa aequalitate et 2m ibidem respectus sit aliquid reale
Ad 3 nos dicimus 1 relationem nihil aliud esse quam 3m ordinem
unius ad alterum: ergo ordinem unius ad alterum fit per unum intellectum ordinantem et ordinantem unum alterum, ergo relationem fiat et aliquid rationis, tamen rationem sit ratio, quod non habet esse nisi dependenter ab intellectu et non reale habet esse esse independenter ab illo. Confirmatur. Nam licet in aliquibus rebus apparet res et ornatus sua ut unum alterum ordinem intellectus ut fundamentum ea esse rebus sequitur quod aptat

rei id illy relao et habitudo fundall unius ad alterum et q separaos in
illis resultet in illy relao fralt. q o p. rei numq. dat relas fralt
realis i oij relao fralt est aliqd raos.

Ad argum. Reo no. dm. licet m. int omnia
quæ dicunt habitudinem ad aliud possit in illis illa ad illud aliud sepa
rare: plura n. sit quæ independent et ant ad quarum q separaos
in illis exornata sua dicunt habitudinem et ordinem formalem ad aliud
et in tali ordine et habitudine nihil eorum relaos (cum totus suus ef
est in ordine ad aliud. Ut ex ipso quod dent. q. rei duo albo quæ uni
tatem et convenientiam habent in albedine ehq. sicut illy ad alterum, sic in
illis n. separet exornata sua resultat in ejusdem similitudinis, sicut illy ad alterum.

Ad 2 raos Reo quod in aliquibus relaos, n. ibi, ag. rei
exornata sua et fundamenta, ut unum alterum separet in illis, sicut ant dicun
tur independent ad tale in illis separaos in ejus resultet sed relao fralis unius
ad alterum, ac proinde in illis dallis talis resultans erit realis: in aliis
autem relaos solis et fundamenta ut unum alterum separet in illis, ut in illis
Hoc erit et fundamenta ut in illis ejusdem unum raos ad alterum
quæ q. rei non erant dista, unum separet alterum et faciat relaos inter
illas et in relis quæ inquam, n. et sufficiens fundamenta ut ad illis
independent ad separaos in illis resultet relao de facto realis realis
alterum extremum l. distinctum realis int. utrumq. extremum, n. aliqua
int. illas int. venit relao erit relao raos.

Alias M. 2 ô istius Sectionis relatus realis est
ô nos. quod q. sug. eius n. referat q. sug. eius est entitas absoluta. Sed
posito aliquem rei n. variat ejus esse: q. adhuc remanet entitas
absoluta nisi det. mey aliquis ut eius referat, numq. referat
? nemo remanebit entitas absoluta q. relao fundamentalis in du
ctis extremis tamen n. videtur quoniam utrumq. sit entitas absolu
ta dex. q. ad h. ut illis duo albedines referant necessario est aliqua in illis
separaos = Reo ad totum mihi q. m. ad ultima (cum duo albedines sepa
ent sua albedine dissimilia fundall. fralis ô dissimilia n. q albedines que
est fra absoluta s. q relao quæ ex albedine ortus tamen ex fund. prædicamentali
tant q. similitudo non est de raos absoluta, et ad 2. q. respectum, et ad

et ideo debet provenire a sua quasi relativa fundamento tamquam motivum ut
obedientiae, quae sit in duobus parietibus, sed ideo et habet illa referibilitate ad fundamentum
absolutum: nuo ut dicit, sit tuding realiter et relaos rice dum et ratione relaos specialis
dignat realiter a suo fundamento

Dubium

Utrum relatio praedamentaliter distinguat realiter a suo fundamento.

Cum in fundamento relaos et rem diversos exandi est quomodo relaos a suis fundamentis distinguat, et operaos in illis tamquam at ut ap. rei et procedit difficultas de
Sous relaos praedamentaliter. Proque sit vel sententiae referendo et rag
duabus exemplo.

Sectio

Sententia referendo et rem duabus conclusionibus explo.

1a in hac difficultate sent. defendit nullo relaos ap. rei disgui
actualiter a fund. to tamquam operaos in illis. Haec sent. est Cam. Illanus
Marcilius et alii Nominales, qui tenent suaes disp. Ar. metha. sed
Ar. illustrissimus ut ratio quia aut. qui tenent et qui aliqui thomistae et ill
Illustrissimus in opusculo q. 28 dum. 1. Ar. Ar. Summul. p. q. 2 et aut. et alii.

2 sententia affirmat oe relaos praedamentaliter ap. rei disgui a fund. Hanc sententiam docet Scot. dum. Ar. Hoc
ut in opusculo stabilit, et ideo in ea conveniunt fere omnes thomistae. Capreolus
in 1. dis. 30 q. 1 Faenza ibidem notabili 3. Cajetanus 1. p. q. 28 art. 2
Banez ibidem dum. 2 Moneda in metha. sic M. Leama Sib. et Deprea
q. 22 M. Lazza hic in Logica et alii

Qui his citatis et aliis quos omnes referre defen
dant relaos actualiter ap. rei disgui a fundamento diversimode enim quia
in hac disp. discumit. Hic Banez ex suo Sto. et Rec.

Vendunt relationes e fundamenta, ni dicunt realem entitatem, seu distinctam realem qualitatem ut ajunt, sicut duas qualitates. Mainus et Aquarius dicunt distinctas hanc et quidem entitatem ex parte rei, et non ex parte existentiae, id est entitas ipsa relationis et fundamenti esse diversas res, non tamen habentes diversas existentias. Ita Cajetanus, Suarez, Ray, Rivera, Ferrara, Zabarella absolute affirmant distinctam realem entitatem sicut duas res. Nos in hoc videbimus rem ex propositis.

Sit nra 1 Relationes in creatis relationes realiter distinguuntur a fundamento. Probatur ex explicatione 5 propositionis, ubi affirmatur relationes esse modos et relationes advenire subiecto ab eo subsistentiae, et fundamentum dari esse modos et fundamenta advenire subiecto cum illis mutatur. Ergo relationes et fundamenta realiter distinguuntur. Sic Log: illa quae realiter identificantur et eandem actionem producunt. Fundamenta producunt eosdem modos, et relationes producunt eosdem modos, quod est filiorum, et Filiorum spiritus. Ergo realiter distinguuntur a fundamento.

Sed 1 contra 1 Ratio 1 Dicentes sic: Ubi nullus Relationes realiter subsistunt adventiones possunt et imperfectiones tales esse quae realiter a fundamento distinguuntur. Sum quia id quod subsistit adventit est distinctum a re cui advenit, et quia Coeli non sunt subsistentes. Sum etiam quia si esset entitatem realem haberet eo imperfectiones.

Sed 3 rac. Relationes adventit realiter fundamento existente et perit realiter ipso remanente: ergo distinguuntur realiter ab illo. Sed patet et dans Sbo: quia se huiusmodi generatio non est. Ergo est illa est usque et realiter, et in multis pereunte et sibi distinctae. Et manente eodem Sebo et idem quia perit per dissimilitudinem respectu alterius: ergo relationes adventit realiter fundamento ipso existente. Horum sit realiter ipso remanente fundamento. Id est distinguuntur relationes realiter a fundamento: ergo realiter distinguuntur ab illo.

Ad adversarios quod ni adventit aut perit realitas relationis: id qualitas eius. Et inquit Suarez quod relationem non separatur a fundamento et aliqua realitas id solum destructio non cessat relationem denominatio. Sed illa qualitas seu denominatio quae adventit aut perit est aliqua res, et aliqua realitas: id quia res: ergo ni adventit aut perit aliqua

quod pertineat ad eam relationem realem fundamentalem, aliquid nullum ens, nec
per se nec de alia aliquam entitatem realem: ac proinde Petrus de ante generationem habe-
bit totam entitatem relationis Paternitatis: quia habitudo fundamentalis sine tota
est non adeq. Si autem illa habitudo seu denominatio est quod realem in Petro quia
advenit, pertinet aliquid reale et Petro adjunctum.

Sit 2 nota. Relatio est realiter a suo fundamento
distincta tamquam res a re, hoc est Lucum splendentem Moneta et valorem Pecuniae
ex quo illa qui inquit relationem realem a fundamento. Quia relatio ut distincta
a fundamento constituit speciale praedicamentum: Non vellet constituere si non distinguat
tamquam res a re a suo fundamento. Relatio distinguitur a suo fundamento tamquam res a re
hoc 2 Theo. aliquid adversum.

Sed

Respondeo argumentis adversis

Ad opposita argument. 1 nego primum. Ad positum dicto alibi quae intentio et desclu-
sa quacumque alia entitate illam potest non esse similitudo. At qui similitudo est relatio
Relatio non dicunt ab illa duplici albedine quae habet ratio fundandi Petri. Intentum
quia similitudo est Sometes Cap. 15. ut quorum qualitas est una.

Theo dico non illam non potest non esse similitudo secluso quacumque
alia entitate. Probatur nego non illam potest non esse similitudo secluso quacum-
que alia entitate dico non. Et disjuncta non. At qui similitudo est relatio ergo
similitudo. Dico non similitudo fundamentalis nego non. Et probatur
minor. Theo quod ad 2 dicit similitudo est quorum qualitas est una. Secundum
quid est dissimilitudo fundamentalis non de dissimilitudine realis.

Ad albedo cum sit res absoluta non est ad se cum
tota in albedine. Cum enim intellectus hetiquo aliquid est praeter ad aliud non
se totum, seu quod totum non est ad aliud se habere est ad se non per se. Sed quia
aliquid est alteri simile praeter Petrum fundatur a similitudo praeter
ri est quod absolutum. Relativum ac proinde tam albedo quam similitudo absoluta in
albedine solum faciunt non fundant absolute, non autem respective praeter

q. id quo aliquid fit, id existere in re et in quo aliquid fit esse fratr relative et id ex indeit ny addice fre relativis seu nova entitate relationis ut sit fratr relativa.

Sed replicabis: ny sectum hac ratione duorum a fundamento distinctorum duo albedines sint fratr similia: Ergo Concedo ant. et Nego cons: Nam licet duo alba sint fratr alba, non sint fratr similia. Ratio fundamentalis, q. duo alba esse fratr alba est id ex addicione unius albi est esse sicut aliud non vero est ad aliud, in quo consistit fratr similitudo ny fratr est relativa. Unde licet duo alba sint fratr alba non sint fratr similia.

Instabis 2. Duo alba non sint similia in similitudine, ergo in albedine; q. albedo est non similitudo sed res quasi assimilandi. Ego dis. ant. duo alba non sunt similia in similitudine ut quo, Nego ant. in similitudine ut quod. Ita ant. et Contradico quia nam albedo est non similitudo sed res quasi assimilandi ut quod aut fundat. Concedo cons. ut quo et Nego cons. Nam licet albedo sit non similitudo, sit id in quo sit fundata similitudo id quod est similis, tamen similitudo est id quo, Ratione cuius albedo est ut quod fratr similis.

Argument 2: unum alteri ant. ad notam est sine ambiguitate fratr relativum, q. ex notam denuo adveniente ant. ad novam entitatem est fratr relativum. Ego dis. ant. unum alteri ant. ad novam ex notam est fundat remote relativum ita ant. fundat proximo Nego ant. et cons. Nam album ex notam aliud non est fratr relativum sed intendit relativum, fundamentalis illum proximo exercere, q. ex notam sine ny addice alicuius entitatis non transmittit fundamentum ad aliud ny.

Argument 3: impossibile est quod Petrus et Paulus et quod utrique existente unum non sit Paulus Petrus, ergo non Deo auferatur ny possit distinguere relationem Paternitatis non est a fundamento distincta Ego no ant. Nam si haec quod Deus auferret Petrum et Paulum deberet Paternitatem et Filiationem relativam. Deberet et fundat. non fratr.

Argument 4: si relatio quelibet fundatur aliquid

nung entitatis supra entitatem finitam entitatis
denuo realiter aduenerent. Cum imperitia uidetur.
Sed secunda, quia ipse Deus existente albedine finita alia alba licet diuersis
gradibus, quantumcumque distantibus, quotidie incipere posset, et de facto
multa incipiunt; omnia illa incipiunt in minimis relationis similitudini
ad plurima alia quae quotidie incipiunt esse alba: quicumque sit ratio relationis est
entitas distans ab entitate albedinis in minimis existente infinitis fere entitatibus denuo
mihi quotidie aduenientibus.

Ideo quod cum relationes ut diximus sint ita minimae
entitatis, et multae quae per illas fiunt. Licet tamen si tot multae realiter essent ita parua ut nihil
imperceptibiliter accedens. Cum tam sint minimae entitatis relationes, non per nouas actiones fieri pro
ducat, sed ad actiones productiuas sui fundati ut effectus resultent, non est inconuenientis
ut entitates relationum in eos sub multiplicari maximae quae nec solum multi
plicant sicut in Cum iuxta sententiam Alberti 3. p. q. 35. art. 5. eadem numero
relationes ex parte quae ad plures res quae sub eadem ratione respicit ut Ad plures
filios unus ad plures socios. Ad plures discipulos quos eadem Magistra instruit
Vel idem album eadem numero relationes similitudinis referat ad plures quae cum illo
in eodem gradu existentes albedinis reperiunt.

Argumentum secundum Theologum 78 litera
Cap. 7. ubi illa aliquod similitudo in parte ad socratem non est alia res ab albedine, quae
est in parte. Et ita similitudo quae est inter relationes non est alia res ab eius
fundamento: sed idem modo dicitur relationem a fundamento. Ideo dicunt
Thomistae idem intendere similitudinis non esse aliam rem ab albedine quae non accidit
per se productis sed idem et quando res minuitur ad accidens per se productis
res albedinis secuta.

Argumentum 2 ratione per relationem fundamentum se habet
ad modum quae relationem est unum fundamentum. Ideo sed aliquid illud dicitur quasi la
tis gratia: per relationem fundamentum se habet ad modum entitatis ad aliquem modum negoti
ani et Tam. Nam qualitates etiam multae se habent entitatiue ad modum et ita
omnes qualitates non est nobis unum sed res quantitatis aduenientes.

Argumentum 3 relationes diuinitus per sine fundamento
existere. Nam dependentia est propria realitatis modalis: per relationem dicunt

realis afundato. Ideo dicimus ergo minam licet omnia realiter existere absque relatione, tamen in tali dependentia non consistere dicitur ipsius, et inde quod sit elementum alicuius quia reducitur ad tale genus specialissimum sicut in libris de reductione spectat ad predamenta substantiae continuum ad predamenta quantitatis et elementum realitatis genere ad predamenta spectantes.

Sequuntur 5 modi quibus est dubitandum, et primum entitatis intentionalis relationis ut dubitandum est ut aut Philosophi 3 filii Sancti Thomae Scotus Capitis 10 Gesumethis sed 2 sententiae. Ideo dicimus quod relationes est dubitandum modale negantes est dubitandum esse in rerum natura dicimus. Nec licet relationes ut dubitandum esse non quia quod ut omnis quod relationes sit predamentum distinctum ab aliquo quod non est sitibus sicut omnis et non realiter absoluta.

Relationes quae appellat saepe ab Philosophis et distinguuntur modis, sicut etiam omnis multitudo predamenta quae tum idem subsistit simpliciter et Multae. Secundo sententia eius idem in Philosophis invenit distinctio rerum ac quantitatis quanto plus habent entitatis et magis appropinquant substantiae quanto plus habent entitatis et magis appropinquant substantiae. Ideo dicitur in quantitatis et quantitas semper appellat rerum ac in aliis predamentis interdum appellat modalis aut mensura ut explicet eorum tenuitatem et imperfectio.

Sequuntur 5 si relationes realis differunt a fundamento quae relationes duplici quae hoc quatenus numeri ut binarius differunt quadruplicitatis inquibus fundat. Hoc autem impossibile, quia unus numerus accipiatur una numero relationes non possunt in quatuor subsistere differunt realis afundato non possunt.

Ideo quod cum huiusmodi relationes proportionis numeri ad numeros fundent in ipsis numeris et quod in tali dicitur proportionis consistunt et ut supra dicit ultima unitas ut quia dat speciem numero ut in ultima unitate. Cum cum numeri integri relationes proportionis ad alteros numeros hoc est ita ut sint realiter entitative distinctae ab ipsis numeris et partibus numeri. Ideo cum mutuo concedere eandem entitatem relationis in quanto ut realis distinctae rerum aut integrae quae Philosophi relationes quae ita sint formaliter ad relativum ut ad terminum.

Dubium.

Utrum relatio predicamentalis terminetur formaliter ad absolutum vel ad respectuum

Inuiguriosis ad inuestigandis relationis additates a figura de fundamento, et eius distinctione a relatione pertinuimus; quæ relationi particularis requiritur in tria fundamenta, et ipsa extrinsecus, quem respicit. In presenti inquirimus an tria relationis qui relationi dat esse in respectibus, seu fondens in aliis, seu annexa absolutis, sive g manerij. Ratione sit Sec. 1 Ff. placita ponere et proprie explicare

Sectio 1

Autorum placita ponere et proprium explicare

Ratio dubitandi est. Nam Scotus in Lathe ff. inuenit relationis et fundatis quæ omnia sit absoluta adeoque requirit ipsa relationis Paternitatis. Ita in Tho inuenit relationis et ratio fundandi quæ sit absoluta et in ipsa relationis ipsa. Inquirit quæ Nri relationis ipsa Paternitatis tres habet ad id quod est absolutum in Tho, ad ipsa relationis Filiationis.

In hac difficultate 1 Sententia defendit relationis sive mutuum sive mutuum esse Stare ad respectum. Ita Cajetanus q. 13 art. 7 Fonseca lib. 5 q. 1 Sec. 2 et alii q. plurimi

2 Sententia docet relationis sive mutuum sive mutuum trahi ad absolutum habet. Ita Scotus in 1 dist. 30 q. 1 Suarez disp. 48 sect. 6 Vasquez disp. 159 cap. 6 Ipsecky in 1 dist. 30 q. 1 art. 2 ad 3. Soto lib. 4 ad 8 Moneda in metha disp. 6 q. 7 § 3 et alii et Scotistis.

3 Sententia asserit relationes mutuas

ad respectum = 2 mutua id est dicuntur mutua sta genera 2 d Ent
ity Cap 11 Metaphy tit 9 9 sec 2 Gallego Suessia 29. Rubio g 3 Valen
tia 1 g. q 13 dij 9 2 gene 1 dialij q Suarez in modernis Horij, quibus
ad 2 not 11 Lingg 2 g Soto qi realij Lib 3 q 9 art 5 ti 1 d Respectibus.

Sit ma 2 d. Relatio mutua non fundatur
recte ad Ea relativum tri et in dentitate absoluta ipsius. Unde ei tota entitas
tri fg 1 Cetric dicit omnino dere ligui tri relatio pr dam entaliter ma
tua non sunt relata Extrinsecus mutatis ut quod Ratio a gedij qua tam
ti relatio Extrinsecus est ipsa fundatio relativa nunda, aut relatio Ti
atis.

Sto 1 m Mordicate D ius qui 1 g 9 art
2 ad 2 sta docet nam sententia tri certe: Cum dicit, quod relativum esse
est ad aliud relative g li aliud intelligit correlativum quod vult quia mutua
simul natura dynamic. Sed correlativum ut tuet fundatur in ratione correlativi
g relatio correspondent relativi ergo tri g ex mente D ius Stellas Dubij
mutua non fundat ad relativum. Nam patet: Nam g m ad mutua aliqd ali
tuet fundat relativum g relativum, ita denominat correlativum g corre
lativum id est g relativum ratione correspondent alterius relativi g e.

Ergo etiam ipsum pondere Angelici D Testimo
nium id ad quod g se fundat tuet relatio predamentaliter mutua est simul
natura cum ipsa. Ce absolutum tri respectia relatio predamentaliter mu
tua non est simul natura dynamic cum ipsa cum quinque relatio pre exigat p
rium fundamenti et tri 2 m Ce absolutum ipsius: sicut in Extrinsecus
neque resultat ne qn presupponat actionem generativam Patris, ita
ge ed qn etiam presupponat substantiam filii ex genitus 2 m Ce absolutum ipsius g
relatio predamentaliter mutua non ponit ut tuam fundat id quod est simul
natura dynamic cum ipsa nec ut tuet fundat ad ea respectum aut
correlativum sua tri et non ad Ce absolutum illius

Ut 2 nodo ma D: relatio predamentaliter mutua
tuet fundat g se ad id cui opponit fundat oppositionem relativa 2 d oppo
fundat oppositionem relativa entitati absolutae tri, opponti 2 m Ce rela
tivum ipsius g fundat non qua tenuit relatio mutua neque ad aliqd ab
solutum 2 relativum.

Non videt certa, dum ipsa oppositio relativa in relatione ipsa fieri.

Ad 2m oppositio pure relativa negatur

interceder in aliqua extrema, qui utrumque fieri participet ipsa oppositionem relativam, quia dicit aliquis oppositio. Sicut neque inter aliqua extrema aliquam oppositionem extraneam, propter hoc tamen quia in utraque reperiatur fundamentum oppositionis, diversa quantitas, sed oppositionem relativam dicit precise relationem et non aliquid absolutum, et non oponit fieri relative relationem predicamentalem, in esse absoluto sui termini, sumpto relationem, quae correlative ei correspondet. Non est dare, etenim aliquid absolutum est extra quam aut sine eam relationem, ac proinde non potest oponendi relative.

Confirmatur quoad 1m, propterea dicunt, dicendo relationem paternitatis Dei Patris ad Filium Divinum, et relationem paternitatis creatae ad Filium creatum, cum utraque relatio veniat in esse per ad 2m est utique loquendo aliud quam tertia fieri, sed tertia fieri pertinet ad relationem paternitatis in Divinis non est ad absolutum Filii, sed Filium relative ipsum: quia similiter tertia fieri, fieri transmutationem paternitatis in creatis est relationem fieri, et non entitatem absolutam Filii.

Ad 3m relationem paternitatis Dei Patris fieri ad Filium. 2m quod hic ratio dicunt a Patre cum quaeque relationem realem exigat realem tertia dicitur ex extremis quod relative referatur, sed Filius Dei Divinus non dicunt a Patre quod ad aliquid absolutum, sed precise quod relationem Filiationis quae relative opponitur Paternitati, sed paternitas in Divinis non fieri fieri ad esse absolutum Filii, ad esse relationis, 2m quod opponitur Patri, sed est est dicendum de relatione fieri mutua in creatis.

Sit 2m relationes non utrique quidem non ipsae omnes exprimitur altera relationem realem non fieri fieri ad aliquid pure relationem, ideo relationem non. Haec 2m defendit ex prosecutione Thomistarum et praecipue ad 1m Formula sic 2 quendam Cajetanum 1m Patre sane ad Filium, 2m Logica ad 5 tertiam sic Cajetanum, cum aliis ex positis generat ut dicitur est in 1 sententia. Sed ratio 2m de Cajetano Patre qui q. 7 Logica ad 5 tertia Logicae. Relationem illa inquibus non est ratio non referendi ex utraque parte, quia ultimum ratio, sed altera est principalis, quia ipsa omnes 2m Filius tertia fieri realem corrigit

Ubi ergo in multis est aliqd absolute nimis aliqd prius natura
quam ipsa relatio aqua realis respicit

Sed 1 nec ratio Ratione nil respectus pe ad ipsa
in ex. Dei nec cuius realitas relatio realis creaturae ad ipsa (sed ad
diversis derelicta) sed relatio in multis realis
manent ad aliqd absolute et non ad respectum Patet Coa. q. eaterus
dicunt relationem in multis q. respiciunt tres carentes mutua et rei
prorsus relative

Sed ant: q. Deus tg. quia tnat relatio realis
Creaturae solummodo pe denominatione relativa aut respicion creaturae
relative realiter 1 ratio. Sed in tnat realis relatio creaturae nec activae re
lativa 1 realiter 1 ratio: q. relatio creaturae ad Deum in re tnat ad Deum
in fundamento relative ratio. Sed omnis quae ad ultimum pertinet non
relatio realis Cum Deus 1 re sit tenuio absolutus nullus realis re
spectus importans ad aliquid creaturae est realiter est. Non pe dicit Deus
realiter tnare relationem realis creaturae pe respectu ratio q. relationis ad
cum q. videtur in tus Deus tnat realis relatio realis creaturae: immo in tus
ideo intellexit Deum ut relativum relative ratio ad creaturas q. omnis fundam
praeponit ad rem ipsum realis tnare relativum creaturae q. necessario nec
alterum nisi relatio in multis tnat ad respectum sumpta absolute.

Sit 3 Sicut tus relatio in multis in re sit
aliqd absolute attamen ant q. in mente intellectu tamen aliqd respectu
Ratione Nerd. Ha qui in 1 ay 30 q. 3 art. in tus ratione ipsi appro
hendere aliqd ut relativum ad alterum quia in tus nec aperta habitudine in
telligatur exemente 2. Hp. Sicut relatio realis creaturae Dei tnat real
absolute 3. Ratione ergo in tus tnat ad respectum

Sed nec solum ne ponenda in tus ratione
hendat Deum tg. tnare relationem qn. in re Deo aliqd res
pectus videt q. Sicut tus relatio in multis sit in re aliqd absolute ne
quit tamen ut in tnare videtur aliqd aliquo respectu divine
rationis tnat aperitate. nam in tus humanus nequit apprehendere non
Deum ut exemplar aut ipsa divinarum creaturarum q. in

ipsum videret diuersos respectus ad creaturas, simul tamen Deus
eos perciperet, huiusmodi relationes creaturarum in ipsis sub respectu et tra
ditudine ad creaturas videret. Sicut huiusmodi relationes in mente in re
ipsa aliquid absolutum quoad nos tamen videntur, ac si essent aliquid respectiuum
Sed Resoluo argumenta Dicia.

Sectio 3

Resoluo argumenta contraria

Ad opponit argument. 1. 2. 3. 4. huiusmodi relationes, scilicet ut huiusmodi debent esse prior
ipsa relationes, et relationes quae exprimunt aliquam relationem in Deo non sunt esse relationes, aliquid
non sic prior illa: quia non grandi aliquam relationem in Deo non sunt esse relationes, aliquid
absolutum. Nihil est patent. et Nihil probat. quia huiusmodi relationes scilicet
ut huiusmodi, et ex specificat ipsa relationem: quia est prior natura, quam illa: omne
magis specificatum; cum sit causa scilicet extrinseca specificati debet esse prior natura
specificato cum ipsa causa, in eo quod est causa sit prior natura sua effectu.

Dicitur quia relationes realiter resultant ad ponendum fundamentum
et tunc quia sicut fundamentum cum sit relationes ut prius natura quam illa; ita etiam
et huiusmodi; sic intendit in argumento relationes intrinsecae alicuius relationis respon
dentem non est prior cui respondet: quia in Deo non grandi relationes non est relationes, aliquid
absolutum, ad cuius positionem et positionem fundamentum resultet in altero extremo relationis

Ad argutum Ideo respondeo maior. Ad probationem dico. quia
cum dicit relationes specificari aliquo modo non intelligitur specificari suo modo, scilicet
tamen quia sicut quasi huiusmodi, et non causa etiam specificans specificans relationes
Dicitur specificat relationes ut fundant est huiusmodi et ita etiam significat quod ut
ut prior relationes quae specificat non autem ut quod fundant illa quia est prior illa
Dicitur non illa specificat sed esse illam sed

Ideo quod licet huiusmodi relationes fundant ut huiusmodi ac in
de fundant ut relationes specificent relationes non tamen est prior illa quia illa
specificatio propriae non est in re alicuius causae quia fundant specificatione
non est aliquo relationes beatitudo sed in ordine ad quod beatitudo specificatione aude

quod respectu specificationis causa finalis licet ex hac est aliquo respectu
album licet ea non autem id in ordine ad quod, ut ad quantum tantum habet
numerus relationis.

Ad 2 rationes Respondeo 2do ad 1m: relationes realis resultant ad
positionem fundamenti et in fundamentalitate sumptis non ad 1m sicut sumptis
nego ad 1m. Ad 2m nego quod ad 1m partis: etiam et hoc in illis fundamentis non
fiat non Com. Mtn 2do, et non Com. hoc in relationes fiat ut hoc est, nullatenus
pertinent ad resultantiam unius relationis, sed sunt simul natae. Cum autem
dicit quod ad positionem huius fundamenti et hic resultat relatio inter illi ut
ad positionem hic fundamentalitate sumptis et sic est in eo hic fundamentum relationis
sed saltem tantum: non vero est id quod huius rei fundamentalitate sumptis sit causa resultantiae
illi relationis in altero extremo, sed quod sit dispositio prae requisita ut ad fundamentum relationis in altero extremo existens, ipsa resultet relatio: non autem prae requirit ad resultantiam relationis huius fiat id illi tantum, quod sic est similiter nulla
cum ipsa relatio.

Circa 1 in aliqua ratione habet fiat ad relationem maximae relationis maximae relationis et 2 ordinis, distinguendum nulla = Mtn est
Nam album ly se fert ad nigrum relationem dissimilitudinis, non se fert
ad talem nigrum fiat ut relationem quae alterae relationis dissimilitudinis: quae se
fert ad illud per se quia nigrum ac quae non ratione habendi relationem dissimilitudinis non est altera relatio. Et non quod album ratione dissimilitudinis se fert
fiat ad nigrum et non dissimile et nigrum non est dissimile albo in ratione
dissimilitudinis quae etiam fiat ad illud cum potius intuitu rationis cuiusdam
cum albo, quia ut utrumque simile habet relationem dissimilitudinis et album
est dissimile albo in una nigredine et album relationem dissimilitudinis
se fert ad nigrum fiat ut nigrum: et nigrum ratione non nigredinis habet fiat
relationem dissimilitudinis alii ad ipsum.

Sed non mihi ad Cuius rationem dico quod album
non se fert ad nigrum fiat ut ratione nigrum quae sic nigrum solum est dissimile albo fundamentaliter, se fert ad nigrum ut nigrum ratione etiam sua relationem
dissimilitudinis habet relationem dissimilitudinis alii ad ipsum. Imo album
et nigrum solum ut fiat utrumque habet naturam relationis dissimilitudinis,

dicunt fratt dissimilia. Sed ad hanc improbam quæ inequitas esset
Dico quod licet utraq; relatio dissimilitudinis quæ est alteri ad inquam et
est inqui ad alterum. sit ad invicem similis ut quod, q̃ utraq; est eiusdem rationis
et modi ed n̄ illum sit relatio mutua, et etiam quia sanitas tamen
utraq; talis relatio est dissimilis ut quo d facit subiectum cui inest dis
simile fratt subiecto cui inest altera relatio. Sic memoriæ tradit. Respondeo
mus ing; inquia affirmamus relationem de qua realt afundamento, et quod
ibidem dissimilitudine dicti hic dissimilitudini applicate.

Obiij 2. Relatio distinguitur ab aliqd. non est aliqd
relativum. Sed ens; si esset aliqd relativum esset notitia et ignotitia, et omitteret
circulus vitiosus, q̃ d Intany. Saturnius definiret, relationem tamen quod
notitia (nam quod aliqd distinguitur illud est notius) et filiam, tamen relativa
dignet per Saturnitate tamen, et aliud notitia et unum distinguet, aliud
et alterum, prius, id est notitia et ignotitia, ut sic circulus omitteret circulus

Dico quod ad argumentum relatio distinguitur, unum, tratino ad
ne ad tuum, sed ad aliquid, prius fratt nondum sed ignotum ad aliquid. Nam sicut Relatio
in specie facit, unum ad alterum, ita nec definit, unum, ad alterum, et nic nullum se
quitur ex altaty inconvenientia, q̃ Relatio distinguitur in ordine ad unum, sit ad aliquid normal
nondum, et eque notum in ratione sui nec omitteret circulus vitiosus, q̃ unum fratt
ad alterum in obliquo ingredit relationem alterum relativum in in recto et tamen unum
considerat sub ratione referendi et sit ad unum relativum, ac proinde non omittit
circulus, q̃ n̄ distinguit ad invicem, q̃ unum habet subeadem ratione. Quod autem sub
diversa ratione unum sit definitum alterum, non est absurdum, ut patet in materia
de fra causa et effectu.

Argumentum 4 causa fratt respicit effectum causatum;
at qui relatio ex fr̄ in causat a relatione existente in altero sicut nec
ab altero ex tremo, q̃ albedo apud subiectum sita non causat realem similitudi
nem in albedine hispanica cum non sit alterum aggregatum, q̃ unum relativum
causa non est relativum quod d absolutum

Dico quod aliud est considerare entitatem causa
unum virtutem actiuam et unum actionem (super quem omnia fundat relatio causa
aliud est considerare ipsum relationem causæ similitudinem ex fr̄ effectum, aliud est

sideratis entitatis et facti et realis relationis. Dicimus quod causa secunda sumpta prout in tute et actione causat effectum et pars quatenus pertinet in fluxu causae et ut dicit ordinem transcendentalem ad realem relationem causae nihil causat et fundat in creatura sine et respicit proprie solum ut quidem entitatis et facti et relationis adhuc subsistentis.

Ad 1m 2m 3m Ad 1m Relationes rationis realis creaturae ad Deum sunt ad dominium et non dominium in Deo et relationes realis creaturae sunt ad relationem realem et ideo est de aliis relationibus tertii modi et ad 2m Ad 2m Ante omnem operationem in Deo realem est Deus realem sunt relationes rationis realis creaturae et ipsae realem sunt ad Deum et non respiciendi Deum non est de ratione dominium et respicit dominium et sunt ad relationem sic dictum ex denominatione relationis creaturae. Non ratio est sunt Cum illud sit Deus ad quod dicit aliquid rationis aut non ad aliud dicit et ad dominium, dominium autem non est aliud, nisi quod ex tempore et relationes rationis in creatura et dominium est realem in Deo relationem ex denominatione ex tempore

Ad argumentum Respondeo dicendum relationes rationis creaturae ad Deum sunt ad dominium Dei tamen ad aliquid absolutum dominium non est ad aliquid rei petitum non mutatur si realem fuerit sequitur et non sequitur sublata, ergo dicendum est de relationibus tertii generis sequendi in rerum realitatem modum, inverso fuit non mutatur.

Ad 2m Respondeo dicendum ante omnem operationem in Deo realem et Deus est realem fundat modum realem fuit non mutatur. Ad minorem quod si realem sequitur ergo in Deo est positum et dominium ad Deum sunt realem sequitur tamen Relationes sunt ad dominium Dei rationis non ideo non intelligunt. Unde non sequitur. Nam Relationes creaturae nam relationes creaturae non sunt ut realem, sed ut fundant creaturae. Unde Deus et realem tantum seu realem fundant Deum et creaturae non ut realem fuit ut patet ex 8 metaphysicorum aut quod in fine ubi ait. Sed in Deo non est aliqua realis relationes ad creaturas sed 2m 3m rationes tamen in quantum creaturae referuntur ad ipsum exigunt respectum Dei et hoc planum in loco ut ceteris Deum referri ad creaturas in quantum creaturae referuntur ad ipsum non quod et tamen relationes rationis realem

eu subjectionis, nil fecit ad hoc, q. g. fundat Ecclesiam relatio ratio. Dum g. aquo specificet relatio

Dubium 4
A quo specificet relatio

Ex quo prius procedit circa unitatem, et distinctionem, seu specificationem relationis, a quo relatio specificetur. Et hunc dictum tenemur. Relationes fundamentum habent et ad illud tendit. Nostra nunc ratione a quo sumatur relatio nam specificatur an a solo fundamento, an a solo termino, an a termino et fundamento. Circa quod duplex sententia proponetur, quarum argumentum reco.

Sectio 1
Nostram sententiam propono et contrarii argumentis Respondeo

In hac difficultate deserunt relationes accipere suam unitatem, et specificationem ex causis seu fundamentis, non ex extremis. Ita Flandria 5 metha q. 16 art. 1 b. Nazarius 1 p. q. 32 art. 2 quæstiunc. 1, et alii gr. multi. — 2 sententia docet Relationes sumere suam unitatem, et specificationem extremis totaliter, non ex fundamentis, sic docet Gorina 5 metha q. 32 cui subscribit Aureolus art. 3.

3 sententia asserunt specificari distinctionem relationum esse ex fundamento et termino. Ita Illustrissimus Nicolaus 2 q. 6 Sanchez lib. 5 q. 3 & Didacus a Jesu Carmelitanus Dicastillo tract. disp. 1 q. 2 punc. 2 q. 2 Magister Serna hic lib. 5 Log. q. 2 & 3, Illustrissimus disp. 12 de relatione. Parva tract. 2 de fundamentis q. 2 Magistri Ortiz tract. 5 Log. q. 2 sententia 5 & 6 et alii gr. multi tamen tertia, non extra mentem Divi Thomæ

Sit ratio denominativa relationis generica scilicet in specifica ab unitate fundati sit nimirum radicalis tamen et causalis ab unitate fundati: hec de duabus dicunt partibus quorum ad primum dicendum scilicet unitatis relationis nomen ab unitate fundati sumpsit: omne quod ex alio dicitur ordinari ad aliud ab unitate, id est diversitate illius ad quod dicitur ordine fundat accipit suam unitatem, id est diversitatem fundi: id est relatio non solum dicitur ordine ad aliud sed adunitatem, id est totum nomen relationis est ad aliud relationem habere: quamunitatem id est diversitatem fundi accipit fundat ab unitate, id est diversitate fundi in ut in. Nam constat patet

Nam autem probo exemplis et rationibus: exemplis quidem in motu quo quod ordinatur ad terminum quem illo fundamento accipit unitatem id est diversitatem fundi et in omnibus actibus rationum et operum qui cum aliquid ordinet ad aliquid ab unitate id est diversitate illius fundi unitatem id est diversitatem fundi accipiunt.

Ratione eiusdem probo quod id quod ad aliquid ordinatur se habet ut genus ad illud: unumquodque enim propter finem fundat specificatur quomodo quod ad aliquid ordinatur ab illo ad quod ordinatur accipit fundamentum specificationis et diversitatem fundi

Quo ad secundum probo dicendum relationes causantur specificari a fundamento tertio relationis fundandi id est diversitas diversitate unitate fundamentali et causali orta ex unitate id est diversitate fundi fundamentali et ipsum tertio fundat refuse: quia unitate diversitate fundant causali et fundamentali accipit relationis sua unitatem id est diversitatem fundi

Ad autem probo quod id est mediatum tertio relationis relationem habendi nomen fundi et diversum fundat relationem quia fundat ipsum et indueniens fundat fundamento fundi et de mutatis hic fundat relationem sui sed tertio alibi in quaternis fundat in unitate albedinis id est in actione et passione et fundat relationem similitudinis id est quantum fundat in actione et passione id est quantum fundat in unitate albedinis id est diversitatem in eodem mutatis tamen originat ad tandem predicta relationem fundat data in fundamenti diversitate et fundamenti diversitas in ipsum tertio fundat refundit.

Ad pro. sententiæ relatis respondent Dnos:
ex D. Th. 3. p. q. 35 art 5. ubi ait unitas relationis, seu pluralitas, non attendit
ad Dnos, sed ad numerum, utrum, et quadruplex quæ ait dicunt. quæ ex eodem respectu
et unitas, idem relationis relationis pertinenda est ex eo quod relationis fundamentum causa:
quæ ex sententia Dni Th. unitas et distinctio relationis sumit adequate ex fundato

Pro. illa loca Dni Thomæ intelligenda de specificatione
primi principii; quia in eo causa efficiens sumit unitatem relationis, etiam satis patet
ex eius verbis. Item Dni Thomæ loquit de unitate, et pluralitate relationum, quantum ad
entitatem, seu realitatem eius. Non loquendo de ente et non ente, et
fundamento quod illum fundamentum est vera causa et seu realitas relationis. Et
docet Scotus Dist. 26. q. 2 art 2 ad 3. et dist. 8. q. 1 art 5. et habilis per Cum
quo tamen potest quis relationis accipi, seu explicitè ratione, etiam sumi ratio
ut habet docet Scotus D.

Argument 2 ratio. ab eo relatio habet unitatem et distinctionem quia
habet esse fundamento et in ratione: quia fundamentum et in ratione habet unitatem et dis-
tinctionem. Sed non. quia non habet esse ratione quia ab illa etiam habet ratio unitatem et dis-
tinctionem. Nec de alteri. quia ita dicendum est de relatione. Nam pnt. quia relatio non producit ratio-
nem, ex supposito efficient dimanat a fundato. Et ita, habet sumi esse et in ratione

Pro. ad mm. et dicit mm. quod habet esse a fundamento
causali et in causalitate ratione ad mm. et ratione illo mo, non mm. et Ceny eodem modo
ut plures manifestio non ut esse — non ut esse quidem: quia Ho habet esse absolute
et in indipet specificam in ordine ad aliud. Et ut esse relationis fundamentum habet esse ad, et ideo est necesse ut specificet per ordinem ad tertium. Tam-
dem reliqua fundamenta accentis habent specialiter ad relationem quod ultima habitudinem ad fundamentum aquo accipit esse et realitatem, dicit etiam ut pro
pria ratione ordinem ad tertium. Inde est habet specialem in relatione ut proprietas
unitas, aut distinctio non solum sumatur ab eo in quo et a quo habet esse, et etiam
ab eo, ad quod est.

Argument 3. primum intelligimus relationem esse specie distinctam
ex fundamentis quam quod intelligamus esse specie distinctas, per fundamentum ex
fundamentis sumuntur adequate quam distinctio. Sed non. quia quia
fundamentum et tertium requirant, ut sit relatio, primum tamen intelligimus

ipsa sequi ad fundatum et posita transit ad tertium. Sed in illo priori intellig-
imus eam specie diversam ab alia relatione, quae sequitur ad aliam fundamentum specie distinctum. q. d.

Ideo dicendum ante prius intelligimus relationem specie distinctam ex fundatione radicali et in natura Boanti, realiter et completo ante et post. Ad quod ante, no. mm. Nam relatio est simul natura et genere et eo praecise quod sequitur realiter ad fundamentum, mediante ad terminum transit. Unde in ista priori in mno intelligitur fundamentum, solum intelligitur specifica relationis radicalis et in natura nu. realiter et completo, ut dum intelligitur tum. g. nec etiamante illum intelligitur completa ratio relationis.

Ad Sententiam dicunt 1. omne accidens respectivum specificatur adequate ab eo quod respicit. Sed relatio fundamentalis est accidens respectivum ad tertium. Cum totum suum esse illius sit ad illum relativum g. adequate specificatur ab eo. Min et ea aliam. Min autem inductione in habitudines, prae et alias relativas transcendentales. quae ideo specificant adequate ab eo quod illud respiciunt in eo, quasi quaerit et habitudinem habitus. Sed. Cum nomen relationis relatio respectus tertii, ut g. resultat, consideratur ab eo adequate ad specificandam relationem.

Ideo no. mm. sicut aliquando et ad mm. Dno Cog. Relatio mn. fundamentalis adequatur non solum respicit aliquid tertium, etiam quo primum fundamentum aequo causatur. Ideo per ipsum radicalem non transcendentem specificatur.

Argument 1. ab eo sumitur ratio distinctionis aliquius, quod potest in eius definitione tamen m. distinctio. Sed tertium est huiusmodi. g. d. Ideo quod inde definitione sufficit ponere id quod specificat completive et radicaliter g. ea quod animo stinet specificatum radicale, et ideo recte distinguitur relatio ab eo primum tertium seu correlativum. iuxta dicta d. anti. Sed. Ad quo sumatur unitas numerica relationis.

Sectio 2

A quo sumatur unitas numerica relationis

Quæstio hæc pendet ex generali q. de indiuiduo duaꝰ accentium: habebit
tamen, ut ibi, scoto in 3 dis. 8 q. 4. Ugucq. Hos. in 3 p.m q. 9 a. 1 dub. 4.
Suarez ubi supra n. 16, et alij, qui ex ratione multitudinis rerum multiplicant
numeros relationum, dicendum est unitatem et distinctionem numericam relationum
sumendam esse ex unitate, et distinctione numerica subiectorum quibus inhærent
ac proinde eundem esse numerum filiationum, quot sunt filij, et eadem ratione paternitatis ac spiritus sancti esse plures
eadem ratione plures distinctas et alij

Hæc tamen est expressa Doctrina Alberti qui 3 p. q. 33 a. 1 s
ad 2 ait plures esse eiusdem speciei non pertinentes in eodem subiecto non esse prius quod
sint plures Paternitates in eo qui est Filius plurium filiorum generandorum natalis
sed dicet quod habet 1 ant 2 et quod habet 3 ant 4 alibi expe: de mente D.
Thomæ unitas numerica relationum sequitur ex unitate subiecti

Ut hæc ratio nazeat et indiuiduum Paternitatis
relationis pertinens ad ipsum Filium non ex ipso procedentis generans natalis
et de facto existens, et respicit plures Filios sibi coexistentes eadem relatione Paternitatis.
Probatur: Nam quia dicimus Deum relatione Paternitatis respicit Filium ita Quo pertinet
loquendo animaliter intellectiua quia non intellectiua respicit transcendentaliter
intellectile, at quia animaliter indiuiduum quia intellectiua respicit transcendentaliter
plures habentes intellectiua quia eorum uenientia in natura obiecti intellectibilis: et similiter
Deum eadem indiuiduum relatione Paternitatis predamentaliter respicit plures Filios sibi
coexistentes quia eorum speciem aut formam uenientiam in eadem natura speciei Filiorum

Ex dictis patet ratio aut ratio intellec
tiua Dei non respicit utrum speciem formalem esse adequatam, et illud obiectum ma
tialiter aut numeraliter unum plures natura intellectibilis: ita Paternitas
non mediat ut tam formam totalem aut adequatam huic rebus Filium ma
meric et singulariter sumptis: tamen formalis ipsius est Filius et species
natura Filiorum, ac proinde eadem relatione paternitatis respicient simultaneo Filios

actu existentes, et eadem relatione similitudinis habebit respectum extremae
participantia, veniente cum ipso in eadem albedine.

Dubitabis: quomodo Pater filium inventente alio, incipit
realiter referri ad illum: si vero moriatur, desinit realiter respicere ipsum, manente
paternitate circa alium: quare dantur in illo duae relationes paternitatis: tertia videtur contra quartam generationem Filii: Pater non referebat realiter ad illum, priusquam generaretur, iam refert realiter ad eum: quomodo denuo incipit referri.

Ego, quod sicut adventus, et ejus incessus diversi
sunt emanationes circa aliquem subjectum, nadventus, non tantum, sed novae existentiae quae existentia quae illi respicere certis, sive ante inclinant ad existendum, et denuo inclinat ipse ad existendum, et sic similiter ad totum Patrem filium, quomodo nascitur aliud aliquid denuo respicere illud, non est necessarium ut habeat novae relationes realis, quod praecedens, quasi extendatur ex quo hic mutatis et cum relatione novus respectus relationis ad talem filium: ut dicit Doctor Scotus.

Ita dicit adhuc: dicuntur modo respicere relationes, quae
tali determinatae, et dicuntur denominatae relationes, non fieri: ac
ne fiat ab actione quo dicitur trium productum: et non tres fiat et generetur
ab determinate existentiae, aut non genitis, quod attinet ad illo
subjecto: et id individuum, antecedentia multiplicatio filiorum non obstat
unitatem paternitatis: ab uno vero productione fit et fiat ad unum in
genere unicum: sunt, cum productio ad fieri ipsius effectus singulares
et solutionem res singulares fiat actualiter produci. Ergo nec illa et diversi
unitas actio productionis non ad plures: non numerice adsunt: et fit
una relatio fundamentalis fiat ad plures extremata et distincta.

Dicitur quod ex illo patet mihi, quia Deus
fecit primum filium deinde non fecit tertium filium ante illum generatum, cum
illum primi filii ante sui actualem existentiam non est tunc respectus ad
fundamentalis: quemadmodum ipse quod generatur et tertius filius respicit ad
illi eadem relationes indivisibiles fundamentales, quae denuo dicuntur ad ipsum
tertium filium nondum existentem non ergo novae relationes fundamentales, ut
remanent adventus, et genitus, et novae extrinsecae mutatae relationes praedicamentales
ad extremum denuo participantes non fiant transeunt ipsum. Sed ipsa

si aliqd non in participans bonitatis qui est non finita specificans voluntatis
denuo illi participant voluntas illud respiciat habitudine transcendentali
sicut respicit cæteras obtas inadequata quæ sunt in ratione boni.

Ultimo illi fundamenta proximi ag in degen
det unitas relationis fundamentalis paternitatis, et sic disserendo de
hiquis relatio et prius de actuali generatione genita quæ transit specia gene
ratione, aliqn sicut numerica multiplicant active, paternitates, circa numeriq
multiplicant genitos, multiplicarent etiam paternitates.

Fundamenta proximi cui respondet unitas
relationis paternitatis et pro generatione quæ si manent perseverat quia
omnis distinctio oriretur generatione actualis adeoq relationis et nova generatio
ad nova existentia principia non tum matutie aut partialis. Prohinc facili
ime patet Nullo ad minima argutia partis Neoterici tendunt persuadere
relationes fundamentales de facto multiplicari in quibus et circa numeriq
multiplicantur proxime partialis Disputat. 8 de 6 ultimis fundamentis

Disputatio 8

De sex ultimis predicamentis

Quæ de illis fundamentis nobis addidit Fils, tum quia pertinent ad magni momenti ut tumeliq exactiores ratione eorum dimarum. Quamex
ulta et ipsis distinctis quia appellat Locus genere et cuiusdam exulta et tem
pore quod est alterum species quantitatis genere et numeros etc. Similiter exulta et relative ac
simultatis et distantiæ genere et numeros et ubi et habitum. Clandiq exulta et opus
et situ ——— quæ et pro ratione generum ac ipsis et pro. de ipsis
ruo ordine agemus in ha disp. ——— De ultimis istis sex fundamentis dis
tant indeterminate extra et an sit quid absolutum et relativum.

Dubium

Utrum ista sex predicamenta consistant in denominatione extrinseca et an sint quid relativum vel absolutum

Praevio enim dubio exacto, dicta e praedicamenta sint denominationes extrinsecae, ut patet ex dictis, ergo absolutum, respectivum et mixtum, sequentibus, ut ex declaratione, quae fit sectione unica, dictum dubium paucis declaro.

Sectio unica

Utrum dubium partem declaro

Circa 1m dubii partem aliqui nostrorum nominis Dei tunc affirmare videntur hae sex ultima praedicamenta esse denominationes extrinsecas ita ut aliquid sit quantum denominatum illa extrinsecus quae procedunt ab superficie continente, quod pro mensurante habitus accidentis. Sententia docet haec praedicamenta esse denominationes extrinsecas et quod quale et accentia intrinseca relicta in subiecto ex aliquo extrinseco. Hic docent Doctores Alvarez, Magnus, Ugolinus, quos refert et sequitur Sylvius in 2 dis. 29 q. 1 art. 2 et alii Doctores Thomistae.

Sed haec sententia et extrinsecus denominationes intrinsecas et extrinsecas denominationes, non per causam diversam primam sed per semel admissam denominationem non per hanc ultimam praedicamentum ab tua in praedicamento extrinsecus. Sed ante quam ego ego quae intrinsecus denominat aliquid, aliquo est denominat extrinsecus tuum respicit, quando ego sedeo, quale est mirigerio animal non est aliquid, et pariter unum est duo et sedeo, quales unionis, ut patet. Si respicit intrinsecus, ita prout sic esse duas unus et duo et sedeo et sequentia ultimae plures praedicamenta.

Ergo sic ergo nullum aliquid plenum et intrinsecum inter ubi et quantum denominationes extrinsecas sufficiunt. Ubi circumscriptio plenae extensionis fiei dicitur esse in loco, et ex illa mensurano et extrinsecus

temporis dicit esse in tempore, et sic de alijs. Et quia ex praedicamentis
ordinem non habent ad alia entia, et accidentia in esse.

Ideo dominus Ioannes Flandrensis in loco, esse in
tempore non importat praedicamentum extra locum et tempus. Et peculiares
res sive accidentia quibus res sunt in loco et tempore, ineffabiles existentes, et tamen
illis seu accidentia dependent a rebus extra, quae magis habent entitatem
ut ineffabiles existere non possit (ubi in dependet a loco, quod a tempore et sic de
alijs, ut infra dicetur) ideo de illis sequimur ac illam denominare extra.

Veniamus ad 2m titulum, partes an sint istae
praedamenta sint quod adductum? quae relativa? Circa quod aliqui antiqui
quos refert Herveus discurrunt scilicet in aggregato quod ex absoluto et relativo. = Sed falsitas huius sententiae patet, quia praedamenta substantia
quae sic detracta, non possunt ex rebus denominare praedamentum, ab esse. Et
sententia docet esse veras relativas. Quae videtur esse sententia Scoti in 1 dist. 8
q. 1. Iam defendunt quamplurimi.

Sed mihi videtur haec praedamenta sint relativa tantum
dici, ac proinde non sint vere relativa, quia ad aliquid. Haec dictum est in Porphyrio
Sed quia pro ratione relativorum esse est ad, seu accessio facionis respicere aliud
ex proprio et nativo ejus effectu, sed non venit istis praedamentis, non relativa
esse.

Primo discurrendo principalia: Iam in primis quatuor
ultima praedamenta ex propria ratione dicunt esse in, siquidem ubi facit ut
res esse in loco quod, in tempore et situs dicit ponit partes in loco et habitus
resultat ex eo quod res sit in corpore: et nullus horum propriae sequendo
in ratione ad. De actione et passione idem potest. Tum quia ex propria
ratione non dicunt ad, quia actio dicit esse ab agente, passio vero in passo. Tamen
quia essent vere relativa necessario essent mutua, ut patet; sed non reputant quia
Et nam quia actio et passio non sint simul natura: ita in est actus activus, hic vero
passivus, Et inquit Scotus quia Scotus ex hoc actio et passio esse possit illo;
ut patet esse stat.

Confirmatur quia si sic ita esset iam haec praedamenta sunt essent
sub praedamento relativi, et ex consequenti solum essent quatuor praedamenta

Contra necessitatem philosophorum sententiis quamvis superiorum hæc prædicamenta non sint vere relationes, sed entitates absolutæ.

Atque ex prædictis dicimus hæc prædicamenta dependent in suo esse ab existentia illius extremi quod sint vere relationes et non ab aliquo absoluto cum videantur nota sequi quæ inter diferunt relationes dicti seu transcendentales et predicamentales seu prædicamentales, quod hæc nequeunt existere sine tertio non autem illa. Ayuero probatur tum inductione tum etiam ex imperfectissima et deficientissima entitate horum prædicamentorum quæ non recte salvatur per illam, quod dicant ordinem ad aliquid extremum nisi etiam requirerent eius existentiam sequitur illud sumunt plurium qualitatum salvatur per illam

Ideo non concludit quinque phas dicas relationes dependere ab existentia aliquius extremi non ex illa ex eo quod sint vere relationes et non ex eo quod illentia imperfecta et minime entitatis quod non illam relationes et etiam aliis entibus sumunt ut patet deunione et aliis modis quibus inter assimilant ista prædamenta. Quo fit ut licet omnia relativa dicti seu transcendentalia petant tertium actu existens ut patet de esse et habitudine cinque disjunctis a relatis prædamentalibus quæ semper tale ea illis postulant ut dicit tamen plura illa relativa dicti quæ etiam requirunt existentiam tertii non quatenus ex eo quod sint relativa dicti et ex eo quod sint entia imperfecta et deficientissima entitatis, ulterius patet et omnium illa ista prædamenta quæ proinde magis accedunt ad relationes prædamentales quam alia relativa dicti perfectiora et quæ communiora participant ratione absoluti. Dicendum quod sint prædamenta actionis et passionis

Dubium

Quid sint prædicamenta actionis et passionis

Ad plenam horum prædamentorum notitiam disputanda videbatur an omnis actio subsistet in agente inde non pendet habitum in quo nulla propria ratio tam actionis quam passionis. Sed quia hæc difficultas propius ad tinet ad lib 3 physicorum ideo in præsenti sufficiet pu

prędamenta, ut cum eo agatur. Quoniam est sectio unica, hęc duo prędamenta explicabo seorsim.

Sectio Unica

Hęc duo prędicamenta explicata seorsim.

Notandum est prędamentum difficultatem plura requiri in productione physica actiuum efectum. Sp. in calefactione: 1° ut in ueniat subiectum seu suppositum ignis, cui ut quod tribuit calefactio 2° ponatur operatiua seu qualitas, q. ignis attribuet ponit, seu in actu ad calefaciendum: 3° effectus nempe calor in ligno producitur. 4° motus medio quo ponitur ignis transit dem calido in calidum. 5° mutua relatio prędamentorum inter ignem et lignum.

In nullo autem horum ponitur essentia et metha actio aut passio. Nam in quinque dictis accidentibus supponitur id est quę ueniens qualitas in sue operatiua quę sicut appellatur actio aut sive causalitas aut originalitas quę est principium actionis, ut ex 3° dicit Sp. notant Thomistę tamen in creaturis certum est reali distinguitur ab actione quo quę de essentia sumitur ut probat Arriaga in numero pene solo. Similiter certum est actio sactis quiet, nec ipsum effectum, et id est de quo agitur est dicta prędamenta. In relatione in prędamentis ignis et ligni, minus potest intelligi, dicitur quę relatio est dictum prędamentum, tum etiam quę nec ueniens ut ex ipsa actione et proprię fundatur inter ut ut sunt dicitur de relatione stantes demonstrant uincunt eos Metha Capitanus et Arriaga q. 25

Ex quo iam facile potest cuique sani discernere actio et passio: actio in est causalitas causę efficientis. Irrelatio actio est accidens quo res attribuitur actui producenti, cum qua definitione coincidit ea, quę tradit Filiberius lib. de prędamentis, et nominatim 2° qualitas quę 1° ut hac 6° capit. scilicet, actio est qua 1° mm° in id quod nequit agere dicimur

Sed etiam sunt distincta genera, sicut patet per eum
quod Aristoteles 5° Cap. 3 sequenti, sicut agere nihil aliud est quam causare in passo; sic pati nihil aliud est quam fieri a tali quo recipere ac prorsus sic pati fieri: quod est actualiter recepto in actu secundo per primum. Sive actio est aquo resultat actu recipiens, hec in omnia vitat se ut in eidem, nec in genere nova ex plaude.

Ex dictis infertur 1: quod specialiter actionis, in merito et agere in quo quod operatione specialiter vero pari alio et actione producto. Dictum est quod actio est actio, dicit enim ordinem ad agens: est quod proprium actus per operationem quod ut quo est recognoscitur. Et illi qui illi ordinat quod actio agens operatione et quod alio significat ad aliquem motum solum sensu et in physicis, et hoc modo sit dicit

Ex deducit illum modum actionis transeuntis quae ordinat quod se ad mutationem physicam motus exterius correspondere quod demonstratur, et id actionis immanentis, huiusmodi intellectus et voluntatis et non est vere et propriae actiones quamvis illi sicut aliquis tamen opponent. Nam actio quamvis pro qui in tra et alii motus quae et physicis motus possibiles. Et illum modum actionis transeuntis induci motus physicis ex quo possibilis: et propria et vera actionis quamvis illi tamen summo petit actionis transeuntis et nullatenus extendit ad actionis immanentis.

Pari: potest quod sicut id quod non est vere et propriae substantia negatur speciaque quod illi ad quamvis substantia. Ita quod non vere et propriae actio nullatenus potest operationes hominis quae actionis quamvis. Et actio pure immanens (cuiusmodi est intellectus qua intelligit et obiectum intelligibile) non est vere et propriae actio, alio modo intelligitur quod actualiter subsistit cognitio actualis, vere denominatur et geniens (cum negetur aliqua materia transeuntis actionis quae vere et realiter substantiae patientis, et physice et realiter receptione alterius et facti.

Et actiones immanentes, quae non ordinantur ad mutationem aliquam materiae exterius ex parte agentis tamdiu dicuntur actiones grammaticaliter aut improprie non ut methe aut quamvis illi, Hoc est quia et quae se spectant ad quamvis qualitatis et ordinem

sub l. specie qualitatis predamentalis minimis sub annulis poros. Hec dna est d 109 g 8. de gen. ant 6.

Actio tripliciter aut predamentalis, hinc fit in plures species iuxta qualitates suas. Unde alia dicit actio substantialis, alia accidentalis. Actio substantialis est illa. Cui conveniunt omnia ad substantiae substantiae: huiusmodi est actio generativa, qui producunt substantialis genitis. Actio accidentalis est illa quae ordinatur ad producendum aliquid accidentale. Et calefactio quae producit calorem.

Advertite quod nomine actionis substantialis non intelligitur substantialis entitas distincta a accidentibus: siquidem quaenis actio creatur aut predamentalis extensitative accidens distinctum a substantia: et id actio denominatur substantialis tamen restrictive minimis quae tendit ad productionem substantiae.

Actio predamentalis accidentalis sub duo dividitur in naturalis et artificialis sub quae actionis naturalis comprehendunt omnes actiones quae procedunt naturaliter ab agente naturali et tendunt ad formas naturales, prout dicitur ignis artificialis cum illi calefacio, fugefacio etc. Rursus in eis actionis artificialis comprehendit omnes actiones transeuntes quibus artifices non artificialia producunt effectus artificiales. Et hae omnes actiones edificandi dicunt artificiales: et illae actiones ordinatae ad effectus supernaturales dicunt supernaturales; et denominatur partis cuius vis actionis desumitur a termino ad quem tendit et quae ordinatur d 2 q. sint ubi et quando.

Dubium

Quid sint ubi et quando.

Istos duos predicamenta eventus quos nuncupamus predicamenta, et ipsos dissere et nuncupare est. Et hic unice strictus dicuntur predicamenta, ut exposito.

Sectio Unica

Istorum duorum predicamentorum eventus expo

— co —

Quantum quantitas est sumptum significat id quod nuncupatum machina denotat agere; ita ubi actionis significat id quod aliquid denominat in loco existere. Ita aliquid ubicatur, nil aliud est quam esse in loco. Et ut iuxta diversitatem mutuam eventum loco per diversitatem ubi est sumitur, in ubi inclusum existitur aut circumscriptum et in ubi finitum.

Ubi circumscriptum aut similitudo illum modo, sicut Deus Omnipotens qui non in mensibus, ubi exultum detrahit ad alicuius loci detractus. Et sic quoque, qui Deus non est, sed illud, quod omnibus locis, seu quae existit ubique, per appellatur. Ubi circumscriptum aut illimitatum omnimodum in rebus mutatis ubicatis.

Ubi finitum, aut similitudo est illud, quod detrahit ubicatus ut ita illum in loco detracto ut non sit simul alibi aut ubique. Hunc modum ubi ipsum circumscriptum creatum tantum spiritualis quam corporeus quantum in creatura generatur in loco tot detrahit et adequatur cum loco, in quo actualiter existit ut non possit esse simul in aliis locis, ut ipso in illis Dei esse simultaneus.

Ubi similitudo aut finitum rationem excludunt diuinitatis in ubi pure definitum et circumscriptum. Ubi definitum est quod ubicatur ut spiritualis quod ei detrahit ad locum detractus, nihilominus existit in illo modo diuinitatis quae existit tota in toto et tota in qualibet parte loci. Et sic ita realiter existit in toto corpore et in qualibet parte corporis. Et finitum quod existendo in loco detrahit ad illum ut non sit simul alibi, ut ubique, aut circumscriptum existit alibi quo existit et potius ubique ipsum.

Sed ubi circumscriptibile est illud quod stat sit et quibus in uno loco et tota corporis pondere toti loco et partes illius partibus loci. Vnde ubi quibus stant partes corporis quae assistunt quantae est statui ubi circumscriptibile quod assistit et ratione existentis in loco uerum etiam commensuratae eius partibus: et id est propriae circumscriptibilis autem ab loco. Hoc supposito

Sera de resolutione fundamenti in mundane et diffinitione Gilberti quae sic scribit. Vbi est circumscriptibile corporis accidentis proprie loci proximioris. Huius sensus est, ubi est accidens resultans in re locata, ex eo quod locus diminet medio quo quasi coniungit et proportionat locum et quod Deus stat in 4. dist. 6. q. 3. art. 2. ubi aggellat proportio locati ad locum: assert. quod ubi est id est ubi in corpore et tempore et loco: ac proinde in praedicto ubi est loco.

Quod accidens est, ut quis Deus aeternus fuerit pons neque se quicunque loca tamen in eodem aeternum fuit ubi est id est D. Thomas in 1. dist. 37. q. 2. ad 3. q. 1. et ibi optime argumentat: in quocunque est aliquid oportet illud esse in alio nihil omnino est. Nec locus nec aliquis res aeternus fuerunt. Deo aeternus fuerit ubi est in religione. Vnde dicit est: quod in ante omnium universo caeteris Deus. Hoc nunquam esset quaerere de illo: ubi esset sicut dicit hunc quis fuerit est extra causam: et tamen est in loco: et sic nullibi esset. Thomas fundat hanc fundamenti primae explanationem in diffinitione Gilberti quae sic breviter tradit: ubi est accidens resultans in corpore ex circumscriptibilitate loci. Ubi est accidens quod est in loco

Quando dicit: idem ubi rationem originis sortiens ratione corporis et dicit tale fundamentum ubi dimanat a quante constituere est fundamentum et id est tamen dicit ubi fundamentale. Sum multiplicia existant in loco ut stent a illo et plus dimeant loci operandi in ipsis hinc sequitur ubi simplicia non queunt unitione sum ubi circumscriptibilia et tamen et quitunce et id est ab ipsis fundamentis excludunt ubi divina et simplicia, sum nec Deus nec Angelus queunt unitione cum re, ut possit imo essendi in loco. Tra Cat. sentiunt Scotistae? sunt alios quae excludunt ubi fundamentale quae tenere non possit ubi circumscriptibilia quae

eius definiunt; hoc est, tantum ubi res, spiritualis et ubi predamentum religiosum pro aut resultare eius aliquale similitudine ex ubi circumscriptione

Secundo adhuc nullus est locus ubicatus, aut capax ubicationis circumscriptionis alicuius quantitatis. Nam ubi circumscriptio exigit mensuram inter ubicatum et locum in quo existit, quae mensura consistit in hoc quod totum eo magis pendeat totum loco et eius partes partibus loci huius mensuram nequeat fieri alicuius quantitatis ex ipsa ubicatio, cum ab ipsa quae proveniat extensio partis et contractio partis, quia ne congruens illi tam ubicantis, ubicationis circumscriptio est certa quantitas, sicut non partis, quia Angelus ex abit definitive in loco est eius genus, ut docent sapientiores theologi tractatus de Angelis

Quod predamentum sic difficultatem habet et id quod resinguit in telemoralis ex adventia aut mensuratione temporis quae dicitur sic se ad pauciores tres reduci quod est accessus quo res est in tempore sicut ex extra circumscriptione loci resultat in re locata ubi quod fuit dicitur esse in loco. sic ex incidentia extra temporis mensuranti res tempore resultat in eis quod quod fuit dicunt esse in tempore. Sed esse hodie esse

Nam sicut corpus denominatur album ab albedine quae ei inest in hoc et ita res temporalis quae mensurat tempore suscipit specialem denominationem ab diversis temporibus quibus mensurat. Nam Leo pontifex quae heri fuit habita denominatur externa; et quae hodie existit dicitur esse hodierna; Cum de omnes denominationes quae conveniunt rebus temporalibus prout mensuratis diversis temporibus spectant fuit ~~quod predamentum~~ ~~quae~~ sicut ubi circumscriptio dividit in plures species circumscriptionis dicunt fuit aut durabilitatis locorum quibus circumscribuntur res corporeae et id dividit ubi insunt et locum et ita quod dividit in duo diversa tempora.

Et quod quod est in primum quae huius predamenti dividit inter tempus in presens, praeteritum et futurum et unum quod hoc dividit in tantum species temporis nimirum in mensem annum diem et id quod in pri

mente citus et habitus

Dubium

Quid sint praedicamenta citus et habitus

Duo posteriora int praedamenta Aristotelica sit citus et habitus, l habere: ag. actis tam de reliquis recto suo ordine, restat nunc de istis duobus declarare suas natas. ag sit sec. l. quod tenendum sit breui sub hac sectione disputo

Sectio

Quid tenendum sit breui sub hac Sectione disputo

Vt ipsa actione explicet, quid sit citus praedamentalis quae dicitur a reliquis praedamentis ad cognoscendum est. Primum citus duplicem habere significatum. 1° Sumit pro ubi circumscriptio rei corporis. Nam omnia corpora quae diversa habentia diversas ubicationes aut existentes in locis diversimode distantibus a quibus locis unicuique dicantur habere diversus locum. Ingua a definitione cit. dicit, quod quaeris in mutatio locomotiva citus nomen ubi circumscriptionis

2° pro quibus sumit citus quoad distinctionem praedamentorum ad discernendum ab aliis reliquis praedamentis quae sic definit et quidem quae partes rei corporis ordinantur in ordine ad locum, id est habitus, dum sed non omnes sedet ita suas partes diversimode disponitur in ordine ad locum, at cum fiat recto corpore indebitum dispositio partium appellat citus praedamentalis

Ex qua definitione deducit 1. falsitatem eorum omnium qui existimant citus n disponi ab circumscriptio: Nam ubi praedamentale sumitur in quanto absolute in locum diuinitatis aut circumscriptio ut supra dixi; citus addit determinationem aut ordinem partium in ordine ad locum, nimirum unguem suum, aut decorum aut ungues cunctis aut pilos ad quem decet sunt citus cum ubi circumscriptio

BIBLIOTECA UNIVERSITAR

Primus est dominetur distinguitur ab alio

Deducit de exemplo solo: positio autem ordinatio partis est in duobus dispa. Alia dicit pro partibus inordinatis ad se et inordinatis ad totum quantitatis absolute sumptis. Cuiusmodi est positio autem ordinatio qua sunt una pars integralis corporis humani et extra ab homo positionem primis capitis extra pectus, et hoc extra ventriculus, et huiusmodi positio autem ordinatio ~~qua sunt una pars integralis corporis humanis~~ pertinet fratis ad predamentum quantitatis. Alia est ordinatio partibus inordinatis ad existendum in loco certo et determinato, cuiusmodi est certo qua corpus sedens coaptat ad locum certo et determinato ordine, aut dispositio suarum partium, quae quidem attinet disputatio predamentum situs.

Situs predamentalis dividitur in naturalis et voluntarius. Situs naturalis est illa dispositio aut ordinatio partium quae rei corporeae venit anata, tenimur ori venit anata ut eius caput sit in loco superiori et reliquae partes in loco inferiori usque pedibus ad caput et hic dicitur deducendo de rebus animatis, quorum quidem est anata habere certa dispositio suarum partium. Situs voluntarius aut praeter anatalis, et dispositio aut ordinatio partium non veniens rei anata. Voluntarius quinitalis partialis et arbitrarius animalis ut vestis tam calceus et ~~quae~~ reliquae dispositiones quae variant ad libitum.

Habitus quinus attinet predamentum non tamen pro habitu quemadmodum est species qualitatis predamentalis, nec pro habitudine aut positione cuiusquam rei, sed pro denominatione resultantes ex adjacentia indumentorum ordinatorum et hic dicit sol. et aliqua denominatione advenientes subjecto ex adjacentia indumentorum et corporum et quae circa corpus sit adjacentia. Sic est vestitus et armatus et calceatus.

Diversus enim intelligentia dicuntur et est quod quemadmodum illi circumstantiae resultat ex adjacentia cum origine et ex modo mensurae et temporis. Sta habere predamentalis ex adjacentia indumentorum resultat et dicitur vestitus corpus stantis aut circumstantis alicui determinato dicit bene determinatus, et ita corpus sedentis

delato in dumento dicit hæc delata habitus

Et id.co dividit prædicamentum qui habitus prædamentum iuxta diversitatem indumentorum quibus diversimode fit animalis et Hæc vestis. Adverta tamen sub nomine indumenti comprehendi non dum indumenta verum armaq. tam offensiva q.m defensiva; quæ ed habeatur et ed precinctu gladii sit denominatus comprehensus sub prædamento habitus

Adverendum est denominatos provenientes a partibus intrinsecis subsistentis unitis corpori non comprehendi sub prædamento habitus huiusmi ed dentatus ex pelle bruti habentis dentes aut ed unguatus cagellatus et ed Nam huiusmi denominatos spectant sunt ad qu aut prædamenta subsistentia Cum provenient a partibus quæ attinent ad physicam aut substantiam substantiæ subjecti de quo prædicant, scilicet ad integritatem ipsius. Habitus quatenus substantiæ prædamenta, tantum modo comprehendit denominatos advenientes corpori ex adventitia alicuius indumenti ea mi quo nuditas corporis tollitur

Rursus adverendum est quod aliquid subsistit propriæ ea parte denominatos habitus nisi est ut beat dispositos, aut forma definite aut ordinate vestitus armati. Id.co tamtymo cum forma animantis quæ per organizatio positos nisi partibus sit intrinseca aptata ad usum vestitus, et armorum fit subiectum propriæ et sunt denominatos prædamenti habitus aut vestitus propriæ Et cum propriæ dicant vestitus ornamenta partibus sit adventitia M.a Sto, et aliqui Thomistæ hæc de prædamentis sufficiant Dixi de post prædamentalibus

Disputatio

De post prædicamentalibus

Quibus ex rationibus predicamentorum non ratio sed ordine dominetur, sed prædicamentum quibus ex rationibus predicamenta disponere ita necessarium. Sed predicamentum aliquid aliquid actionem, aut passionem sequentes predicamenta, aut quæ illis accidunt ad invicem separata, et quæ in multis predicamentis invicem mecum et cum ordine impertiuntur, aut in aliquibus deinceps et multis inpresenti. Cum ad ingenii religiosi qui in omni verum assignant quinque post predicamenta videlicet oppositum, priuatum, immediatum modum habendi quinque ex illis succinte perstringam. Duo sequenti, tanquam duo unum quæ potuerint inter predicamenta

Dubium unicum

Quid et quotuplex sint post predicamenta

Ut dum videbitur mihi ut, quibus ad post predicamenta pertinent, et ut ad quod quæ necessarium et ingressum faciamus breve, cum cum illius disputationis currere mihi fuit visum, et ut Secunda hæ post predicamenta quinque relinquo

Sectio unica

De post predicamenta quinque examinata relinquo

Et inci quamvis aliquando opponitur adverbiis opposito (sit tunc oriundi) in oppositio dialectica et physica sit opposito quoque, et verum. Deo opposito dialectica aut intentionalis potest in presentiarum esse controversia: et ad in presenti tamen tempus tractandum est de opposito fisica quæ inter eadem interesse quia huiusmodi oppositio abstulit et primum post predicamentum oppositio realis propriæ ita dicitur est quæ repugnantia quæ inter eadem inter duo extrema eadem quinque naturam eorum sunt. Ita in utilitio posit fallit uratiti et uratiti repugnat simul in uno inmediate oppositio realis stricte sumta dividit in quatuor

inquit u balina, nimirum ipsorum relativa, privativa, privativa et dicto
ing. Oppositio relativa est in oppositis duorum extremorum quæ sunt
ex multiplicia respicientia a qua una respicit alia, cujusmodi est in oppositis
intercedens inter S. et N. Hæc denique subsistit simul et simul et sublatis
respectibus diversorum, neque tamen fit ut unum ex eis sine alterius
respectu existere ni. Unde correlativa dicuntur opponi relative respectu
cujus de extremis quæ nil possit relative respicere cujus.

Oppositio Maria est repugnantia duarum qualitatum
positivarum, quæ sub eodem genere maxime distant sub eodem subiecto mutuo se expellunt
cujusmodi est opposito inter calidum et frigidum, albedinem et nigredinem, sanitatem et
infirmitatem, quæ quamvis natura sint expellit natura tamen aliam ab eodem subiecto, etiam
non simul sub eodem gradu qualitatis.

Oppositio privativa est repugnantia inter habitum et privationem
ejusdem, cum ex parte in subiecto apto ad illum recipiendum; cujusmodi est opposito quæ
ponit inter cæcitatem, aut ignorantiam scientiæ. Advertatur quod licet oppositio
privativa fratres ut ita dicamus intercedat inter habitum et privationem, dicitur privativa;
potest tamen extrema positiva opponi opposito privativa virtualiter
in quantum unum ex positivis exigit in suo subiecto ad suam naturam denuo
carentiam alterius, et dicitur virtualiter sensu ut dicitur, Licet actus scientificus
et habitualis sint quidem positivi equivalent tamen aut virtualiter opponuntur privative quoniam ex
habitu ad suam fratrem denuo exigit carentia alterius.

Secundo advertendum est illud axioma quod philosophi asserunt privationem de habitu non dari negatione non usque ad intendendum
tamen ignorantia est privatio scientiæ, similiter ut ab ignorantia ad scientiam
datur natura negatio, Cum Ho carentia scientiæ ponit natura fieri scientiam.

De ipsa tamen maxima idem ad intendendum est,
cum quadam similitudine aut ratione advertendo duplicem gradum
illum, qui omnino tollit non solum actualem possessionem sed etiam
potentiam aut radicem illius et primum unus quæ appellatur mors et Alia dat
primum quæ solummodo aufert aut tollit actum seu actualem possessionem sed
non principium radicale illius, cujusmodi est ignorantia quæ nulla

tonij tollat ab hoc potestas aggrediendi scientiam, id quod philosophus asserit apparere ab habitu, ñ dari habitu requiri debet dignarobis qui intelligi et ñ assit dominij, ut ait 2 phis q 2 de malo a ult ad 3.

Oppositio dictorum est repugnantia ab in positione quæ intercedit inter entia. Cuius mi cto oppositio quæ opponit Socrates, aut sedens ñ sedens. Exquibus infert, inter opposita nuy assignatur oppositione dictorum ex maxima q 1 q 2 minor fuerit sunt extremum quæ opponunt. Tanto maior erit oppositio, et minus sunt extrema dictorum opposita q 3 illa quæ opponunt relative, aut privative et oppositio dictorum extrema sunt maximum minus opposita.

Alia patet discurrendo per singula: Nam extrema relative opposita sunt ipsa relata, cum se mutuo respiciant: et qualitates aliquæ opposita etiam admittunt sunt omnia in eodem genere qualitatis et etiam respiciunt idem subiectum. Et dicit quod positive et eius privatio sunt in eodem subiecto, non sed privatio tollat quod. Cui privative opponitur in actu est tamen relinquit aliquid illius minimum capacitatem aut aptitudinem ad illum habendum: at in extremis dictorum opposita nulla admittunt sunt omnia, cum inter ea non sint nullam intercedat sunt omnia et minus sunt extrema dictorum opposita q illa quæ opponunt relative, relative, aliquo.

Ex hoc infert: inter extremis dictorum opposita nullum dari medium, cum impossibile sit assignare aliquod medium inter ea non aliquo falsificaret illud axiomatis principium, quod licet est non est.

Inter extremaque religua oppositionis ge dari medium: etenim inter album et nigrum quæ sunt in eo ponunt repetit medium nimium subtile partium coloremedium, ut pote assicit, et inter frigidum et calidum medium tepidum et inter opposita oppositione privative mediat subiectum non habens formam privativam nec eius formam privatam. Quia in intuidente et non intuidente negative sumitur, non dat medium. Tamen inter intuidente et cecum mediat aliquis qui nullatenus est videns nec cecus. Et dicit inter 2 m et 3 dicit quia relative opponunt mediat aliquis qui nec est 1 nec 2 illius. Et id 4 inter extrema dictorum opposita dictorum nullum ge assignari

medium, et eorum infinitum distorum, ut docet D. Thomas opus 37

Multum prudentialiter est prioritas, quae est
unita simpliciter antecedentia, unius respectu alterius, et triplex assignat prioritas
alia dicit prioritatem temporis, alia naturae, alia denique subsistendi. Cor.
Illud dicitur tempore prius altero quod antecedit durationem realem temporis, quo
pacto denotat Adamum prius antichristo. Prius natura dicitur etiam quod
licet aliquam causalitatem respectu alterius, tamen si simul coexistat simultate
temporis: et hoc modo anima rationalis dicitur prior suis partibus, non
tamen dicitur aequalis esse prior suis partibus, quia licet sint tempore praeducant
esse tamen licet aliquam causalitatem respectu partium, et id ei conferunt
aliquam prioritatem minimum causalem, cum omnis causa sit aliquomodo prior
suo effectu

Alia dicitur prioritas subsistendi Cor. quae rave supe
rius dicit prius in ordine animae, et aequo, quam superiori attinet in
ferior manet Cor. et si dicatur et antiquitatem esse esse, licet naturaliter esse esse
antiquitatem. Cor. Coit dicit naturae superiorem. Multum nedum ad prioritatem in ferio
rem, prioritate ordinis, quae appellatur prioritas subsistendi Cor.

Sed negatur prioritatem aliquae rerum manent
alias tres modos prioritatis, nimirum prioritatem dignitatis, intelligentiae et ordi
nis. Illud dicitur prius dignitate quod praeeminet altero altitudine
ordinis, gradus, honoris, quae ratio. Ideo dicitur prior suis subditis, Deus sit
semper ens. Prioritas intelligentiae existit in antecedentia ut denotat intellectum
et id quod in aliquo ente videretur aliqua ratio ordinis ac esset prior altera dicit
prior ella prioritate intelligentiae. Unde quando in ente considerat ella aut
ratio tamquam radix aut principium alterius, hinc colligit deducit ella divinum
et prior attinet prioritate intelligentiae aut rationis et in huiusmodi prioritate
in denotat aliqua prioritas propriae, et triplex sumitur, sed summo quidem dis
tinctio sectum

Prioritas originis est ella qua prima pars aliquo
aliud procedit dicit prius in participato quam prioritatem ordinis plantae
dicit in divinis inter divinas personas existimantes huiusmodi prioritatem
quam et prior Filio et Nunc et prior Spiritu Sancto: Prioritas Angelica

Ad mi 4 p. q. 13; nullatenus est sumenda in divinis aliqua prioritas realis, cum quinque priorita hujusmodi sunt det in causis ut tale, sunt essentia, priora respectu posteriorum; et id 2do tertio non debet admitti in divinis, per ordinem et de originis et naturae prioritas.

Tertius modus post praedamentalis est simultas, quae aliquomodo opponitur prioritati et posterioritati et id 2do est triplex scilicet prioritas: Prima dicit simultas temporis, quae nihil aliud est nisi coexistere in eodem tempore. Altera dicit simultas naturae, quae est reperitur inter correlativa mutuo se inferentia. Tertia dicit simultas est subsistendi eorum quae subsistit in unitate substantiae quae mutuo se inferunt et sunt simul. Cum valeat dicere, est risible et est rationale et rationale est risible. Et prioritas specifica cuiusque naturae specifica habet simultatem respectu ipsius. Et quando desimultate consequenter dicitur potentia posterioritate naturae.

Quartus post praedamentalis est motus, de quo ut ratio agit lib. physicorum est actus entis in potentia ad ens, sive tendentia ab aquitendo ens. In de motus dividit in duos species: iuxta substantiae horum, ad quos viatur se tendere et sunt assignant res species motus incorruptibilis generationis tendens ad esse et ad esse res substantiae: Corruptio, quae vice versa tendit de esse ad non esse. Secundum motus quae est motus dominii ad magis quantum cui opponitur diminutio. Alterius quae mutatur subiecti aquirat qualitates, ut albedo calefactio quae est mutat de calido ad esse calidum; motus localis, quo res quae mobile mutat de uno loco ad alterum.

Sextus ordo praedamentalis est hereditas aut res hereditatis qui multis est se dividi. Primus hereditas dicitur est se inheritantis quo facto subitta dicit hereditas. Tertius est se abstinentia aut in distinctione quae ratione habet agere 3 se possessio est quinque sic habet quod possidet. 4 res hereditatis est relatio quo facto se habet filius 5 denique res hereditatis est se extraneus ubi possessio quo modo dicit hereditas, armas quisque res hereditatis attinent unus praedamentis detractis, ut res possessio diversi aut modi numerati nullatenus attinent ad praedamenta detracta, et id 2do dicunt res post praedalis hec praedamenta sufficiant

799
254

Dissertatio de duos geometrarum libros

Disputatio

In duos Perigermeniarum Libros

Dilecti, sportulos forte primum paucissimis & illustrandis aliis dialecticis ad Perigermeniarum egit de Operatione intellectus, sive de enuntiatione, et in hoc libro breves nonnihil signi premisit, quae sicut ratio enuntiativa enuncialis significativi coalescit, ea noscitur de phrasis vestigia sequendo tractatu designo ad istius libri relinquimus. Ubi prius designo sermonis instituto, et postea suo ordine de aliis, cetera dicit. Dicendum sit ejusque signum constituat.

Dubium

Quid sit, et per quod signum constituatur.

In summulis nil designo sunt locutus, relinquens illud ad presentem locum, quae proprius sicut fecit tumetio, quae facit ut omnis dictus unius intellectus capere potest. In hoc libro designo ita per ea, quae posit sectis githeren dynit nostra declaro sectio.

Sectio

Quid tenendum sit, sub hac declaro sectione.

Garen ex Augustino sic definit signum: quod praeter speciem quam ingerit sensibus aliquid aliud facit in cogitatione venire. Hanc definitionem tamen multi repudiant. Et quia non est id omnino verum tamen invenit nomen usitatum sed informali ut postea videbimus.

Signum (Albertus videntur velitis) assignando nomen etimologiam tradit quod sit dictum a signando, quia signum est aliquid aliud representans. Hanc definitionem tuetur Ill. Doctor in summulis. Sunt etiam quidam particulae quae ex eo addidit adexcludendo aliqua argumenta allegata ad signum. Et hanc particulam obiectum representandi denotat quod definit. Nam genus deinde representandi et in hoc loco obiectum invenit cum omnibus obiectis signandi. Et aliud aliquid est particula quae exprimit propria dictionis et denotat significationem indirecte ad aliud esse dicitur ad quod, ut postea dicetur. Aliquid licet obiectum commune sit representandi sui ipsum non quia aliquid obiectum significare quia talium representare quia significare obiectum representandi et significandi.

Et illa particula quae dicit signum abomnibus quae materialiter representat aliquid et quae representat aliquid aliquid superiori incubiculo clausa. Homines enim per cognoscitiva percipiendum non solum per intellectiva vel cognoscitiva tamen autem quia Deus. Nam ut docet Thomas, q. 9 de veritate art. 2 ad 6 respectu brutorum respicit ipsum signum quod ex experientia patet. Videmus in equis clamore hominum venire ad pugnam et cane currentis signum et nominibus vocatos accedere. Quibus datis similibus experientiis clare et evidenter patet signum esse in usu hominum et brutis.

Hic nota dicto Coel. anostratibus ex sit barometro: quis clausis cubiculis mihi manifestat et superiora illia intus observata indicaret videnda: iste mihi oculis representat ea omnia sapientiae. Ille Hon est signum eorum omnium: quia non ne obiectum potentiae cognoscitiva aliud ad representandum et signum. Respondeo quia in hac particula nostra definitionis hanc difficultatem habere solum quia talis Ho non representat aliquid aliud per accidens et materialiter quia aliquid eo quod talis Ho mihi ea omnia manifestaret, illa quae se habebant capacitatem ad representandum potentiae cognoscitivae aliquid ad.

Hugo indefinit signum in Ci publicum: dividit
signum in naturale et ad placitum. Signum naturale est, quod per naturam aliud a se repræsentat, sicut fumus naturalem repræsentat ignem et vomitus dolorem seu infirmitatem. Signum ad placitum est, quod ex natura sua aliud a se repræsentat ex institutione alicuius, sicut hæc vox homo, quæ ex beneplacito Hominum imponitur ad repræsentandum rationem humanam, generatim sumptam nulla tamen significat.

Ad verba hic non inficere privative aut partaliter dicto nihil ad omnem signum ad placitum necessario requiri huiusmodi institutionem et publicam et authenticam, id est facta auctoritate totius rei publicæ: quæ quidem institutio in solum imponens potest esse vel nomen, et ad significandum, sicut bene iuxta beneplacitum et veneplacitum imponentis, ut patet in nostro ejusmodi, qui impositus fuit Deo in signum Spiritus et in alijs innumeris exemplis.

Ex quibus illigit inter huiusmodi signa duplex intercedere discrimen: 1m est quod signum naturale est eadem in omnibus et apud omnes gentes inter se nationes idem significat. Signum vero ad placitum non est eadem apud omnes, diversificatur pro diversitate nationum. Quam hic vocabulo Sicut apud Latinos significat et repræsentat rationem humanam in tamen Gallis Bumyn significat apud Græcos, apud quos, Latinum dictum omnino significat. Ex quo sequitur aliud discrimen in hoc inter quod signum significat omnino immutabile, et e contrario signum ad placitum quantum est ex se mutari potest.

Secundo dividit signum ex habitudine ad res in signum instrumentale et formale. Signum instrumentale est res existens quæ facit aliquid aliud in mente venire. Ut vestigium animalis pulveri impressum repræsentat ipsum quod transiit, hæc definitio est eadem cum illa Sancti Augustini. Signum formale est quod rem per se et non mediante alio repræsentat. Ut species intellectualis repræsentat Lapidem rem per se et non mediante alia specie aut notitia.

Ex quo deducit necessaria duas genera ad signum instrumentale, altera quæ generat ipsum signum inter et altera quæ generat significatum. Sic quinque generat vestigium animalis et deinde genus

id ipsum aliud. Et ad signum sensibile una sufficit ymo quia gnoscat ipsum signatum, id est gnoscat ipsum in ipso signo.

Signorum instrumentalium alia dicunt practica alias speculativa: Illa vocant signa practica quæ in rebus repræsentant significatum vere et eficaciter causant. Et sacramenta novæ Legis repræsentant gratiam sanctificantem et repræsentant in hac et simul causant. Illa dicunt signa speculativa quæ tantum repræsentant significatum et nulla veritas efficiunt. Sicut fumus repræsentat ignem et magis repræsentat exemplar. Sec. 2 Utrum signum sit aliquid obtusum in genere et imperfectum significato et ab ipso specifice distinctum.

Vacaciones del año

Sect. 2

Utrum signum sit aliquid obtusum in genere et imperfectius significato et ab ipso specifice distinctum

Prao dubitandi est, quid ita ex definitione stat signum esse aliquid delineatum et quod ab significato genuinum. In presenti quæstione stat ut examinemus quomodo sperat significatum ab significato. Et videtur requirat id objectum significatum repræsentans sit quid imperfectum et in genere significato et id ab ipso ente distinctum; siquidem id admittat signum esse ignobilius et imperfectius significato nemo est videre. Unum ab altero esse et distinctum quæ specifice veniunt utriusque perfectionis excellentia nobilitate et specifica.

Duplici de difficultati Reo. Sit 1 vel: Ut aliquid objectum sit significatum debet esse absolute imperfectius et ignobilius ipso et ipsi subordinari in esse objecti significati. Hæc sententia expressa est D. Thomas 1. p. q. 2 art. 2 et 3. et 3 p. q. 6. art. 1 et alibi in locis quibus dividit Angelus res in causas et signa, tamen in morbis opponitur affectus causæ signi nullatenus posse esse causa et id ex genere quæ genuit effectum quæ causa, nec per medium significatum repræsentans et medium repræsentans, et tamen D. Thomas absolute negat causam esse ignobilius quam causa. Ergo est nobilior effectus quem per repræsentare et significare

fall videntur exigit defectum hic et in se fecit ay esse signati

Sed dic q signum se est genere medium, se ordinans ad genio signati, id medium fuit et tale, ut ignobilius, ille ad quod ordinat, signum est in perfectius signato. Ei enim ut ordinat. Nam et nomen signum imperitis ad significandum aliquod ex ingenium intelligibilitate omnia, se ordinata ad intelligibilitatem alterius. Nihil plus ea tenuis medium appetibile est imperfectius ignobilius, sine quo ipsa appetibile, se ordinat ad finem, se ipsum se ordinat: si se signum ut obiectum genere ut ordinatum ad signatum debet et in se fecit ipsa.

Dicitur dic sic arguere: ut aliquod obiectum signum respectu alterius, sufficit ut sit medium intelligibile, ducitur per ingenium ipsum: si per aliquod obiectum medium ducitur per ingenium alterius, quod sit imperfectius et ignobilius ipso, ad illum genius ducit per quod nullatenus requiritur imperfectio, aut imperfectio in genio, respectu rei signatae.

Nam est diuina et non est ingenita diuina ut medium genoscendi creaturas et principia demonstrativa ut media quibus intellectus ducit ad genio sc: sed ista diuina, nec in ed entitativo, nec in ed intellectivo et inferior creaturis, nec principia ut ignobiliora sc: si per aliquod obiectum medium intellectile ducitur per ingenium alterius, qui sit inferius et ignobilius ipso

Ad, quod ad propriam rationem signi est necessarium quod sit medium deficiens a perfectione signati et ipsi esse ordinatum. Licet ista diuina dicat medium genoscendi creaturas, non tamen est medium deficiens se ordinatum ad representandum creaturas et id solum representat ipsa, quasi representatione superiori et causali, non representatione imperfecta et ignobili. Nec ratio propria signi in ipsis est obiectum medium ut cum: si medium intellectus ordinatur ad signatum, ut ad finem cuius gratia: sicut propria ratio medii appetibilis exigit ordinem inter appetibile ad finem et appetens

sit. Sed signum debet esse ad.

specifice dicitur signatio: et id nullo modo per se signum significat
aut aliud obiectum species. Hec de statu eo dicto, et ipse signum
non possunt obiectum aliud ac representans; neque vere significat
quod representet aliud ac, qm in re representata a Christo distinguitur
significative + sicut obiectum representatum + debet ab ipso evalle et specifice distingui et Cons
int signum et signatum oportet concedere distinctio realis specifica

Nunc est difficile signum et mm sto eo distinguitur
gere aut non in, ubi docet Angelus. Ad 3 aliud neutralit accepto sig
nare diversitatem realem, seu diversitatem simpl. et id nequit vere sig
nificare in definitione, quod Filius sit aliud a Patre; si signum ut eo distinct
Illius stat exigit representare aliud ac nequit hoc nisi ab illo
specifica, essentialiter ac significata

Angues obiecti: sanguis Christi qui fuit
in altari ex vi secretionis est signum sanguinis quem Christus in cruce
effudit pro nobis; sanguis est signum est idem nullo specifice, vere
et significative cum sanguine, qui distinct in calice a secretione
sacerdotis, ut fides docet: et aliquod per se signum sui ipsius

Sed quod licet sanguis quem Christus fudit
in cruce sit idem quoad substantiam cum sanguine stento sub specie vini
in altari ex vi secretionis; nil minus diversa specie, utrique affectus
Iam in cruce apparuit sanguis Christi propria et naturalis spe
cie sanguinis et in altari idem apparet ita specie aliena et extra
nea nempe sub specie vini, et tum species semibiles vini distinguit
specifice et evalle a propria specie sanguinis. Ratio huius speciei per se non
quia Christi substitui in ratione signi respectu sui ipsius quia habet propri
et naturalis speciei. Ratio sed si significandi in ordine sanguinis Christi
ratio sue substitutionis et ratio speciei sacramentalis quibus affectus quia
stat essentialiter et specifice diversa a sanguine Christi qui effusus
fuit in cruce: et ait Christus. Ad 1 dis. 4 questiuncula 2
loc. 3 Illud signum fuit substitutum ab alio transcendentalis, Ita damnatus
et ad significandum

Sectio 3

Strum signum formaliter constituatur per Relationem transcendentalem vel predicamentalem ad signatum

Interea illud notandum: signum se nullo modo per absolutum ab aliqua notatione ad signatum. Nam et si ita esset non tamen definire signum: signum importat naturam medii ducentis intellectum ad aliquid signatum, quod nequit intelligi nisi aliqua habitudine ad signatum, quod genuinum est manifestat. Et in memoria tradite distinctionis quae dari relationis praedamentalis et transcendentalis, dicitur de relatione.

Hic igitur in praesenti examinamus, quae habitudine constituat signum et in recto signum respectu signati. Circa cuius rationem Aut diversi sunt in duas sententias oppositas quarum 1a. ponit signum constituit formaliter in praedamento relationis, et id ratione sequitur, quia ens constituit et mediate constituit signum existere in genere praedamentali ad signatum. Haec sententia expresse docet Franzo 3 metaphysicae q. 2 art. 2 et Mr. Fr. Joannes a Sto Thoma q. 21 Logicae art. 1. Cui sententiae subscribunt multi.

Sed mihi videtur signum formaliter constituit relationem transcendentalem ad signatum, licet secundum hanc obliquum importet praedamentalem respectum ad illud, haec dicta videntur plurimum in locis praecipue quia 1o deducunt 2 ad 5 et sequuntur Mr. Fr. Joannem Mariam Bartholomaeum Ferrariensem docet signum esse aliquid praesentatum respectu signati, et medium manifestativum illius; ergo relationem praedamentalem constituit signum in ea praesentatione nec tradit manifestativum signati, quia extrema relationis praedamentalis sunt simultanea et ignotae nec unum est notius alterum manifestivum alterius, ergo signum nequit constituere formaliter relationem praedamentalem, sed transcendentalem.

Ratio 2 signum formaliter constituit ex hoc quod sit medium deficiens et intelligitur ducens ad genus signati.

quia prius et relatio transcendentalis quia legendo et originalis
sed non obstat medii ductui pro in genere entis: quia ita ma. re
latio transcendentalis constituit signum. Non stat et non probo: Nam ex
eo quod prius ignoretur intra intelligibilitatis alicuius obiectum, ut dependen
tia ab altero intelligitur ducit in genere obiectum, ergo fit dependen
tia quia quia erexit creaturam et dependentia a creatore manuducit
in genere creaturae: quia prius et relatio transcendentalis constitu
it aliquod obiectum in ratione medii ductui pro in genere attentionis et con
sequenter in ratione signi

Dicit ergo quod signum ordinat ad rem naturalem, tamquam ad rem correlative respicientem: quia relatio referens aliquid ad aliud tamquam ad rem correlative respicientem est quasi relatio fundamentalis, ut per se patet: quia relatio constitutiva signi est fundamentalis. Sunt enim quia signum respicit significatum et quasi denotat significatum quasi denotat significatum provenit quasi ex pectus mox: quia si res respicit significatum quia signum quasi inclinatum respicit significatum ut res correlativum et consequenter constituit quia relatio fundamentalis

Respondeo nunc ad eum probatur dicto formali de nominatione significationis provenire ab aliquo respectu habitudine quia correlative respicit signum: quia ab ipsa intra intelligibilitate rationis eius pertinet attingere ut obiectum ultimatum, idcirco rationi attentionis obiectum quia ad signum ordinat

Dicitur ulterius replicando: quia licet denominatio significationis ut dicitur equivocatione proveniat ab intra ~~ab~~ intelligibilitate eius proximum nomen et quasi derivatur ex pectus mox ad significatum: quia signum quasi respicit significatum ut res correlative transcendentalis quia relatio fundamentalis. Sunt ergo sicut comparatur signum ad significatum, ita respicit ad intentionem et intentio ad intellectum: non constituitur aliquod obiectum proximum quasi in ordine ad intentionem nec quasi intelligibile alius respectu ad intellectum: quia neque intelligitur nec intra aliquod obiectum quasi significatum alia aliquo respectu ad signum et sicut signum et significatum: quasi inclinata sit correlativa correlative respicientia

Respondeo ad eum: ratio quia vera inter

non dicuntur et non intelligit nec illi huiusmodi obiectum proximum visibile aliquando esse
in ad scientiam simpliciter et absolute non ordinatur ad rationem intelligendi
sed omnino et non est.

Ad 1 ad hoc dicitur simpliciter et absolute loquendo
ut proximum et fortasse visibile sufficit quod ut proximum capax ad hanc dicitur
scientiam, et cum summa capacitas sumatur obiectum, et maximum
materialiter, et sed necessario sumitur proprium cum obiectum non median
te aliquo ordine ad respectum rationis ad scientiam et specificat: sumptum
totaliter effectivum ad hanc capacitatem sequitur, inde sequitur quod absolute
et simpliciter obiectum dicitur proximum et fortasse visibile quia requirit
respectum rationis ad maximum determinatum, licet ambo non intelligantur
nec complectantur sed ordinando aliquem respectum ad illum visibilem.

Argues 1 signum respicit significatum ut quietum:
et respicit illud per relationem fundamentalem. Sed ratio illud respicit ut pu
te ratio quod respectu respicientis nullam causalitatem exercet, nisi tantum
significatum fortasse accepta non exercet aliquam causalitatem respectu signi:
et respicit ratione ut quietum. Et mind: si aliquam causalitatem exerce
ret est causalitas intra, et extra; sed non exercet causalitatem intra, ut
per se patet, et ergo causalitas intra reducit ad materiale, et formale; quare
neutra per opposita significata: et c.

Quod non exerceat causalitatem extra. Sed
et causalitas extra provenit a causa efficiens, et finali, et exemplari
et obiectiva; significatum non est causa efficiens respectu signi, nec finalis
ergo causalitas finalis, et ultimum appetibile obiecto intra
quod appetitus, ad quod respicitur fortasse hoc signum, cum non pertineat
ad virtutem intellectivam: nec per se causa exemplaris, et causalitas
exemplaris sibi opponit idea respectu ideatum, significatum fortasse non
est idea signi: et tertia causalitas illius non est causalitas causae exem
plaris.

Ad 2 non ergo ad probandum vera maxima non mn. ad
illius probandum dico exercere causalitatem extra non effectivam, exem
plaris aut finalis sed obiectivam respectu signi, et ut. operatur ad ipsum

tamq̃ obiy ultimy, aqua specificat in eo intelligibili et ad quod ordinat tamq̃ admoniuy, como quo in eo appetibili medio specificat a fine, et id quod signy non respicit signatiy, ut pure tay, et ut obiy, et monstruy existy aqua specificat.

Sed huy respondeby: quod solu respectu quy exercet munuy obiecti, et nullatenuy respectu signi: quod non exercet causalitate obiuq̃ respectu ipsiuy. Sed tamy: quia signatiy solu habet rayonem respectu illius quod tendit et mouet ad illud: et solu poa tendit et mouet ad signatiy: quod solu respectu poa exercet munuy obiecti. Sed patet: quod a solu poa cognoscitiua cognoscit signatiy: quod solu poa tendit, et mouet ad ipsiy tamq̃ ad obiy.

Ad 3dum mm. et dedo mm. quod solu poa tendit ad signatiy tendentia actiua et vitali, ad mm tendentia passiua non et Ad 4um. quod licet solu poa moueat et tendat actiue et vitaliter ad signatiy tamq̃ ad tay, quia actiue cognoscit signy tamen tendit et tratat ad ipsy quada tendentia et tracta passiua quia nil aliud est quod in eo obiy, sed intelligibiliy passiue ordinatiy et deputatiy ad signi repraesentacoy.

Et sicut poa cognoscitiua tratat ad signatiy ipsy actiue attingendo et cognoscendo, ita signy tratat tamq̃ medium intelligibile quod poa transit ad huiusmodi cognoscoy, ac quoq̃ respectu utriusq̃ signatiy exercet munuy obiecti tratiui seu mensuruy specificatiuy, licet diuersomo sicut finis in linea appetitiua non solum respectu voluntatis quia ipsy actiue intendit, verum etiam respectu medii quod acquirit, tet xaq̃ propriq̃ obiecti finaliy et ultimi.

Ad 4dum, Vtrum signy qua talis considerati dicat ordinq̃ ad poa? Circa respondeo huius rogacoy varia dicit Sol. citata. Nos 1o respondemus quod in signo qua talis considerato respectu specialiy annexio cum poa cognoscitiua. Sed hec ancilla. signy qua talis sumpti est distincta et ratio obiecti cognoscibilis: quod cum obiy cognoscibile qua talis importat aliquid specialiy annexio cum poa cognoscitiua: et huiusmodi annexio ad mitenda est in ipsa

conceptu obiectiui significati

Nam supponit et non pro: obiectum genere
cile habet considerari et mensurari, et sectiuum, et specificatiuum
pro cognoscitiuo; et mensura specificatiua importat essentiam
annexam cum mensurati et sectiuum essentiam nectit cum sectiti
et signum essentiam nectit cum pro cognoscitiuo, et mensurat
et specificat

Confirmat: in conceptu essentiae cuiuscumque aliquid essentiae
relucet praedicatum distinctiuum quo ab aliis essentiis dignoscitur: Obiectum
cognoscibile dignoscitur habitualiter appetibile et aliquam habitudinem ad pro
cognoscitiuum et. Nam ostendit: Nihil nulla alia reperit distinctiua inter
obiectum appetibile et cognoscibile, nisi quod sit mensuratiuum, et speci
ficatiuum pro apprehensiuo; illud autem pro appetitiuo: et in utroque
includit specialem annexam cum Deo proprio. Et Phy species impressa
sit signum formale obiecti quod repraesentat

Dubium 2m

Utrum species impressa sit signum formale obiecti, quod repraesentat?

Non procedit praesens dubium de specie impressa, quam reflexe et signum
formale cognita: sed tamen praeuia est circa speciem impressam 2m eaque quamdiu
accidit genere obiecti repraesentati, primum conuenientiam obiectiuae detrahitur
intellectui ad talem genere; in qua detrahere habet ultimo proprium immutatio species
impressae ut pro nunc suppono. Proponit sect. sententias referre et nostram proponere

Sectio 1a

Sententias refero, et nostram propono

Et omni similitudine pro se dicamus supponendum est: species impressa ex similitudine obiecti quod representat: et id quod ipsum principium (licet) detrahit intellectum ad directe cognoscendum obiectum huius sunt tamen detrahere exercet pro se obiectum, seu substituendo pro obiecto tamquam causa principium. Quia obiectum quod ipsum in materialitate sit non exercet intellectum, et ipsum unum unione obiectiva, et representativa non indiget specie impressa distincta: sed ipsa species exercent pro principium unum species, sive sit principium obiectum, et patet in Deo divina, quae abiectum omnium specierum creatarum movet et detrahit intellectum Beati ad cognoscendum Beatificum: et idem dicendum est in substantia Angelica, quae aliquando indigentia alicuius speciei impressae ad suum ipsius cognoscendum intellectum Angelicum movet et detrahit

Supponendum est obiectum intelligibile duplex gradum ad quod intellectum. Quorum primum est ut tangat actualem intellectionem. Secundum est ut moveat ad actualem cognoscendum: quia actualem notitiam intellectus dependet non solum a quod, verum etiam ab obiecto movente et determinante ipsum ad tractandum et actualem intellectum. Quia obiectum quod est tangit actualem intellectum dicitur obiectum tractivum et inquantum movet et detrahit principiando intellectum vocatur obiectum motivum

Ut ideo sicut species impressa, quae actualem ipsum secundum obiectum in esse tali, substituit pro obiecto terminativo ita species impressa media qua obiectum movet et detrahit quod substituit pro obiecto ut motivum: quia sicut species impressa est ratio terminandi, seu medium in quo tractat cognoscitum, ita species impressa est ratio movendi, seu medium quo obiectum movet ad suum cognoscendum

Supponendum est de ratione obiecti motivi et quale exercitium ipsum respectare quale adequentum, et adequatum obiectum intelligibile. Illud non aliquid omnino intellectum quod obiectum motivum, seu res intelligibilis, quae unitur physice et entitative ut potentiae divina, quae intentionaliter et intelligibiliter unitur intellectui Beati, quae unitur unione entitativa et physica. Nec primum physica et entitativa communicat aliquid de ipsum

et eo supposito, Unde Cont. discurrunt aliqui Thomistae quibus ratio est
ratio obiectiua intuendi fiat sub aspectu intelligibilis, et ob=
tinere adequatum entis. His prenotatis.

In presenti inquirit Utrum species impressa quae fiat exercet munus speciei, seu principii de
Thomistis intelligi ad directe genitum obiectum quod repraesentat, sit signum
formale, quia eo modo quo species expressa est signum obiecti, eo quo
substituit in eo intelligibile. Circa cuius resolutionem negatiua est
inter Thomistas, cui adherent Mr Banez 1 q 93 art 3 d 3 et Mr
Joanes a Do Thoma q 27 art 3 Mr Ortiz hac 2 fere sed non
minime Mr Ioannes Sebastian disp 3 dub 1

Sententia affirmat speciem impressam pro
prie ratione propriae signum formale, non terminatiue sicut species ex
pressa, sed modiue seu determinatiue Cui sententiae subscribunt
multi recentiores, manu scripti, ut afert Mr Lingel phy
losophia sacra Lib 2 q 1 art 6 de Trinitate et extra sed Thomistae
plurimi. Hanc sententiam et ego amplector.

Ratio sententiae: ad ratem signi formalis sufficit
illud medium quo repraesentatur signatum et substituitur praesto in eo
repraesentatione, sed species impressa est medium quo, obiectum repraesentan
dum, ad cuius genitum deiuat et substituit praesto in eo repraesentatione
ergo est signum formale genitum. Minor patet et omnes eius partes
species impressa est similitudo formalis obiecti repraesentat et substi=
tuitur pro illo in eo repraesentatione. Cum intentio autem obiectiua
huiusmodi obiecti et absolute et simpliciter est medium repraesentatiuum obiecti
et substituitur pro illo in eo repraesentatione et licet habet rationem signi
formalis, quia sicut de signo sicut de instrumento sufficit ratio medii quod ad
ratem signi formalis sufficit de medio quo obiectum et fiat repraesentatum.

Respondent ad rationes ad rationem sicut
non sufficere repraesentare seu esse medium repraesentatiuum quod enim prin
cipium esse medium ut repraesentet fiat terminatiue, id est tanto
actu ac genitum. Cum signum dicitur est delineatum obiectum intelligibile

cum q. species impressa tantum repraesentet motive ad gnum principij
et non ut ius actualis gnosis, hinc colligit, non esse fratt signum obi, quod
repraesentat.

Optima solutio mihi maxime placet; 1° ad 2m
vient obiectum terminativum, et tale exigit gnosim intuitivam media specie
expressa ita obiectum remotum potest movere et determinare ipsam
media specie impressa quae sub regat. Loco obi remoti; 2° 3a species
expressa est medium quo terminativum gnosis est fratt ut medium signi
ficans obiectum terminativum, 2m 3ae rationis tractui est signum tractivum: q. cum
species impressa sit medium quo movendi intellectum erit fratt signum
obi remoti, seu signum remotum. Sed 2 3tius rationes ex facto et euanes
co

Sectio 5ta

Contrarias rationes refuto, eteuanesco

Aliqui arguunt 1 rio signum 1m se debet se notum signato 2
species impressa, quae quae principium antecedit actualem gnosim rei
repraesentatae, non est notior ipsa. Cum non gnoscat actualem gnosim mo
vet et detinet ad gnosim; ergo non est signum fratt rei pectae rei repraesentatae

Sic 2da ratio dicit 2° species impressa non est
notior obiecto quod repraesentat, non est notior fratt et terminative ob
iectum, non est notior virtualiter et dispositive notorum et Cog. Nam licet
species impressa quae motive deducat ad actualem gnosim et antecedit
ipsam non denotat actualem notam, sed actualem transactualem notitiam, dicit
tamen notior ex repraesentata dispositive et virtualiter, quia est
ratio substituta ipsa in loco obiecti remoti, ergo disponens motive
ad actualem notitiam huius remoti obiecti, nam cum obiectum virtualiter intellec
tum unitur intellectui media specie impressa, ipsam reddit magis qua
positionaliter et coaptative actualem potest intellectum, et sic efficit ut de
cat species impressa notior obiecto dispositive et virtualiter, sicut species
expressa dicit tractive notior obiecto quod repraesentat quia est ratio
movendi ipsum quae mutatur intellectum

Argument 2 Signum quale debet repraesentare significatum: sed species impressa, quae antecedit cognitionem, non est medium repraesentans obiectum, quia non est propositum et vere signum quale igitur. Min. est certa et min. patet quia quale munus speciei impressae antecedit omnes principes actuales cognitionis obiectum repraesentantes, sed repraesentatio praecedit actualem cognitionem, quia species impressa nullatenus repraesentat propositum obiectum. Min. patet, quia repraesentatio nequit exercere nisi per actualem cognitionem, quia nec tunc antecedit actualem cognitionem.

Ceterum dico omne ad nomen ad Cuius quae dico min. ~~et dicimus min. non~~ et dicimus min. sed repraesentatio non antecedit actualem cognitionem, repraesentatio mutua seu signum substitutum pro obiecto motivo, ut motivum est non min. repraesentatio tantum, seu obiectum substitutum pro obiecto ut terminativum est dico min. et nego Cuius licet repraesentatio signum substitutum pro obiecto terminativo exigat actualem cognitionem, repraesentatio signum substitutum pro obiecto motivo nullatenus exigit terminare actualem cognitionem, sed tantum non petit solum motivum praesens obiectivum rationem quale obiectivum. Tam ratio repraesentandi tantum petit facere praesentem repraesentatum, quia sicut species expressa absolute et simpliciter dicitur repraesentare quia per ut cognoscentium praesentia illius conceptus intellectus actualem intellectum; ita similiter dicendum est de specie impressa respectu obiectivum motivum, quia per illam habitum huius rei obiectum intelligitur praesens sub quale ratione obiectivum motivum.

Quod autem ad rationem signum in cui ratione repraesentatio exercita, seu repraesentatio facta per cognoscentem stat ex diffinitione signum in cui, in qua tantum dicitur quod signum sit obiectum per cognoscibile, aliud ante per repraesentantem, cum species impressa omnem debeat omnem principium obiectivum repraesentare per cognoscibile dicitur non per cognoscentem absolute et simpliciter repraesentatio exacta ad rationem signi.

Argumentum 3 Species impressa quae substituitur pro obiecto motivo non repraesentat per quae est quale genus

ainz q̃ ad necessaria signi exigit ut repræsentet pro ignoratione, sicut
ita q̃ species impressa licet substituat pro obiecto motivo n repræ-
sentat, quia repræsentatio significativa. Illam supponit cognit.
ipsi species impressa reputabit intellectum tamq̃ pro causa et recepti-
va; q̃ pro causa facit ut talis n det pro ignorantia. Q̃ n species
impressa unit intellectum tamq̃ pro causa et n actione n repræsen-
tat signi ut pro facit ignorantiae sicut exigit necessaria signi.

Constat cui repugnat exercitio signi et realit
repugnat ea ratione; q̃ specie repugnat exercitio propriae signi
facta q̃ repugnat ipsi esse signi stabile obiectum quod repræsentat. Sed
in ordine actus et exercitio propriae signi, est manifestare signi-
ty pro ignorantia; q̃ species impressa n manifestat obiectum pro
ignorantia. Q̃ cum species impressa n det actualem notitiam, q̃ pro-
ponat ad ipsum n sicut signum in manifestando obiectum pro ignorantia
q̃ praeter detrahere pro, ut ipsum manifestet obiectum in specie impressa.

Constat 2 signum facit non deratio n nuncium
effective ad omnis obiectum quod significative repræsentat; q̃ species impres-
sa omnis substituat pro obiecto motivo omnis principii, non ratione effective ad
omnes obiectum ut adamitit proiectibiliter, sed tantum intentiona int stantes; q̃ species
impressa n repræsentat significative proprium obiectum.

Ideo ad argumentum in oppositum, ad 1 cum dicitur
q̃ omnis species impressa unit intellectum, ut pro causa seu recepti-
ty, si intelligatur de receptione intentionali et intelligibili, id omnis
si intelligatur de receptione physica et entitativa, negatur omnis et dis-
tinguo omnis. Q̃ pro causa intellectus n est ignorantia, si ut pro causa
intentionali facta, nomen; si ut pro physica et entitative, ad omnis
et nego Cog

Quia pro intentionali causa cum ipsum ut in
ty respectu specie impressa et obiectum motivi pro substituit huiusmodi
cum facit apprehendit intuitive pro ignorantia; imo pro ignorantia
facit remota disquirit a proprio ignorantia q̃ 3 quod ut potens ad in-
tentionalem et intelligibilem omnis Cg obiectum mediante intelligibili

receptione specierum quod repugnat quia non noscit hinc: et id. Vno
et representatio specierum impressarum exercet quasi respectu quo genoscit
illum quasi terminus

Quarto aliud est, quod species impressa
non procedat effective a potentia cognoscitiva quasi proceditur species expressa
quae est tertius vitalis, vitalis effective procedens ab intellectu, aliud est quod non
representet quia, et quasi nominativus est verum, et non falsum. Ng
et species impressa non efficiat quia et quasi cognoscitiva, sufficit et detret,
et impleat ipsum ad detractum intellectum quia intellectus sequitur ad quia et detractum no
tione speciei impressae.

Ad 1.um oppositum Respondeo dicendum et nego minorem ad cuius
probatio dicendum, quod species impressa non manifestat quia proprietatem
ex parte determinative concedo minorem, non manifestat motive seu
principialiter nego minorem et Ng. Ng sicut ad hoc quod motivum non requi
rit ut sit aliquid actualiter et ex parte manifestatum mediante actu
alii et expressa genere; sufficit ut potens ad movendum et movendum quia
et specificativum actus ipsius quia principium; ita ad idem huius mu
tabile seu ad substitutum ipsius non requirit ut manifestet terminative
et ex parte, sufficit ut subsistat, loco obiecti motivi, et id est ut manifestet
motive et detractive, eo modo quo obiectum motivum manifestat
Ad 2.um oppositum Respondeo dicendum et distinguo minorem
quod species impressa occurrit effective ad genus proprium obiecti quia quasi quod obiecti
motivum non minorem et quod occurrit, et praeexistit positive et hinc ad hoc
obiecti motivi sed dicendum et nego Ng. Nam licet species intelligibilis quia
in adequatum quae in intellectu actuat, et deficit quia actuat in intellectu seu
quasi effective cum ipsa non tamen occurrit efficienter quia quasi
exercet munus signi seu obiecti motivi non prout nec solum impor
tat et vicaria, seu substitutum representativum pro proprio obiecto non
quia considerando solum modo specificative influit in genus, et non occurrit
effective, et videtur expressa in tha 1.a q. 9. art. 1. ubi pro sententia docet
Angelus Ar. 3.o de anima solum occurrere ad actum specificative,
et non occurrere effective: cum quia species impressa quia sit tenet locum

odi, solummodo detinet tamq̃ vicari odii motivi, solum est quid ejusdem specificans actum et effective producens existentiam ipsius.

Pleo. concursus effectivus tamtamo repugnare signo terminativo quale est signum instrumentale, et specie exigere, nõ signo quasi motivo ut influente prodito ratione odii motivi: nam sicut probabile est intellectum, solummodo motivum effective concurrere ad speciem actus, ad quem detrahit omnem principii etiam probabile est quod species impressa quae ut regent intellectum objecti motivi effectivelq concurrat.

Unde argumenta quibus supra probabilium negant concursum effectivum in signo respectu cognitionis signati, solummodo procedunt de signis instrumentalibus quae non aliud detrahunt ad omnem signati quam exhibendo illum, non detrahunt omnem exhibendo, sed principiando, et id licet obtrahitur requiret concursum effectivum, et hunc signum concursum objecto motivo operetur quod in actu exercitii dispositione. Ut Dum voces immediate significantes, Deo ipsi.

Dubium 3

Utrum voces immediate significant res, vel conceptus.

Cum in vocibus detur duplex signum alia respectu conceptuum et alia respectu rerum, nunc inquirit quae ex his signis significantur primo et immediate, et quae immediate? Pro quo sit sectio unica sententias refero, et nostrum stabilio videri.

Sectio unica

Sententias refero et nostrum stabilio videri

1ª sententia dicit, ut significare conceptus, et ita habet tamen imagines rerum mediate et non res. Sta omnium Doctorum lib. 1º Perigermenias q. 3. Ioannes, et plurimi alii. 2ª sententia docet voces significare res immediate et principaliter conceptus mediate. Sta plurimi recentiores cum Hurtado disp. 8 Logic. Sec. 3.

Dico 1ª 1: Voces immediate significant conceptus mediate vero significant res. Sta Doctor lib. 1 Perigermenias vbi ait: Ut 1º ea quæ sunt in voce, earum quæ sunt in anima passiones, quæ scriptura earum quæ sunt in voce. Quod quidem facilime patet: quia voces significant res, vt conceptus ideo quia vox dicitur imago imaginis, quia est imago conceptus qui est imago naturalis rerum: 2º immediate significant conceptus et ipsis mediantibus significant res expressas per conceptus.

Itaque licet voces significent immediate conceptus, finis tamen principium instituentis non est significare conceptus sed res. Ergo dico 2: voces principaliter licet mediate significant res, conceptus vero minus principaliter licet immediate.

Pro 2ª: Voces inventæ sunt ad significandum id quod Loquens intendit significare; sed Loquens intendit præcipue significare res ipsas; ergo Probatur 1ª Cum dicit Rustico Ignem esse trium et unum, intendo ex veritate in genio trinitatis in vno in genio mysterium 1º Deo de trinitate; ergo Loquens intendit præcipue significare res ipsas, ideo et in omnibus Locutionibus quas omnes dicit quis intellexisse si res per illas significatas intellexerit quantumcumque ignorat Deum in Loquente sint conceptus de illis debuit nec. ne.

Dico 3: Hæc significatio nec facilime patet per in di. Pro 2ª: significatio vocis significat conceptum quod est expressa imago rei; sed non potest scipere aliquam imaginem vt talem, qui non scipiat imaginatus; ergo non potest scipere, quod voces significent conceptus, vt imagines rerum, quia facilime scipitur ex ipsis res.

neq signao vocis sy pedicaery pe scipi, gn scipiat sy pectu sey
ny, q̃ n̄ pe scipi aes, vt signato, gn scipiat e ipsa signao, d̄ no
ces signant aes, vt signata: q̃ n̄ pe scipi sua signao, gn sci
piat e altera.

Sd dices: q̃ neq Rusticus potuit ignoscere
ex signata, gn e scepty ignoscat, quod g̃ videt falsu: q̃ Rus
ticus Com audit Rica loquente n̄ ignoscit aliqui scepty = Ric
ndo Cog. Negbaq; dico quod licet Rusticus neq Litenatus pra
cat in Rica loquente aliqui scepty, ignoscat tamen illq ex
signaze aliqui scepty ad cuius similitudinem facto fuit predicta
pon e licet Ho loquens n intendat signare scepty et b̄ nihil
sent signaoes diqui.

Maneat q̃ Sacrilegy voces mlq signaoes habe
ntia pallium mere sent e ad scepturn, e ad rem signata: ad scepturn i
mediate e medio scepta b signaty, e quod dicty est de verbis ex pe
in scepturn dicendq; est de Kyrieleyson ex pedie voces. signiferam
cadq signaoe in mediate respeat ad voces, e mediq vocis, ad ex
pty, e mediq scepti b ad rem

Ad ratq sententiq obcies 1: Voces ingrgant loco
scepty: q̃ signant scepty. = Rico Alqee Cog. tmo strangy in sensu de
pe dicto anti: quod patet q̃ viat scepty n̄ signabant se, sed sua obli
ta voces quę eorq loco subrogant debent signare principalit n̄
ipsos scepty, d̄ consumptiva.

obcies q: si verba n̄ signarent princi
palit scepty nully esset mendacij. b m̄ nihil in signato ex
cessit eius de scepty qui n̄ dat in mente: q̃ voces n̄ signant
principalit res. = Rico mendacij sufficere in affrae exterioi
illiq qui, cuius engraoe in mente scipio. Inde voces n̄ istamen
dacij, q̃ negant scepty, q̃ negant res affrata p scepty. In
his q̃ obectionibq potius rite sententia probata quam in formal

Diff 2 de tro, suppositione, di fice, e etiq depositione

Disputio 2

Determinatio, suppositione, diffinitione, et etiam defff.

Licet de his omnibus, sato satarno in summulis eorum ad hunc locum aliqua observanda sit Marioni Sumine, ea intellegatur, qa de tro et suppositione ac etiam de diffinitione in eorum aliqua hic breviter disputabitur. Do 1 ad sit tmus objectivus, eiusdem suppositio.

Dubium 1

Quid sit terminus objectivus eiusdem suppositio

Dub to oriretur ex eo, quod in summulis tres definiunt, et to quod sit rigorosus ordinis dispositio et a divinis alia in mentalis vocalis et scriptis, postea et dubium fratis loco diximus ex 2 m intentionis et obiectus et materiale obiectum, res quae induit dicta intentione. 3 a Terminus obiectivus in intuendo existens est obiectum materiale prout est subiectum autem dicitur hoc id quod obiectum fratis ab illa 2 a intentione participatur. Unde sequitur id non esse idem res significatum et obiectum, et ideo non tri definitio et materialis significationem amplectitur et tres probae difficultate resolvenda sit sectione unica difficultati proposite solutionem presto.

Sectio unica

Difficultati proposite solutionem presto.

Deo ibi definire solummodo ratione hic hic quod restringit ad mentale, vocale et scripta, et non ad totum suum latitudinem, quia data id dictade hic quod partiali substitit propositio vocalis aut vocalis facit genere per ratio hic obvia. Sic ly signata non mutabit immo bene it genus signi quo representat. Et id est in diffine hic significativa substituentis totalis et solum signum propositionis patet de solo hic obvia quae debuit propositio genitit

Et ideo D. Thomas solus posuit non mentalem agens decorare solum definit exprex oratio vocalis quia non substituit signa rerum et res quae significant quia cognita nata et id dictate oratio vocalis quae ut ipsi est notior et familiarior illis alia quae difficultate innotescit ita oratio mentalis et obiectiva. Et pari obiectandum est de diffine in summulis anotis hic dicto. Et tamen quod intelligi ratio signi substituti propositionis vocalis quia obtinuit quod partiali substitit propositio debuit. Omni sicut propositio significativa veritatis qualis est vocalis notat esse aut propositio debuit: Sic hic significativa partiali agentis huiusmodi propositio regit simplex et partiale debuit substituens propositio debuit

Maneat quod in summulis solum definitio fuit hic quod restringit ad mentale vocale et scripta, quia quod hic appellat summulistis et non rigorose loquitur sed aut in media in summulis et alii et Thomas. Et loquitur hic est ratione obvia indulta ut intentione subiecti aut predicati. Unde hic incoi quia ut abstrahit a loco et non ut hic ratione sic per genus exterius quale simplicis propositionis substituens. de suppositione

De suppositione

Cum ut sponte tuit propriis quo me fecit hic ita erit de suppositione. Unde et supra dixi quod in summulis solum definitur summulistis, sive hic quod restringit ad mentale vocale et scripta. Ita dicit Ita suppositio est substitutio signi sensibilis lo

concepta verentaly e[t] est ag[ere] ibi bene disputa manet suppositio quoad
est proprietas rei summaliter; sive quoad suppositi pro tro [illegible]
quaby ultra inuenti in gorice mentali.

Ad suppositio quoad proprietas tam hi summu
liter, quam hi illositici aut Socie, est a[illegible] hi quo aliquo dicto pen
ficat. Dicta clang particaly de quo verificat, denotat in dari sugo
ri sic extra proprio, sicut in dari verificao extra illy. Hoc dicto sue
nit tro ex hiao e homo mortalis, quod oriatur tro ex hiao patet in hac gore
le Ho est animal, - ; Ho supposit pro Hoe g rice illiu, poit de quo affirmat
ed aial; quod dicig suppositat pro ente patet g proce. Ultima ex dicta; Inde
cum proprio hanc proprietas Ho est aial in dicta supposito pro Hoe et illiu
d dicig pro ente illiu, partes representat, sive illud Ho in representando e
Ho intelligentia illius doctrine nota, quod verificat et duplex 2 nominaliter; alia est verificao proprio, nempe quod
sit vera propositio, et hec nexioit adunsoritio hoc; na etia supponunt
in propositione falsa. alia est verificatio tri, que nil aliud est nisi quod
illud significatum pro quo subiectum stat, sive ut ita mentaly nuncupe
hortiony. Videte quod est h in nominaly de dicto.

De diffinitione

Sicut in nominaly de diffinie aliqua diximus, in h nominalia
de illa nesey et exponere, ge defio ie defen dg ed affio: et ora ao arg
rei explany. 10 aial rationale, sic ed Hoe defio g arg spiritu adequate
ed dicte explat in pueyata deritoe. Sy omo et quy inomo diffo sunt
ex nexice cum dirice et ratiocinatao ed ceteris oratoribus, quia
ceteris tra ed disputi diffiny, que denotat g illy particula arg rei
explany, qua g de diffinit diffio a ceteris oratoribus dicte chey. Dici
g diffiny in nominaly dicti

Sed a defio diffiny o dicie ie omny bona defio debet
dare exoge ed diffa bona defio debet esse nexplat g ed Geometraz non
ed, ed nuz fally g eo ipso naly sive arg rei explany de ceteris g ous diffiny,
et sic sug ostiny videt Sy g ous ed diffiny, quod exnata nil pro arg rei explicare

quod ita non sit, dicit duplex poet. sive ens et definitio semel implicite posset
abundare

Rogabis Primum ad exactam definitionem debeat definitio
ingredi definitum? Ad minime definitio ingredi definitum debere: quod ita
probo: partes enunciationis coalescunt dictio clara et distincta explicant totam
quam definitio tamen confuse et obscure repraesentat, clarius et obscurius non
manifestare nec rursus et rursus id dicere et explicite declarare id
enim non definitionis ingredi ipsum definitum, tamen aliquando id
necessarie ad hoc ut aliquando sit definitio et propius id quod definitum definitum
ponunt?

Aliquae conditiones necessariae ad hoc ut aliquando Definiat et propriam definitionem

Primo dico est quod sit ens per se et id ens accens, quod illud quantum ens et per
nec unica dictione quod distinctive explanat, et cum dicto id sit non sit aliquid
ex dicta magis explanata, unica dictione tamen ostendit quod distinctive explan
id unitatem essentiae ens et accens coalescit ex quantitate entis et ordinis unitatem alii
alio ordine: et ens et accens nullatenus per quomodo definitio autem
definitio quale respectu alicuius definitum propriae et quod distinctive

Secundo dico est Ut aliquando non sit de genere
ingrediens dictione requirit et ut quod dicitur detracta aliquam e ratione dicti
quae et id D. O. M. Lucius nata in apprehensibilis est et nullatenus
tenta sub aliquo esse aut per terminos ut dicitur et non aliquid dicti
stative dicitur quia Praedicari stant aliquando aliquando quando aliquid dicitur
et ipsum sedet exigat regnum Deus et nullatenus quod distinctive et sed hoc
Requisita in fort. Dicitur et definitio et
relativa et id in qua intelligere aliquid dicitur alia sunt implicite
et explicitum quod intelligendum est non idem definitum intelligi quo
repraesentant res quae definitio non usus ~~dicit~~ clara
genus qua Ho. Ep. definitione et dicit genuit diversi agnitione ostendit
qua obscure et implicite repraesentant. Deinde de dicitur et dicitur de
hoc ut detractis quae ea res explicite proposita et omnes definitiones
dicunt obscure et ipsa quae repraesentant et quae definitio

tamq̃ tractatione maior explicita et distincta humanae denominat ad ista
intentione sogalis nq alia est intentio diffinitionis a intentione diffinit
et cent diffinitiva desquit non adesinito obiive considerato
inferit n diffinitio in se nec vera aut falsa, et bonq
aut malq; nq si diffinitio ipsa in et accidit, et tyma in summuly tra dicit
erit bona et recta, nauts diffinitiones quae sint talibus regulis erit mala
et vitiosa. Quae extra propositione se subsistere adequata esse diffinitionis nq
eatenus a nonnullis modernis exiguit sporitio enunciativa ad esse
substitutiq diffinitionis, et partes diffinitionis applicent q praedicatum rei definitae, et forma
universalis applicatio definitionis ad definita n facit definitionem p illa esse substitutiq de
Leo min: nq in sophistis sy actual aequale quod ti
regulis et diffinitionis adequate et iste nata in manq explicet an de
huiusmodi nata actuali praedicet: q applicatio enunciativa qua applicat
diffinitio rei definitae in propositione enunciativa n requirat ad substitutiq essentiae
diffinitionis, sed ad actuale exercitium praedicationis, quae et ideo docent Scholastici
et grammatici lib 8. de poet. vectare ad 3 operationes intellectus et 2 ipso
art 2 de sy. q 15 art 3. de exegesis docet Angelus. Dn dub 2 de propositione

Dubium 2

De propositione

de propositione in summuly quae dicit q de ei de propositione plurima sic
tractanda sit, ideo de illa aliqua nonnulla est inducenda. et sit sectio unica
in nulla de propositione categorica dico

Sectio Unica

Nonnulla de propositione Kathegorica dico

Suporio in ei in summali ee affirm: sorita explanabo igitur
Aliquando Hypothetica sine nota aliaos definitio ca
tegoricae in ea dividit in categoricae e hypothetica: Cathe go
rica propositio quae ostat ex subiecto et dicto et copula ex toria
pt Ho est animal pro cariori intellectu aliquando stingere quo
subiecto ut omnis homo dicto, pt in exemplo addato aliquando pra
dicato pt Ho albus dicendo pro aliquo v. est una propositio
pt Ho quiescit quia dicit Deus

Haec autem obstant ad hoc et dicte
propositiones sint cathegoricae ng illa integra propositio hat pre
dicatum ad implicat illud et pretorea vocat copula implicatur:
dicit ella copula maxime principalis quia ex ella attendit ve
ritas l falsitas propositionis ex ea quae propterea appellat maxi
principalis e idcirco est dicendum de hac propositione Ho est animal est pro
positio e in mihi quia ella l propositio nexit pre subiecto
Nota ergo propositio categorica

Data hic quod sicut in materia ca
porea 1a in Ho qualitas reperiuntur scilicet forma, materia, quantitas
qualitas sic mutatis mutandis in propositione dicunt fa. ed
unio ella predati e subiecti 2m aliquos l negatio. Materia v. est hab
itudo predati e subiecti ant ipsa unionis quae sit per entia quan
titas est ella magnitudo 3m quam propositio dicit maior, pro
tatis. Tamen qualitas propositionis est ella 4m quam dicit pre
quia positio e falsitas sit quam pace propositionis.

Secundo Materia propositionis est triplex, sicut
triplex est capitulum 1m pe bene predati respectu subiecti. Alia ma
tatis, quando scilicet predicatum est de essentia subiecti l non ipsa pertinet ellius.
Alia stingens, quando scilicet predicatum est accidens ee respectu subiecti tamen
m continent scilicet ad illud. Et note quod n nascit ex intrinseca
entia. Data remota quando scilicet predicatum repugnat subiecto e ideo
ilte propositio sit in materia natali. Ho est animal. Ho est rinis
e Ho in materia stringenti ov. Ho est albus aliquis Ho est albus

et Ho in mata remota Ho est Lapis, Ho est Lapis, Ho est Lapis

Hic explicat 1° dicit propositio sub

mate in necessario, sempiterno et impossibile. Necessaria est quae enuntiat se que aliter esse non potest. Sempiterna quae aliter esse potest impossibilis est, quae enuntiat se que sic se habere non potest. Ut si sit ita propositio est in mata natali et est necessaria, siquidem haec Ho non est animal, est in mata natali et tamen est impossibile.

Similiter si sit ita propositio est in mata remota et est impossibile: Ng haec Ho non est Lapis est in mata remota et tamen est necessaria. Quod si pene principialis observanda est praesens regula: quod scilicet in mata natali: ori propositio affirmativa est necessaria negativa vero impossibilis: in mata autem remota ori propositio negativa est necessaria affirmativa vero impossibilis: et vero in mate sempiterni tantum affirmativa et negativa semper manent sempiternae. de propositionibus hypotheticis tam in summulis Sathius dixi, quae hic nil de illis agere est necessarium. Dd 3 de oppositione propositionum

Dubium 3

De oppositione propositionum

Explicata in ea propositione earum materia, ita quantitate et qualitate, restat nunc de proprietatibus, quae ex a Logica observantur et sunt propositionibus sit una ex proprietatibus propositionum subiectae in Dubium de oppositione circumvertere minime quae sit sect 1 propositionum oppositionem explico

Sectio 1

Propositionum oppositionem explico

licet in universalibus ut nulla de oppositione dixerunt, nil ibi de hac restringendum
est sed sicut Sancti, ut aliquis Sanctus nothing de illa. Nunc
nunc et Mortalis videntur repugnantes oppositione sic ee differunt affirm. et affirm et
negatio eiusdem de eodem. Ho omnis Ho currit aliquis Ho non currit. Et hanc
ge exaltari ita: est repugnantia inter propositiones affirmantes et negantes
eiusdem quedam et subiecti. ut in exemplis supra positis.

Sed dicis: hec est mala disputatio oppositionis inconsequentie. Sint enim oppositio sub altera repugnat inter propositiones affirmantes et negantes
quarum affirmans est affirmativa. Ho omnis Ho est animal aliquis Ho est animal. Et
de propositiones opponunt et illi non sequitur non disputatio est mala.

Ideo propositiones sub altera esse subordinatas et non repugnantes quarum omnium propositiones, cum non sint oppositie qualitatis
proprie loquendo non exercent talis repugnantia, nec oppositione enim non
tantum que exigit affirmationem et negationem unius de alio sed propositiones sub
altiore tamen abusive et improprie dicuntur oppositi. Unde Stoicorum
animus proprietatis proprie et stricte nullus facit mentionem de sub altera
oppositione; ideo quia ad definitionem hec exordium illi oppositio et illa exclusa non
manet firma definitio.

Cropua distinxit aliquas rationes requisitas ad veram et propriam oppositionem. Primo dicit quod debet propositio sit et iisdem ex
tremis. Et eodem subiecto et predicato. Quia si ponatur in una propositione aliquid
nec tamen aufertur identitas extremorum absolute tollit oppositionem quia non opponunt hic propositiones. Canis tenetur latrat. canis celestis non la
trat. quia non stant eodem subiecto. nec hic Sanctus currit, Sanctus non disputat
quia non stant eodem predicato.

Secundo est quod ambe propositiones sint eiusdem qualitatis id est si una fuerit affirmativa necesse est ut altera sit ne
gativa. nec sufficit ut ponatur negatio extremum seu copula omnino
principalis sed oportet ut copula principalis aqua denominatur denomi
nato totius propositionis afficiatur negatione. Quia inter has propositiones non est
oppositio, aliquis Ho disputat. aliquis Ho quin currit disputat
quia affirmativa est affirmativa et non est negatio extremi

3 dicendum, quod in vna et eadem ampliatio
appellatio et restrictio, quia variatur ampliatio, appellatio aut restrictio et
termini, absolute destruit identitatem, ita ipsum, et sic non resultant
propositiones diuersæ, et non fallacia. Ita quando appellatio non
ponunt se propositiones. Omnis est magnus. Omnis non est magnus
Homo. nec est quare vera exercent in se propositiones delectat musica
dum tacet non delectat. Omnis appetit. Omnis non appetit
obiect.

Quarta dicendum est quod in vna propositione
ponunt idem quia supposita idem et in una propositione subiectum non
ponitur alter quia subiectum non est et in altera eadem non ponitur: quia
ex defectu huius dictionis non ponunt sequentes propositiones. Homo est
species, aliquis Homo non est species. sicut supponeret simpliciter subiectum vnius
propositionis dantur duæ oppositæ. Indefinitæ propositiones fallo opponunt.
Homo est species. Homo non est species. quia tam in affirmatiua, quam in negatiua,
sortitur eadem suppositio simplex.

Procuum intelligentia adiuentendum est
predicta dicitur intelligendum de tamen in demutatione suppositionis
simplicis impersonalis. non demutatione suppositionis materialis et distributiuæ
in particulari: quia multum vnius propositionis per suppositionem distributiuæ ad
omnium determinatur, qui impediat eam ex oppositione imo (et in ista dicemus
nequit exercendi oppositio indefinitæ int propositiones stantes ex subiecto
(di qui multum vnius supponat vtrumque et distributiue, et de
vnius particulari determinate.

Ex dictis colligit ad vitandum oppositionem non sufficere identitatem materialem et realem subiecti, sed ita requiritur identitatem
formalem id est vt vtrumque sit eodem modo eodemque considerato: quia ex de
fectu identitatis formalis non ponunt dictorum (in ordine
tam quinque) se propositiones in diuinis: ita diuina et communicabilis
Paternitas Diuina non est communicabilis. quia et Paternitas idem
sit et realiter cum natura diuina fallit tamen et distinguitur ab ipsa
diuina. quare ad exercitium fallitatis oppositionis requirit vt affirmet

et nec est simul de eodem praedicto eodem non considerato idem praedicto sed 2 diuersis oppositis propono

Sectio 2

Diuissionem oppositionum propono

Oppositio dialectica dequa ingressuri agimus est ni fexo a dicto ita otaria et subotaria. oppositio adictoria est repugnantia inter duas propositiones habentes eosdem subiecto et praedicato quarum una est vniuersalis affirmatiua altera vniuersalis negatiua. Ex. gr. Omnis Ho est justus nullus Ho est justus

Nota tamen absolute dicendum Loquendo in re necessario ad hanc adictorie quod una propositio sit vniuersalis et altera particularis. Itaque adictorie intelligenda illa particularis dicitur id est in propositio adictorie opposita si vna sit vniuersalis necesse est quod altera sibi opposita sit particularis etc. Quod autem non sit simpliciter absolute necessarium vt omnis sit singularis et altera particularis patet in his propositionibus adictorie opponunt quarum aliqua ex ipsis sit propria vnius aut particularis. Ex. Ho est speciei. Ho non speciei. Petrus currit. Petrus non currit. Ex sicij hdictorie opposita aliis adhuc dicitur in loci definitiui dic: Repugnantia duarum propositionum inquante et qualitate et quantitate

2 Secundo otaria est repugnantia duarum propositionum quarum una est vniuersalis affirmatiua altera vniuersalis negatiua circa idem subiectum et praedicatum. Ex. omnis Ho est justus nullus Ho est justus. Subotorio subotaria est repugnantia duarum propositionum circa idem subiectum et praedicatum quarum una est particularis affirmatiua altera particularis negatiua: Ex quidam Ho est sapiens quidam Ho non est sapiens. Desub alternis non est dicendum nisi quod dictum § 3 sectionis 4. Respicite tabulam in summulis positam

oppos. leges

Oppositionum Leges.

Lex oppositionis ad dictorie exigit, ut propositiones inter quas intercedit huiusmodi oppositio ponent veritatem et falsitatem et id propositiones ad dictorie oppositae frequenter esse simul veras aut simul falsas. Veritas huius legis satis patet, ipsam scilicet non natalem quod natalem et evidentem dictat infallibilitatem huius principii quod libet est vel est non in esse vel dat nec pe dari medium ut pe se ostat. Si darent duae propositiones dictoriae simul veras vel simul falsas, non esset verum illa principium et impossibile est dari duas propositiones dictorias simul veras aut simul falsas.

Lex oppositionis sic est quod propositiones quae non ponunt ponent veritatem vel falsitatem id est quae non ponunt esse simul veras, licet in materia stimenti possint esse simul falsae, quod ob hanc existentiam veritatis duarum propositionum stationarum sequeret duas stationes dictorias esse simul veras, id pugnat lumine naturali et illatio dicitur quod sequuntur duae propositiones esse simul veras.

Ma patet, quibus propositiones stationis omnis. Et est alibi nulli. Ho et alibi esse simul veras omnes particulares tam affirmativas quam negativas ipsis subordinatae essent veras. Cum ad veritatem propositionum particularium exigat veritas universalis particularis. Ex veritate omnis particularis sequeretur duae propositiones dictoriae esse simul veras particularis non negativa, quae in hoc casu esset vera opponeret stationi dictorie unam affirmative, quae etiam esset vera ex supposito quod darent duae propositiones stationis simul veras: ergo in multitudine veritatis stationis sequeretur propositiones stationis dictoriae esse simul veras.

At ob nulli inconvenientis sequitur ex eo quod sequeriant duae propositiones stationis simul falsae in materia stimenti: quia ad falsitatem propositionis unius sufficit falsitas unius, alterius particularis et non requirit falsitas omnis particularis; et ideo stante falsitate propositionis unius, tam affirmativae quam negativae, pe particularis affirmativa quae stationis

dorie opponit vnali negatiue falsa est ratio: qa ex falsitate duarum substantiarum nullatenus sequitur duas contradictorias esse simul veras nec aliud inuenio.

Sex oppositiones substantiae exigit vt propositiones substantiae opponantur non possunt esse simul falsae: in mata tamen contingentia possunt esse simul veae. Ve. hae oppositiones sit vera, aliquis homo disputat aliquis homo non disputat. Sentio huius regulae dicit qa ex falsitate duarum propositionum substantiarum sequeretur duas contradictorias esse simul falsas quod repugnat sed stat ex dictis: q duae propositiones substantiae nequeunt esse simul falsae.

Ho a ns: qa ad falsitatem propositionum vnalis sufficit falsitas partialis; quare si hae propositiones partialis quae substantiae opponerentur q aliquis homo currit aliquis homo non currit essent simul falsae, cum duae vnales quibus subordinantur essent falsae: q omnis homo currit nullus homo currit; id partialis falsitas quae in ho caru supponit falsitatem contradictoriae opponit vnali negatiuae quae esset falsa: ei verificaret duas contradictorias esse simul veras, si darent duae substantiae simul falsae.

Sex subalternantes est quod si propositio vnalis et subalternans fuerit vera necesse est vt partialis et subalternata sit vera. Dicit D. qa pe subintrare veritas partialis in ipsam veritatem vnalis si autem falsa fuerit partialis opportet vnalis esse falsam. qa recte pe argumentari a bona Cog a sub alternante ad subalternatam seu a vnali ad partialis: Ve. valet hac Cog: omnis homo est sapiens: q aliquis homo est sapiens: at non valet hac aliquis homo est sapiens: q omnis homo est sapiens: sec 3 regulas generales pro qualibet speciali oppositione assigno

Sect 4

Regulas generales pro qualibet speciali oppositione pono.

1 Regula sit propositio contradictoria: quotiens quando reperiuntur duæ propositiones stantes ejusdem extremorum, si unum omnis afficiat negatione et altera ponat verum affirmativa inter huiusmodi propositiones necessario resultat oppositio contradictoria, quando negatio proprie subito propositionis totum negat quod altera affirmat. Ho. Ho propositiones dari videantur verisimiles et substantiæ opponunt contradictorie aliquis Ho currit non aliquis Ho currit siautem illa negatio caderet super copulam et non super subiectum, substantiæ opponerentur predictæ propositiones

2 Regula: Ut propositiones stantes exsubito singulari contradictorie opponant sufficit ut stent: ita de extremis et sint oppositæ quantitatis, id est quod unam sit affirmativa et altera negativa: si vero stent ex subito Coi requiritur necessario, ut subiectum omnis propositionis accipiat omnem distributive et alterius particulare et detrahe. De exode secundum hujus actionis non opponunt contradictorie hæ propositiones Ho disputat, Ho non disputat, sed substantiæ quia strage est ex na.

3 Regula est si propositiones stantes ex subito Coi sint in materia naturali, seu necessaria, sed contradictorie opponi, quando subiectum omnis alterius afficiat signo omnis aut supponat distributive quia oppositio in definita in materia necessaria equivalet omnis, ~~aut supponat distributive~~ quæ sint hæc propositiones indefinitæ quod omnis exercet oppositio contradictoria: Ho est animal, Ho non est animal et dicendum quod sic videantur substantiæ. Et hoc discurrendum de propositionibus quarum subiectum supponit simpliciter. De hæ propositiones Ho est species, Ho non est species, Contradictorie opponunt quia exigit aliquod signum distributivum sumptum quia supponit simpliciter facit nos supponere in mobili et Ho non equivalet suppositioni singulari quantum ad presens intentum

Quarta Regula: Ut oppositio stantium ex subito Coi in omnibus omnis affectu opponat contradictorie alteri partialis exigit ut utrumque omnis accipiat distributive et non collective tantum, et alterius quod distribuat perfecte et plene, quia ob defectum hanc rationis non opponunt contradictorie sequentes propositiones: omnia elementa sunt quatuor, aliqua elementa non sunt quatuor. Quia omnia in propositione

aperitive n̄ accipit nullū distributive ꝑ collective. Dico ita
ponere, sicut dicunt omne animal fuit in arca Noe, aliquod animal n̄
fuit in arca Noe. Q̄ ly omne dicit rationem distributivam in qua
facta ponitur n̄ distribuit perfecte et plene pro omnibus et singulis
ut singulis animalibus. Et tanto distribuit pro speciebus distributione que
dq accommodata singulis.

Regula pro substantia opposita substantia negat
exercere inter ipsas oppositas ex subiecto singulari. Unde sequitur duas
propositiones apparet qualitatis quarum subiectum sit unum cum nullū distri-
butive supponens et quod predicatum unius accipiat et supponat distributive et alterius affirmative. Ly omnis Ho est animal, nullus Ho est
animal.

Regula pro substantia opposita substantia
exigunt duas propositiones oppositas qualitatis quarum quilibet affert ex subiecto
Ly indefinite accepto, signo particulari detracto et quod predicatum
in propositione affirmativa supponat detracte et in negativa distributive
quae regula stat ex omnibus supra dictis sed ad equipollentia
propositionum declaro.

Sect 4

Æquipollentiam propositionum declaro.

Propositio duarum est equipollentia unius cum altera: sicut in qua
libet propositione bene dicta nihil addit, ita et equipollentia equipollentia
nihil dicit et duarum propositionum aperiarum sunt equivalentia ac mutuo
equivalentia quando unum. Quare tunc dicunt equivalentes duae
propositiones quae eadem omnino significant facientes eandem sententiam. Ut duae propositiones indefinitae omnis Ho est animal, aliquis Ho
est animal affirmant equivalenter et idem quod dicunt pro
ponendo uni quarum negatio praecedit subiectum propositionis affirmativae pre

ponat negat. dicendum, n omnis Ho est asinus, equipollet huic propositio sing. dictorum. Quare n est idem aliquis propositionum equipollentes, ac sinonima, q. propositiones alternant equivalentes, et aliae propositiones quarum media aliqua negatur: sinonima v. dicuntur quae eadem significant idem significatum.

Additurum equipollentia int propositiones oppositas proponunt sequentes regulas. 1 regula sit pro equipollentia propositionum indefinitarum propositionum indefinitarum oppositis; si enim quarum propositionum negat tollit oppositio quarum redunt equipollentes, quae quidem negatio debet praponi signo quod affixit subiecto quarum. Et sic redunt equipollentes in propositiones indefinitas si Ho est sapiens, aliquis Ho n est sapiens, sufficit ut subiecto affirmativo negativo praponat. Et n omnis Ho est sapiens equivalet huic propositionem negativam aliquis Ho n est sapiens: et hoc n aliquis Ho n est sapiens, equivalet huic, omnis Ho est sapiens.

Ratio est quia negatio est malum naturalis deducens talis quod potest reprimit et id quod praefixit signo cui affirmativo destruit eius veritatem et affirmat et facit quarum partale negativum et quod praponit partali negativo excludit partalitatem et negat et facit propositionem universalem affirmativam et potest exemplificari in modum.

Regula quarum equipollentia sinonimarum est propositiones sinonimae si cum quarum potponat negatio equipolent: quae quidem potponunt est subiecto. Et sic hae propositiones oppositae omnis Ho est animal, nullus Ho est asinus, sunt equipollentes sufficit ut subiecto affirmativo negativo potponat negatio. Inde hae propositiones omnis Ho n est animal equivalet huic nullus Ho est asinus. et hae, nullus Ho n est animal equivalet huic omnis Ho est animal.

Regula quinta alternarum: ut duae propositiones alternarum redant equivalentes sufficit ut subiecto cuiusque propositionem potponat et potponat negatio. quae hae propositiones alternarum, omnis Ho est nullus redit equivalentes sing. subalternatae sufficit, aliquis Ho est nullus si cum subiecto propositionem et potponat negatio dicendum n omnis Ho n est nullus: et sic

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

Si subiectum sub alternatione ponatur et postea ponatur eadem negatio, dicendo non aliquis Homo non est irrationalis, equipollet sub alternanti omnis Homo est irrationalis.

Hanc predictam regulam memorie retinealis, sequentes exemplis dicite.

Ista contradic. Sed contra ista posita sub altera

Explo. ista contradic. id est negatio propositionis contradictorie una alteri equipollent facit ita si sub propositione omnis Homo est animal propona negatio, et pacto non omnis Homo est animal equipollebit huic affirmatione Homo non est animal quae est ipsi contradictoria. Quod si huic aliquis Homo non est animal alteri negationi proponat dicendo non aliquis Homo non est animal facit illa equipollentiam ipsi contradictorie videlicet omnis Homo est animal.

Sed contra id est si propositioni indefinite affirmatione negatio post ponet subiecto una equipollet alteri, et si proposito omnis Homo currit affirmatione negatio post subiecto sic omnis Homo non currit equipollet erit huic affirmatione nullus Homo currit et e converso si proposito nullus Homo currit negatio post subiecto addatur dicendo nullus Homo non currit equipollebit huic omnis Homo currit.

Ista posita sub alt. id est equipollentia inter duas sub alternas reperitur quando negatio proponitur et post ponitur subiecto. Et si huic proposito omnis Homo currit affirmatione dicendo negatione alteri parte subiecti et altera post illud sic non omnis Homo non currit facient sub alternatam aliquis Homo currit. Cui si eadem duas negationes apponas et pacto non aliquis Homo non currit redit propositio sub alternanti videlicet omnis Homo currit quae documenta ut altioribus facilius percipiatur per versiculum subiecto:

Non omnis quidem non nullus non valet omnis.
Non nullus quidem nullus non valet omnis.
Non aliquis nullus non quidem non valet omnis
Non aliquis neque neque non pertinet vicis.

Ex dictis infertur propositiones subalternas non posse redire equipollentes addendo negationem, quia si ponatur negatio partialis affirmative construat propositionem universalem et e contrario equipollentem alteri partiali. Et si dicatur non aliquis Homo currit idem ponatur ac propositio universalis negativa nullus Homo currit, quia

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

mutatione, qui potest huic quartah aliquis Ho non accidit: si autem
fortuitam necessaria affirmatione non resultabit propositio, qui potest alterius necessitatis
sed eadem fiat propositio non solum quod ad veritatem, sed etiam quoad eorum
apparentiam. Sic propositionum veritatem declara.

Ultima proprietas

Sectio 5

Propositionum conversionem declaro

Ultima proprietas habitudinalis propositionis est conversio ipsius in alium
quae sic dicitur et est mutatio omnis propositionis in alterum per transmutationem partium
in subiectum et subiecti in predicatum servata eadem qua aequalitate erat antea
Ho. Sic animal sic vertitur in alterum: omne animal aliquod
animal est Ho. Vide ad veritatem requiritur et etiam propositio ut omnis de se
aequalitatis, id est quod propositio convertens contineat cum versa in affirmatione
et negatione nec non in veritate et falsitate quod denotat per illa particula
servata eadem qua aequalitate. Propositio autem quae antecedit dicitur versa,
et quae subsequitur appellatur convertens.

Conversio est duplex alia dicitur simplex
materialis in qua propositio convertens non requirit necessario ad versam sed omnis
Ho est albus non sequitur omne album est Ho. Ratio mea sumitur ex materiali
quae tantum abstinet et impropriae vocatur versio sic dicitur. Conversio formalis
est cum propositio in aliam per transmutationem extremorum eodem quale
in qua definitione denotatur in omni conversione quale ad necessarium vel aliquo
modo versa seu veritas ad convertens valeat eodem.

Conversio quale est duplex: alia dicitur conversio simplex, alia per accidens; alia etiam per accidens simplex est, in qua conversio
ad convertens manente eadem quantitate et aequalitate utriusque et quale eodem
Ho nulla est Ho est aliquis: et nullus homo est Ho: conversio per accidens est quale
eodem unius propositionis ad alterum manente eadem aequalitate et mutata quantitate
sed hic propositio quale omnis Mortalis Ho facta conversio per accidens

Q aliquid aial est Ho q̃ inuertente uerum ad q̃ qualitas
ac inuersa cum ista sit affirmatiua et si mutet quantitas q̃ ouersa est uralis et inuertens partalis

Conuersio q̃ 2° prioris est cum ratio omnis proprietatis ad alterum manente eadem qualitate et quantitate, si mutatur in finitis in infinitum, uice uersa. Sic hec propositio uralis affirmatiua omnis Ho est rationalis. Si mo fit uersio q̃ 2° prioris: Si omnis non mortalis est non Ho: q̃ infinitis q̃ prioris uersa inuertentis mutant in infinitum

5° Regula uersionis: Propositio uralis negatiua fit ad libitum uersa. Uersione simplici. Si uersione q̃ accens: Si hec propositio nullus Ho est lapis fit uersa duplex 1 dicendo q̃ nullus lapis est Ho 1 q̃ accens, in fecendo si mo q̃ aliquis lapis non est Ho.

6 Regula: q̃ propositio uralis affirmatiua indifferent fit uersa tam uersione q̃ accens q̃ uersione q̃ 2° prioris et nullo pacto fit uersa simplex. Si hec q̃ propositio omnis Ho est animal: sic uersa: q̃ aliquod animal est Ho: 1 aliquod non animal est non Ho: non autem valet si dicat q̃ omne animal est Ho: q̃ aequipollet distributo ad distributum

Regula 7. q̃ propositio partalis affirmatiua tantum fit uersa uersione simplici et partalis negatiua specialis est illa uersione q̃ 2° prioris. Si hec propositio partalis affirmatiua aliquis Ho est albus recte uertitur si pacto q̃ aliquod albus est Ho. et hec partalis negatiua aliquis Ho non est albus sic fit uersa q̃ prioris et non alius q̃ aliquod non albus est non Ho. Ut q̃ firmius ad memoriam recant memorie gratia accepta proponunt inseqentibus versibus

Simplex fit Conuersio lua q̃ accens
Ad sto q̃ 2ua sic fit uersio tota

Sequuntur intelligentia ad exercendum et probatos usus stimulentur specialiter dictiones quae designant quantitatem et qualitatem cuiuslibet propositionis uertibilis nempe sed lua alto inquibus dictionibus que

perunt quatuor vocales. A. E. I. O. Vocalis A designat propositionem vnialem affirmatiam. E vnialem negatiam. I particularem affirmatiam. O particularem negatiam, iuxta versum hoc modo

Asserit A, negat E, sed vniuersalia ambo,
Asserit I, negat O, sed particularia ambo

Hoc supposito facilime patet versus priorum versuum. Hoc illa particulari simplici Feci signat quod propositio vnialis negatiua et particularis affirmatiua denotata per duas literas vocales illius dictionis Feci poterit vertere in vniuersalem simplicem. Eua per accentum signat propositionem vnialem affirmatiam et vnialem negatiam quae denotantur per illas literas vocales huius dictionis Eua vertit per accentum et ultima particula videlicet Atto per contrarium signat propositionem vnialem affirmatiam et particularem negatiam, poterit vertere per 2 propositiones

Eo hoc vsque dictum patet in conversione simplici Ex parte et mutua Cor a vertitur ad vertentem et D a vertente ad vertitur: sic patet hoc Cor: aliquis Ho est albus: ergo aliquod album est Ho. et D aliquod album est Ho ergo aliquis Ho est albus. In conversione per accentum licet valeat Cor a vertitur ad vertentem: non tamen vice versa sic recte argumentari a vertente ad vertitur: quare recte arguit Bono omnis Ho est animal: ergo aliquod animal est Ho non vero valet si dicat, aliquod animal est Ho: ergo omnis Ho est animal.

In conversione 2 per 2 propositiones datur falsa et mutua Cor a vertens ad vertentem et D. sic recte deducit per facto aliquis Ho non est albus: ergo aliquod non album est non Ho: et vice versa valet si dicat: aliquod non album est non Ho: ergo aliquis Ho non est albus quae Regula sumitur ex Arte 1 per signum vbi docet ex positione negatiua ad affirmatiam cum variatione predati generis finiti et infiniti et sic patet Cor. sic hoc Cor est bona Petrus non est albus: ergo Petrus est non albus. Non tamen verum valet hoc regula arguendi in omnibus inquibus variat a predicatum si dicat Petrus est albus non recte inferet ergo est est non albus: quia est verum Cor vt falsum quia ex D per positionem signat non esse inale Petro esse album quod quidem est verum vt sic separatim: ergo autem

denotat ee malum in re alby quod stat ee falsum, q.a Petrus
est albus non est albus nec nigrum. Homo non est non albus.
Sic 6 deoppositione modali et diuisione ipsius

Sectio 6

De oppositione modali et diuissione ipsius.

oppositio modalis

Sunt in ea diuisibilia in oppositio deinde hyperbole deinde et
illa, in qua simplex enuntiat predicatum de subto absque addito alicuius mu
modificantis habitudine vnius ad aliud. Sic hec oppositio Homo est
animal dicit oppositio deinde q. simplex et absolute attribuit predicatum
subto absque medio alicuius rei specialis quod detinet oppositio et due
nientia utriusq. Deg. paroles deinde hactenus ejusmodi quare in ope
rente oppositio procedere adeo planum oppositio modalis

Aliq. q.a res dicitur est ad pacem rei detrahit
velocitas ——— dicit motum respectu cursus q.a ipsum retrahit et circu
lacio q.a detrahit motu, dicit motum dicit motum ipsum ut patet in illis oppositio
quia velocitas currit, Celum movet circulariter. Sic oppositio ad intendere
quod motum detrahitur oppositio et deoppositio alii nondum motum detinet et modificat
oppositio exp.te subto qualia sit nominum adjuncta quibus detrahit et restringit
subto oppositio quod afficiunt, et patet in hac oppositione Homo oppositio
mouet oppositio.

Alii modificant et detrahunt oppositio exp.te
predicati qualis alii vincat per nominatione quibus restringuntur oppositio predicati
ut cum dicit, Sol currit velocitate aequitate cregant. Alii denuo
detrahunt et modificant ipsa oppositio predicati cum subto seu habitudine
unius ad aliud et huiusmodi dicunt detrahere multa totalia oppositio. Sic
cum dicit Homo necessario est animal, in qua oppositione necessario denotat
habitudine predicati ad subto et necessario seu multa totalia totalia oppositio
et necessario. Ita igitur ac aperte quod hec oppositio Homo animal est oppositio

necessaria

Modi dictantes extrema propositionis nullatenus sunt propositiones simplices modales, nec extrahunt quia aliae quae non de inesse simpliciter significant, et dicunt signatae, sed dari, aut notari, et non denotant species propositionis simplicis, quae sicut praedicamus, mi sillogismi propositionis simplicis modalis definitae, ingrediente est semper ut quatuor: necessario sinecessario possibile impossibile.

Suppositio modalis proprie accepta necessitatem illa quae includit aliquid mutatione dictante propositionis sed dari cum subiecto. Indecomposita praedicante aliquo modo quia ex iis signatur dicitur et specificat habitudinem et inherentiam sed dari ad subiecti ut propositio modalis quale sit hoc: Homo necessario est rationalis. Petrus sinecessario legit quia inest propositio et ly mu necessario denotat sed dari necessario sicuti in subiecto, et in 2a quia mu sinecessario significat unicam predicati cum subiecto et sinecessario quia mi dictantes opponuntur enunciabiles propositionis sit totis quatuor signa alternata.

Suppositio modalis est duplex alia dicit modalis propositio, alia modalis dicitur. Modalis propositio est propositio categorica cuius unus extremum est mu, alterum est dictum: quae quidem propositio ex accusativo, et verbo infinitivo: ut Petrum ambulare est impossibile, in qua propositione mu predicat de dictum signato per illud opposito Petrum ambulare. Propositio modalis dicitur aut propositio categorica in qua mu adverbialiter, seu in categorematice sumitur seu in propositione: ut Petrum posse currere. Tunc sumitur mu in categorematice et adverbialiter quando non substituit extremum propositionis immediate dictum copulae, et non accipit significatione significatione modificando significatum copulae, cui adjungitur, ut patet in exemplo ipsi adducto.

Hinc deducitur duplex differentia propositionis inter modalem propositionem, et divisionem. 1a differentia est quia: Ratione in modali propositione mu non sumitur adverbialiter, et in categorematice sed nominaliter et categorematice, cum in extremum propositionis ad instar verbi alterius.

Secunda differentia est quia simultaneitas distinguitur. Nam in modali propositione mu significat simultaneitatem conjunctionis et propositionis quia in propositione quia est exclusive partis, id est quod exprimit subiecti dictum, nec dicit aliquid aliud, non chiq ad habendam ipsam simul, et pro eodem tempore. quia id dicit pro simultaneitate.

Sing prior modali divina mutantur denotat posse ad gra divinae seu successive habenda, non tamen ad simultanea coexistentia et sunctionem ipsarum: quare modalis divina non significat posse simultaneum solum mo simultaneum posse id est quod in subiecto habente unum posse simultaneum posse ad alterum utrum non ad adunandum simul unum cum altero quare 2m rigore dialectica hoc posse currens positum quietem est vera quia facit sensum divinum solum enim significat subiecto actualiter currens hoc posse ad quietem; non autem hoc posse ad componendum simul quietem cum actualiter exercito currens quia in formaliter ordo non potest posse ad componendum alterum posse utrum solum mo pertinet posse ad simultanea sunctionem utriusque.

Ergo infertur hanc posse modalem positivum solum aeternum et possile ex absolute posito quia non significat subiecto albedinem in formaliter hoc posse simultaneum seu posse ad actualiter currendum componendum nisi recedendo cum albedine et aeternum vocat modalem positivam quia denotat posse componendi quia impossibile.

Ergo quidam admittit modalem divina ad possibile non bona Co. nisi non bene absolute accepta ad divina. Non valet hec Co. non valet hec Co. aliquis potest et nigrum: quia aliquis aeternum et possile: non dicat aliquid aeternum et possile recte infertur hec divina quia aliquis possibile est nigrum: quare continent penitus et bestiae non valerent in ipse dialectica hec Co. Voluntas a deo efficacit premota ad operandum potest non operari: quia voluntas efficacit premota non operari est possile. Ergo posse facit sensum divinum et solum denotat in voluntate premota ad operandum requisitum posse ad non operandum in quo sensu est vera cum premotio divina non destruat libertatem voluntatis et deo calente in lio a physicorum cum 1.mo de sensu

Non autem posse facit sensum operandi: et id est falsum quia denotat in voluntate a deo efficacit premota dari posse non solum ad non operandum sed etiam ad simul componendum non operans cum premotione efficaci hoc quia est posse simultaneum quia autem modales quae ex eis facient sensum divinum potest absolute secundum omnium quae occurrunt baricinii genus in disputatione de

dicejcij. Futuij est ipsij dicere prius q̃ sedet. q̃ dicit quod aliqui
prius tuij multoties fe propositio modalis diuisa. Sunt in sensu
ita: de quarto modalis propositio pertinet in sensu diuisio. Dicit
prius q̃ nequit secundum et hoc dicere ne aliquem sfundere sensu
propositij cum diuisio ero negabo omnis ibi erat negaq̃ alterius.

Sed rationi intelligentia eorum quæ hucusq̃ dicta sunt
aduertendum est. 1. quod ly per quod adversus equiualet huic dictionibus
modalibus posile propositio ideo sicut hec propositio alius propositio est mi
quia est propositio modalis diuisa: haud dissimiliter hic alius per eo
nunc est modalis satis equiualet. q̃ utraq̃ propositio gaudet eodem sensu propositi

2. aduertendum est quod omnis propositio
modalis vel est simpliciter necessaria ed omnis propositio est omnino impossibilis
ita et nunq̃ potest esse. 3. hic hoc propositio Petrum currere est
stinguendum est propositio necessaria q̃ licet currere accidentaliter stin
gent sumitur Petro ed n necessario, currere tam in ordine ad subiectum
de quo predicatur necessario sumit stingent

3. aduertendum est. propositio modalis n
per aliud planari nisi per reductionem primus ad propositio de inesse. quare
ut propositio veritas modalis reduci debet ad propositio de inesse attendendo
mutationem ipsius in ratione propositio modalis pertinet planari de propositio
de inesse in dicta in dicto ipsius modalis. Ly eatenus est vera hec
propositio modalis. Homo est animal est necessarium q̃ verificat de hac
propositio de inesse Homo est animal, quod est propositio necessaria. ideo
est falsa hec modalis Homo est logicus est posile q̃ repugnat positio
hanc propositio de inesse Homo est logicus. et huiusmodi propositio q̃
ostendit veritas propositio modalis ab aliquibus dicitur propositio
officians respectu modalis q̃ opponat ad ipsum tanquam propositio exponens
ad exponibile

Ex quo colligit ad modali aliqui officiant
sequi q̃ fit ex hac modali Homo necessario est
animal retinent. q̃ Homo aliquis quia necessaria habuerunt quia aliquibus propositio
aut modalis quia in illis non necessarium, aut impossibile q̃ fit ly

a modali ad g oppos deinde que importat in dicto ignis modalis
sed valet hec con. Ho ee a est necessario. g Ho est a. etc
ex hac modali de impossibili Ho esse est impossibile recte in
fert recte infert g multis Ho esse qui mus arguendi valet etiam
si nullus oppositus deinde distribuat.

Non u valet nec ge recte argui a oppositis
deinde ad modalis g n mus sumpsit oppositi deinde g predicat:
sed n valet hec con: ~~Ho ee a est est necessario~~ Ho est a. g
Ho ee a est necessario. nec hec Ho n est alleg. g Ho ee alleg
est impossibile valet alias ni predicet mus de ipsa ge deinde sed pacto
Ho est animal est oppositio necessaria. g Ho ee animal est nec
essario. g a ad sumpsit mus g predicat propositi deinde sequitur
et oppositi modalis

Quertat tamen prefatis reciprocis ar
guendi n poed verificari in modalibus que substituunt g mus stinoens
dalt pstiu: g in cuiusmi modalibus neguit inferre recte a oppos
de inde ex modali: quare n valet hec con. Ho curre est stinoens:
g Ho currit: nec hec Alleg pristit est nigrum. g alleg est nigrum: g ar
guit a ad ad alia qui mus arguendi regulat ab omnibus

Si tamen arguat a oppos de inde ad
modalis deposita valet con: quare recte concludit pacto. Ho currit:
g Ho possibile currit. g arguit ab actu ad pos, n o valet argumentum pro
cedens a oppos deinde ad modalis in omnibus mus stinoens: stinoens
quia g valet hec argutio. Ho est visus: g Ho ee visus est stinoens:
g arguit ab amplo ad restrictum qui mus arguendi deficiens est. Sed
de quantitate qualitate oppositione et equipolentia modalium

Sectio

De quantitate, qualitate oppositione et equipolentia modalium.

Cum oppositio propositionum modalium fiat quoniam ab ipsis mij quibus ha
ipsi mij propositiones constituunt necesse est ante omnia explicare quantitatem et
qualitatem omnium modorum qui pedo facillimo negotio potent dignosci,
tam oppositio quam equipollentia propositionum modalium: etenim modalis oppositio
et equipollentia degunt ab ipsis in presenti agimus fundat in quantitate et
qualitate ipsorum modorum et nullatenus deveniet ad ictus quod tanto
modalis securit ad proprios modalis, ac cuiusliber modi quantitas et
qualitas licet proponunt sapientis secus

Omne necesse valet: impossile nullus.

Possile quidq; quidq; non possile non.

Quo verbum denotat Omne necessarium equipollere ipsi universali affirmativae omnis
et Impossile et nullus universali negativae Nullum equipollet ipsi universali
universali negativae et possile equipollent sibi ac ad ipsum particularem affirmativam
Quidq; et possile non ad quidam. Quare sicut propositio de inesse ipsis
mij distribuit, et omne est propositio universalis affirmativa eodem pro
sumpto, et propositio modalis utrum et omne necesse, dicit modalis universalis affirmativa
et distribuit modalis affirmativa. Etenim quod necesse est et esse est

Propositio modalis utrum impossile
qui equipollet ipsi universali negativae quia reddit universalis negativae, nq quod impossi
le est et nullus est aut et [illegible] Possile autem [illegible] equipollet ipsi particulari
affirmativae accedo distinguit modalis particularis affirmativae et possile particulare
negativae.

Et [illegible] Ly dingny et opinent m
m Cum accepimus intellectum dialecticorum. Id [illegible] possile [illegible]
Ly particularizat affirmativae propositionem modalis quam distinguit. His prenotatis
facillime capi potest oppositio propositionum modalium ng Cum sit propositio universalis
affirmativa sicut opponat universali negativae illi propositionem modalem quam ipsa
distinguit ipsi universali affirmativae et alteram ipsi universali negativae modalis propositionem
opponunt et [illegible] sicut sequitur: Hoc cuiusque est necesse; Hoc cuiusque
est impossile.

Quodquidq; discernendi pro propositionibus est
in aliis speciebus propositionum Hoc ad cognoscendum oppositionem et subalternatam

et quia modalis, sicut ipse modo allegandus dicit adiuncta de qualitate modi
et de generibus. Hoc ergo animal est necessarium. Hoc non est
est possibile, sed dicitur opponunt quod est unalis affirmativa et 2a par
talis negativa sicut exigit oppositio sed dicitur ut dictum est. Hoc currere
est possibile. Hoc non currere est possibile. subalternae opponunt quod ex primo
est partialis affirmativa et altera partialis negativa. Sicut et
sub alternans. Hoc ergo animal est necesse. Hoc ergo animal est possibile. quia hec
1a propositio cum ratione modi sit partialis affirmativa. subaltern
ans. Et que est unalis affirmativa. et autem pro eodem sicut dicit possibilis opposi
tio modalis sequentis propositionis fiunt

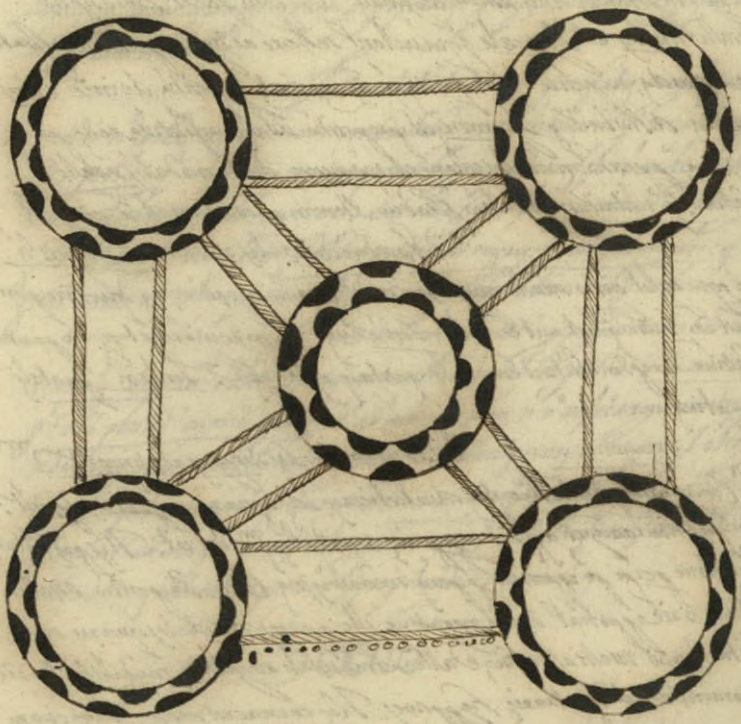

Dialli quidq; vultum dumtaxat dumtaxat opposita modalis in duplicis species, quarum 1 dicit oppositio modalis de pti: alia dicit oppositio de Leo:
Ita est oppositio modalis de pta quæ exercet int duas propos habentes pts et dispones opposita n idly exp te mi, vero etiq exp te dicti, de quo prædicat mus, quare ad oppositio stricta de pta exercit, et ueruntamen int duas propos, quarum fluchibet sit modalis n idly exp te mi, et vero exp te dicti: et oppositio dictoria de pta exercit duas propos quæ mates in quante dicti et mi et substricta de pta versat int propos modales opposite qualitatis, quarum vnus sit possibilis, tamen exp te dicti exp te mi.

Quare tres propos dicunt esse omni stricte de pta: Hoc est aialem esse: Hoc est aial est imporibile: et in vtraq versat qualitas exp te mi et dicti. et ita propos Hoc est aial est nesse aliquis Hoc est aial nat possibile sunt opposite dictorie de pta quia una est totalit modalis affirmativa, et altera totalit quantalis negativa, et sequentes propos, aliquis Hoc currere est stinocens: aliquis Hoc n currere est stinocens possibile opponunt opposite substricta de pta, quia vtraq tamen exp te dicti exp te mi versat pro propos substricta, id est quod vtraq sit quantalis.

Oppositio modalis de Leo est quæ intercedit int duas propos modales quantes qualitate et quante ipsius mi, et n dicti in subto de que prædicat mus. Ita propos: Hoc est currere est possibile. Hoc n currere est possibile opponunt subcontrarie de Leo, quia illæ quæ ad apparentiam videant n esse sed dispones opposites substricta exp te dicti cum dicti vtriusq sit vnale exp te tamen mi et particulis sicut exercit Leo: et ita oppositio modalis.

Ex quibus elicitur, quod propos propositionis modalis quinq disponunt ad oppositionem, dicunt nihilominus istami quantes aut qualitate dicti 3 dumtaxat addit propos mi: quia duæ propositiones stantes ex subto vtriusq iani modalis dicunt opponunt, si sint diversæ qualitatis, et vnius quantitatis vnale exp te mi: sic Hoc possibile est currere est nesse, Hoc currere est impossibile opponuntur sic, quia una

vnaly affirmatiua ex o^tmi et altera vnaly negatiua ex p^tmi
et vtraq falsa. Et si dicty vtrumq accipiat sinoulariter et eodem
modo dyaurzendy est de oppositione propositionum nec in de subalternis modalibus.

Nam si una fuerit opposita ex modo vnaly
affirmatiue et altera ex modo partaly negatiue licet una oporteat
opponant sed contrarie et ita sicut subtilis dicti vtraq videat esse vera
ly. Si ambe sint opposite qualitaly et eiusdem quanty partaly, ne
sey est ut substrahere opponant qn dicty omney, altey accipiat par
taliter et stat exemplo supra posito. Si denique ambe fuerint op
posite ex omney eiusdem qualitaly quoey vney sit vnaly et alte partaly
erunt oppositi subalterne licet dicty vtrumq sit vnaly aut par
tale quare modaliter subalternant et oppositi constanter ex dicto
sinoulari. Petry curzere est nesse Petry curzere est possibile.

Colligitur ergo modaly stantes ex dicto
negato affecto de absolute modaly affirmatiue si omney accipiat affirmatiue
q^a praly determinato ergo modaly determinat aequaliter tale et dyaur
mi et n dicta qz, si omney fuerit affirmatiue et nullam negatiue affiniat
ergo ab ipso sinoulata erit affirmatiua, et si fuerit negatiue resultabit
ergo simpliciter negatiua q^a tam negato q^m affirmato dicti tamty mate
riaet concurrit ad utilitatem ergo modaly quare hec ergo. Petry n
curzere est nesse est ergo modaly affirmatiua q^a omney est affirmatiue
licet dicty includat negato, et hec Petry curzere est impossibile
est modaly negatiua quia stat ex dicto affirmatiuo

Colligitur ad propositum q^a et dyaurzey moda
lis ergo est necessary et omney licet de dicto tamen dubito q^a
licet in aliquibus ergo modis modalibus quo ad ay patientia locy
videat quod omney praterey subtilis quo ad sensum o^rum gerit mu
tuum gdam et hec ergo possibile est Petry curzere. licet stat
ex omno posito loco subtilis quo ad sensum tamen equipollent alias ge
neribus inquibus omney gdam. Equipollentia modaly

de equipollentia propos modalis mixtae, cum autem ne stat dicendo, quod ea, quae super de hac est de equipollentia propos simplicis, seu de inesse. Nam ea quae, quibus redant equivalentes duae propos oppositae de inesse servire poll equivalentiae propos modalis, servatis tamen servandis. Nec ante cuiusvis posito aut postpositio negationis tam in propos modalis, quam in simplicis seu de inesse quare de propos modales dictorum oppositae. Si impossibile est Petrum currere possibile est Petrum currere redunt equivalentes, si uni ipsarum praeponat negationem; nisi praeponas negationem usualis negativae dicendo si impossibile est Petrum currere reddit equivalens huic propositioni particulari: possibile est Petrum currere. quae quidem sunt adiectorum ipsius antecedentis propositionis negationis. — Si particularis praeponat negationem reddit equivalens usuali negativae.

In propositione modalis sinaricae propositio negationis post posita non usualis veritatis propositionis facit ipsam equivalentem universali affirmativae propositionis: nesse est Petrum currere. Impossibile est Petrum currere ut redant equipollentes sufficit, ut post ponat negationem tantum. Et adverta, quod post positio negationis debet fieri ponendo ipsam ante dictum immediate post accusativum, ex quo componitur dictum modus. Impossibile est Petrum non currere: quae propositio addit negationem reddit equivalens huic propositioni nesse est Petrum currere quae quidem opponitur ipsi contrariae si in fuisset post posita talis negatio

De equipollentia modalis subalternatae eodem modo disputandum est quibus de universalis de inesse. Nam si praeponat et postponat simul negationem alteri ipsarum, atque substituunt equivalentes quae ad sensum. Si ut redant equivalentes propositiones modales subalternatae nesse est Hominem currere possibile est Hominem currere. sufficit et usualis particularis simul post ponat et praeponat negationem: Nam si dicat non possibile est Hominem non currere equivalet subalternatae universali affirmativae quae est: nesse est Hominem currere. Et ita nesse

praeponendo et postponendo negatio est subalternantis redit
aequipollens subalternata nisi praeditis. Dig hec propo. Non
nere est Hominem currere aequipollet huic Homo est Homo currens
Alia Cont praecipiunt ad iudicandum pro
intelligentia oppositionum et aequipollentia modalium. Meo iudicio hec
conclusiones potius ad Charitatem spectant. Ideo omittimus. Ex
tumo propositiones quae videntur simpliciter necessaria insinuentur
etenim in processu doctrinalis cuiuscumque disciplinae abstinendum est
ab omnibus quae intricant quaestiones quae in nullam multitudi
nem regularem et praecepta ita depingant ut retrocedant ab imagine
discendi ardore. Sic et de propositionibus reduplicativis

Sectio 8

De propositionibus reduplicativis

Propositio reduplicativa est quae modificat aliquam dictionem reduplicativam
dictionem autem reduplicativam sit inquantum, quatenus, prout, quatenus, et alia dic
tiones similes ut ex. gr. Homo inquantum anima est immortalis. Deus quatenus
misericors remittit peccata etc.

Dictiones reduplicativae possunt duplicitet accipi, quae
re reduplicativae specificativae tamen. Tunc sumunt pro reduplicativis quando denotant quam causam in subiecto praedicati
ad subiectum. Ex. in hac propositione Homo inquantum rationalis est disciplinabilis
Ly inquantum denotat quam causam et rationem quare obiectum Homini conveniat
disciplinabilis. accipiunt autem specificativae quando designant determinatam ac
cidens subiecto subiecto propositionis videlicet non ut causam sed causam ipsum
in Ipsum quodam. Ex. Homo inquantum rationalis est capax disciplinae.
in qua propositione Ly inquantum non designat causam obiectum Homini convenit
disciplinabilitas. sed solum denotat specialem respectum et determinat. Quamvis impor
tat subiectum necessario comitantem respectum praedicati quae nulla est sed
disciplinabile junguntur necessario in Homine licet unum non sit causa
alterius

Quarum intelligentia aduertendum est dictas reduplicatiuas multotiens simul diminutiue seu restrictiue. Ergo 6° hæ nomina denotant quod aliquid solum 2m quo spectare sicuti et n simpliciter et absolute ut patet in sequentibus quoties. Ens quod est album 2m dentes, X quia inquantum Ho est creatura. inquantum ⊥ denotat albedinem n spectare Xpi simpliciter et absolute solum 2m quo id est in aliqua parte detracta ut potest intendentibus in 2a autem quoties dicto reduplicatiua denotat X quia Deus n est creatura 2m ratione personæ, et precise hæc natura.

Propositio reduplicatiua est duplex: alia affirmatiua et negatiua alia: affirmatiua est in qua reduplicatio nulla affirmat negationem. 1a Ho inquantum rationalis est risibile. Negatiua est in qua negat reduplicatio mediante aliqua negatione. 2a Ho n inquantum rationalis est irrisibile. Proexponitur reduplicatiuam prescribunt sequentes regulæ.

1a regula est: quoties reduplicatiua affirmatiua exponitur duabus exponentibus inquarum 1a quotiens reduplicatiue usurpatur debet affirmari de tertio reduplicato, id est de tertio supposito 2m immediate cadit dictio reduplicatiua. Secunda autem exponens debet esse causalis in qua explicetur signat causa sumentis et ordinem quæ intercedit inter quotiens et subiectum. 1a hæc reduplicatiua Ho inquantum rationalis est risibile sic exponitur: omne rationale est risibile et quod aliquid rationale est risibile.

Secunda regula: reduplicatiua negatiua debet exponi per duas propositiones disiunctiuas et exponentibus affirmatiuis in quarum 1a de tertio reduplicato sumpto accepto negari debet quotiens reduplicatiue et si 2a sit causalis negatiue accepta. 1a hæc negatiua: Omnis n inquantum dissimilis est albus: sic exponitur: nomine dissimilis est albus et non aliquid est dissimilis et albus. Dub. 2 Vtrum una propositio mentalis sit realiter uerior altera.

Dubium 4

trum una propositio mentalis sit formaliter uerior altera.

lemus precedenti d. de quo poterit quod in hac inquisitione, an una mentalis prio sit frat seu altera, quod idem est, an unitas frat suscipiat magis, minus. Dicendum sit se. Gall. sententias refero et nostrum judicium profero

Sectio 1

Auctorum sentias refero et nostrum judicium profero

Et ante omnia procedamus oportet certa ab invicem separare et ad alia supponere et ea in medio omnino ponere. Et supponendum est cum Arnolo Rc. 4. p. q. 16. art 2 veritatem frat solum residere in intellectu tamquam in proprio subiecto in genere. Unde istum judicium intellectuale denominat proprie et frat vera quia res quae objiciunt intellectui denominent eum in proprie et analoce. Etenim res causant veritatem intellectus et voces signant ut a medicina qui sit frat sana causat sanitatem et alias et urina eam signat. Ex quo colligitur veritatem frat reperiri in intellectu tamquam in subiecto in voce tamquam in signo et in re extra et ignorantia tamquam in causa. Nam ut ait philosophus 5 primo aut cognito intellectus, ideo dicitur vera quia est, et ignorantia vera simpliciter frat

Supponendum est: nullam fieri specificam et mensuram recipere admittere quadam latitudinem magis et minus: et unaquaeque res specifica intentata importat esse indivisibile et indivisibile abiis tamq. Unde nec deform Dei absoluta per aliquam res augeri aut minui per mensuram et ensis recipere. Nec nec species mixtae posse magis aut minus quam ut docet philosophus 8 metha. species rerum sicut numeri qui sunt per ablationem addito unitatis non fiat intensive numerus, variat esse, ita similiter per ablationem additionem differentiae specificae non augetur altitudinem specificam et esse sed omnino variat esse

Ex quibus colligitur latitudinem et divisibilitatem quae cum sua fit denominat magis aut minus non repetere in specie et mensuram recipere. Cum enim mensura fit non usus et metha

vt hat in indiuisibili, quæ nec in plus, præcedere nec in minus declinare. Ita
quæ diuisibilia, 2m maior et minus et aut momenta intermina admittendi et in
aliquibus quæ 2m indiuidualis habitudine, qua ipsa ad rationem sui fit
ad subtra quæ denominant, quæ aliquo ut quæ, quibus non reperiuntur denoua
subtra modo gradualis et diuisibili: ut stingit ipsa in actore qui 1m maior,
ac minus denominat propria subtra et sicut ipsa maior et minus
2m gradus denoua, cum vna eadem denoet gradus eadem alterae

Tertio aduertendum est quæ participatio a
subto seu in quo recipiuntur illud reducunt ad species detracta et uaria, huiusmodi quæ
subtraltes quæ quæ requiunt 2m maior et minus participari a mata in qua subtra
ut recipiunt. Cum in illis minus species Beatæ Virgo habere diuinaria quæ
subtraltes quæ species substituit requiunt participari gradualis 1mo detracta et indi
uisibili, aliqui species rerum non iste sert in indiuisibile.

Alie ut fit, quæ quæ non denominent sine detracta speci
fice subtra aquitas participant, sed non ipsa reducta ad species detracta nisi minus
non pertinent ad subtra mo diuisibili. Illa reducunt ad aliquem 1m diuisibili, minus
et id ut in aqua sui fieri maior et minus ut patet in figura, quæ resultat
ex indiuisibili trine et minutiae partis quantis. Figura in circulari ne
quit 2m maior et minus participari a circulo, quia in actore fali circuli fait
imparabili indiuisibili et detracta partis minutiae et sunt indiuisibilia ex
cludere maior et minus 2m gradus denoua, et id est dicendum de qualitate
respectu rei qualis et Qtoris accidentis similiter quæ respiciunt propria subta
minuendo igitur quantia indiuisibili minutiae ex cludentes excessu, aut defectu

Alie denique ut fit quæ nec ~~species ad~~ subtra ad species
reducunt nec extra ipsa exercent detracta existentia in indiuisibili. Inde quæ methe
et quasi abstracten sui participant maior aut minus tanq 2m indiuidualis ha
bitudine quæ respiciunt subtra pulchra denoua 2m maior aut minus ca
ny mi ut color et figura, vita et virtus et talis huiusmodi qualitates quæ non
denominant propria subtra mo detracta et indiuisibili gradualis et diui
sibili ac proinde in actore denominantur propria subtra sui participant maior
et minus et non adeo fait mm altera

His generalibus — Deus est Magentia in quem
hi inquirit quomodo veritas fidei denominet judicii intellectualis cui fidei
in Deo et an id dicitur tribuat ipsi deinde diuisis et gradualis sicut alia
fides quae ut caeteri interdicit et remittit. Anni communicet uno in
diuisis sicut fides sublatis et alia quae ut aliquid in indiuisibili. Circa quam
res diuisi sit ait duas sententias oppositas.

Sententia affirmat veritatem fidei fidei sumi
cipere magis aut minus et admittere gradualem et diuisibilem latitudinem
fidei denominaque ejusque et contingit judicii intellectualis et fidei ordinis alterius.
Haec sententia docet Hugues, Durandus et alii subscribit Suarez in metaphysica
et alii recentiores ejusdem societatis.

Secunda sententia asserit veritatem fidei fidei
sumi nullo admittere gradualem latitudinem magis et minus nec denomi
nari et contingere gradus denominandi fidei et ordinis alterius. Haec sententia
tenet Thomistae omnes discipuli Angelici Doctoris et generalis Doctoris in 1 Homo
phylaxis Walsh Sic 3. q. Part. 3. Secunda. Hanc sententiam sequor.

Ut sit authentiate dicit q. 2 de unitate intellectus ad
3 ad 4 ubi ait cum veritas unitatis fidei in adequatione intellectus et rei videretur
magis et aequaliter suscipiat magis aut minus. Sic docet Tomistae Lecg.
et L. q. 89. art 2 ad 2. et omnes Angelici Doctores suscipit una gradus veritatis
et alterum.

Secundo dicit ad 2 quod veritas fidei fidei sumta
consistit fidei in adequatione judicii intellectualis cum re intellecta, et nulla adequatio
fidei sumta potest denominare magis et minus, et fidei veritas non admittit la
titudinem gradualem nec diuisionem in judicii intellectualis determinet fidei primi
alterum. Non suggerit ex edificio veritatis quae ex diversis mediis admittit.

Secundo: Nam adequatio fidei importat quandam
aequalitatem inter extrema intelligentia et aequalitas nullatenus admittit
latitudinem magis aut minus, cum fidei importet negare excessum, aut
defectum et distinct in minus et ad defectum et defectum excedat in magis
diversitatem sectae et aequalitatem excessus. Cum veritas fidei consistat in aequa
litate aut adequatione intellectus cum re intellecta, nequaquam potest admi

ti magis aut minus ꝛ̃ quale denominare, q̃ pertinat intellu. Sec ꝛ̃ fron
ta pro è simul resoluo contraria

Sectio 2

Argumenta propono, et simul resoluo contria

Ad oppositi argument 1 D. nor: ideo p nos veritas quale n̄ admittit gradu
ale latitudinis, magis aut minus; q̃ quale ꝛ̃ sistit in indivisibili, Hec ratio non est
sufficiens; q̃ Ini imm. ing. ut aliqua res denominet subiectum cui inhaeret ꝛ̃ magis
aut minus n̄ requirit q̃ ꝛ̃ quale sit capax: ad metat gradualis diversi
q̃ latitudinis, sufficit quod ꝛ̃ individualis latitudinis separatae ad subiectum
permit cum magis, minori, q̃ sive ad ipso praeter ratio: q̃ absolute dicimus
pro denominare subiectum ꝛ̃ magis et minus.

Ad 2 dico imm. Secundum quale n̄ suscipit magis aut minus
q̃ quale sistit in indivisibili divisibilitate metha, idest secundum ad quale et metha
sicutum Gaie non dicimus q̃ sistit in indivisibili n̄ solum metha et abstracte sumptum
uenisetiq physice et realiter sumta, idest ꝛ̃ individualis latitudinis separatae
ad subiectum, dicimus.

Quia tamen n̄ ad substantiam quae denominative et quale
suscipiat magis aut minus n̄ requiritur divisibilitas q̃ gradualis latitudo ꝛ̃
ratione quale ipsum metha et abstracte sumptum, cum nulla ratio suscipiendi latitudi
nis admittat ut patet ex superiori obiectionis; exsistit tamen quod physice indi
visibilis et quae in realiter sumta, idest ꝛ̃ latitudinem individualis et separatae q̃
separata ad quae pertinet subiectum non respicit indivisibilitatem q̃ quod modo divisibilis et gradua
lis ipsum respiciat ꝛ̃ proprium denominare.

Ad 3 Cum veritas quale n̄ solum ꝛ̃ abstractum me
thos, verum etiam ꝛ̃ individualis separatae ad subiectum, quod denominat omnino
q̃ indivisibilitatem importet non aliud respicit in ipso in quo subiectat q̃ redu
cendo ipsum ad indivisibile adequatum et omnimodum. Cum proprio dicto; Inde
deducit evidenter veritas quale, et explicitis denominare nullatenus admitte

maior aut minus, q. 2° omnis qualitas quantitativa, pp. cand. nao negat
fieri sua gene maior aut minus, ut suprae diximus.

Ex ipso quod veritas fidei participet cum mari
aut minori per se et ad aliquo subiecto pe 2m fidei denoat veritatis denominari 2m maior e minus. Sed veritas fidei cum mari per se participat ab uno subiecto q. 1m ab alio. q. licet veritas fidei multae sint indivisibilis 2m fidei denoat, q. 2a denominat subiecto pe maior e minus suae gene.

Pt. nim. ng. veritas fidei minus e immutabilius reperit in uno iudicio intellectus q. 1m in alio. q. 2m in iudicio quo intellectus assenit. Deus est unus e unus q. 1m in iudicio quo affirmat Petrus curvere. Cum veritas e iudicii sit omnino ne varia e instabilis veritas d. 2 ponit absolute fidelificari veritas fidei per se et non primo pe participari ab uno subiecto q. 1m ab altero.
Pt. nim. ng. idem calor 2m fidei denominatur qua denominat subiecto denominat 2m maior aut minus, sed dicitur unus subiectus fidelis alio dius altero q. 2a calor per se et non primo participat ab uno subiecto q. 1m ab altero. Sed ut alia qua 2m exercetur e indivisibilis quale ad subiecto denominet fidei 1m maior aut minus sufficit quod quis participari cum mari aut mari e per se.

Ex ro. nim. ad cuius phae. de any. idem calor suae gene maior aut minus 2m fidei denoat q. cum mari per se participat ab uno subiecto q. 1m alio. maior intensio, sicut e proveniente ex ea parte fidei ad calorem sed any. maior intensio procedente ex parte ad idem subiecto quo participat non any e Hog.

Quia si verificetur aliquis qua denominare graduali e divisibilis 2m fidei denominatur non sufficit quod maior e minus per se fieri periat in uno subiecto q. 1m in alio. aliqua equalitas. Ex eo. Paremitatis, et lex fri quae 2m Eg. methoryx avenus ut aiunt, suae quindi maior aut minus denominarent fidei per se in subiecto 2m fidei ex eo esset, et Coent unus equalis dicet equalitas altero quod omnino est absurdum, et repugnat fidei denoat equalitatis.

Et ut aliqua qua 2m fidei denominatur participat maior aut minus non sufficit quod cum mari aut minori per se participet si huius minor intensio aut minor intensio proveniat ex ad idem subi

requirit quod proveniat falsitas ab ipsa participata et explicet falsitas et explicite inexplicita denominatione ipsius

Patet in figura circulari cum maior permanentia et firmitas participari a circulo aureo quam a circulo ligneo cum firmitas et stabilitas pulchri seu rari mutabilis ad maior permanentia et firmitas quae necessitate et stabilitas quod summum per hoc et tum firmitas sumit figura circularis ratione sui aut fundamenti et non plat in falsi denominatione ipsius non sufficit ut unus circulus denominet circularior aut rotundior alterum licet sufficiat ut dicat figura circularis immediatior ad unum participari a uno quam a alio

Unde Barcuhi et Letexo objectione ejusdem tenuis tamen persuadent veritatem falsi unius judicii excedere aliquem excessum veritatis et immutabilitatis proveniente a veritate et immutabilitate sibi aut fundamenti in ut scilicet texere falsi in propria et explicita denominatione veritatis falsi

Respondent Bsalitas falsi suscipit magis et minus quam falsi denominatio similis veritas. Ainsi stat ng falsitas falsi consistit in defectu et excessu a veritate et consequenter quanto magis et minus ab illo recedit et deficit a veritate tanto magis falsitatem importat Ent Ca Stazieny ea de ratione ut ait abrilad fus veritas et falsitas Stazieo proventi quia falsitas quam falsi denominatio suscipit magis et minus et ita veritas

Ad Barcuhi aliqui probantes respondent eodem modo diversum esse veritatem et falsitatem et affirmantes quod in ratione tali falsitatis quae consistit in diformitate inter lignum cum ceteris defectibus negant admittit magis et minus. Sicut una propositio naturalis fundatur dicat falsitas altera ratione magis existentiae in habitatis cum veritate

Hoc solum nullatenus sonat principiis divinis et patet plures difficultates quae nequeunt facile solvi. Id praetermisso resolvere alia ratione ad ans et no sq. quam ratione falsitatis inter diformitate aut inequalitate inter lignum cum ceteris. Id una propositio falsi denominat falsitas altera a inequalitate quam se admittit magis aut minus quia rm dubitat numerum binarium et inequalitatem respectu ternarii numerum quaternarium 2/7

At ut ratione veritatis falsi consistit in adequatione et equalitate quae indicium omnemque ratio: a quo nequit veritas falsi quod falsi et diversitas denominare sicut falsitas

Quemadmodum aequalitas quantitatis paritas numerorum et alias huiusmodi respectus qui important individuum omnino maior uniuus extremi cum altero nequeunt suscipere magis aut minus. Licet respectus oppositorum capaces maioritatis et minoritatis. Patet ergo ex dictis quod quantitas est magis inaequalis altera et dicitur numerus esse magis impar quia quantitas et magis inaequalis altera et dicitur numerus esse magis impar quia quantitas et magis inaequalitas quantitatis aut numerus paritas numerorum et tam paritas et aequalitas excludit quicquid excessum quod non stringit in inaequalitate ad ii

Cum quantitas non permittit stringere

Ad probandum hoc ita dicit quod stantia eadem ratione quantitas adeo potest quae communia utrique pertinentia et stantia dicuntur quia inquit diversum nomen et conicea. Licet contingendo fit stantia in aliquibus predicatis communicent et sint respectus huiusmodi predicatorum ut eadem ratione utrique non tamen excludit quod omnino denominatio et ipso proprietas uterque uni potest cui altera quae licet unitas et pluralitas stantia opponantur non inde sequitur quod capaces suscipiendi magis et minus. Solvemus sequitur quod stineant sub eodem genere et participant idem subiecto et habitu

Inde quin fieretur suscipiat magis et minus et non aut non inaequalitatis nullatenus excludit veritatem admittere huiusmodi denominationes. Sicut igitur quae stantia opponit vitio nitit in medio virtutis petat immediatum et phasis partes exorsit et cui in fidelitas quae stantia opponit fidei divinitatis et infinitas species infidelitatis tamen fides et aut nequeat dividi

Asserunt 4. quod veritas quantitas. Licet veritas in adaequatione intellectus cum re intellecta petatur denominatio magis et minus. Et amant et perfectionem veritatis obiectum rei non solum causat ergo intellectus iudicium magis certum et clarius petit magis vera. Intantum sicut veritas quantitatis nitit in adaequatione iudicii intellectus cum re iudicata sic veritas transcendentalis nitit in adaequatione rei creatae cum idea in intellectu divino residente. Una respectata denominatur petit veritas altera. Sicut veritas nitat in adaequatione potest magis denominatio suscipere magis et minus. Hinc est dictum Henricus qui docet philosophus quod illi magis sentiunt illi magis vera quod debet intelligi de veritate transcendentali

Ad 1no arg: Ad 1uum dico veritatem transcendentalem non sumitur pro perfecta adequatione ejus idea, sed tantum pro formitate imitativa seu quando similitudine deficiente ex perfectione ejus; ac proinde cum relatione similitudinis participet ex magis et minus, absolute et simpliciter verificatur in creatis et magis similis divinae esse quam alia, et sunt et magis veritatem veritate transcendentali quae in formitate assimilativa sunt et non in adequatione seu omnimoda perfecta excludente defectum et excessum cuiusmodi est adequatio substantiva veritatis factae.

Arguunt 2: Judicium intellectus divini quo deus judicat de se ipso magis adequat cum re et obiectum quam judicium intellectus creati cum obiecto de quo ut sent. p. adequatio intellectus cum re intellecta non respuunt usque ad magis et minus, et sunt unum judicium denominat verum alterum. Pro tanto Dei et physicorum metiri causa aequalitatis aut adequationis et unitas extremorum, quae denominant aequalia: sed magis veritatem importat intellectus divinus perfectius divina de qua judicat quam intellectus creatus. Cum intellectus Dei realiter identificetur cum sua essentia et intellectus creatus nullatenus identificetur cum obiecto de quo judicat: et judicium increatum magis identificatur cum re judicata quam judicium creatum.

Ad 1no arg: in ea adequatione fatemur aequalitatem non causa et fundamentum adequationis aut aequalitatis non est unitas identitatis sed tantum unitas omnimodae. Et quia extrema quae adequant non solum important perfectam et indivisibilem omnimodam in illa re in qua sunt formant, propterea summam identitatem. Cuiusmodi est formitas intellectus divini cum essentia divina, cuiusmodi identitas non redditur omnimoda aequalitatem fatemur quae sola exigitur extremorum omnimodam excludentem excessum et defectum et non negamus distinctionem. Et id omnimoda identitas solum modo excludit distinctionem et non auferet aequalitatem. Et aequalitas non negatur distinctio extremorum intuitu intellectus solum excessum et defectum, et id omnimoda identitas solum modo dicit omnimodam aequalitatem eminentem non ut partem denominativam, imo proprie loquendo illud non denominat aequalia ejusmodi aequalitate propria et relativa cum cuiusmodi aequalitatem det inter extrema realiter distincta. Tantum modo denotat aequalia aequalitate improprie et eminentiali.

Ex dictis inferitur dispositatem intensitatis
ne omnis intensitatis, quia omnis dicit certam quantitatem
formam et certis formis inducitur, sed intensius firmius adhaerent
et ab eis formis inducuntur quam alteri quia
certiora et firmiora fundamenta quibus intensius innitunt ad
omnem intensitatem obtinendam tanto magis efficiunt adhaerendi
et diuturnitatem et minoritas intensius quae intensiuale in qua
subsistit certitudo et tuentur, sed illis quantitas non importat ex
intensiuale aliquid denotare admittens excessum aut defectum sed habet certitudinem
adhaerentiae subsistentiae in indivisibili non ideo
denominat omnino vera et firmiter et stabiliter aut quia secte prehendit aut penetrat omnibus
obtinuit ipsum quia habet indicat decessum et ut est in re
et sunt licet unus indicium intensiuale denominet habitum firmius alterum
non indeclinabiliter unus habet perfectius.

In ratio enim omnis apprehensionis nec habet varietas
omnis imperfecta et non apprehensiua quia omnis dicit rem excessu quod minus
et magis perfecte penetrat quidditatem obiecti, et precise quia ratio nascitur aut negat
aliquid de re. Inde sequitur rem intuitiuae. Ergo quia una omnis dicat rem
sentiuae intensiuae et perfectior altera quia magis intensior et habitualiter qua
penetrat paucis omnibus obiecti nullatenus tamen denominari veniet
quia adventitia tantum modo habet venit praeter tamen extensiua quam in
tensiua omnis D. S. Th. quia enuntiatiua sit simplex et simplex
qualitas.

Dubium

Vtrum propositio enuntiatiua sit simplex, uel composita qualitas

Licet praesens dubium sit difficultatis ad dialectica ad quam non illi attinet examinare
Dicta propositionis enuntiatiuae accepimus, quae ponit ex ea
hemus. Et ex eadem ratione ipsius ad metaphysicam potius aut ad libros de
anima spectat quia libros de caelo aut de simplici operatione mentis
de simplicitate aut compositione intelligendo quia non intelligimus hic de illis tractat
agimus in libris de caelo et opus fecit aliqua examinabimus

Quæ sit dict. taliquibus stabilitis nostra propona sententia

Sectio 4

Aliquibus stabilitis, nostram propono sententiam—

Ante difficultatis resolutionem suggerendum est, nihil intellectum tendere ad totam enuntiationem: pertinet ne intellectus huiusmodi totius quæ apprehensione, id enim asserendo quæ enuntiantur, et tantum representando et quæ nascendum examinatione illius et totius partis attributi subiecti, in dubitando de propositione huiusmodi et huiusmodi quod vocat propositio apprehensiva, quæ procedit resolvendo vel asserendo quæ dubitando de eadem suspendendo judicium resolutorium: Intellectus intellectus correspondent, ut ens intentionalis ut dicit a vertitur, et tantum dubitatione propositionis dicit propositio apprehensiva

Tendit intellectus ad totum enuntiatum affirmative, id est asserendo et quæ enuntiando predicatum de subiecto et affirmando unum alterum: Indicatio quod intellectus exercite enuntiat vocat propositio enuntiativa quæ si procedat affirmando predicatum de subiecto dicitur enuntiatio affirmativa, nisi affirmet est enuntiatio negativa

negat unum de alterum

Et quæ procedit intellectus non solum attribuendo predicatum subiecto verum etiam resolutorie judicando et ita ad rem subiecti sicut representat enuntiatio et huiusmodi actus vocat propositio quæ judicativa et judicium resolutorium et importat quidquid reflectit super formam enuntiationis cum suo obiecto. Unde obiectum mediatum et directum ipsius non est obiectum propositionis quæ dicitur ad subiectum et formam mentalem enuntiationis cum proprio obiecto: et propositio quæ judicativa quæ dicitur apprehensiva non ~~[illegible]~~ attribuit predicatum subiecto enuntiative et aliquid aggredior quasi intellectus apprehendit rectitudinem enuntiationis et formam ipsius cum suo obiecto et quasi sentiat et resolutorie judicat obiectum et formam mentalem enuntiationis et id

quam ad mentem propositio enuntiativa suppositi appellatur extraneus ut ex quibus coalescit propositio enuntiativa. Ita propositio pure enuntiativa suppositi et formaq; enuntiativa. Et ipsum suppositum exercite et signate et resolutorie judicat de propositione jam facta asserendo: ita ee

Ex quo stat huiusmodi judicium propositionum ex plurib; actib; ee unicis et simplicib; actis autem assensus quo intellectus profert sententiam de propositione enuntiativa et veritate ejusdem. Nam sicut judicio unico actus resolutorio et approbative totum propositionis ex pluribus causis particularibus ita intellectus unico actu per resolutorie assentitur propositioni enuntiativae.

Supponendum est quod licet propositio enuntiativa dicatur aliquando pure speculativa nihilominus in ultimo respectu judicium. Cum Sta ista dicitur quod propositio enuntiativa quae antecedit judicium reflexum denominatur judicativa tantum exercite quia sicut intellectus quando directe apprehendit et novit aliquid obiectum exercite et novit se novisse. Et id propositio quae fuit prius directa per denominationem exercite reflexa et virtualiter exercita reflexe intellectus supra suos actus. Ita actus intellectus quo enuntiativa affirmat aut negat prudentia demonstrat licet fallit sit enuntiativa exercita tamen et judicium.

Ng ut docet D. Thom. de veritate q. 3. intellectus componendo et dividendo judicat et dicit veritatem et sententiam propositio enuntiativa includit judicium exercitum et in ultimo judicium resolutorium et signatum quod in presenti vocat propositio pure judicativa et quae aequate dicunt affirmativa enuntiativa in ultimo fallit enuntiativa i. actus actus suppositum propositionis enuntiativae.

Quaestio de praesentia procedit de propositione pure judicativa. Et nihil suppositum ipsum ee actus entitative unus et simplex qualitate et ratione unica assignatur: et tota ejus facultas deducitur ad propositionem mentalem enuntiativam. Circa eius resolutionem Dd. tenent ut in duas principales sententias

Sententia asserit propositionem mentalem enuntiativam esse ex pluribus actibus seu rebus et id propositio vocatur quae dicitur ex pluribus vocibus vel ex enuntiativis propositionibus

intellectus plures actus, vel res entitative distinctas, ex quibus resultat totalis enuntiatio mentalis. Hoc videtur innuit Fergus. [illegible] Lerdis, cap. 39. Arauxo 6. metaph. q. 2. N. 8. R. Gurnel. 1. p. q. 16. art. 2. Oxon. tract. 6. disp. de conferentia sec. Gran. lib. 2. trac. 2. disp. 2. dub. 3. et alii thomis.

2 Sententia dicens enuntiationem mentalem esse plures actus, et non omnino explicitos secundum entitative distinctos. Sicet ad eorum mag. enuntiationem mentalem requiritur ut ratio apprehensiva, et pars tamen enuntiationis sit in recto nec actus aut qualitas, per ista explicitos secundum entitative distinctos. Simpliciter entitative quos repraesentative et virtualiter dicat multiplex, et repraesentat plura simul unitis. Hanc sententiam docet Cajet. 1. p. q. 58. art. 4. Flandria 2. metaph. q. 4. art. 2. ad 4. M. Soto lib. 2. summularum cap. 5. Sonisina 6. metaph. q. 13. D. M. Joannes a S. Thoma in Cursu de ente. et in tract. M. S. Dominicus Lingel. [illegible] lib. 4. q. 3. art. 2. Alan. Segnor.

Sit una sententia auctoritate D. Th. qui 1. p. q. 85. art. 2. docet quod res intellectus simul et unica operatione intellexit praedicata et subiecta, prout sit pars unius propositionis et duo separata 2m quod sumuntur in una operatione sicut axioma extremum videt unica visione partes stimae quae uniuntur in toto stimae; at qui propositio mentalis enuntiativa est quae quo intellectus attingit praedicata et subiecta non secundum separatim, sed quae adponendo una propositio: et ut mente dicitur esse enuntiatio mentalis quia est pars et in recto unico actu, licet sponat explicite actus entitative distinctos, quorum unus attingat praedicata et alter subiecta.

2 Ratio: propositio mentalis enuntiativa constituit pars et in recto per actum quo attentive et proxime praedicata cum subiecto, atque simul attentive repugnantia unius praedicati cum subiecto, et est propositio entitative composita, sed una et simplex actio: et enuntiatio mentalis est actus simplex et indivisibilis et non est qualitas, sed actus explicite complexus entitative distinctus. Nam patet ex quo antecedens, quia propositio vocalis non significant praedicata et subiecta secundum accepta sed una propositio, ita et mentalis enuntiatio non repraesentant intellectui separatim sed unita et composita inter se.

Sed nunquid actio intellectus nequit multiplicari

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA DE GRANADA

entitative qn multiplicet haec obiectum ipsius. 3 quia qua exercitive genoscit unio
praedicati cum subiecto non habet ad plura obiecta praeter cum non tangit ad huiusmodi extre-
ma quae plurae diversa sint ad obiectum quia quae intra adunant. 4 quia
qua entitative genoscit unio praedicati ad subiectum et una et simplex genoscit cum
non respiciat plura et plura 5 potest unitatis aut genuae plurium

Ad hunc argumentum respondent ad veritatem quod enun-
tiatio mentalis usurpat adequate non solum representat unionem aut nominis
praedicati ad subiectum verum etiam exercite et effective attribuit obiectum intentionem diversa
nominum praedicati et subiecti et id requirunt ex parte intellectus actus entitative
distinctum quo efformet intentio subiecti atque quo representet praedicati
et actus quo exercite uniat utrumque: et non fundamento tantum modo et
enuntiatio mentalis inadequate sumitur id est 2 parcialis ratione qua repre-
sentat copulam et unionem actus non 2 adequatus et totalis respectu quia extendit
ad extrema quorum et enuntiatio mentalis adeo non solum re-
presentat copulam sed etiam extrema.

Ad 2 Bene solvunt argutor 1° implicat quod
aliqua genus exercite representet unionem aut separationem praedicati ad subiectum qn simul
representet extrema unita int quae exercet totum unum et eos indivisibiles
respectu quo representat unum praedicati cum subiecto adequate representat totum enun-
tiabile. 2 representari debet non solum copula sed etiam extrema copulata cu-
iusmodi sunt praedicatum et subiectum. Sed 3° ng nulla genus aut species qualet inten-
tionalis representare exercite omnia aut separationem duorum extremorum qn ex-
trema unita et separata exercite representet. 4 quia exercite genus
cognoscit unio praedicati ad subiectum attinet etiam utrumque extremum ac proinde enuntiatio
mentalis adequate complet unico actu. Ad 3 patet quia unio est nexus
duorum extremorum ac proinde neque representari aut intelligi qn simul
et ad intellectum quo intelligant extrema unita.

Ad argumentum 2 praedicta solvunt ng licet intentiones
praedicati et subiecti sint diversae et actus unico actu possint attingere genoscere
quia illae indivisibiles genus quae exercite genoscit unio praedicati ad subiectum
adequate genoscit totum enuntiabile et scientia requirunt actus entitative distinctos ad exercitium et
actus proprios mentalis enuntiationis. Patet

UNIVERSITÀ DI SIENA

Coo: ng ideo 1m stranij requirunt distinctos ad istiusmodi enuntiationis mentalis, q̃ q̃ illg intentionalit repræsentant diuersæ et oppositæ intentiones.

Ad 2m: q̃ intentiones correlatiuæ se respiciente sunico respectu repræsentant, et unica omnino formant, intentiones prædictæ et subiectæ quæ licet sint distinctæ mutua correlatione se inuicem respiciunt, simul cognoscuntur unica cognitione. Nn patet et Mnd Ad 3o Nam correlatiua ut simul nata et cognitione q̃ ea quæ correlatiue se respiciunt unico actu repræsentant.

Ad 2 nrg ideo sententia detruendo unicum et principale fundamentum sententiæ stranij. Nq si enuntiatio mentalis nri intellectus non est simplex et indiuisibilis qualitas, maxime q̃ nri intellectus non disuertat ab illo triplo si enuntiaret mentalit q̃ plures actus ad inuicem ordinatos. Cum sit proprium intellectus humani aut diuini cognoscere totum enuntiabile unico actu ut existimant stranij, sed nri disquat intellectus ab intellectu angeli in modo cognoscendi non requiritur ut mentalit enuntiet q̃ plures actus entitatiue distinctos, sufficit ut queat efficere assertiue enuntiatio circa totum enuntiabile sine prælibatis apprehensionibus prædicati et subiecti q̃ sententia strania ruinosa nihil fundamenti.

Ad 3m nrg ea ipsa quæ nri intellectus queat assertiue enuntiare prædicatum de subiecto non seorsim apprehendat subiectum et illa apprehensione apprehendatur, non q̃ limitat simplicitate et eminentia omnium angelica, quæ ut iudicet aut enuntiet non requirit plurium apprehensionum, sed in ipsa apprehensione subiecti indiuisibili continetur omnia quæ attribui possunt q̃ a fortiori inesse ut docet Angelicus 1 p. q. 58. art 3. Sed nri intellectus disquat ab Angelico in modo cognoscendi non requirit ut mentalit enuntiet q̃ plures actus, sufficit ut nescio an plures comprehendat plures apprehensiones quibus imperfecte et pure apprehensione apprehendant extrema propositionis et id. Licet enuntiatio mentalis innotet presuppositione plures apprehensiones simplices in recto tamen et realit non important plures actus, realit adæquate subsistit in ella indiuisibili cognitione quia attinet attributum prædicati ad subiectum. Sec 2 oposita omnino argueta resolu

Sectio

Opposita nostrey argumenta deuello

Ad opposita arguunt 1° nos testimonio Dei Sp. posteriorey sec. tuba doceat quod veritas et falsitas nunquam inuenitur in intellectu nisi per hoc quod enuntiat simplex secundum separat alterum, 2° enuntiabile mentale negant veritas aut falsitas: per hoc ponit eos plures esse habitus secundum

Dicat. 1° quod intellectus humanus quem dicunt ab intellectu angelico nequit enuntiare mentaliter predicatum dubito nisi componendo aut dividendo ut docet D. Thom. 1. p. q. 85 art. 5. ad componendum et dividendum requirunt plures actus intellectus humanus mentaliter enuntiat per plures actus ordinate se habentes et id est per mentalem et qualitates spiritus. Intellectus tenuis intellectus Angelicus si concipiat aut iudicat componendo aut dividendo quia unica species et intuitiua attingit entia extra species obiectiue concipiendo abstractam species actus species obiectiue extremorum. Per 2° intellectus enuntiaret per unicum et indiuisum species actus nullatenus concipiendo aut dividendo et concipere nunquam Angelus quod implicat

Ad argumentum Dico ad veritatem aut falsitatem propositionis sed negant in intellectu nisi necessario species intuitiua actuum intuitiua aut secundum species sufficere species et separare species obiectiuas id est iudicium existentia quo tempore actus intellectus attribuat alteri et tamen intendit Angelus et intellectum a Deo.

Ad 2° rat. Dico ad min. et ad min. et ad componendum et dividendum requirunt plures actus specie et specificatiue ad min. falsitas in recto ne sum esse. Dicit intellectus humanus quem dicunt ab intellectu Angelico nequeant mentaliter enuntiare predicatum sine nisi per plures species aggregationes quibus diuisiue componendo

Vtrumq; extremum; scilicet tamen enuntiando licet unica et indiuisibili actu
quo affirmat aut negat prius de alio ad quod actus negotii intellectus humani
prius ipsum esse ab eis premissis et simpliciter apprehensibus extremorum et
cognoscit componendo aut diuidendo unica simplici enuntiatiua ea quae prius
apprehendit pluribus et distinctis apprehensibus

Et disputat ab intellectu Angelico cuius iudicium enun
ciatiuum nullatenus requirit procedere distinctis apprehensibus predicati
et subiecti apprehensa additate subiecti simul et indiuisibiliter sed ipsa omnia
predicata quae ibi ipsi attribuit et ita iudicium Angelicum non solum fiat et tam
plene et indiuisibiliter actus uerumetiam originatiue et uirtualiter excludit prius
et multiplicitatem actus enuntiationis autem mentalis qua nos intellectus enun
tiatiue procedit totum enuntiatile licet fiat ut simplex et indiuisibilis actus
originatiue tamen procedit ex pluribus et distinctis apprehensionibus quae ab
solute uerificat rem intellectus cognoscere componendo et diuidendo licet ipsa
enuntiatio non sit composita fiat ex pluribus simplicibus sicut ueri fiunt in natu
ralibus mixtis componitur ex elementis quae elementa non permanent
in re et fiat in ipso

Arguunt 2 et instant 3 per quod solutionem quem admo
dum intellectus humanus enuntiat affirmando aut negando predicatum de subiecto sic
discurrit deducendo de premissis sic intellectus humanus negotii discurrere
cognoscere premissas et de unica et indiuisibili simplici quae disputat ab
intellectu Angelico non se enunciare predicatum de subiecto unico actu illud sicut
cum minus esse potest sed intellectus humanus quae disputat ab Angelo
negotii cognoscere premissas et de unica actu quae affirmat diuersa quae uni
ca specie intelligibili sed non intellectus non cognoscit enuntiatiue predicatum et sub
iectum unica specie intelligibili sed diuersa et distincta sicut intellectus humanus negotii
discurrere cognoscendo premissas et de unica actu sic negotii enunciatiue
cognoscere subiectum et predicatum per unicam simplicem

Ad 2do Dico quod Angelus: ad cuius quod dicitur
quod intellectus humanus negotii cognoscere predicatum et subiectum prius apprehendo
separatim et diuisim prius ~~[illegible]~~ ut ~~[illegible]~~ ad 3um quod attinet ipsa ut unitae et subiecta
per unum enuntiationis

Ad hoc quod probatur, et ratio divinae et separatae repraesentant plu-
ribus speciebus, et id 1mo haec plures species repugnant aut ad unio enuntiati-
vum quod tunc acquirit, ut copula et junctae obliae, quae unio fit unica
specie repraesentari, et id 2do detrahere unio ~~[illegible]~~ a unio enuntiativa

Item ut supra declaravimus ex Dto Gilt. Ne quale et diversitas obiectiva
genuina enuntiativa non est realiter attributa, sed unio divinae, ipsi identis
extremorum sic enuntiativa est aptitudo, quae licet extremorum plurium obiectiva, 2m
intermissa quae tamen attinguntur per genuina enuntiativa sub unica ratione
rationis repraesentant et tenent se in illis humanis fiat unica species
quae unus repraesentatur repraesentat. quemadmodum imaginativa
species repugnat mentis et unificat species repraesentantes mon-
tis auxerit, ut docet D. Thos 1p q 12 ar 9 ad 3 q sicut Busius species
non repraesentat montes ut separatos a aliis sed unio omnis, ita species enun-
tiativa repraesentat fieri et facere obliqua unio quae dicit adunatis, subqua
spiritus unica specie repraesentari

Ad illud quod deducunt ex effectu quia in illis humanis non
noscit premissae et Nmi unest Sing et Ichi, Discursus fiat et diversa
terminus non attinent obliqua unio diversorum extremorum et genuina enun-
tiativa. Deductione et ratione unius enuntiativae ex alia: et id negatur
subsistere, quia in recto et fieri imponit plures actus subordinatos, quorum
unus causat ab alio, quia licet dicuntur ipsorum explicativa enuntiatio
ordinatus enuntiatio per exercere unico actu.

Argument. Sporo mentalis quia in exercitio
unificat enuntiatio mentalis et veritas aut falsitas ipsius non est in mente
nostra, sed rebus effecta, et tamen explicatur vocibus ordinatis et enuntiatis
verbis: Sporo mentalis non est simplex secundum Sponitem explicatis
secundum entitative dicitur. Ny actus et Sporo, quia id quod
est fictum signum splexum non negatur subsistere signum splexum et simplex
vocis quia corresponderet phrasibus secundum ex Dto intellectus: Sic
et Sporo vocalis utrorum aut signum splexum actus et separatis
vocalibus significatis debet corresponderet ipsi ex Dto intellectus

pluralitas septuagintalis et tenent enuntiationes mentales quæ significant et vocale importat plures septuagintas mentales

Sed ergo vocalis non solum significat quod mentalis enuntiatio, et hic quæ judicativa atque quæ judicativa quia dicitur quæ enuntiativa non ponit inter eas duas septuagintas (et ut ita fateatur) licet quod vocalis, quia exterior et vocalis significat ut et exterior quinque, sicut enim probatur in tenent adversarii exemplo quod vocis quæ regerit in quinque vocalis quod enuntiativa eorum quod mentalis, quæ vocibus significat tenent ut dicere quæ judicativa quinque esse septuagintas inter, nonnisi tenent sumere.

Dubitatur ad hoc respondentur ad hoc quod ista non, ad hoc quod non sufficere quod sub ordinet quinque septuagintas obtinuit non quinque septuagintas partes, ergo quod sub ordinet significare non quinque representet plura obtinet, et hic representat septuagintas partes ergo representatione quinque representant plura obtinet sicut huius mi septuagintatuet si plenum qualitas.

Etenim in hoc et in simplice generatione in nominando et nuncupando res septuagintas sine nominando septuagintas et ideo sicut non neque unica voce enunciare vocalis potest sed intellectiva unico septuagintas mentalis enunciare ergo inde ex nuncupatione quod vocis quæ regerit ergo vocalis nullatenus claudit pluralitas septuagintas in enuntiatione mentalis. Tamen illud ergo et virtualis multiplex id est unum qualitatem enuntiative simplice equivalent tamen quinque septuagintas et ergo regerent plura quinque omnia et hic dependet de quinque ergo bene notandum quinque.

Sed illud replicabis: ad hoc quod vocalis non sufficit significare plures negationes obtinuit, sola distinctio obtinuit distinctio requirit quod significat plures septuagintas stales et. Intantum quia hic tunc quatenus et tunc in syllogismo et tamen significat plures septuagintas obtinuit, nimirum ex illedinge subtilitatis ab ipso significatio et aliquo signo vocalis significat syllogismo et dicitur ratio in syllogismo non sufficit quod correspondeat ipsi spiritui obtinuit et non ipsi et sufficit significat plures septuagintas stales ergo in tus.

Replicabis: nunquid vocalis significat quod obtinuit mediante enuntiatione mentalis quia ut ait philosophus proprie est signum significatum et vocalis nequit significare obtinuit ergo et obtinuit quinque significat plurialitas septuagintas ergo mentalis.

Ad primum dicendum: Ego non ausi adeuntur probatione dicendum tamen significat plures septuagintas obtinuit distinctas sufficit non non, et quia et mutatur ad primum et non. Ut sicut in syllogismo significantes quod ad accentus subito significat non solum sed non et in subito tamen significat sufficit et dicere nisi solum sed nullus syllogismus significans significat sufficit et dicere plures septuagintas obtinuit, et unum simplex obtinuit.

Ad 1m rationem Reo ado ans ero Cog. ng etiam
licet possit ponere in recepta i diuisibilitate et tali, n requirit ut sit possibilis ponere
plura obiecta plurium et distinctorum rationum representata et recepta, sufficit quod
n ponere ipsa alia dependentia ad recepta quia et in entitatibus ut omnis et
in diuinis representatiue et unitatem est diuinis, q̃ representat plura
q̃ omnis entis.

Secundo 2 posito mentalis enuntiatiua nihil
in genere quia intellectus in exercitio attingit predicata, subiecta et copulam
prout obiecta, s in illa, negat unica genere attingere predicata subiecta et
copulam. Prot min. Nq si intellectus attingeret unica genere predicata subiecta et
copulam daret unica et indiuisibili genere attingere plura et plura et diuersa et
diuersa? Sed negatur ut patet dictum, g. q. ad 2m negat intellectus uni
ca genere gaigere predicata subiecta et copulam.

Confirmat: Nam genere, quia intellectus mentalis enun
tiat in exercitio sicut intentiones diuersas nominis 2a intentiones predicati et sub
iecti, s negat intellectus unica et indiuisibili cognitione sunt diuersas et distinctas in
tentiones obiectiuas. q enuntiatio mentalis n pertinet ad intellectum q unica
et indiuisibili genere. Prot min. nq ita 2a intentiones sunt ing nouae: q
ut 2a intentiones sint diuersae exigunt tam distinctas et diuersas genere.

Ad argumentum Reo ado min. ero min. ad 2am
probo dico min. Si intellectus genere predicata et subiecta unica genere daret
unica genere attingere plura et plura disparata et alia separata unius ad
aliud nominis. daret unica genere attingere plura et diuersa sub quadam
generatione correlatiue unius ad aliud, ado min. et cons mo ago min. et
no Cog

Quia licet negetur quod noster
intellectus unica et indiuisibili cognitione attingat plura obiecta omnino
disparata, id est, quod omnis non consideret sub aliqua habitudinali
comparatione ad alterum non tamen negatur quod q unica et indi
uisibili genitione attingat plura obiecta particularia si huiusmodi obiecta
n accipiant separatim, s ut correlatiue et separate inter
se: qua ratione cum per cognitionem intellectus mentalis representetur

attributio et separatio predicati ad subiecti, nullum in conuenient sequitur
ex eo quod unica et indiuisibili cognitione enuntietur predicatum de sub
iecto, quia cognitio enuntiatiua quae distinguit a simplici apprehensi
one non terminat ad extrema separatim et diuisim sumta, secundum
quam considerata accipiunt et plura simplicia, id est ad priorem et com
parationem ipsorum, ex qua comparatione constituunt unum
in telligibile. Dequa habito noui corrat ——

Ratio ingratitudinis qui detestantur regentes tan
tis Anachoretis hierarchias anotasti et ex ipsis cetis in pie cum
mixto ordine collocasti, atque elegantissime tue redemptionis mirificentiae mei.

Ad confirmationem addendo nunc dicunt: Nam licet
intentiones diuersae omnino disparatae nequeant in exercitio par
unica genitoris exigant resultare adiecti et distincti generis intentiones tamen en
tia rationis quae mutua relatione respiciunt sibi coexistere et actuari et esse in genere
quasi virtuali seu causali diuisibili et unico et indiuisibili entitatis. Sicuti relationes
predicati et subiecti et hoc quae sunt relationes aut intentiones disparatae et mutua ratio
prioris relationis se inuicem respiciant, adeo simul esse unica genitoris enuntiatiua:
hoc in parte et quod intelligitur in genere et ea de genitoris simul cum intelligitur ab ente
ex, cum relationes quae relative opponuntur sint simul natae et genitae.

Quemadmodum intelligitur in operatione negantur in exercitio apprehendere natura corporis abstracta a lineis, cum intentiones materiae aut
predicabilis, quae quando apprehendunt separatim exercite habuerunt in genere et in
tentiones materiae et indiuisibilis et indiuisibilis et relatiuae operationis huius relatiuae, ita
intelligitur et operationes aut per cognitionem enuntiatiuam negantur exercite habuerunt ab
extremo relationis [illegible] et indiuisibilis non sunt et aliud extremum
cum relatione predicati cum relatiue respiciat rebus sicut unale respicit in genere.
Inde habito potuit formari nra sententia.

Nomen genimentalis Hypothetica adequate genit
explicitis et ordinatis et non consistit nisi in unica genitoris. Et enuntiatio men
talis categorica coalescit ex pluribus apprehensibus ordinatis et mixtis ad
quate in unica indiuisibili genitoris. Sed cum quem admodum categorica
sic et exotis ita hypothetica explicitis simplicibus et intuitus enuntiat by

hypothetice coordinando plures pedes aut genera enuntiationes et non generes indiuisibiles: et cum categorica enuntiat coordinando plures affirmationes =

Ideo pacificando propositionem ex hypothetica cum categorica et dicendo quod dicit in his, mentalis categorica enuntiatio per unum genus quae praemorative requirit plures apprehensiones: ita enuntiat hypothetice et unica genus assertiue uniens duo genera obiecta alterum et tamen praemorative exigente plures enuntiationes simplices eo modo quo enuntiatio mentalis requirit plures apprehensiones [illegible].

Ex hac denique dicitur colligit 1. quod dicit enuntiatio mentalis bene non solum adequatio qua denotat unio et comparatio obiecta et non ad subiecta et cum adiuncta extrema quae intelligunt coniungi: nil omnino ratio qua specificandi genus enuntiationis est identitas aut diuersitas obiecta significata et consequentia et ab hac ratione sumitur ~~imposita~~ sed ~~imposita~~ indiuisibilitas enuntiationis mentalis quae obiecta quae tuetur unius generis quod attinent sub unica specie et habitudine.

Secundo colligit quod quae enuntiatio mentalis ut entitatiue unus et indiuisibilis actu uirtualiter tamen et repraesentatiue et multiplex: ita quod procedit explicite et genuine et gradatim: tum etiam quia requirebat plures, tum denique quia repraesentat plura obiecta particularia. Alias quae hic ponere poterat uidelicet plures genus de futuro obiicienti bene uenitur et pertinaciter debatur, et quia hic ad mentalis descriptionem Dei pertinet et non ad generis locum, ideo hic non scribo etiam in probo sit intra et extra uenitur hic ostendi uellet quae pauci momenti quaestiones aliqui non generis mihi fuit [illegible] Dei in libro perigermenias

Disputationes

In librum Secundum perygermenias

Accidirent, q. ad illum diab. sing. loco, quæ est discursus, et sum int
alius spectantes ad illa 3 intellectuales primaria discursus determinat, deinde ad
Angelus & in agnitione 4 & 5 philosophiæ in libri priori & posteriori analeticorum, in libro posteriori quæ in tractat de syllogismo demonstrationique ex eiusmodi
demonstrationis, quæ q. d. fiat ex probabilibus, ipse necessarius. Unde libri posteriori
nuncupantur analitici q. illi resolutorii. Siniant qui resolvunt syllogismos
seu qui videbant tamen sig. artificiosis ipsius et debitis dispositis tam ex priori
q. propositionibus ex quibus resultat. Sic huiusmodi syllogismos vocant libri priori q. resol
vunt syllogismos ex primis principiis, quibus quæ prius et primis probantur est
in potestate syllogismi. et id huiusmodi libri dicunt tractare de syllogismo simpliciter
seu de syllogismo in descendendo ad materiam ipsius, aut ad aliquam speciem dialectica sicut
dixerit in libro posteriori qui solum videbant materiam cum applicant se ipsa ipsis
et nullo modo faciunt de ipsa aut dispositione artificiali ipsius. q. de resolutione
posteriori ratione syllogismi accendens et inequentibus in propositionibus ideo erit sermo tan
tum de syllogismo in, seu de syllogismo primitive ordinato. Unde erit Dispu. 4 de discursu in
nosi.

Disputatio 1

De discursu in communi

Nulla, quæ celebrior q. obtinet hæc disputatio q. tempus in illa attinet quod necessarium fuerit
ut aliqua notitia habeatur ad hos libros quæ in posterioribus unicuique erit et quomodo syllogismus
difficile.

Dubium 1.

Quid sit et quomodo syllogismus diffinitur.

Cum syllogismus sit quædam species discursus, et potestatis explicare ipsius discursus exponere debet
discursus, seu rationis; q. in hoc dicit difficile, et in religione habetur inquirit
hec 1 syllogismi diffinitio

Sectio 1

Syllogismum definio.

Dicemus, et Scot. a capite 2. huius comprehendit omnes species argutiarum, ne quidem distinc: et quorum entium abstractorum et totalis. Qua de hac exploratis sententiis Sed qui in 2 sententiarum dist. 9 q. 1 existimat non regulas ad facile discursum plurimis generibus sufficere cum et diversis attinentes duplex obiectum, si ita fieret se quereret quod Deus qui in sua sua genuisset creaturas facit discurrere, quod repugnat, sed divinis omnis. Ad facile discursum non sufficit omnia genera attinentes duplex obiectum, nec duo genera distinctorum obiectorum successive et disparate sequentes, sed alterum est quod ex una ratione intuitive et causalit procedat in illus ad rationes alterius, et quod illud unius ex altero explicet et aliqua notitia illarum quales et hic dicho.

Syllogismus species argutiarum in coelestibus divinis tradidimus in summulis, qui sic diffinit a Philosophis. Sed prior, Cap. 4, et oratio in qua quibusdam positis aliud diversum abstractum quae posita sit necessario accidit eo quod hoc sit. Si autem ex ratione illorum diffinitorum nulla dubitatio inquam 2 et exercitium Dna 5 gradus diffinit syllogismum et oratio argutatrix in qua quibusdam positis aliquid necessario eadem ex quibus posita sit diversa.

Inquam diffinit 5 gradus argutatrix potest loco genus 2 syllogismum comprehendit sub hac oratione argutatrix tamen sub se proximo inquam sumit cum species species argutiarum nempe cum inductione enthymemate exemplo etc. Illa particula quibusdam positis diversis denotat omnis syllogismi stare et alterum duarum propositionum seu premissarum 3 rationes omnium particulae dignitatis enthymemate cuius omnis tamen sit potest unica propositio. Ultima particula aliud necessario et eadem ex quibus posita sit et ipsa designat syllogismi ex 5 gradus necessarium rationem significat conclusionem sequi ex premissis et aliud diversum abstractum, et illum quadrupliciter premissa illa, et exprimit simul 2 illa particula ex quibus posita sit denotat

Vtrumq; premiq; collective accepto; et causa de neutro eorum indeuito; sufficere ad illaq; syllogistiq.

Cognito; ut sit syllogismus et artificiale dialectica
ostensa et exornata et pia: Mata syllogi est duplex alia dicit proxima alia remota.
Mat. proxima syllogistica ille enuntiationes, scilicet propositiones exquisite proxime
et immediate ponit discursum syllogismi, ne sint propositiones et ex tres, ita
syllogismus ex propositionibus mata autem remota sit tam sed remota quia e propositiones

Sectio

De materia proxima et forma syllogismi

Mata syllogi sit pp quatuor Termini 2 mm et 3 propositiones sive de 4 in
syllogismo: de quale est universale: omnis Ho est rationalis: omnis Ho est animal pp
dicit mm quia maior et communior debet esse. 2 dicit mm quia subsumit
maiori tamquam aliquid minus universale, ipsi aliquomodo subordinatur. 3 autem pp
dicit de 4 sequitur propositionem et quia est tertius ultimus quo ultimate
concludit et tres proxime syllogi: mm de mm vocant premissas, quia premittunt
sicut propositiones ad inferendum de quo facto propositiones causa premittendi quia producunt

Tres syllogismi sunt duplex: mm extremitas, mm extremitas et medium: tres ille qui ponit in maiori cum medio dicit mm extremitas et tres qui ponit in minori cum extremitate dicit mm extremitas et medium tres quibus ante ponit in maiori et minori ad inferendum de et ipsum negaque inducit. Quomodo patent 3 syllogismi: omnis Ho est animal: Petrus est Ho: ergo Petrus est animal. Vbi Ho medium, quia ponit in premissis, quia est mm extremitas, quia ponit in maiori cum Ho et stando Petrus est mm extremitas, quia in minori ponitur cum eo Ho

Tria syllogismi et illus arti tres seu modi quae quasi quae chiamate duplex quod correspondet duplici materiae plate. Ho correspondet tres et appellat figura syllogismi quae fit sic distinguitur figura syllogismi est ordo diversus terminorum subjecti et praedicati. 2 correspondet quasi et appellat

mus, et ideo ulterius dissimilis syllogismus ipsa dispositio propriis et affectis huiusmodi enumerabitur et particularis.

Quia quarta figura medius cum extremis habet inequalis situs rationem, per eos triplex, duplex et aliquando figura. ng. medius in maiori subiecti et in minori predicati hic 1. in utraque predicati et subiecti 2. in utraque subiecti et hic 3. hoc exemplum in una quarta figura et quinto syllogismo figure et cuius medius subiecti in maiori et predicati in minori. Omne vivale est rationale omnis Homo est rationalis. Inquo syllogismo vivale, quod medium est subhomonymum et in minori est predicatum.

Syllogismus 2 figure et cuius medium in utraque premissa predicatur. Nullum Homo est ~~animal~~ animal. Nullus Homo est Lapis. Syllogismus 3 figure et cuius medium in utraque subiecti. Omne animal est substantia aliquod animal est sensibile: ergo aliquod sensibile est substantia. Hanc autem firmitatem ad hoc ut ceteri memorie dicta de dispositione trium inequalium figurarum syllogismorum proponit sequens carmen

Sub pre 1 secunda bis pre 3 bis sub.

Inquo permutatis stet dispositio modi. Sub et non pre predicatur in qualibet figura syllogismorum nomine particulare sue pre 1 denotat, in syllogismo 1 figure medius subiecti in una premissa predicatur in altera. Et particula 2 bis pre designat quod medius necessario debet predicari in utraque premissa syllogismi 2 figure. Ultima autem particula 3 bis sub demonstrat quod medium sit subiectum in utraque premissa syllogismi spectantis ad 3 figuram. Sect 3 de diuersis syllogismis exprimit.

Sectio 3

De diuersis syllogismis ex parte modi

Cognita quidditate diuersorum figurarum syllogismorum opportet exponere syllogismos ex ipsis qui ut ceteris nihilominus potest instantia magis generaliter ordinatos, et hoc secundum quantitatem et qualitatem et recte in secunda et tertia figura. Recte enim ordinantur premisse secundum quantitatem et qualitatem quod utraque necessaria. Quare et premisse recte

disponant 2 qualitates ut sic quod si una fuerit negativa altera ut affirmativa. Reliquum ergo disponere premissas 2 quarum in Barbara illud quod una sit particularis oportet et alia sit universalis, ergo negatur utraque simul esse particularis, ergo unam particularem, nihil sequitur.

Mutatis syllogizandi generalis sequendo 2 duplex alius dicit directus alius indirectus. Hunc aliquis syllogismus concludit directe quando minor extremitas demitur predicat in 2. concludit autem indirecte quando minor extremitas predicat de maiori in 2.

Sic autem ubique syllogizandi genus diversis utimur premissarum 2 in diversis quantitate et qualitate requisitis in proportionibus, ex quibus statim syllogismus ad rectum excludendum sit nouendecim, qui sequentibus dictionibus breviter propositis dicuntur.

Barbara Celarent Darii Ferio Baralipton.
Celantes Dabitis Fapemo Fresismorum ~~Fresismorum~~.
Cesare Camestres Festino Baroco Darapti.
Felapton Disamis Datisi Bocardo Ferison.

Sequitur novem quibus sequentes adjungunt, quatuor sequentes ad 2 primum et ad eos reducuntur ad 3 figuram. Et omnes qui permutantur 2 figuram quia duos priores concludunt directe et quinque posteriores indirecte concludunt omnes autem tam 2 quam 3 figuras directe concludunt.

Indicat dictiones stantes ex vocalibus designantibus quantitatem et qualitatem trium proportionum ex quibus stat syllogismus. Inde autem tenetur 2 dictionum syllogismus certam et ordinem et rationem quasi certa partes quantitatis et mutationem inserviunt ad designandum diversos syllogismos. Unicum in negantur vocalis A signat propositionem universalem affirmativam. Litera E denotat universalem negativam I particularem affirmativam et O particularem negativam.

Ex quibus stat trium figurarum qui designantur per Barbara 2 hanc ex maiori universali affirmativa et minori universali etiam affirmativa concludere directe alterum universalem affirmativam. Inde patet quantitatem qualitatem proportionum designatarum per vocales stantes in hac dictione Barbara et pacto stat syllogismus ex vocalibus omnes 3 vocales. Est hoc unitas.

Secundus modus figurae denominatur per dictionem Celarent denotat syllogismum designatum per duos modos dictos sponi ex maiori universali negativa et minori universali affirmativa et includere directe universali negativum. Et nullum inutile est inutile, omnis Equus est inutilis et nullus Equus est inutilis.

3 dictio nempe Darii denotat syllogismum designatum per duos modos sponi ex maiori universali affirmativa et minori particulari affirmativa et includere directe particulare affirmativum. Et omnis Homo est animal aliquid sublimatum est Homo. Et aliquid sublimatum est animal. Primus modus est Ferio qui denotat syllogismum designatum per duos modos sponi ex maiori universali negativa et minori particulari affirmativa et includere directe particulare negativum. Et nullus Homo est Lapis aliquid corporeum est Homo. Et aliquid corporeum non est Lapis.

Reliqui modi pertinentes ad secundam figuram includunt indirecte et designantur per quinque dictiones sequentes. Baralipton, Celantes, Dabitis, Fapesmo, Frisesomorum. Inquibus propinenda illi exemplum in dictis verbis exquibus constant adverterendum tamen 1° Literae vocales designare quantitatem maioris et significare quantitatem et qualitatem minoris et 3° denotare dispositionem facilitatem per quam syllogismus in quolibet modo antiquorum figurarum in memoriam adhaereant quantitates et qualitates quae designantur per vocales exquibus huiusmodi dictiones componuntur. Indicaverunt et ad memoriam illae versus supra ponitur. Barbara Celarent Darii

Ad 2 figuram tantum spectant quatuor dictiones quae sequuntur ad novem praecedentes quae pertinent ad 1 figuram quarum Cesare secunda Camestres tertia Festino et 4 Baroco. Per hanc dictionem Cesare quam designat primus modus 2 figurae significat syllogismum universalem negativum et minori universali affirmativa et includere directe universali negativum ut patet in syllogismo nullus Lapis est Homo et aliquis Homo est Lapis et eodem modo proportionaliter loquendum pro omnibus illis exemplis in eisdem modis qui designantur per Camestres et reliquas dictiones 2 figurae.

Primus modus 3 figurae est Darapti ad quam

g pertinent ostendere dictione sequentes, quæ dictio significat syllogismum 3 figuræ
ponit ornari illam affirmativa et mixtam illam affirmativa et semper
directe partem affirmativam: Ex omni Ali est aliquis, omnis Alo est aliquis.
g aliquid aliquis est aliquis. Theodorus pacto proportionalitatis proponendam illam vem
gla in celeriorem 3 figuræ, qui designant g alias dictiones sequentes.

Sed advertite, quod quæ omnes possunt mixtis
utiles ad recte concludendum, solum non tamen quatuor priores. Et quæ dicunt
omnis g effectus erit ex omnes sit mixtis imperfectis. ap. Civitatis ge syllogismus imper
fectus, et imperfectus. Syllogismus perfectus est in quo bonitas loquitur clare et evident
apparet alias in diversis alterius reductionis. Syllogismus imperfectus est qui
indiget specialiter examine et reductione ad syllogismum perfectum ut appareat
bonitas loquitur. Et g bonitas loquitur in syllogismis imperfectis inequitatis probari
g mediante reducendo ipsos ad modos perfectos: contra autem loquitur in syllogismis perfectis
enim mediate apparet propriamet loquitur, et id immediate resultant g illa principia
quæ illa arte syllogistica dici dicit et dici denuntio. Quicunque g sit ead omnis
tertio, sit ead intic

Quæ omnis intelligentia etiam extendere, nec illas
syllogismos predictos dici imperfectos quo ad species et per regressum. etenim
quidem syllogismus tam mixtus g imperfectus bet specifice et species cum aliquo
diversus syllogismi. et aliqui dicunt imperfectos tantum quo ad nos, a no
bis non visum clare et evident bonitas loquitur in huiusmodi syllogismis qn enim reducunt
ad syllogismos perfectos, quorum bona nedum est bona et necessaria 2 respicit vem
etiam evident probis apparet, aliquo adminiculo alterius dicuntur reduc
tionis aut probatos, et in ro dicunt a syllogismis imperfectis. Sed g
de reductione syllogismorum imperfectorum ad perfectos.

Sectio 4

De reductione syllogismorum imperfectorum ad perfectos.

Duplex est reductio mixtis imperfectis ad perfectos ostensiva seu ab impossibile.
Reductio ostensiva g sumitur a priori, per mixtos loquitur g transmutando ipsum

sta ut min. post loco minor, aut vice versa. Reductio g. impossile fit ex
otra dictorio sequentis syllogismi imperfecti, cum una premissarum ipsius
ex quo infert otra dictorium alterius premissæ ut in syllogismo perfecto.
et ratenus dicit reductio g. impossile q. probat deducendo duas otra
dictorias, l. otrariam ex simul verae, quod omnino est impossile et hoc dicit
deducere otrariam ad sedendum aliquod impossile.

Primus g. autem reductionis ponendum est ipsa
reducere et servare ad Tertio, quemadmodum perfectis figuras alterum
unum imperfectum cujus figuræ nempe secundo in quo format
syllogismus omne a a a et nulla nulla accens. e a i a l. g. aliqua substa
n. e accens: qui syllogismus reducit ad Tertio, to pacto ponendo min. loco
minor, et min. pro majori et suo extendo per accens. propriis affirmatis et
negatis simpliciter et dicendo to pacto: nulla a a a l. e accens. aliqua sub
stra e a i a l. g. aliqua substra n. e accens.

Pro reductione g. impossile ponit aliud exemplum
in Baroco qui est 2mus figuræ et per impossile reducit ad Barbara
in quo modo format ut syllogismus: omne a i a l. e sensile, aliquis lapis n. e
sensilis: g. aliquis lapis n. e a i a l.: quæ loca si negetur adversario debet
annuere otra dictorium se negate nempe omnis lapis e a i a l. quæ pro
positio in to casu concedenda q. qui negat ona per obligat cedere otra
dictorium ipsius, cum duæ per dictorias negari non possint et simul falsæ quæ
vera annuatur in syllogismo imperfecto quæ antea vera fuerat, et
otra dictorium se negate ponendus pro minori et quo infert in Barbara
dictorium minor sumpsimus in syllogismo imperfecto to pacto: omne a i a l. e sensile.
omnis lapis e a i a l. g. omnis lapis e sensilis; si vero fuit quæ aliqua la
pis n. e sensilis. g. ea est ad pervenitur ratione reductionis g. impossile
cedere duas prius dictorias.

Proximus intelligentia ad sentendum et literas inchoatas quibus incipiunt 1mus perfectus et 2mus nempe B. C. D. F.
et innotos modos imperfectos 1ms et 3ms figuræ a b c d e sumantur
inci pere quo denotat eos modos imperfectos incipientes per literas B
et reducendos ad Barbara et incipientes Litera C ad Celarent et Litera

D, ad Darij, qui incipiunt a litera F reducunt ad Ferio. Gj Darapti, Bocardo et Baroco reducunt ad Barbara. Celantes, Cesare, Camestres, ad Celare. Dabitis, Darapti, Disamis et Datisi ad Darij. Fapesmo, Frisesomorum, Fesino, Felapton et Ferison ad Ferio.

Ruursus ex dictis in huiusmodi dictionibus, per aliquas litteras ornantes, quae nullo pacto ad inducendum, loquendum, quomodo transponendum, quae aequivalent ad huiusmodi reducendum et transmutandum liberae et quatuor nempe S M C. Quarum litera S denotat propositionem universalem et vocalem et quantitatem simplicem, litera C denotat propositionem particularem et vocalem et quantitatem et accentum, et litera M designat quod quemque debeant transponi et transmutari, et e converso litera autem C significat ingenium quod dictum immediate in vocali denotat quod talis ratio non effectum, nec reducendum ad effectum et reductionem ostensivam solum et impossibile quod tamen verificatur in Bocardo et Baroco qui tamen reducunt per impossibile ad Barbara in ostensive.

Quarum intelligentia ponuntur in Fapesmo in quo litera F quae initialis et quam incipit denotat rationem universalem imperfectum reducendum ad Ferio, et litera P quae sequitur vocalem denotat vocalem affirmativam quae generalem vocalem signat quantitatem et accentum particularem affirmativam. Litera S secuta ab vocali C designat rationem, quae vocalis negativa quantitatem simplicem et litera M signat permissionem transponendam id est quod modus transmutari debeat ad modum et figuram modus imperfectus qui designat per Fapesmo reducit ostensive ad Ferio et ut Darius et Facilius intelligo observa sequentes versus

Simplex vocalis vult S. P. u. et accens
M vult transponi C et impossibile dicit.

Ad quae tamen huiusmodi non reducendi modos imperfectos ad perfectos et signatos literas supradictas tamen in sensuum reductionis ostensivae et figurae omnes modi imperfecti cuiusque figurae reduci possint ad modos perfectos non solum ostensive et etiam per impossibile in huiusmodi tamen reductione non per reduci quod licet dicho ad similes litteras initiales sicut ostendit in reductione ostensiva exemplorum Baroco et Bocardo

qui ꝗ impossile reducunt ad Barbara. Inde ad reducendos ꝗ terminos imperfectos ꝗ impossile sit sec ꝗ reductio ꝗ impossile pono.

Sectio 5

Reductionem per impossibile pono

In reductione ꝗ impossile semper attendendum ad 2m allatum cuius contradictorium assumi debet et poni loco unius premissarum. Et cum ipsa altera ꝗ 2a scilicet in modo imperfecto in sensu potest contradictorium alterius premissarum quae praeponitur ei scilicet et modo deducit et quasi sit necessarium 2m modum imperfectum ad aliquod impossile id est ad secundum duas contradictorias simul. Haut ex hoc intelligat huiusmodi reductio ꝗ impossile observandum et sequens carmen.

Servat mm variat ꝗ 2m mag
3 mm variat servat ꝗ mm

Ex quorum 1 Sigillum nos imperfectos 1 figura reducendos ad aliquem perfectum ꝗ 1o quod assumat contradictorium 2m negatae et prae premissae et simul summam syllogismi imperfecti in sensu debet contradictorium 1 contrarium minus sicut quod signat illa particula servat mm variat ꝗ 2m minus ꝗ quod signat in reductione modum 2 figura nullatenus sed variando mm ꝗ 3 dy servat mm cuius loco subrogat contradictorium 2m negatae

In minus 3 figura oportet assumere contradictorium 2m negatae et ponere loco maioris et seriatim minus sicut syllogismi imperfecti ex quibus infertur in modo ꝗ facto contradictorium maioris sicut quod signat ꝗ 2m verum supra allatum 3 mm variat servat ꝗ mm. Et ꝗ 2m designat quod accidit modum 2 figura dicit modum perfecto reductionis modum 2 figura et quod mm variet et loco ipsius ponatur contradictorium 2m negatae in modo imperfecto et quod mm nullatenus mutet.

In omnibus modis imperfectis 1 figura quales sunt Barolipton, Celarent

Dabitis Fapemo Frisesomorum assumi debet otradictorium de mi
imperfecti, et goni loco maris, et mm sq. sesa loco mais, et inferni
strani minis sesq. Deinde Celantes in quo otradictorium de debet
goni in mini, et mm sq. sesa pro mani, et in Darii inferni otradictorium
manis sesq.

Licet mox hactenus dicta sint cui modo reducendi
et imponendi tamen clarius elucescat huiusmodi reductio et ut pateat
ad quorum modos perfectos reducendi illi mi imperfecti inventae
adiciatis sequens oratio stimens et dictiones, quibus denotat ordo reductionis
et imponendi.

Nesciebatis dicebatis legere Romani.

In 1° dictione stinent quinque syllabae quibus denotant quinque mi imperfecti 1° figurae: 2 dictio stinet 3 syllabas correspondentes quatuor mi 2° figurae. 3° et 4° nempe legere Romani stant ex sex syllabis quibus designant 6 mi 3° figurae.

Inde et 13 vocalis 1° dictionis, qualis est Nesciebatis signat quod 1 mus imperfectus 1° figurae reducendus et imponendus ad Celarent qui includit universalem negativam designatam per E, deinde E, quae 1 vocalis est ultimae dictionis: et 13 vocalis I denotat secundum mi imperfectum, nempe Celantes, reducendus et imponendus ad Darii, cuius de est particularis affirmativa signata per Literam I. Et tertia vocalis 1 indicat quod tertius mus imperfectus scilicet Darii reducit ad Celarent, qui includit universalem negativam. 1 vocalis A designat 4 mum imperfectum reducendum et ad Barbara qui universalem affirmative includit. Sed ultima vocalis signat ultimum mum imperfectum 1° figurae, et pte Frisesomorum reducendum et ad Darii, qui includit particularem affirmativam.

Eodem modo in generali dicendum et de aliis dictionibus correspondentibus mis imperfectis 2° et 3° figurae. nam in eis 1 vocalis denotat ad quem mum perfectum it reducendum 1 mum imperfectum illi correspondentem, et illis sic numerandis et inventis vocalibus 1 sunt ordine: Unde si vocalis signet universalem affirmativam denotat mum imperfectum ipsi correspondentem et reducendum ad mum perfectum, cuius de est universalis affirmativa: si autem signet universalem negativam designat mum imperfectum

ed reducendy ad my imperfecty aut y de è vnaly negatiua, et ordo
quorum mo intelligendy è de omnibus que ingrant partaly affirmanty aut partaly negatiuy. Sed 6 inquit quinque pronunt principia vniuersalia artis syllogistice; dici de omni et dici de nullo. Que sunt eadem uni textio et eadem inter se.

Sectio 6.

Inquit proponunt principia vniuersalia artis syllogistice: dici de omni et dici de nullo. Que sunt eadem uni textio sunt eadem inter se.

Fluenter ostenty è bonitaty loq in my imperfecty euidenter demonstrari p reductionem ipsorum ad mos perfectos, in quibus clare ceteris videbitur bonitas illarum apparere. nunc p superaddere ponere duo principia ceteris et vniuersalia quibus innititur fabrica totius artis syllogistice quorum 1m est dici de omni et dici de nullo. Dici de omni inseruit syllogismis affirmatiuis et dici de nullo negatiuis. Illud principium dici de omni denotat quod quod vniuersaliter affirmatur de aliquo subiecto cui affirmari debet de omnibus et singulis inferioribus subiectis mi subiecto ostensis. Si ergo vniuersaliter affirmetur de hoc et illo, debet etiam affirmari de quolibet individuo naturae Humanae quod principium verificatur quando autem subiectum perfecte distribuitur, ita ut sit subiectum perfecte distributum accipitur vniuersaliter.

Dici de nullo inseruit syllogismis negatiuis cuius sensus est quod predicatum vniuersaliter negatur de aliquo subiecto cui negandum etiam est de quocumque inferiori ipsius. Vt si negetur de hoc vniuersaliter quod sit Sapiens quasi negatur in hac p nullus Homo Sapiens ita predicatum negari debet de Petro Iuan et de omnibus et singulis individuis naturae humanae que principia sit per se nota et ipsum immediate regulat bonitas loq in my perfecty aliquo adminiculo aut indigentia alterius probatur.

Adverte tamen 1o principium dici seruire syllogismis eorum in quibus dicitur procedit in ui distributi, et in syllogismis

exportorij, quæ stantex tay singularibus; nq in hy Bonitas hoc
Summo regulat & principij quecunq sit adæquitentiu sit eadem
int se; et quecunq n identificant unitentiu disjunct int se. Quod
quidq principij e notissimus Lumine natali et id tamen indiget
horum explicatione, ut omnibus patefiat. Nq veritas illius in mediate sun
dat in illo usuali principio, quodlibet est ne. quod ante minequantum nudi
et ignaro ge ignorari

Huius principii quoad 1m partem, quæ inservit
syllogis affirmativis intelligentia et facilis et hi pacto explat. quando aliqua
duo uniunt seu identificant perfecte cum aliquo 3 l medio neque
ut identificent int se ac subinde extremitates, quæ mediante discursu syllogis
identificant cum medio in premissis identificari debent int se in Ol.

Sensus autem 2 partis et quare regulat bonitas hoc
in nullis scilicet negative in bonitate quod quicunq aliqua extrema
n identificant int se neque et quod nemo illorum disjungit ab aliquo medio l 3
ut aliud etiq ab ipso disjungat ac proinde connexione identitatis extremi
tatis cum medio in premissis necessario inferat in Ol huiusmi extre
mitates int se n identificari

Et non sicut illud principium quecunq sit eadem uni 3 et
duo æquivalent. Sensus quod 3m seu medium, atque extremitates identi
ficant sit idem simpliciter et quod n sit ex multiplex virtualiter, seu æquivalenter.
qq, quia Divina et sui in Bonitate virtualiter omnia multiplex et id
quivalenter plurificentia tamen creata realiter distinxe identificare pen
nasum in aliis n sequitur identificare ipsa ary int se. Et n valet hoc con:
hoc ens a est 2. hoc ens a est Filius. ergo Filius est 3.

Quinq requisitum quod extremitates adæquate
et ex hinc identificent cum 2 ut ex huiusmi identificare se
qual identificare ipsa ary int se: Et ipsum ponit dari mys Pro real
identificatus cum omnibus individuis naturæ Humanæ, ut existimat
Platonici. Ex identificare singularis cum huiusmi summa
mitate nullatenus sequeretur identificare ary int se in hoc casu nulla
singulare detraxit identificare et adæquate et ex hinc cum Humanitate

et id accidit in Deum; quia nulla persona secum accepta identificatur adæquate cum essentia divina quia ipsa admaior; sic intendit quilibet persona ut habiens plat in mata determinate. Hæc docet Scotus l. q. 24 Sed ingua propono aliquas regulas generales bonæ Cons.

Sectio 2

Ingua propono aliquas regulas generales bonæ Consequentiæ

1. Regula generalis observanda in bona valæ quod ex non sequitur Hæ consequentia: Cuius causa est quia non influit causalitate in Cons. tamen in illa sibi necessario inest quod ex non sequitur nec in necessario cum falso aliquid est simul verum et non verum quo omnino repugnat. Ex qua Regula illa ita ex vero non sequi falsum, et verum: ex falso tamen aliquo sequitur verum, aliquo sequitur falsum. Ex causis principio et omne et ad ad ale et finite non sequitur hæc quia falsa Lapis est animal sequitur tamen hæc vera: Lapis est animal. Ex tamen falso omnis Homo Lapis; ergo sequitur Cons. verum: quia aliquis Deus est bella.

Secunda regula intelligentia adverte quod ex falso sequitur verum. Huius rei sequela solvitur sequela loca, seu dialectica non aut physica quia adhuc ut aliquo finite sequatur ad aliud necessario sequitur non solum bonitas Cons. verum etiam veritas antecedentis et necessaria ut ideo ignis respectus sequentis non vera causalitas ignis respectus alterius.

2. Regula si ante est possibile Cons. debet esse possibile et id necessario oportet ut consequens sit necessario et sic hinc non Consequiam debet esse hinc non. Adverte tamen ex antecedente necessario in esse simpliciter Cons. necessario non sing. et absolute sed aliquando supposito ex respectu antecedentis et id sufficit ut sit necessario in quantum est Matrix ex antecedente in hac Cons. Deus est Petrus peccatur Petrus peccatur

b. Coeny licet absolute sit stinguens q̃ Petrus non necessario stinguent
e libere peccat ex supposito tamen Divina scientia quia in nullo infallibilis mentis est
peccat ac prius concessa allata ex ante necessario quia illa resultat. Coe. in necessitas sequentis
q̃ ex illa sit necessaria, res tamen illata non se stinguens. uocat

3 Regula: ex ante impossibile dialectice
sequitur quodlibet id est ex traz pars stra dichoij, aut duo predicata stradic
toria: sed ex hac ff impossibile, Ho. e Equus: sequitur quod sit intellectivus
vel intellectivus, ex quibus sequitur Ho. ē intellectivus, et ex q̃ predari
ne ē intellectivus: et in Divinis non verior theologia ex hac ff. Deus Pater
Sanctus non procedit a Filio: sequitur Deus Pater sanctus, diuisui a Filio et non
diuisui: sequitur dissio ex subne in dicto ex q̃ predati q̃ in Divinis poti
n dat processu negat negatiui dicto.

4 Regula: quod sequitur ad Bonum sequen
bonum Coe. sequitur ad ans. et quod sequitur sequenti sequitur etiam ante. si
in hac Coe: e Ho. ē aial: ad quod sequens sequitur necessario ē substa
e Equus e quia omnia sequuntur etiam ad ans. nam bene sequitur e Ho.
ē substa: ē corpus, ē quod sequitur ad aial. et quod probatur mo 3ª
data quia sequuntur animal sequuntur et q̃ Ho.

5 Regula: quod possibile cum ante in bona Coe
possibile e cum sequenti, non tamen vice versa, quod possit cum sequenti e possibile
cum ante: si in hac argumento: e Ho. ē animal quod e sequens in hac argu
mento ē aial, cum quo sequenti possibile sit aial: et q̃ possibile aliquod
aial sit aale quod predari nullatenus sequitur ē cum ratione Ho. quia
in quo fabricantur ē ans.

6 Regula: omnis Coe. in qua ascendit ad in
ferioria ad suum inferius affirmative bona: non valet vice versa ascendendo ad suum
inferius: sed valet hec Coe. e Ho. ē aial: non ē necessario si dicat ē aial.
ē ē Ho. e Ho. ē ē Petrus: aduertite tamen ascendendo ad suum inferius
negative recte fit ascendendo non valet. Valet negative a inferiori
ad superius: sed recte arguitur Socrates non ē aial: ergo non ē Ho. non tamen
recte deducit si inferat non ē Ho. ē non animal.

7 Regula: Coe. in quibus ascendit ad mean

ad suertenty recte concludunt. Vt bene sequitur omnis Homo est animal
g aliquod animal est Homo: nullus Homo est lapis: ergo nullus lapis est
Homo = Vltima regula: a definito ad definitum et vice versa aequi
valente ad aequivalens recte concludit. Vt bene sequitur Homo: g est aial
aegale: n nullus Homo currit: ergo omnis Homo currit. Alie regulae que
hic aggoni poterunt ut tradit Pan antiqu et id ne eadem incultet re
petitio silentio pretermitto Sed et quaedam regulas generales quibus
cognosci possit syllogismi defectus pono

Sectio 8

Quasdam regulas generales quibus cognosci possunt syllogismorum defectus pono.

Si dialectica nedum speciatim agnoscere regulas rerum verum etiam diuinare inter bona et mala cognoscere quod nequit pertinere aliquali notitia defectuum quibus perficiantur diuinantur syllogismi id premissis regulis bonis cognoscitur in hac sectione proponere cogniti defectus syllogismorum quibus perspecti potent dijudicari aliquis periculo errorum scientifice procedere in aliis scientiis. Vnde sit

1. Regula nullus syllogismus de medio coniunctim affirmative concludat per recte concludere qui resultet illud principium coniunctim dicit dici: nam ut fuerit syllogismus negativus nam ex medio conjunctim necessario et ut resultet illo principio dici de nullo et recte concludat.

2. Regula syllogismus procedens ex duobus negativis autem ex duobus particularibus nihil concludit. Qa n sequitur nullus lapis est aial: et nullus Homo est lapis: g nullus Homo est aial: g tertius modus syllogismi procedit ex duobus negativis nec sequitur aliquod aiale Homo: aliquod animal est lapis: g aliquis Homo est lapis: g arguit ex duobus particularibus

Auertendum tamen ex anti negativis multoties sequi alterum negativum quando scilicet ab esse ad non esse ut tantum ex eodem tertio sed quando arguit a suerte ad suertente ut cum dicit: Nullus Homo est lapis: et nullus lapis est Homo et id praefata regula tantummodo verificat

maximum syllogismo stante extremis, nihil, et in extremitate quod solum positum duabus ppos.

3 Regula syllogismus in quo medium in neutra premissarum distribuitur nequit concludere, unde in pabulo bee Coa in 2 figura omnis Ho animal, aliquis leo est animal, et aliquis leo est Ho. qui syl. aial quod medium nullibi distribuitur. Ex qua regula colligitur ex quibus affirmativis in 2 figura nil sequi, q. medium in neutra premissarum distribuerit, Com. dypno 2 figura patet, et in utraq premissa medium negatur.

4 Regula syllogismus in quo medium accipitur indefinite in maiori, q. in minori nil probat. Ex it sequitur aliquis Ho est mortuus omnis Ho est vivens, et aliquod vivens est mortuum, q. ly Ho quod est medium in maiori accipitur indefinite sugenit debate, et in minori sumitur ample et supponit pro omnibus Hominibus.

5 Regula syllogismus procedens an distributo ad distributum nil concludit, neque intelligendum de medio, sed de extremitatibus. Unde ex intelligentia ipsius q. quod nullus leo est distributus in 2 qui non est distributus in premissis. Ex it sequitur in Tapemo bee Coa. omnis Ho est aial, nullus leo est Ho. et aliquis leo non est animal q. ly aial quod est in extremitate distributum in 2 qn distribuat aliqua premissarum, et id, ut recte concludere debeat, in pacto inferre q. aliquod aial non est leo. concludendo in directe

6 Regula omnis syllogismus laborans in quibusdam nil concludit. Laborare in quinque modis stare ex medio equivoco significante res extra diversas significatas. Ex it sequitur bee sanus est aial, aliqua urina est sana q. aliqua urina est aial. q. ly sanus accipitur diversimode a producto signato in maiori ac in minori

7 Regula syllogismus in quo fit transitus de suppositis simplicibus ad personales et in quo sunt aliquae aut synecdoche transeunt et mutant qlem propriet. in summitates nil probant. Ex it valet bee Coa. Ho est species. Petrus est Ho. et species q. fit transitus de suppositis simplicibus ad personales. Prevalet bee omnis magnus philosophus est regionis Francus est magnus

quam sapiens, quia fit minus aggrellationis; nec tamen aliquid concludit nullus homo est albus, ergo est homo niger. Quia ergo est albus et dentes, quia in puerili sex albus accipitur simpliciter et absolute, et de ratione numeri cum quadam limitatione.

Ultima regula: syllogismus in quo medium aut extremum ingreditur de negatione recte concludere. Inde nullatenus hec bona de regula e nihilo omnis. Hoc est regula, quia omne nihilo est regula; quia ex regula quod amittit et medium intra de. de fallacies quibus redditur syllogismus sophisticus et apparens.

De fallacijs quibus reddit syllogismus sophisticus et apparens.

Duplicitur peccatur in discursu syllogismi vitiam, lex materialis lex formalis: Quum aliquis syllogismus delinquitur ex materia quia aliqua premissarum, ambe in falsa ex aut per inutilia, quo in ipso non deserviant ordinem et regulis nostra de materia quia syllogismo.

Syllogismus sophisticus in cui conclusio apparens, et non existens, existens et non inuenientur. Propterea quia non peccat ex forma, sed ex materia dicit existens et non inuenientur res latenas dicit conclusio existens quia formalis regulis bonus est, ideo dicit non inuenientur res, quia stat ex aliqua premissa falsa. Per hoc syllogismus de aliquo est omnis. Hoc est aliquis omnis. Hoc est aliquis ex materia per syllogismi minime inutilia cum in ipso non inuenient omnes regulas nostra assignatas pro fa syllogismo: delinquit tamen ex materia quia stinet premissa falsa. Inde dicit bonus syllogismus quia formalis regulis bonus est, tamen peccatum sophisticum delinquit quia non stinet premissa vera: qa dicit conclusio existens et non apparens.

Fallacia equivocationis quidem defectus reducuntur syllogismo ad aliquem trium equivocationis, amphibolia diversimode significantis. Per hanc stinet fallaciam equivocationis de grave tendit de ornatu sapientiae grave: quia ornatus sapientiae tendit de ornatu. In quo argumento grave accipitur equivoce quia diversis significatis accipitur in marci, acrimonia, et id est tota argumentum in equivoco laborat.

Fallacia adicto dicti ad simpl.t accidit quando aliqua ne restricta, et sub speciali detractione sit denata argum.t ad rem perfecte et absolute sit denata: Ex Barouty sabbat fallacia adicto dicti ad simpl.t: Homicidium non est licitum: Ergo Homicidium non est licitum in quo argum.to adicto detrahante et diminuente res signata argum.t ad rem absolute et perfecte accepta: quia Homicidium tantum importat imperfectam similitudinem Dei, seu Homo non dicit et Homo non se signat rem realem et perfectam Dei, ide Homo simpl.t et non dicit.

Quo negeuntur ita aliqua argumentationes sit illarum sunt dat supra propositio causalis, quae semper non est causalis, tali in argumentatione sabbat non causa, ut causa; Vnde Barouty distinguit bonum in fallacia: quia Homo est animal et risibilis; ergo est animal et risibile. Secundum dicit sit decima syllogis.

Sectio 9

Utrum conclusio sit deterior syllogismis

Ante resolutionem proponit difficultatem supponendum est syllogismum esse perfectam argumentationem, et id comprehendi sub ea ratione minimum, etenim sit in summum dicere minus sicendi adequate diuisit in definitione diuisione argumentationis tamquam in genere ex quo colligitur syllogismum non esse ordinem manifestatum quem admittit definitio et ordo manifestatio definit, et diuisio diuisi.

Secundo supponendum est syllogismum neque aliquam esse adequate subsistere absque ordine ad alia in obliquo: cum in syllogismo non se sistano illationis unius ex alio, neque intelligi absque habitudine ad alia quae illationem manifestat.

Tertio supponendum est propositiones aut principia quae syllogismum componunt ad illationem manifestandam ad duplicem esse diuisionem. Primo sit dicant bonum propositiones minus quam genus enunciationis, id est, inquantum important genus enunciationis predicati

cum subiecto 1 modum videraos spectat ad 2 operaos intlus. Secundo accipiunt artificialiter disposita in modo et figura in ordine ad inferendum de subiecta in ideraos terminant genio discursiva et id spectant ad 3 intlus operaos, cuius propriu est in idum attingere de rerum etiam principia quus fiant illativa: Inde illaos activos esse petit principij disposita in modo et figura quae ejusdem prout sic ordinata active insertunt de cui nuent illaos quam pauce accepta etenim de denominat pauce illata ex premissis.

4 suggono: Syllogismus esse adequate non posse in aliquo motu illaos, quae mediet inter premissas et de. et id eo includit sententia Patris Fluentes, qui sibi summa illaos quae adeo adiuvit esse syllogismi adequate existere in motu intluali quo intlus procedit de quinam ad de qui respicit principia ut terminus quo et de ut terminus ad quem et formaliter significat quae tyro aut quae alias dictionis similes.

Ait in hanc sententiam sic insurgo: Syllogismus et speciosaos quae recte et naturaliter sicendi si necessario existeret nec in principiis nec in de si in aliquo modo signato quae notis illaos nec etoraos quae recte nec muscendi: quia esse syllogismus existit adequate in motu intluali qui mediat inter premissas et de. Ito ainn. Nota illaos nec oraos nec muscendi si nequam in gleucum sin calcos rimatione signans causas necessione duas amoraos notiones minimum annexas consequentis at qui nullas datimes sicendi qua sit tus in gleucus quia esse syllogismus existeret in illamodo signato quae notis illaos nec quae recte oraos nec muscendi quod est absurdum.

Suggonendum cum ex sententiam syllogismum existere et in premissis ordinate disgositis ad inferendum de in idem premissis illata adequate omnia ex premissis et de collective sumptis. Ito suggonito

5 sententia asserit syllogismum in actu et esse includere premissas et de. Sta Coit discurrunt Thostet precipue Chuvortonus Sabellus hac 6 dictis cap 1. R. M. Fr. Janes

A. P. Ilha q 8 dialectica part 3. M. Martinez de Prado Lib 2 cap 3 q 1 e P. Lana Lib 2 dialec disp 3 Dub 3 quibus ex Jesuitis subscribunt Arriaga Fonseca Hurtado disp 10 Logic sect 12

2 Sententia affirat syllogismum esse aptum in recto de ea syllogismi et premissas tamquam materiam indeliquo. Sta pro illo Lorenzus ut refert Huerta et Tran. de Burana Lib 2 de resolutione principia cap 1 =

3 Sententia asserit syllogismum aliquando ostitia esse ex premissis et quando oponi ex solo de. et minimum includere esse tam premissas quam de. dicto syllogismo exigere non tamen aliud definate indifferent quod oponi ex solo premissarum et de. ex qualibet illarum divinae et eorum simita, sta docet Hacem q. Dialog sec 3, Cui adhaeret P. Vincentius Jesuita Lib 2 dialec tractatu 2 cap 2.

4 Sententia affirat syllogismum esse aptum in recto tamquam oponi ex premissis, ut artificialiter ordinatis ad inferendum de. et id quod de. nec partes intrinsecas et essentiales secundum syllogismi tamquam notaria ab quo in obliquo, tamquam materia extra, como quo notat adesinde res desito. Hanc sententiam docuit Antiquus Aberroes Hermeneiarum cap 1 et 2 et Dialectica Albertus Magnus et quidam tractatus cap 8 Lemos Lib paradoxorum dialec cap 2 et in multis locis. Huic sententiae subscribit D. Mag. Fr. Dominicus Lange Physicorum realis Lib 2 q 3 art 4 de unica. Hanc sequor.

Ex 1 nisi sententia syllogismum esse aptum ad sciendum quo artificialiter et accidentaliter manifestat de. et de. separat ad syllogismum ut pars intrinseca et essentialis constituens ipsum, et quatenus ut nus automata extra manifestatus. Ans nullus, et ostitate omnis notabilis. Ex 2. Nus sciendi tamquam se ostitui essentialiter intrinseca id quod ostitutit in eo tamquam manifestatius ignoti ut patet ex diffinitione sciendi, et de. nus distinctus a premissis non ostitutit syllogismum manifestatius ignoti et syllogismum non potest intrinseca essentialiter ex de.

Confirmat. Nam quemadmodum de. manifestat accidentaliter quod de. sive accidentaliter syllogistice, de ipsum manifestat de. finitive quod diffinitione dicendum de divinis rebus secundum divina, et diffinitio non potest essentialiter ex definito, et adequate constituere ex genere et differentia, et nec syllogismus ostitutit essentialiter ex de. et manifestat et adequat cognitionem rei, quibus

Mirum in modo ratio manifestativa de Mili patet ex mn. suppositis
tantis; Cog. & probo: quia ideo desitis fratres ut tale non substinat fratres dicitur
quia res manifestata et exaltata per ipsum (ut licent secundum ad veritatem)
quia si de re manifestata per syllogism nequit illum exaltare, intra
substinere, quia sine substitutione exquemis, aquibus quasi recte dispositis sed
adequate et verisimilis ratio ratio manifestativa ignota. &c

Huic ratio fundato respondent ad versarius
et precipue Sarna lib 2 dialectica tractatu 5 disp 3 dicunt quod de
respectu syllogismi solum res manifestata verum etiam manifestans. Nam
licet premissae manifestent de ut quo de tamen manifestatione, ut
quod cum de recedat intellectus via resolutionis ad principia. Et quia manifestans
de pendet a principiis, ut manifestet, principia dependent a de. et sic
mutuo se manifestant. Ergo colligit arguitur syllogistice quia adequata
tam ratio minuendi et ratio manifestativa non ponitur exaltare solum
ex gremiis verum etiam ex de tamen ex partibus organicis et diversis rationibus
et quia inde non cuiit eadem ratio indesito respectu deffinitionis cum definiens sit
in nulla ut ratio manifestativa definitionis.

Et hanc solutionem ignoro si de manifestaret
aliquo modo manifestaret modo artificiali cum sit de manifestatio miseri
di manifestaret seipsum. Omnis aquibus intellectus nequit neutri ma
nifestari. Probatur quod. Et id nequit seipsum manifestare
fratres ex parte cum sint manifestans et manifestatus debeat intelligere
dicto fratres ratio quod maximum non sicut se manifestare ratio
tantum quia procedit quia probatur et negat de manifestare seipsum.
Quod si partes Eccles. mn. quia aliquid ut alterius manifestativum, ne
sciens quod nihil ipso, si de non nihil principiis et potius vice versa: g.
de nec ut quod, neque ut quo valet manifestare principia aquibus
infert et precise operatur ad syllogismum, ut res manifestata, eo modo quo operatur
defino ad definitum et diviso ad divisum.

Sed nam licet intellectus via resolutionis ratione
dialectica modo de ad resolutione judicandi de principiis ex hoc non sequitur
quod de fratres et reduplicative sumta ut manifestativa principiorum, tamen
quod sub aliqua diversa ratione accipiatur ut principi

gium manifestativum eo modo quo illud quod in re effectus, et agui
ori manifestatur a causa, ab illo assumit ut principium et causa in
ignorando respectu ejusdem causae: et dicit fallit et reduplicative sylla
nullatenus per manifestatae principia ex quibus deducit, si prius
se operat ad ignota ut per manifestata: et nequaquam sibi habet cum
ipsis manifestandis autoritatem manifestativum ignoti

Sed et nostra sententia: sicut operatur ad syllo
gismum in cor. dicit coitus accepta: ita operatur ad syllogismum demonstrativum
dicit demonstrative collata ex principiis demonstrativis, ut per se patet
i syllogismus demonstrativus non stat nisi ex dicit demonstrata tam quam
ex quibus intra et extra: et nec syllogismus incorporalis includit dicit ut patet
intra et extra. Secundo: Nullum instrumentum stat tam quam ex quibus intra
et extra ex effectu quem efficiunt producit. Sed syllogismus demonstrativus
respicit genus scientificum dicit ut effectum: nam ut ait Philosophus et Aristoteles
posteriorum cap. 2 demonstratio est syllogismus faciens scire: id est efficiens causa
scientia dicit. Sed syllogismus demonstrativus non potest intra et extra ex dicit
sed illum respicit ut effectum

Consistit syllogismus adequate coalescit
ex illis partibus quae respiciunt dispositionem artificialem figurae et figurae syllo
gisticae: et figura artificialis et figura syllogistica tamen denominat
et ordinat premissas et nullatenus transeunt ad dicit: et ordinatio syl
logistica adequate potest ex premissis dumtaxat et tamen in obliquo
et extra notat dicit. Alium stat et minus bene: Artificialis figura
figura syllogis nihil in ordinatione trium terminorum, numeri in dispositione
et diversa operatione medii cum duabus extremitatibus et dispo
sito et ordinatio quae operantur extremitates cum medio tam
quam respiciunt in premissis et nullatenus transit ad dicit cum me
dium nequeat intrare dicit: et solae premissae ordinant et figurant
aut tam syllogistice

Ex dictis patet falsitas sententiae supra
relatae quae asserit syllogismum quando componitur ex solis premissis quod ex
sola dicit: nequit subsistere detractis ea alicuius oppositionis artificialis aliis
dependentia a partibus detractis: cum detractio eius tam in linea naturali

p artificiali demonstrat adhaerentiam quatenus syllogism. et se ens
mum scienti detrahi et detrahi ex: quemadmodum exempt. sponi ex detrahi qua
tenus enthym. quemadmodum assensus syllogism. aliquid sponi ex sola de aliquid
ex anti, et numquam ex illa ut nunc. Sect. 10 in no obiecta resolvuo.

Sectio 2

In nos obiecta resolvuo et destruo

Arguunt 1 Dnos. Ad 1 sententiam: sicut opera ad totum enunciatio pro da
tum ad totum syllogism. ita ad totum syllogism. premissae de. ut totum enunciationum
intra de esse sponit ex praedicato mediante copula. et syllogism. esse sitat ex
premissis de. in recto. Ent min. nq sicut in propos. unit praedicatum cum subiecto
mediante copula ita in syllogism. unit de cum premissis mediante nota illa
ais: o quemad mod praedicatum subiectum ut coniuncta et unita per copula sub
tuent esse totum enunciationis ita premissae de. quae uniunt nota
illativa sponunt esse totum syllogism.

Constant 1 syllogism. mentales species discursus;
et discursus esse adequate sponi nisi ex genere principiorum, ut syllogism.
ex genere de. et syllogism. stat esse ex premissis de. Ergo stat esse min
Confirmatur tertio D. Thomas 1. q. 85 art. 2: sicut in intellectu concludente sponens
ad principium ita in intellectu enunciante sponente aut dividente spo
nat praedicatum ad subiectum et mentalis enunciatio includit esse non solum sponens
sub et etiam praedicatum et discursus intellectualis esse in quantum est non solum ex
mos premissarum nuncupatum etc. de.

Confirmat 2: discursus syllogism. includit esse
duplex genus quarum una causat ex alia: et enim ut docet D. Thomas
1 q. 85 art. 3 ideo Angelici discurrunt quia ex di ignorant de
in principio non tamen deducunt syllogistice genus unius ex genere alte
rius sicut genus de praedicatum causat ex genere principii in spectant
esse ad intellectum syllogis. discursus syllogism. non includeret collegium duarum
generum et syllogism. esse adequate stat in solum ex premissis de.

Ad argum. Ideo non min. ad cuius probatio ex
no eodem modo unitas premissarum cum de. et nota illativa quae unit praedicatum

p copulam verbalem: etenim cum enuntiatio sit totum significans sonans veritatem
aut falsitatem et ex eo existat et totum tertium judicium intellectus nequit subsis-
tere esse ab eo et unione praedicati cum subjecto quae actus utriusque est conjunctione
nequit intellectui autem sibi tui adequate oratio perfecta significans verum aut fal-
sum: et ideo praedicatum et subjectum, ut unitas et copulam adequate constituunt totum
enuntiatum.

At ut de quae illatione inferter premissis syllogistice disponitur
et ordinatis nullatenus tribuit huiusmodi premissis primum aut capacitatem ad
manifestandum orationem et significandum et suppositum ipsas cum sufficienti dispositione et ag-
titudine ad probandum et manifestandum ordinem propterea et esse ad orationis orationem
mentalem: et licet de re per se totius syllogismi res syllogistice manifestata,
quemadmodum dictum est, re per se orationis diffinitive res diffinitive explicata

Declaret illud quod dicit denotat illationem
quae huiusmodi notat non significat primo partium enuntiationis orationis syllogisticae, sicut et
copulam denotat primo et per se partium enuntiationis et esse ab eo et enuntiatio
et tantum secundo intelligit causatum secundo inter syllogismum et de ipsum orationem
manifestatam tende et notam illationem potius denotat syllogismum unum et de tam
de modo manifestato et ex illatione respecto quae quemadmodum per se partes essentiales sicut et de
dicto praedicat de dicto. copula verbalis non denotat de dictum et partes essentiales
de dicto, et tantum significat praedicationem unum alterum.

Dicit ergo Deo nomen ad cuius probationem dicit quod
Deus ergo in praedicato testimonio non in omnibus esse ab et participat de eum omnes
omnes enuntiationes et tamen intendit quod sicut in illis qui in simplici apprehensione
subsistit non attinent praedicatum et plurimis apprehensionibus, ut ostendat enuntia-
tionem unum alterum: ita in illis qui apprehensione principio non pertingit et stat de
indicet duabus generibus ut diversum et significat unum et aliud non et ita stat et
dicit. Ex diversum esse ab et in recto includere genus de et summum colligit ens
Dna igitur et genus diversum et in recto et stat et genus attinet causantes et genus de et dicit
Hanc autem notari in obliquo, et non quemadmodum
tat ab intentione finis et electio medium et aequalibet causa et effectus ab
ipsa procedens

Ad 2 phas. Ro discursus syllogis non subsistere equo
ad existentiam alicuius generis tam principiorum quam de ide[ntitate] sine discursu
duplicis generis; quarum una causatur ex alia, ut docet D. Thom. loco su-
pra allegato. in quibus exprescat fiat Anglum non discurrere. Vt tamen
hinc colligat discursum syllogis in recto esse fiat attinet quidem generis.
Nam licet genus de quo illative deducitur ex principiis p discursum sit ens
realiter notatum accidens, non tamen est pars realis ignis, et effectus, ut patet ex
dictis in praeced. nec de ubi attendi ingenios nisi fieri de nec parte realis
et intra discursum, aut syllogi demonstrativi et effectus.

Arguunt 2. sy syllogis adequate existerent ingre-
mium recte dispositis et non generent partialem ex de requirentes premissa
variae de requisito specifice et realiter syllogismi, et in variatis gremi-
is exprimitur variae de variant essentialem syllogismi. quod de est pars realis
respectu syllogi. Nam stat, quod nullus syllogismus per essentiam variari a diversa
riae alicuius partis realis cum identitas et dictio specifica totius ex
identitate et dictione partium essentialium dependeant.

Nam etiam stat. nam syllogi qui fiant in his duobus
modis, nimirum Barbara et Baralipton habent eadem gremia eodem
modo disposita, quoad disporis medii et sumentes in quantitate et qua-
litate et tamen huiusmodi syllogi discurrunt specifice in modis syllogandi
aliquam faciunt diuideret syllogismus ad dictum in duos modos su-
genius assignatos. et in variatis gremiis exprimitur variae de varian-
ant species syllogismi.

Ro 9 do minor nomine quod ex mi ingredientes
ad eandem figuram quotiescumque gaudent ijs de gremiis eodem modo dispositis
sumuntur specifice et realiter in ratione syllogismi per identitatem et sumen-
tium gremiarum et dispositionem medii. et id[em] mi[nor] gra allegata in ratione
mentorum disquirunt specifice et realiter, et tantum modaliter et pure accidentaliter.
Nam licet huiusmodi syllogi inferant diversas C[onclusiones], tamen ho-
getit ipsi per se et realiter per accens et l. Hemim syllogismus aliarum ergo

minus evahibq recte disponitur, et ad hue desuit petit concludere directe et ex quae
et minime et accens assumat ad inferendum de particulari concludendo indirecte.

Et syllogus de Barbara tantum disponitur ac
cidentaliter a syllogo de Baralipton et sic reducit ad illum non tantum spe
cies imperfecta ad perfectam sed tantum minus perfectum eiusdem speciei artifi
cialiter ad maiorem perfectionem intra eandem speciem nec ne generat duo indirecta
eiusdem speciei et accens producere diversos effectus, ut patet in duabus propo
sitionibus diversorum indirectorum, nihilominus quia et juvenis, quae licet
specifice sunt diversimode tamen operantur ratione status: cum intellectus
juvenis nequeat deliberate et perfecte discurrere sicut intellectus juvenis, et
quia praefati syllogismi essent specifice sunt pro tamen omnes et accens
sunt concludere et alius. Arguunt Syllogus et solas premissas artificialiter
disponitur nequit artificialiter et perfecte manifestare ignotum, et essent
adequate non subsistit in premissis. Coram patet: ideo non principale fundamen
tum nec sententia esset syllogismi adequate subsistit in premissis recte disposita, et
ergo omnes separant a de substituunt adequate ratione oratoris manifestatione
omnis scienti. Ad hoc dicunt: et arte syllogistica non solum artificialiter
disponunt premissas, verumetiam de cum illa praescribunt regulas
reducendi de indirecta ad directa et collocandi terminos de: et disposita ar
tificialiter, qua constituit syllogus in ratione oratoris manifestatione ignoti,
non cadit idem supra premissas et etiam supra de.

Ideo no ad cuius primo dico ad: et arte
syllogistica artificialiter disponit de ut recipiat directe et partem in tra
constitutionem omnis scienti no ad: disponit artificialiter ut redat materiam aut
objectum manifestabile et sed ad: et no coram. Nam licet ars syllogis
praescribat regulas non solum disponendi premissas, verumetiam collocandi
terminos de non tamen eorum ordinat de actu premissas: etenim in fine in
troducit quam intra qua adequate constituit oratio syllogistica in ratione oratoris
manifestatione ignoti cum genuina ordinatione et dispositione terminorum

nemque medij et duarum extremitatum quæ sublimium ingeniorum regerit substitutas adequate oratio syllogistica manifestatur ignotis. Nam intantum manifestatur de inquantum tui ipsius artificialis progunt ingeniorum ut amittam medio quæ ars syllogistica in extendit ad de tanquam ad partes entium zeographiam et syllogismi de tanquam admatam extie manifestatur quæ artefactum syllogisticum, eo modo quo ars definiendi respicit definitum.

Arguunt 4. ideo esse exacte adequate istat tantum quæ erit ipso et non exigit aliquid defitum quæ oratio stante quæ sine eo non erit et non exigit aliquid de defitum. Sed hæc explicite et palam manifestantur ignotum. Syllogismus non istat palam explicite manifestantur ignotum quæ media quæ sine de non sunt ea ignotum adequate ingeniorum. Alium supposito enim sunt ea ignotum adeuntur manifestatur ordinat syllogismum et non de manifestatur explicite et palam quæ media sunt implicite tantum et ineunt in ea quæ media quæ sunt non istitui syllogismum explicite et palam manifestatium ignotis. o e

Respondeo ad minorem non min. ad cuius probationem dico quod licet principia rationum sint tantum implicite et quasi in quo sunt ineunt de quibus tamen coordinantur syllogismi explicando unius duarum extremitatum medij explicite manifestant de. Cum de illata nil aliud importat quam extrema quæ coordinantur in premissis. Indeque unum extremum inter se tantum in unum repetita in de manifestatur explicite et analytice quæ unius ipsorum cum medio quasi invenit in premissis.

Arguunt 5. Auctoritas et oratio quæ secta stant syllogismum et non de nevet quæ intra essentiam argumentum stant ex mica tantum proposito. et non de incredit essentiam propio argumentaci. Et rum: Dicant enthymematis tantum istat ex mica et enthymema species auctoritatis. et ex mica sententia sequitur dari argumentum essentiam stant ex una idem.

Respondeo 1. quod et licet auctoritas in ea requiratur subsistere ab aliquo ex duarum quarum una inferat aliquid nihilominus exigit ad essentiam argumentum auctoritatis quod in recto et essentiam coalescat ex duplici et ita tantum non requiritur ad speciem perfectam auctori

Cuiusmodi est syllogismus, qui ex duobus propositionibus exactis constat. Admitto enthimema in recto et exactis tantum oppositionibus unicum esse, quod quidem substantiam antecedentem inquantum relative inferat et manifestat aliquid nimirum &c. Quare est substantia, quae absolute considerata sit oratio quae enunciativa quidem tamen accipitur cum capacitate relativa attentius denominatur oratio enunciativa.

2° Dico quod licet enthimema non posset fieri explicite exclusivum syllogismi includit tamen implicite et virtualiter quia importat vim quae intellectus et in explicitus; eo modo quo dicitur esse extra ex consulta verbatim quis possit dari quod explicite et formaliter explicet consulta distantia antecedentis, et patet in pacto. 3° Dico cum Aristotele dicitur colligit: quod discursus mentalis initius et intret ad &c. obiicit non tamen specificat directe et formaliter ab illa argumentis aut principiis quomodo discursiva et quidem quomodo probativa et inquisitiva et id quale obiectum ipsius et medium quo obtinue detraxit ratio ad alterius notitiam medium probativum solummodo reperit in argumentis et in &c. 4° nomo discursiva directe et formaliter specificat argumentis quae includit medium, cui innititur discursus 2 colligit: &c. poni in definitione exactae syllogismi tamquam notatum aut addimentum extrinsecum et non tamquam partem intrinsecam et essentialem quem admittit obiectum poni in definitione ergo et huius in definitione relativorum non potest intrare et essentialem substituat obiectum aut relativum. Disputatio Ultima de posteriori resolutione vel demonstratione

Disputatio Ultima

De posteriori resolutione, vel demonstratione

Cum demonstratio sit quaedam species syllogismi substantiam exornata et formata, sicut et terminus substantialis, hinc sequitur syllogism duplicitur posse resolvi nimirum secundum et tertium mode. Ipse resolvo, qua resolvit syllogismus exprimitur appellatur resolutio

quus, sua e prior mata: et resolvo correspondens ei naõ mata dicit posterior
rustica. Unde illi libri inquibus habes est de sua syllogistica abstrahendo a
mata detrata vocant Libri priores, seu libri resolutivi syllogi ex p.te fig.
de quibus anti disp.ta dum mant. Unde in presenti solummodo e p tractan
dum de mata detrata syllogi demonstrativi ad quos mata ordinant libri
posteriores analyticorum, qui eaterus appellant analytici, quus resolutores
gerunt mata necessaria ad sentitudinis discursus demonstrativi. Dubi
qd sit demonstratio et qd eius effectus.

Dubium

Quid sit demonstratio, et quid eius effectus

Cum sentitudo demonstratio, qua demonstratione pt veritas cuiusvis conclusionis
sentitudini, et necessitati principiorum a quibus procedit discursus, operet
pretium dicere aliquid de principiis nostis praebere pt clarius elucidet
demonstratio ipsa: ergo sit Sect. aliqua de principiis primis exple.

Sectio

Aliqua de principiis primis explico

Primum o principium est summum et quod ostensio ex tis ex se notis absq ad minimum
alicuius phaos aut discursus, cuius mi est Ens ap.: et totum e maius sua
pt. quilibet e Ln e quae dicunt principia p se nota quus intellectus in
gonita apprehensione rerum, ex quibus cuiusmodi ostant nequit de illis
dubitare, et statim illis necessario assentit, qn valeat ostatenus sumatur, et
Cont. et monet ad illorum assensum aliquo medio syllogistico aut probatio
et natalt eis adhaerent pt summa et immediata eorum notoritatis. et ide
proxima principia dicit appellant pt indemonstrabilis, et veritatis immedi
ate, et sentitudinalt servuerunt sine discursu demonstrativo, cum sint
ex extremis immediate nexis.

Sunt principia aut veritates immediate
quae p se innotescunt sine medio probatio. alia dicunt principia simpli
nimium nec quae stant ex tis communis omnibus notis. Cuius mi est quodlibet e
Ln e: de nullo verum id affirmare et negare e.: Alia dicunt prima prin
cipia partalia seu minore detrata: nimirum ea quae stant ex tis partalibus
qui non stant omnibus et solum sientibus, aut sapientibus: cuius mi est principia

desinuientia scientijs partahes, nimirum illa, quibus vtit mathematica, ophtonsia natalis, aut alia quemuis scientia partalis, que quidem appellantur aut suppositos, quos non probant in scientijs quibus desinuunt, sed illos supponunt tamquam fundamenta, aut principium reliquarum veritatis quae demonstrantur vt

Primorum principiorum alia dicuntur speculabilia alia practica, et principia speculabilia dicunt illa quae desinuunt scientijs speculatiuis huiusmodi sunt principia quibus innitit sensus aut ratio metho, qui natalis, et ni discurrendo de reliquis scientijs pure speculatiuis. Principia practica sunt illa quae se innotescunt intellectui practico aut quae desinuunt scientijs practicis, et precipue scientiae moralis, vt bonum esse faciendum, malum fugiendum, precipiendum quod mutuo

Ex platis primis principijs quae se innotescunt ad uertendum intellectum ad rectitudinalem iudicandum de huiusmodi principijs detinet habitus speciali qui dicitur habitus primorum principiorum. Inde lumen quo mens intellectus detinet ad assentiendum principijs speculatiuis, vocatur intellectus, qui inclinat ad simplicem intelligentiam veritatis absque vllo discursu. Habitus qui inclinans aut detinens intellectum practicum ad assentiendum primis principijs practicis appellatur synderesis quasi quaedam scintilla fouens, aut illuminans intellectum practicum ad recte operandum

Ex dictis patet dari aliquas propositiones indemonstrabiles huiusmodi sunt prima principia per se nota ex quibus colligitur demonstratio, seu cognoscitur per discursum demonstratiuum merito appellari veritates mediatas, nimirum cognoscitur per media probatiua, quemadmodum ouum a primis principijs per se notis, quae ideo vocant veritates immediatae non indigent medio vt innotescant earum veritas, sed aggressionem tantum immediatam manifestant. Sect 2 demonstratio deinde diuisionem

Sectio 2a

Demonstrationem et eius diuisionem

Assiono.

Ex platis primis principijs recto ordine sequitur explicatio demonstrationis, et diuisionis, qua diuidit in suas species. Demonstratio quasi dicunt ab argutatione probandi

et logistica: sic Coel. dicit et syllogismus faciens scire seu causam scientifice et evidenter cognoscere &c. Qua dicitur recte dicit ratio aut additas demonstrationis habitudine ad effectum ad quem ordinatur. Cum quidem instrumentum sive ordinatur ad aliquem effectum determinatum potest descriptione explanari habitudinem ad cuius mirificum.

Et dicit demonstratio tanto magis proximum, sicut de facto dicit Abubacer hac scilicet syllogismus procedens ex principiis primis, vel immediatis notioribus prioribus causis &c. Et quia particula primis vel primis denotat premissas cuiusmodi demonstrationes et actualiter virtualiter principia immediata et indemonstrabilia. Illa principia dicuntur actu simpliciter quae nullatenus habent alia prioria quae possint demonstrari, cuiusmodi sunt principia sive nota, ut superius dictum. Virtualiter autem dicuntur illa quae etiam possunt habent alia prioria respectu tamen cognoscendi aut demonstrandi se habent ac si essent prima principia simpliciter quae cognoscentur statim per ea deducere ad illa principia indemonstrabilia.

Et quia autem particula vel denotat ad evitandum demonstrationem circulo premissis et simpliciter vera. Et per particulam immediatis intelligitur quod premissae demonstrativae debent esse carentes medio et id quod huiusmodi particula denotat cognitio demonstrativa procedere ex illis immediatis, et alias quae facilius possunt reduci ad demonstrandum ad illas immediatas.

Et ultima particula notioribus causis quae dicitur denotat demonstrationem ostendere ex premissis quae sunt notiores et demonstrata et minus causa cognoscendi ipsum: sicut dicit philosophus quod ignoratur illa huiusmodi deducitur ex premissis nesciri ut illae sint aliquomodo causae cognoscendi et sunt notiores sicut essent quae ignotae ac et adeuntur manifestatae ordinant nullatenus manifestantur illa.

Modus ad verificandum principia et notiora et verum et adhuc illud et adaucum quod unumquodque tale et illud magis ac dicitur et et notum quae premissae et sunt illae et notiores. Et verificatur et quae fabricationes tres requiruntur dicit. Primum quod illud propter quod affertur quod magis conveniat uni extremo quam alteri et relatum fratri alterius simpliciter et virtualiter convenit tantum uni et alteri fratri nullatenus verificatur eius minus convenientiae uni fratri ad alterum quae in calorem causet a Sole non verificatur Sole et fratri calidior quam Sole non fratri calidus et tamen virtualiter autem minus fratri quam tamen et quoad notoriatem et certitudinem degendo principiis et bonitas medii abundantiae finis et huiusmodi extrema simul cum ipsis de

notae quae inqua exercet dependentia animi ab alto; id in huiusmodi extremis absolute verificat dictum Axioma, minimi principia et notiora, et horum aut magis nota, et minus finis et magis bonum quam medium quod illi subordinat.

Secunda dico quod ratio cuius denominatio magis tribuit uni extremo quam altero non sit eadem realiter in utroque, sed diversa et tamen in uno reperitur quod se dependeat ab altero, et quod defectus huius dictum axioma non verificat in Divinis dicta axioma quia pro Persona sit principium alterius quae non Filius quae a Patre non binc colligitur quod Pater sit magis Deus aut magis bonus quam Filius, quia utrique inest eadem et indivisibilis Deitas aut bonitas.

Tertia dico quod ratio illa 1 quam unum dicitur maius altero 1 se seu 1 quale denominatione suscipiat magis et minus, quod me ratio ut tenet in indivisibile nequit unum extremum suscipere magis eius denominationem quam alterum; et ideo non sequitur Sanctus a generatione procedens a Patre et minus Hoc, aut minus subsistit, quia ratio Hoc, aut subsistit non suscipit magis aut minus

Sec 3 dicitur aut qualitates quibus componitur syllogismus demonstrativus declaro.

Sectio 3

Conditiones aut qualitates propositionum exquibus componitur syllogismus demonstrativus declaro

Ratio in presenti docet demonstrationem oportere ex necessariis quae sed deo et minus ex quibus 1 quod ipsum. Et id ipsum et breviter explanare et componere quod dictum huiusmodi quae dico una ab altera. Quod necessaria dicit illa quae sunt aeternae veritatis, sed quae nullomodo nullo casu fieri possunt seu cuius oppositum nullo facto fieri accidere. Unde quemadmodum ratio inqua prodat id quod de essentia subsistit dicit simpliciter et absolute quod necessaria quam rationale et de essentia Hoc implicat contradictionem intelligere aliquid esse Hoc quin sit rationale. et id independent a tempore cuiusmodi temporis verificat Hoc esse rationale aut rationale et sic discurrendo de reliquis quibusdam essentiis quae et tamen dicunt aeternae veritatis quae ad eam verificandum non requirunt mensuram determinatam alicuius temporis sicut ad veritatem quae continentur

Ho quod illa inqua prædata, quæ euenit subito et non accens.

Ad cuius euidentiam aduertendum est, quod bona, quæ in præsentiarum agnoscimus, primo, per essentiam aut primo prædandi quæ se ipsos amo prædandi quæ accens. Primum prædandi quæ in prædabo affirmatiue et quod prædata et decima subiti cuius ministeria prædandi quibus prædat de aliquo subito generis, et diffinitiua substantia ipsius, et quod de desito prædat eius desito. Inde oes prædandi quales substituunt quæ quæ in primo cuius ministeria. Hoc aiat Hoc aiat, laiat aiat

Secundum prædandi quæ est quod prædata est propria quod subiti generica et specifica, et id quod est quæ in primo. Hoc aiunt Ho et quantum est, quia licet quantitas non sit proprietas specifica respectu humanæ natæ separat tamen ut proprietas generica, cum quæ euenit ratione subiti corporeæ in qua generica euenit Ho cum reliquis speciebus subiti corporalis

+ identia

Tertium modus prædandi est quod prædata prædat identica denuo quæ prædatum quæ quæ in primo et tertio Plinius. Quo colligit fabius patere prædam quæ quia prædatus quia ad prædandum quæ insistit quæ sua euenientia int prædata et subiti, aut prædandum ut fatis requirit duo aliquali int extrema prædandi, aut quod prædata sit superius subito

Quartum prædandi quæ est quod subitum bene natale exoriatur causantur respectu prædati et id accidentaliter euenit. Inde quoque cum ex aliqua causa exhibitum quæ quæ respectu attribuit quæ quæ in prædatum quæ quæ et quæ quæ in primo Murius tantum quæ efficiat causat tum causa facit et quia licet prædata int accentia respectu subiti subitum tamen respicit huiusmodi accentia tamen respectu propriis qui abinde petunt causam. Siautem dicat Murius efficiat aut demi facta sanat huiusmodi prædandi attribuerent quæ omnino accens quæ exp subiti non explatatur bene causam exigentia prædati cum mutua quæ nullatenus ordinet ad diffrandum

Ex quibus colligit non id quod prædandum accidentaliter accens; omnes prædandi spectantes ad rem primum dicendum quæ attribuitur diffinitæ prædandi accidentaliter cum illa non prædicet aliquid prædati exactum attributum ipsius subiti, et nihilominus ut prædandi quæ quod cum aliquo prædato quæ accens

Quod dicit, id quod sonat ac quæ malum. Ad cuius intellectum aduertendum est aliquos quæ primo dici malum duplicitum, et malum tale quoniam et potentialiter. Illa quæ dicit malum potentialiter, cuius subiti distribuit sicuti distributio mali huiusmodi est bene quæ omnis Ho est aiat et sic discurrendo de cetera

Ppo autem dicit Deum esse posteriorem ratione, quod pre
dicata ipsi Deo necessario conveniunt. Cum subiecto verificat inseparabiliter de eo, cui subiecto existente, sive distribuat subiecto sive maneat in distributione, quale est hoc ppo. Deus est aliquid quod est realis aut dei posteriorem ratione quia huiusmodi predicata necessario et inseparabiliter convenit in solum subiecto et ipsi verificantur, et invenitur in inferioribus subiecto existente: ergo idem significat ppo realis aut deum realitate posteriorem ac ppo necessario: et consequenter omnes ppo se et aut in mo convertuntur sit realis realitate posteriorem ratione.

Ppo Quod ignum est ppo ostendam ex ppo predicato convertibili. Cum subiecto reciprocantur ex oppositione quae ad invicem separata mutuo inter se convertuntur ita ut de quocumque predicetur unum negetur illud predicari de altero. Deus est realis, huiusmodi inquam ppo de Deo. Quod ignum predicant huiusmodi predicata ergo Deo fiat inquantum Deus convertitur similitaliter et realitas, et universaliter et realis aut realis et Deus: ex quo infertur aliquid esse ipsum et etiam necessario ppo Quod ignum. Poi ppo inquam predicat de aliquo subiecto aliquod predicatum reale ipsi et ppo se et ipsum necessaria, ut signa dicit in tamquam huiusmodi ppo et Quod ignum. Cum aliquid predicet ipsum se et necessario de Deo, ergo predicet de illo vocabulum Sec 2 diuinos syllogismi demonstrativi et ipsi effectus ex eo.

Sectio 4

Diuissionem syllogismi demonstrativi et eius effectus explico.

Demonstratio diuidit a philosophis in demonstratio ppo sive a priori et in demonstratio quia sive a posteriori. Demonstratio ppo seu a priori est oratio qua in ipsis procedit a causis notis ad cognitionem effectuum ignotorum et ideo illa quae non habent causas nequeunt cognosci per demonstratio ppo. Hinc Deus O.M. nequit a nobis cognosci aliqua demonstratione a priori.

Demonstratio a posteriori est oratio in qua procedit ab effectibus magis notis ad cognitionem causarum ignotarum. Unde illae demonstrationes quibus ipsi effectus nobis pertinentes ad aliquid rerum Dei, sit demonstrationes a posteriori, quia effectus magis notos nobis, aut magis proportionatos nostro mo

cognoscendi discursive procedimus, ad cognitionem causae occultae aut nobis minus notae.

Demonstratio agnosci quae procedit a causa ad effectum dividitur in quatuor diversitates causarum agnoscendi quae procedunt, quarum alia dicitur demonstratio procedens a causa materiali. 1° de materia sensitiva et intellectiva et disciplinalis. 2° Ho constituit sensitivum et intellectivum. 3° Alia dicitur procedens a causa finali, 4° et intuetur beatitudinem finalem, Beatitudinis, 5° Ho est creatura intuitiva, 6° et Beatificatio.

Alia dicitur demonstratio procedens a causa materiali. 1° omne compositum ex materia sublunari est gra et corruptile. 2° Ho est huiusmodi 3° et compositum corruptile. Alia denique ab efficiente. 1° omnis effectus pendet quae sua causa. 2° Deus est causa omnium creaturarum. 3° omnes creaturae quae dependent a deo.

Effectus demonstrans est scientia de qua in prolegomenis Logicae actum tenemus. Scientia dividitur in habitualem et actualem: scientia actualis est assensus quo intellectus assentit certitudinaliter et ut deducere ex principiis certis et necessariis. Scientia habitualis est habitus inclinans intellectum, et facilitans ipsum ad actum scientificum, aut demonstrativum, et id est quedam qualitas, aut virtus intuitiva, proficiens intellectum in actu ut possit quoque elicere actus scientificos circa veritatem aut veritates mediatas.

Sed Rogabis quid est opinio et Fides humana et innatalis? Ideo fidem divinam et habitum superinnatalem quo intellectus creatus detinet ad certitudinalem assensum alicuius veritatis propter divinum testimonium. Inde motivum fidei est cui credens in mihi ad assentiendum veritati credit, et dictum aut testimonium Dei quae veritas credibilis nobis revelat. Fides humana aut innatalis est illa qua assentit intellectus alicui veritati propter gravium testimonium humanum. Opinio est assensus deductus ex principiis probabilibus quo intellectus formidolose assentit veritati obnoxiae. Ut loquar cum Doctore in 3 dist. 23 q. 2 art. 2 et 2 q. 4 art. 4: et detrahit intellectum circa alterum partem contradictionis cum formidine alterius. Dicimus igitur premissas fides ex quibus componitur demonstratio concurrant effective ad cognitionem scientificam.

Dubium

Utrum premissae fides ex quibus componitur demonstratio concurrant effective ad cognitionem scientificam conclusionis.

Ex quo sequitur quod ut dictum de premissis obtinuerint, quibus tamen certum supponimus eiusmodi tantummodo occurrere secundum obtinuerint tam ad sapiendum quod ad scientificam omnis. Et ad quod obtinuerit detrahant. Solummodo inquirit de premissis probabilibus, nominis de quibus cognoscebat quibus intellectus actu cognoscit premissas obtinuerint quibus detrahat quod ad assensum scientificum circa Dei. Sed unica quid tendit sit duplici de operio.

Sectio unica

Quid tenendum sit duplici conclusione apperio.

1 Sententia defendit assensum premissarum nullatenus occurrere causative ad assensum Dei, tantummodo per quomodum quod mutuo aquo. Sta discurrunt illi AA qui asserunt eum discursum esse in motu intellectuali ut explicui Dubio ultimo dispute quarti articuli. Q. sententia asserit cognitionem premissarum occurrere causative ad assensum scientificum Dei in causalitate efectiua et precise causalitate detractionis nominis quod causa, fatetur extra. Tamen recentia directiua aut illuminativa quod cognitio premissarum illuminat et dirigit intellectum ut scientifice assentiat Dei. Sta Hurtado disp. 3 de aia Sec. 4. Arriaga. disp. 5. Sec. 5 Lorzens Jesuita lib. 2 methaphisicae q. cap. 4 Vales quod plurimi.

3 Sententia affirmat premissas fidelis causare efective cum intellectu ad fidelis assensum Dei. et id cognitionem premissarum absolute dicit causam efectiuam Dei tamen in interiori causa, ut quod, tantummodo ut quo quod ex intellectu cognitione premissarum resultat omnis principium efectiuum spectat ad efficiendum assensum scientificum circa Deum quo ex intellectu fecit intellectum alicuius obtinuerit principium adequatum efectiuum cognitionis quae fiat ad eiusmodi obtinuerit. Sta unanimi ferme omnes Thomistae et generatim Caietanus 1 p. q. 60. art. 2 Ferrara 2 stracentes cap. 55. Joannes a Sto Thoma Dr. Prado ordinis et Mr. Lorca tractatu ultimo Coo Dub. 4. et extra eius Thomistae Jesuitae ut sit Fonseca Vellez et alii: Prioribus sententiis claritatem.

Ita 4 Dc assensy premissary concurre cum intellu in aliquo ore causæ ad conios scientificos Dc Pbt 4 Dc ex dicto Aha 1 p. q. 14 D. art 1 C. ubi expresse docet quod precognitio cognos principiorum causat scientiam Dc sicut natura causat sanitatem: certum enim sanitatem dependere auxilio naturæ tanquam propria causa: ergo conios Dc dependet causalit a cognitione premissarum, et non previe matall Hanc presupponit

Secundo pbt ratione: quia cognios aut assensus premissarum movet et detrahit intellum ad assensum scientificum Dc Cum enim sit assensus principiorum, et ipsum intlus assentiat Dc: requiritur intlus demum et moveri a premissis ad scientificos conios Dc quia ipsi premissæ in aliquo ore causæ cum illa concurrant: ergo conios Dc dependet causalit a cognitione premissarum

2 Dc: Premissæ partes concurrunt in ore causæ efficientis ad assensum scientificum Dc Ioo 2 Dc testimonio D Thc qui lib 1 posteriorum lec 3 in principio docet, quod principia se habent ad Dc inde monstrandos, sicut causæ in naturalibus ad suos effectus. Unde principia sunt loco materiæ in ore causæ efficientis: ergo assensus ab Anolo D Aha 5 metaphys lec 3 et 4 contragentes cap 5 ergo sux tamen D Thc conios premissarum non solum habet causalitatem respectu cognitionis necessariæ causalitatem efficientis seu activum.

Pbt 2 ratione: id quod tribuit intlui virtutem et actuitatem ad aliquem actum concurrit effective cum illo, intlus acquirit quandam virtutem aut actuitatem quoniam agnitione premissarum, ad elicienda nos assensus scientificos Dc: ergo conios premissarum concurrit cum intlu ad scientificos conios Dc. Non ge patet et min pbt: nam licet intlus secundum se (nimirum ant ad conios premissarum) habeat sufficientem virtutem aut actuitatem ad absolutam cognitionem cuiusvis objecti intelligibilis, nequit tamen hanc virtutem proximam illatam, aut deductam Dc ex principiis, quia principia detrahit actualem cognitionem principiorum: ergo assensus premissarum tribuit intlui virtutem, aut actuitatem ad assensum scientificum Dc.

Pbt 3 rationis finis concurrit effective cum voluntate ad electionem medium: ergo illat assensus premissarum effective concurrit ad scientificam cognitionem Dc. Con patet ng sicut finis seipsum in appetibilis, ita premissæ aut principia respectu Dc: ergo intentio finis concurrit effective cum voluntate ad electionem medium: etiam cognitio principiorum, eodem proximo concurrit

Cum intellectus ad omnia se habeat quemadmodum indifferens sicut virtualiter esse et mensura et detinet aut applet voluntatem, ut efficiat determinata media; et id quod effective cum illa sentit, ita cognoscit premissas virtualiter sicut assensum de eis; ergo determinat una necessitate intellectus.

Ad oppositum arguitur. Omne quod aliquid sumitur ad effective cum intellectus ad aliquid actum gradus tribuat virtutis aut activitatis effectivae; sed omnis premissarum non tribuit intellectui talem activitatem; ergo. Ent min. Nam intellectus, quem determinat habitus scientiae et species impressa alicuius de bet sufficientem virtutem et activitatem ad scientifice cognoscendum et assensum premissarum non communicat intellectui aliquam virtutem aut activitatem circa assensum de

Confirmatur. Nec omnis premissarum est actus intellectus, ut ex se patet; nullus actus intellectus aut alterius potest intellectus esse principium effectivum alterius actus; ergo non sequitur assensum premissarum effective causare assensum de. Non probatur ne principium effectivum et finalis actus et respectu sui effectus; simpliciter actus non est actus; nullus actus intellectus potest esse principium alterius.

Ad argumentum dicendum quod non ad cuius praemissa dicuntur omnes intellectus determinatus habitu scientiae et specie intelligibili bene sufficientem virtutem ad praevendum assensum intellectus, si intelligatur de virtute simpliciter absoluta qua intellectus potest absolute intelligere; dico autem si intelligatur de virtute illativa aut determinativa, nemini qua scientifice et illative attingat de, ut deducta ex principiis non autem etc.

Quia non intellectus antequam determinetur habet sufficientem virtutem aut activitatem ad absolute cognoscendum de. Cum ad hunc modum cognoscendum sufficiat determinatio specie intelligibilis, non tamen aliquis cognoscit premissarum bene sufficientem virtutem ad cognoscendum de illative vel nemini quem deducit ex principiis.

Ad confirmationem. Dico concedendum quod de non; nullus actus intellectus est principium effectivum alterius actus, ut quod, dico minus, utique non rem. Nam licet omnis actus intellectus non sit effectivum alterius, omnis principium quod effectivum non requiritur quod omnis actus sit effectivum alterius tamen principium quo determinatur; quod verificatur quibusdam

actus tinet virtualiter alterius sicut assensus premissarum tinet assensum de
intentio finis et electo et medio. Quia in quinis actus intellectus operatur intellec
et propriis obiectis ut actus ultimus quinis de per quinis tamen operatur alterius
actus posteriori qui virtualiter praestinet ut ad illum sequitur per quinis actus
et id est de principiis quo effective ipsius

Sed ne licet ab unius actus intellectus et prin
cipiis quo effective sequitur cum intellectus ad efficiendum alterius actus specifica
ret ab huiusmodi actu sicut ipsa Cum qua effective sequitur et de impo
sile Cum actus intellectus sit ultima actualitas ipsius omnino inordinatus
ad aliud intrinsecus intellectui. Item id quod ultimum actualitatis est per se ordi
natum ad aliud. Ergo unius actus intellectus nequit sequitur effective ad productio
alterius per quinis actus et aut principiis quo proximis.

Ratio primus actus intellectus per se sequitur aut detra
ne effective ad productio alterius qui ad ipsum ordinet tamquam ad finem ad spe
cificationem nimirum id quod sequitur effective Cum intellectus ad productio
alicuius actus specificat ab huiusmodi actu ad quem effective detrahit. Certum
mo et constans apud omnes Dd actus nati intellectus effective sequitur ad productio
habitus intellectualis Cum quinis habitus acquisitus effective oriatur ex nu
actibus et tamen actus non specificat ab habitu nec ad illum ordinat tanquam
ad finem cuius oratio et potius cuise separa

Similiter et subtractionis iuxta Scotum sen
tentia sequitur effective per primum principium quo detrahitur Cum minus exer
sendo munus speciei impressae ad intellectum ardua qui ab huiusmodi intellectus
specificet et ad ipsa per se ordinet. Non repugnat sonior praemissarum sequitur
re effective Cum intellectus ad cognoscendum de negotio sed sumo sequitur tamen de sub
ordinari principiis tamen propriis effectus non ut principia subordinari
et tamquam fini aut specificatio

Arguunt Inulla causa efficiens per operari qui
actualiter existit Cum quinis causa effectiva operatur in quantum in actus qui
intellectus actualiter assentit de non existunt premissis in actualis assensus ipsarum.
Ergo sonio premissarum non influit effective in sonio de. Et minus quia actus
alicuius assensus de illatione infertur et habet discursum et discursus sequitur
et aliter actibus successive se habentibus ut docet D. M. 4. q. 1. a. 2.

o. coomio premisarum n coexistit simul cum coomio dc. una succedit alteri
Sed id non est neque id est causa effectiva alterius

Ro. ad dom. et ad nm. ad Cuius probat. dico, quod actus rationis discursus nullatenus requirit quod unus actus tempore succedat alteri, sufficit prioritas natu minimus ut assensus premisarum sit prior natura assensu dc cui separat tamen principium quo effectivum: Et absolute verificat omnio premisarum simultate temporis coexistere cum assensu dc quus ille tunc precedat prioritate natu, sicut quilibet causa presupposita pro quo effectu D 3 Utrum presupposito assensu premisarum necessitet intellectum ad assentiendum dc?

Sectio 8a

Utrum presupposito assensu premisarum non sit necessitet intellectus ad assentiendum conclussioni

Dubio antecedimus de premisarum assensu circa dc, nunc in quirendum restat utrum eorum presupposito assensu premisarum ita necessitet intellectum ad assentiendum dc ut non possit non assentire? Ex quo sec. Sententias referam et nonnulla pro dc explano.

Sectio 1a

Sententias refero, et nostram per conclussiones explano

Ante sectionem quaerit difficultatis adverterendum est: duplex est intellectus, aut alia non est ordinatus ad actum quem assensum specialem nimirum, Intellectus necessitate actus, Intellectus necessitate quo ad specificam. Tunc necessitat non necessitate quo ad specificam cum ex suppositione alicuius principii ante actum detrahat ad actum detractus genere ut non possit elicere actum et specificetur ipsum quod possit manere sic suspensa qua absolute elicitat aliquem actum: quo ore necessitatur cor. Dare ut actus voluntatis nunquam necessitatur circa beatitudinem incomprehensibilem non

posit absolute cessare ab exercitio amoris actualis circa beatitudinem cui sicut necessitat tamq ad species amoris prout dicit abo dia. nqex supposito quod actualis tendat ad resp. Coe beatitudinis necesse, ut illa amet, id to nulla tenus per illa addi bene pleni naturalis inclinaeq ad huius medium

Pro autem quod ad exercitium dicit necessitari ad seq actus, qdo ita detrat ut nequeat cessare ab eius exercitio. Unde sit docent sapientiores theologi solutas Beati supposita sive Beatifica necessitat quoad exercitium ad amoris divinae bonitatis quem nequit suspendere actus amoris aut ab illo ullatenus cessare.

Secundo advertendum praesenti difficultati procedere de premissis evidentibus et recte dispositis cum efficacia et etiam de intellectu bene disposito subiicit certitudinalit concurrente simul efficaciam bonae Coe et insuper omnes premissas cum ? Sed nos notandum est inquirit a DD. Utrum intellectus actus assensus premissarum demonstrabilium detinet necessario ad assensum Dei prout illatus ex huiusmodi premissis. Circa quam accidunt

Prima sententia affirmat assensum premissarum nullatenus necessitare intellectum ad assentiendum Dei necessitate exercitii, sed tamen modo necessitate quo ad specificationem et id to. Ut huius sententiae affirmant quod supposito assensu premissarum per intellectum assentire actualiter Dei quem nequeat ei fieri dissentire et dissentire oppositum qui utrarum oppositum assensui. Sta Rubius Franciscus Alfonsus disp 40 de aia Sec 6 et alii sucam et alii

Secunda sententia assentit intellectum detinere assensum premissarum demonstratarum necessitari ad assensum Dei non illum quo ad specificationem verum etiam quo ad exercitium. Huic sententiae consentit ex Thomistis et quidem Ms Joannes a S Tha disp 24 Loco art 3. Summa lib 8 q 2 et eiusdem Magistri theologi uno dento Ms Joannes Martinez de Prado qui lib 3. Loco q 5 probabilitate defendit intellectum supposito assensu premissarum necessitari circa Dei necessitate exercitii cuius sententiae subscribunt PP Custodio Sonnefiel disp 1 de demonstratione q 5. Ultima sententia sequentem exposito theoremate

Theorema: Supposito premissis demonstratis quae supponitur necessitat intellectum quo ad specificationem ad oppositum assensum Dei. Pro demonstratione quoad specificationem sufficit ut pro debet ad aliquem actum determinatum seu determinatae speciei quem actum et charitas oppositum quem illicere ut patet in notabili 1. Si intellectus supposito assensu premissarum et quali omnino onerosus